THE LIBRARY – THE UNIVERSITY OF JORDAN

הארץ

שנה נ"ד, יום ו' י"א כסלו תשל"ג, 17 בנובמבר 1972 V. 54/16,315/NOVEMBER 17 1972

עתון לבנוני מוסר מקהיר:

ממשלות ערב מעיינות בתכנית שלום עם ישראל

ביירות, 16 (ע"צ). החוגים ה־ערביים בבירת מצרים מעיינים זה זמן מה בתכנית אירופית להסדר במזה"ת, אשר תפתור את הבעיה של צורת השיחות בין הערבים והישראלים — מוסר היום אחד מעורכי העתון הלבנוני „אל־נהאר", מישל אבו־ג'ודה, השו־הה בקהיר.

המקורות הוסיפו, כי מספר ממ־שלות ערביות עיינו בכובד ראש ב־תכנית זו, והיא גם משמשת נושא לדיונים בוועידת כוויית.

ע"פ תכנית זו יתנהלו שיחות... בה בין מוחמד ריאד, מזכיר „הליגה הערבית", עם מזכיר האו"ם קורט... (סוף בעמוד 2, טור 4)

סנאטור ריביקוף יבוא לביקור בארץ ביום ה' הבא

מאת סופר „הארץ" בירושלים

הסנטור אברהם ריביקוף יגיע ארצה ביום ה' הבא, לביקור של שבוע. מר ריביקוף, שיגיע עם רעייתו ו־שני עוזרים, ייפגש עם ראש הממ־שלה, סגן ראש הממשלה, שר־החוץ, שר־האוצר, שר־התקשורת, הרמטכ"ל, ראש אמ"ן, עוזר ראש הממשלה אמיר ... ליובה אליאב. ה־סנטור יסייר עם משלחתו בירושלים, ברמת־הגולן ובשטחים א"שיה.

ישראל אינה קושרת עוד המלחמה בטרור – בהסדר

אך לא תזנח ההסברה על סכנת הטרור לעולם

מאת מתי גולן
סופר „הארץ"

מדיניות ישראל כיום היא ש־לא לקשור את המלחמה בטרור וחיסולו עם המאמצים למציאת הסדר מדיני במזה"ת, — זאת נו־דע מחוגים יודעי־דבר.

בזמנו, הצהירו דוברים רשמיים של הממשלה לאחר פרשת מינכן, כי אין מקום לדבר על הסדר באזור, חלקי או כולל, כל עוד לא חוסל הטרור הערבי. מדיניות זו נומקה אז בכך, שמדינות־ערב (בעיקר כוונו הדברים למצרים), נותנות מחסה ועידוד חמ־רי ומוסרי לחבלנים. כל עוד הן (הסוף בעמוד 2, טור 3)

ברגע האחרון

נציג עיראקי: היהודים רשאים לצאת

מרכז האו"ם, 16 (עסוק"א). דיפ־לומט עיראקי טען היום, כי היהו־דים רשאים לצאת מעיראק בכל עת שירצו, וכי דעת הישראלים נוכח מ־דיניות עיראק נובעת מסירוב הציו־נות להודות, כי חלק מיהודי עיראק אינם רוצים כלל לצאת משם.

הנציג העיראקי אמר בוועדה המ־דינית המיוחדת של העצרת, כי ה־טענות, בדבר רדיפות יהודים בעי־ראק „הן מגוחכות".

תקוע: אם לא יילחמו בטרור – נעשה זאת בעצמנו

רומז באו"ם: לא רק הערבים מוכשרים לעסוק בענייני טרור

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 16 (מיוחד ל„הארץ"). שגריר ישראל באו"ם, יוסף תקוע, אמר בוועדה המדינית השישית של האו"ם שדנה היום בטרור, כי ישראל וגם מדינות אחראיות אחרות ינקטו פעולה עצמאית להגנתן — בהיעדר אמצעים בינלאומיים יעילים נגד הטרור.

מר תקוע הזהיר את המדינות הנותנות חסות לטרור, שהן עלולות להיווכח, שהטירור פועל נגדן. סבורים שהיה בכך רמז מוסווה לכך שלא רק הערבים מסוגלים לעסוק בטרור.

מר תקוע, שהישווה את הטרור הערבי לזוועות הנאצים, אמר שטרור זה מכוון נגד כל היהודים בישראל ומחוצה לה. הוא ציין, כי ישראל עוקבת אחר דיוני הוועדה המדינית השישית ותסיק מכך את המסקנות המתחייבות — רמז לכך שאם לא ינקוט האו"ם בפעולה ממשית, תמשיך ישראל במדיניות הגמול נגד מקומות מיקלט למחב־לים הערביים בארצות השכנות ואולי גם מעבר להן.

בריטניה רוצה בפעולה

(יופ"י). נציג בריטניה בוועדה הביע היום את התקווה, כי האו"ם ירחיב את פעולתו נגד האלימות הבינלאומית וכי אין להסתפק בהצעה המדברת אך ורק על מעשים טרוריסטים במדינות שהן צד שלישי.

משקיפים אמרו, כי מתקבל הרושם, שרוב הנציגים מצדדים בדחיית כל פעולה.

המדינות האפריקאיות והערביות, החוששות, כי פעולה נגד טרור תהיה מכוונת נגד תנועות שיחרור לאומיות הזוכות לתמיכתן, דרשו ביסוס מדוייק של מושג ה„טרוריזם".

פרון חוזר היום לארגנטינה

35 אלף חיילים תפסו עמדות בבירה

בואנוס־איירס, 16 (יופ"י ורויטר). כוחות ממשלתיים תפסו היום עמדות אסטרטגיות בבירה וסביבתה, ערב שובו של הנשיא לשעבר, חואן פרון, לאחר גלות של 17 שנים.

יותר מ־35,000 חיילים תפסו עמ־דות בכל תחנות הרדיו והטלוויזיה, משרדי הטלפון המרכזיים, תחנות הרכבת והאוטובוסים. אותה שעה התכוננו אלפי פרוניסטים לקבל את פני מנהיגם בן ה־77, העומד להגיע ביום ו' (היום) במטוס מרומא.

מנהיגי האיגודים המקצועיים ו־כמה אירגונים של סטודנטים הודיעו שיצעדו אל שדה־התעופה, תוך הת־עלמות מהוראה ממשלתית שאסרה על הפגנות.

פרון ישוב לארגנטינה בחברת אש־תו השלישית איזבל וכמה מבין תו־מכיו, במטוס מיוחד של אליטליה.

רבין יבוא להתייעצויות

שגריר ישראל בארה"ב, מר יצחק רבין, יבוא בסוף החודש לארץ ל־ביקור קצר, — מסרו אמש שירותי ישראל.

בעת שהותו של מר רבין בארץ יהיו עמו התייעצויות על מדיניות ישראל נוכח כוונתה הצפויה של ארה"ב להגביר את מאמציה הדיפ־לומטיים להשגת הסדר במזה"ת. כן יתקיימו עם מר רבין דיונים לקבי־עת מעמדו האישי בתום כהונתו ב־ארה"ב.

ואהיבה בלאגויירויקי ורעייתו מארי אנטואנט, מחבקים את בתם בת ה־4 לאורה, בביתם במאריב לאחר שהמשטרה לכדה את החוט־פים. הנערה הוא אחיה של לאו־רה, היכנס. (ראה ידיעה בעמוד ב'). (צילום רדיו של אי־פי)

ליירד: מדיניות ניכסון תביא לשלום

קאנזאס־סיטי, 16 (ע"צ). שר־ההגנה האמריקאי, מלווין ליירד, הביע היום את ביטחונו, כי יוזמתו של הנשיא ניכסון במדיניות החוץ תו־ביל „לשלום בר־קיימא בווייטנאם ובעולם".

הוא הכריז במסיבת־עיתונאים ב־קאנזאס סיטי, כי במסגרת הדוקט־רינה של ניכסון, תחדל ארה"ב מ־שאיפה לשמש כשוטר העולם.

שר־ההגנה אישר שיתפטר מתפ־קידו בינואר.

מקורות דיפלומטיים בלונדון:

אירופה מוותרת על יוזמת שלום במזה"ת

„משאירה בידי ארה"ב את היוזמה"

לונדון, 16 (יופ"י). מדינות אירופה המערבית, שלא הצליחו להגיע לתיאום פוליטי ביניהן, ויתרו על התוכניות לגילוי יוזמה להשכנת שלום במזה"ת — אמרו היום מקורות דיפלומטיים.

המקורות ציינו, כי מדינות אירופה החליטו שלא לתפוס עמדה בולטת במאמצי השלום במזה"ת בעתיד הקרוב והן משאירות בידי ארה"ב את היוזמה למהלכים נוספים.

בחוגים דיפלומטיים כאן הביעו את הדעה, כי ארה"ב וברה"מ משוות את הטיפול בבעייה זו, נוכח ההערכה שהמצב במזה"ת אפשר מידה רבה של [illegible] ... אחרונים מאז גירוש הסובייטים.

מצפים שיקצצו נשק רוסיים אמנם לא רבים — ישלחו שוב ל־מצרים, כפי שנמסר הגיעו כאלה ל־מצרים בזמן האחרון. עם זאת אומ־רים המקורות הדיפלומטיים שבריה"מ מוסיפה להתנגד לשיגור כלי־נשק מיתקפיים, שבעזרתם אפשר לפתוח במלחמה רחבת ממדים.

לונדון מאשרת קיום שיחות על נשק למצרים

„הבהירה לקהיר איזה נשק תוכל לספק"

לונדון, 16 (ע"צ וע"ר). משרד־החוץ הבריטי אישר היום רשמית, כי מתנהלות שיחות על הספקת נשק בריטי למצרים, בדרגים שונים.

בהגיבו על ידיעות בעתונות, הב־היר דובר משרד־החוץ:

✶ מצרים מסרה לבריטניה ידי־עות מסויימות על סוגי הנשק שבו היא מעוניינת.

✶ בריטניה הבהירה למצרים, אי־זה סוגי נשק היא מוכנה לספק לה.

הדובר הדגיש, כי מדיניות ברי־טניה לגבי אספקת נשק למזה"ת לא נשתנתה: היא לא תספק לארצות אלה נשק העלול לערער את מאזן הכוח באזור.

רוצים להפגין נגד ירדן — בירושלים

מאת יהודה ליטני
סופר „הארץ" בירושלים

עורכי השבועון המזרח־ירושלמי „אל פג'ר", בסמל חמד יוסף בצרי באצר, פנו שלשום למשטרת יר־ושלים בבקשת אישור לעריכת הפגנה ביום ו' בעוד שבועיים, כמחאה על העובדה שירדן מייצגת באו"ם את הפלשתינים. ההפגנה זומנה ליום בו תכונס העצרת לדיונים בבעיית פ־ליטים.

מארגני ההפגנה מבקשים לגנות את ארה"ב המסייעת למשטר הירדני הפועל נגד הפלשתינים. המפגינים מבקשים לצעוד מכיכר אל־אקצה עד לקונסוליה האמריקאית במזרח־ירושלים, שם ישאו נאומים ויגישו עצומה לקונסול האמריקאי.

סגן מפקד מרחב ירושלים, סגן־ניצב אברהם תורג'מן, מסר אמש, כי לא הגיעה עד כה כל בקשה כזו.

חאתם: קהיר בעד פתיחת התעלה – כשלב לפינוי מלא

„ארה"ב לא הגישה הצעות חדשות"

ביירות, 16 (ע"ר וע"צ). סגן ראש ממשלת מצרים, ד"ר מוחמד עבדל קאדר חאתם, הכחיש ש־ארה"ב הגישה הצעות חדשות ל־הסדר במזה"ת, — מסרו כאן ה־יום שני עתונים לבנוניים.

ד"ר חאתם

בראיון ב„אל־חיאת" ובעתון ב־שפה האנגלית „דיילי סטאר", הצ־היר חאתם: אין כל הצעות אמרי־קאיות חדשות. כל שאנו שומעים, הוא חזרה על נעימות־ישנות בדבר הסדרים מעשיים ושיחות־קירבה. כבר השבנו על כך הנשיא סאדאת הכריז חזור ושנה, כי מצרים דוחה את כל ההצעות הללו ואינה מסכימה לשום אלטרנטיבה במקום פינוי מ־לא מן השטחים הכבושים.

בדברו על הקשרים עם בריה"מ, אמר חאתם: „הקרח בינינו הפשיר והיחסים חזרו למצבם הקודם". הוא הוסיף, כי מנהיגים סובייטיים אי־שרו באוזני ראש ממשלת מצרים, עזיז צידקי, בעת ביקורו האחרון במוסקבה, את „הבנתם המליאה כ־לפי עמדתנו, וכי הם מוסיפים לת־מוך בנו בהתידתנו למטרותינו ה־צודקות".

סגן ראש הממשלה טען, כי אר־צות הברית היא שמספקה לישראל נשק וסיוע בכלל הפעילה לחץ ב־או"ם. „אני מתכוון במיוחד לניצול זכות הוויטו במועצת־הביטחון כדי למנוע אישור ההחלטה המגנה את ישראל על התקפתה האחרונה בלב־נון", — אמר. שיקולים אלה מונ־עים כינון יחסים טובים עם ארה"ב.

בתשובה לשאלה הכחיש חאתם שקיימים חילוקי דעות בתוך ממשלת מצרים על ביקור צידקי במוסקבה. הוא גם הגדיר כשמועות את ה־ידיעות על חילופי גברי קרובים בממשלה.

עם זה אישר חאתם מחדש את הסכמת מצרים לפתיחתה מחדש של תעלת סואץ ולנסיגה ישר־אלית מוקדמת לתעלה, „כשלב ראשון של פינוי מלא של כל השטחים הערביים".

אחר חצות

...יכל: פיתרון ...וסי—אמריקאי ...זקף איזון בין ...רב וישראל

16 (יו. פי.). ארה"ב, כ־...תתפות עם בריה"מ, הנקוט ...דשה לשלום במזה"ת ב־...או בחודשים הקרובים, — ...רד „אל אהראם", הטבייך ...מאמרו השבועי בגליון יום ...).

...קורא לערבים לנצל את ...י לכוון את היוזמה החדשה ...„בכיוון שהשלום בוויינ־...קרוב, עלינו לצפות לנסיון ...יתרון המשבר במזה"ת, ה־...ויות פיתרון אמריקאי טהור ...רה זה יסקף באופן כוללם ...ות ישראל — או פיתרון ...—סובייטי, שישקף איזון ...בין דרישות ישראל וערבי". ...מוסיף, כי בתקופה הקצרה ...יוזמה החדשה, תנסה ישראל ...דוד בקרב הערבים. מסרות ...היו לפגוע באחדות מצרים, ...בצבא המצרי, לבודד את ...וכל את תנועת ההתנגדות ...בית ולהגביר את הבלקניזציה ...לם הערבי. הצבא המצרי ...וה הפלשתינית הם בראש ...של ישראל ולכן עליהם ...את כוחם ויציבותם, — כו־...ל.

16 (אי. פי.). שר־החוץ ...מוחמד האסן אל־זייאת, ...שמצרים מנהלת מגעים עם ...בנוגע להסדר חלקי במזה"ת, ...„אל־אהראם".

...ת הידיעות המצרית מסרה ...בלא הסבר, כי הרמטכ"ל ה־...בגראל סעאד שאז'לי, חזר ...מן הוועידה בכוויית.

...דת אדמה בלאהור

..., 16 (ע"ר). רעידת־אדמה ...בינונית הורגשה הערב ב־...שבפקיסטאן, אך לא נודע ...בות.

מפקד חיל־הים אלוף בנימין תלם:

חיל־הים יקיים נוכחות באזורי סכנה לשייט שלנו

„לוב ודרום־תימן עלולות לפגוע בשייט הישראלי"

...סופרו הצבאי של „הארץ" ...מסגרת אבטחתו של צי ה־... השייט הישראלי, שואף חיל־הים לקיים נוכחות באותם מקומות ב־הם עלול להיווצר סיכון לשייט שלנו וזאת כדי להרתיע מפני כל אפשרות של פגיעה", — אמר מפקד חיל־הים, אלוף בנימין תלם, בראיון המתפרסם בביטאון „מערכות־ים".

באותו גליון ניתנת גם הערכה על צי מדינות־ערב כיום. במאמר זה, שנכתב ע"י אחד מקציני חיל־הים, נאמר בין השאר, כי הן לוב והן רפובליקת דרום־תימן עלולות לפגוע בשייט ישראלי. הרפובליקה התימנית עלולה לפגוע במנהרת ה־מיצרים לישראל ולכן „על חיל־הים הישראלי להכין דרכי תגובה מתאימות לכל ההתפתחויות אפשריות".

ביחס לנוכחות הימית הרוסית ב־ים־התיכון, אמר מפקד חיל־הים, ש־כל עוד יש נוכחות רוסית בים־התיכון, ולארדיזקא במצרים, ותוכן מעורבות בצבאה, „זו יכולה לשאת אופי פעיל יותר, או לא־ישיר. ה־דבר תלוי בנתונים רבים וקשה ל־חזותם מראש".

אלוף בנימין תלם

בדברו על תעלת סואץ, אמר א־לוף תלם, שאם תהיה התעלה פתו־חה, היא תהיה פתוחה לנו ולמצרים באותה מידה. אין לי ספק שתעלת סואץ פתוחה היא תעלה בה יופיע גם דגל ישראלי. האלוף ציין, שאם כי הצי המצרי בנוי כיום ברובו על מערכות נשק רוסיות, ייתכן שה־מצרים ירכשו כלי־שיט במערב, אף שלהערכתו תביא תוספת זו לקשיים נוספים באחזקת הציוד.

על רכישת ציוד לחיל־הים היש־ראלי אמר, כי יש לנו תכניות רכש שבחלקן כבר נמצאות בביצוע. חיל־הים מתכנן עתה הרחבה נוספת של ספינות המשמר שתפקידן לפטרל ו־להגן על חופי ישראל.

בעמוד 15

...לויים חדשים ...ה אב על שחרור ...רוצחי מינכן

מאת זאב שיף

...חד מרוצחי מינכן:

...החדירה לביתן ...הישראלי היתה כמו טיול

מאת סופר „הארץ"

...ירה לביתן הישראלי באו־...זה היתה כמו טיול. חשבנו ... ההתנגדות בפנים, אך הכל ...ל באודי", — אמר אחד מ־... רוצחי מינכן שוחרר ב־... בעיקבות חטיפת מטוס לופט־...

...יה כנערכה בגרמניה התברר ...ידיות המודיעין הגרמני בכל ...הבריחה הנשק למטוס לופט־...הנשק הוברח בכלי התעופה ...בשה שהמטוס הונח שם, ל־... השגחה, במשך כמה שעות.

פקידים בוואשינגטון מטפחים רעיון החייאת תכנית רוג'רס

מאת רפאל רוטשטיין
סופר „הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק, 16 (מיוחד ל„הארץ"). נוכח המצב שבו הגיע ליטייניבר קר־בע — תוך ההתייעצות עם הנשיא ניכסון, — את מגמת המדיני בין ארה"ב והוא, ... [illegible] ... לבגי המזה"ת ... [illegible]

דיע בבדיניות־החוץ האמריקאית.

אף כי אין לחזות את כוונות מר ניכסון לגבי המזה"ת ב־4 השנים הבאות, אין זה במקבל על הדעת שהוא ויועציו ישבשו את המצב ה־שקט הנוכחי באזור, או יפעלו בלי לדעת החילה כה יתלך אי־השקט הנובהי במצרים.

יחד־על־כן, במקורות יודעי דבר באה"ב ובישראל אומרים, שסי־סיגר עומד בבירה רבה לצד יש־ראל ושוללים את האפשרות ש־הספים־דיפרטמנט יוכל לבטל את האסטרטגיה המדינית שקובעים ניכ־סון וקיסינג'ר.

עם זאת אין זה מן המבנה, ש־ישראל תתבקש לגלות גמישות ב־באלה הנסיגה. הוויכוח הבא בענ־ין יתרכז בהחזקת השטחים בידי ישראל הוא המסור להמציל באמן המבכה ... [illegible]

מדען רוסי מורד הורשה לצאת להרצאות בארה"ב

מוסקבה, 16 (יופ"י, ע"צ וע"ר). [illegible]

אבן: בפברואר נדע אם יש לארה"ב מחשבות להסדר במזה"ת

הרצח במינכן לא שיבש מגעים עם מצרים אך עירער את האימון ברצון קהיר לשלום ✶ ככל שהמחלוקת על השלום גוברת, יש צורך בחידוש היחסים עם בריה"מ

מאת עמוס הדר
סופר „הארץ"

„אין שום יסוד להנחה שאסון מינ־כן הכשיל שיחות מתוכננות או מג־עים עם מצרים. מצרים מסרבת ל־בוא עמנו בדברים אם לא נתחייב מראש לנסיגה מוחלטת ולקבוע הר־צאה סופית של הכוח, בשעה שה־כרח צריך ליצור את ההרצאה ולא ההיפך. כך היה המצב ערב אסון מינכן. אך אין ספק שהסבה שם בערער את אמינות מצרים לשלום — אמר אתמול שר־החוץ, אבא אבן, במועדון הכלכלי וההסתדרותי ב־קרית־גת.

בהשיבו לשאלות תלמידי בית־הס־פר התיכון בעיר, אמר מר אבן, כי אין ללמוד מן העובדה שסגן הביטחון נפגש עם אנשי הממשל האמריקאי כאילו החליטה ארה"ב שזו השעה הנוחה לדחוף את הקץ. יש לי רושם שארה"ב אינה נכבאת כיום בכבב של קקיה מבלנות וגם אינה סבורה (סוף בעמוד 2, טור 4)

✶ מזג האוויר

מעונן חלקית עם אפשרות לגשם מקומי בצפון.

הטמפרטורות החזויות להיום: באר־שבע 16 עד 21, אילת 20 עד 27, מפרץ שלמה 21 עד 26, רמת־הגולן 8 עד 17 מעלות. בשבת: מ־עונן חלקית עד מעונן, עם גשם מקומי.

הלחות תעלה. תסקיר סינופטי: אפיק רום תהיר מרוסיה לעבר הים־התיכון.

פראג: ביקור דיין עורר עניין בעולם

מאת א. הלוי
סופר „הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן, 16 (מיוחד ל„הארץ"). רדיו פראג ציין בשידוריו, כי ביקור שר־הביטחון, משה דיין, בארה"ב, עורר עניין בעולם כולו, והיועד למ־שש את הדופק בארה"ב.

הכלל שהבטחות שנתן הנשיא ניכ־סון לישראל לפני הבחירות הגב־שמו, — אמר המרשן הצ'כי.

בגליון זה 26 עמודים בצרוף המוסף השבועי בן 56 עמודים

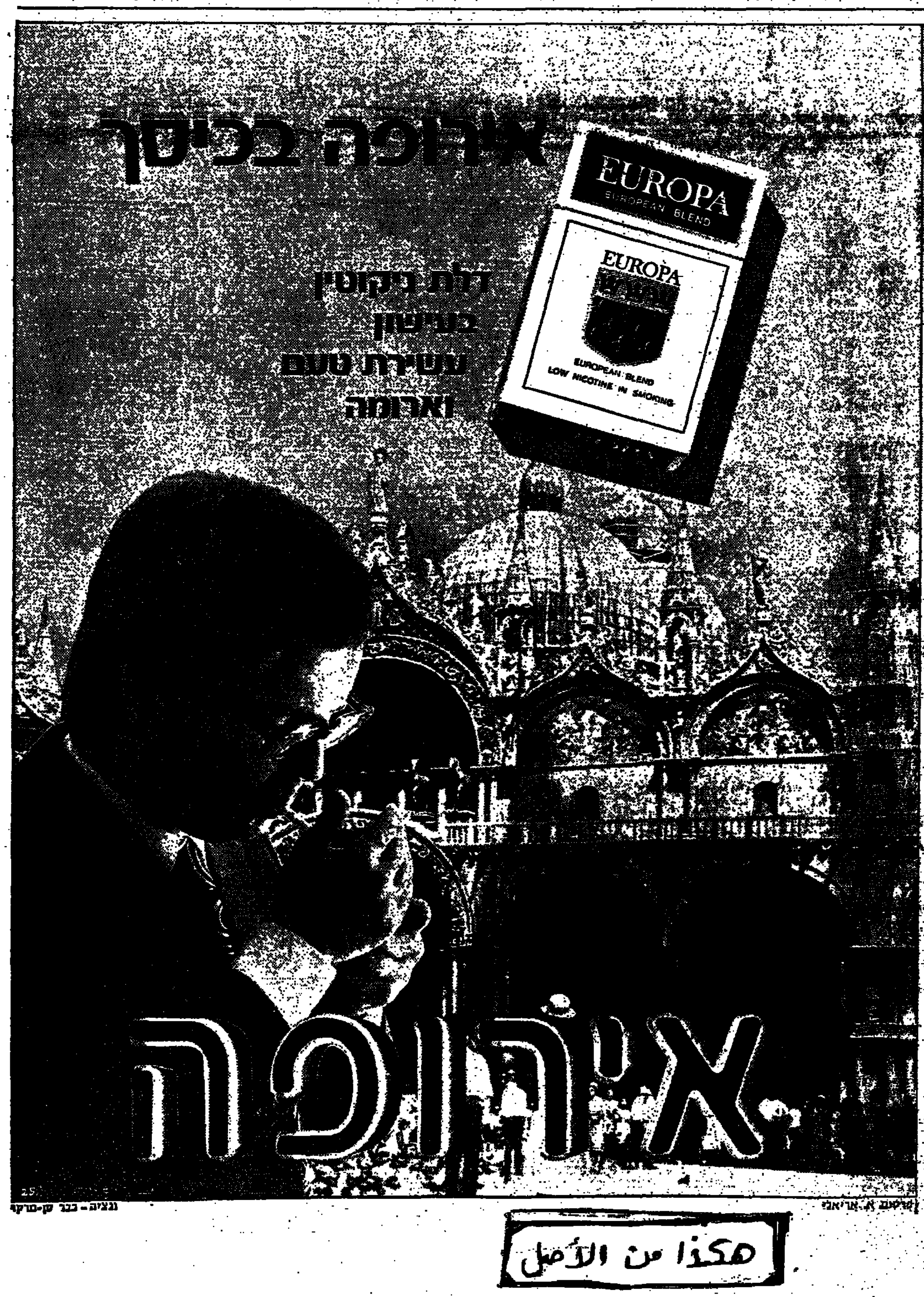

ונציה – כיכר סן־מרקו

צילום: א. אריאלי

هكذا من الأصل

מסתמן הסדר בין קובה וארצות־הברית בעניין החטיפות

טייסי ארה"ב מאיצים בניכסון לנהל מו"מ

וואשינגטון, 15 (יופ"י). ארה"ב הודיעה, כי תעשה למען חידוש ה־מו"מ עם ממשלת קסטרו, כדי לב־לום את גל הפירטיות האווירית ע"י מניעת מיקלט לחוטפי מטוסים ב־קובה.

(ראה מאמר ראשי בעמוד 11)

הודעה זו באה לאחר שרדיו הוא־נה שידר הצעה של ממשלת קובה בדבר ניהול מו"מ על „הסכם מקיף", שיביא לפיתרון בעיית חטיפת ה־מטוסים בלי דחוי „למען האינטרסים המשותפים של שתי המדינות". ב־הודעה נאמר, כי לקובה אין כל עניין לתת מיקלט לפושעים הנמ־לטים מארה"ב.

דובר משרד־החוץ האמריקאי, צ'ר־לס ברי, ציין אתמול, כי המיכשול העיקרי שהתעורר בשיחות ה־עקיפות, שהולו ב־1969, היה דרי־שת הוואנה, כי יש להחזיר את כל הגולים מתנגדי קסטרו שנמלטו מ־קובה באניות ובמטוסים גנובים.

„עתה מתקבל הרושם, כי ייתכן שקיים בסיס לדון מחדש על בעיית חטיפת המטוסים עם הקובנים" — אמר מר ברי.

איגוד טייסי חברות התעופה האמ־ריקאיות, שבו מאורגנים 35,000 טיי־סים, פנה באיגרת לנשיא ניכסון ו־קרא לו לנהל ללא דיחוי מו"מ על הסכם עם קובה.

ממלבורן נמסר, כי שלטונות ה־תעופה האוסטרליים פעלו היום ב־מהירות נגד חטיפת מטוסים, בעיק־בות נסיון החטיפה אתמול שבמהלכו נורה החוטף למוות ונפצע שוטר. מחלקת התעופה האזרחית זימנה את כל חברות התעופה הבינלאומיות ה־פועלות לכנס שייערך במלבורן ב־יום ב', כדי לסקור מחדש את אמ־צעי הבטיחות לגבי טיסות בינלאו־מיות ופנימיות המגיעות לנמלי ה־תעופה האוסטרליים.

ממשלות ערב

(סוף מעמוד 1)

ואלדהיים, אשר יקיים מגע עם ה־נציג הישראלי (קרוב לוודאי שר־החוץ אבא אבן), שיימצא בחדר סמוך באותו בית־מלון.

כן מסרו המקורות, כי מחמוד ריאד ינהל את השיחות בשם ארצות ה־ליגה, לרבות הארגון לשיחרור פלש־תין. השיחות יסובו על ביצוע החלטה 242 של מועה"ב ועל שלבי הביצוע של החלטה זו.

תבנית ההסדר כוללת גם פיתרון של הבעייה הפלשתינית. היא חוזה הקמת מדינה פלשתינית שתורכב מ־רצועת עזה והגדה המערבית, אשר יחוברו ביניהן באמצעות פרוזדור ממפרץ עקבה עד לעזה.

פרוזדור זה יפריד בין השטח המצרי והשטח הישראלי.

בשלב ראשון יהיה למדינה פלש־תינית מימשל אוטונומי שייכון בהס־כמת ארצות ערב והפלשתינים. ב־ממשלה זמנית זו לא יהיו שרי חוץ והגנה לתקופה של 3—5 שנים. בתום השנה החמישית יערך מישאל עם ברצועת עזה, בגדה המערבית ובגדה המזרחית, כדי להחליט על הצורה ה־סופית של המימשל.

לדברי חוגים ערביים בקאהיר, כל יוזמה אמריקאית עליה תוכרז ב־קרוב, תשתלב במסגרת תכנית זו. ארה"ב עשויה לשלם 300 מיליון דולר למען הבטחת התכנית. ואילו התמיכה המערבית שמשלמות כיום סעודיה, כוויית ולוב למצרים ולירדן, תעבור במסגרת התוכנית, למדינה הפלש־תינית החדשה.

המפלגה הליברלית

פעולות

ראה עמוד 3

להשכרה מיידית

1000 ממ"ר

עם מיזוג אויר, חימום

בצפון ת"א, מרכז תיירות,

אולם אירועים, משרדי בנק, חברות בטוח

תצוגת רהיטים וכדומה.

חנויות

בגדלים שונים

עם חלונות ראווה גדולים בחזית.

בפרטים נוספים נא לפנות לטלפון 440148 בין השעות 4—1 אחה"צ ואחרי 7 בערב או בכתב לת"ד 1263 ת"א, למספר 304.

האנוי דוחה כל שינוי בהסכם הפסקת־אש

קנדה, אינדונזיה, פולין והונגריה הסכימו שחייליהן יפקחו על הפסקת־האש

פאריס, 16 (יו. פי, עי"צ ו־אי. פי.). צפון־וייטנאם הודיעה ה־יום, כי היא דוחה בתוקף כל אפשרות להכניס שינויים מהו־תיים כלשהם בהסכם הפסקת־האש בווייטנאם.

נציג האנוי, קסואן תוי, אמר, כי ארה"ב צריכה לחתום על טיוטת ה־תווה בכל הקודם האפשרי.

נציג ארה"ב, ויליאם פורטר, אמר לעתונאים, כי השלום קרוב יותר ממה שאפשר היה לשער לפני שבו־עות מעטים. הוא קרא לקומוניסטים לא לסכן את השלום בדיבורים מיו־תרים ובהאשמות חסרות יסוד.

לה דוק־תו, המשנה מטעם האנוי על המו"מ עם ארה"ב, הנמצא ב־מוסקבה, שוחח היום עם מנהיגי בריה"מ. מצפים, כי ביום ו' (ה־יום) ישוב לפאריס. כן מצפים ש־יועץ הנשיא, ד"ר הנרי קיסינג'ר, יצא גם הוא מוואשינגטון לפאריס, בסוף השבוע או בתחילת השבוע הבא.

דובר משרד־החוץ בוואשינגטון מ־סר, כי קנדה, אינדונזיה, פולין ו־הונגריה, נתנו לארה"ב הסכמה עק־רונית שחייליהן ישרתו בכוח הפי־קוח על הפסקת־האש בווייטנאם. כל מדינה תשלח כאלף חייל. עתון ב־סייגון מסר היום, כי יהיו ארבע דרגות פיקוח על הפסקת־האש, שה־עליונה בהן תהיה בדרג של שרים.

מטוסים אמריקאיים המשיכו ה־יום ברכבת האווירית המעבירה מדי יום 500 טונות אספקה צבאית ל־דרום־וייטנאם. נמשכות גם הה־פצצות הכבדות של האמריקאים. ב־ימים האחרונים בוצעה הפצצה כבדה במיוחד באזור המפורז.

העצרת קוראת לסנקציות נגד דרום־אפריקה

מרכז האו"ם, 16 (עי"ר). עצרת או"ם קראה אמש למועצת־הביטחון לעיין בדחיפות במצב בדרום־אפ־ריקה, במטרה להטיל עליה סנקציות כדי להביא לקץ המדיניות האפרט־הייד.

זה היה הסעיף העיקרי בהחלטה ארוכה נגד הפרדת הגזעים, שאוש־רה ע"י העצרת במאה קולות נגד 4 ו־21 נמנעים.

(עסט"א). ישראל נמנעה מהצבעה. ההחלטה אושרה ברוב של 100 נגד 4, עם 21 נמנעים. נוסף על ישראל, נמנעו: אוסטריה, בלגיה, דניה, פינ־לנד, צרפת, איטליה, יפאן, הולנד ומדינות אחרות. המצביעות נגד היו: ארה"ב, בריטניה, פורטוגל ודרום־אפריקה.

יבטושנקו ב„פלייבוי": אין אנטישמיות בבריה"מ

שיקאגו, 16 (עסט"א). יבגני יב־טושנקו, המשורר הסובייטי, אשר כת־ביו על הקהילות היהודיים בבבי יאר, הקנו לו פרסום בעולם, חזר והכחיש שקיימת אנטישמיות רש־מית בבריה"מ.

בראיון עם עורך „פלייבוי", נשאל יבטושנקו אם האנטישמיות „נסבלת מבחינה רשמית בדרג כלשהו של הסובייטים שלך". על כך השיב: „ב־החלט לא. אנטישמיות רשמית לא קיימת ברוסיה. הדבר נוגד לחלו־טין את העקרונות הסוציאליסטיים". עם זאת הודה יבטושנקו, כי יש אנטישמיות בבריה"מ „בדרג האישי, ממש כפי שבארצכם יש אפליה בחל־קים מסויימים של החברה האמרי־קאית".

שר המלחמה המצרי, הגנ־ראל אחמד איסמעיל (מימין) ומפקד חיל־הים המצרי, הת־אדמיראל פואד זיקרי (משמ־אל), בצפותם שלשום בתימ־רוני חיל־האוויר וההגנה ה־אווירית ב„איזור הצבאי הצ־פוני" של מצרים. (צילום רדיו של אי. פי.)

היהודי בלבנון — נחטף בטעות

ביירות, 16 (עי"צ). „דומה שחלה טעות ביחס ליהודי הלבנוני סלים יוסף חנן (52), שנחטף ביום שני במרכז המסחרי של ביירות והוחזר למחרת ע"י שלטונות סוריה ל־לבנון", — כתב היום העתון ה־לבנוני „ל'אוריין לה־ז'ור".

העתון מוסר, כי סלים חנן נפגע מכדור אקדח ברגלו כאשר התנגד לחוטפיו, ואושפז בבית חולים צבאי. הוא לא הורשה אתמול להיפגש עם קרו־בי משפחתו, מכיוון ששירותי הבי־טחון הלבנונים רצו תחילה לחקור אותו על נסיבות חטיפתו.

העתון סבור, עד אשר יבוטל ה־איפול הרשמי, כי חנן נחטף בטעות, במקום אקטיביסט פוליטי. „כאשר הצליח לשכנע את חוטפיו בזהותו, שוחרר".

מלכת דניה: ביקורי בישראל אינו אקטואלי

קופנהאגן, 16 (מיוחד ל„הארץ"). מלכת דנמרק מרגרט ה־2 אמרה, כי ביקורה בישראל בעיקבות הזמנת נשיא המדינה ז. שזר מפברואר ה־שנה, אינו אקטואלי בשעה זו.

„אל־אהראם": ירדן מוכנה להחזרת המחבלים ולהחיאת החזית המזרחית

מקורות בביירות: פירסומים מכוונים לקראת אפשרות של התפייסות בין קהיר לרבת־עמון

מאת סופר „הארץ" לעניינים ערביים

שר החוץ הירדני, סלאח אבו־זיד, הודיע בוועידת שרי החוץ והמלחמה הערביים בכוויית, כי ירדן מוכנה להחיות את החזית המזרחית ולהס־כים לנוכחות כוחות ערביים בחזיתה וכן לשובם של המחבלים, במטרה לבצע פעולות מתחומה נגד ישראל — זאת כתב אתמול „אל אהראם".

לידיעה זו לא בא כל אישור מ־מקור אחר ורדיו רבת עמון אף לא התייחס אליה. לעומת זאת תקף אמש פרשן רדיו המחבלים מקהיר את שר־החוץ הירדני על הכרזותיו בכוויית נוסח „התפייסות עם המחבלים מד־תנית בנקיון האווירה הבין־ערבית העכורה". הפרשן תקף גם את המלך חוסיין.

מקורות בביירות התייחסו בספקנות רבה לידיעה ב„אל־אהראם" וציינו, כי פירסומים מכוונים מסוג זה ע"י עתוני קהיר עשויים להכשיר את ה־קרקע לאפשרות של התפייסות בין מצרים לירדן ולחידוש היחסים בי־ניהן. המקורות הדגישו, כי אין להע־לות על הדעת שהמשטר הירדני יתי־כוש לקלוט שלמד מנוכחות המחב־לים בירדן ויסכים עתה להחזרתם. המקורות הוסיפו, כי ירדן הכריזה מאז ומתמיד, כי היא מקדמת בברכה את החייאת החזית המזרחית ואת התוצאה „הכוחות הערביים" שאחור מהם הוא העמדת הכוחות ה־ערביים תחת פיקוד ישיר של הצבא הירדני. יש לזכור, כי יחסי ירדן עם סוריה (שהיא אחד ממרכיבי החזית המזרחית) מנו־תקים ואילו יחסיה עם עיראק לא שבו עדיין לתיקונם. אין ספק — מציינים המקורות — כי ירדן מעוניינת לשפר את יחסיה המתוחים עם רוב מדינות־ערב ולפיכך הכריז שר־החוץ אבו זיד ערב יציאתו לכוויית, כי הוא נוסע לשם „עם לב פתוח כלפי כל האחים הערביים". אולם, מכאן ועד להסכמת ירדן לשובם של המחבלים ולכוחות זרים על שטחה, רחוקה הדרך. יש לציין, כי בצפון ירדן חונות שתי יחידות של „צבא השיחרור הפלשתיני" וכן קומץ של „מחבלים שקטים" הירדנים באותו להשארים שם.

ועידת שרי החוץ והמלחמה ה־ערביים שמעה אמש דו"ח הוועדה הצבאית על התחייבויות של כל מדינה במערכה נגד ישראל. רמטכ"ל צבא כוויית הכריז, כי הוועדה סקרה עניינים צבאיים תוך גילוי לב. מז־כיר הליגה, מחמוד ריאד, אמר כי הדיונים התנהלו „בצורה חיובית".

ועדה לחקר המצב הצבאי

כוויית, 16 (עי"ר). שרי־החוץ וה־הגנה הערביים הקימו היום ועדה לחקירת המצב הצבאי ולהכנת המל־צות לקביעת אסטרטגיה חדשה לעי־מות עם ישראל.

הילדה החטופה הוחזרה ודודה הפריסאי נעצר

הכופר לא שולם ✶ נעצרו 5 חשודים

פאריס, 16 (יופ"י) — משטרת פאריס גילתה היום והחזירה להור־יה ילדה בת 4, שנחטפה אתמול מידי אמה ברחוב בפאריס. הדוד בן ה־22 של הילדה נעצר כחשוד ביזומת החטיפה.

הילדה לאורה בלאגוייביץ', בת ה־4, דרשו מאביה, מנהל חברת סר־טים, סכום של 300 אלף פראנקים כופר, אך הכופר לא שולם מאחר שהמשטרה הצליחה לתפוס את קבו־צת החוטפים, שכללה 5 צעירים ב־גיל ה־20. החוטפים נעצרו בדירה בקומה השישית של בית קטן סמוך לשער הניצחון שבקרבתו הוחזקה לאורה אתמול. הילדה נמצאה בדירה. זמן קצר לאחר מעצר החוטפים מסר אבי הילדה, איש עסקים בן 55, ממוצא יוגוסלבי, כי החוטפים שלחו לו תלתלים משערות הילדה כ־אזהרה, מתכוונה שאם לא ישלם את הכופר — תירצח.

עדיין לא ברור מה היו מניעיו של יוזם החטיפה, הדוד פראנסיס לאז־ריסון בן ה־22, אך המשטרה מסרה כי האיש חסר מקום מגורים קבוע ולא פעם היה ישן בדירת משפחת הילדה וכן היה רגיל לישון בדירה בה נמצאה החטופה.

הנסיכה אן תואשם בנהיגה במהירות מופרזת

לונדון, 16 (עי"ר). ייתכן שתוגש תביעה נגד הנסיכה אן, על נהיגה במהירות מופרזת במכונית ספורט, — אמר אמש דובר המשטרה. בתה בת ה־22 של המלכה אלי־זבת נעצרה החודש פעמיים ועתה שוקלים אם להעמידה לדין. המהי־רות המירבית המותרת באוטוסטר־דות של בריטניה היא 110 קי"מ ל־שעה.

הקופטים במצרים מואשמים בעזרה לביון הישראלי

קאהיר, 16 (יופ"י, עי"צ ועי"ר). עשרות סופרים, אמנים ועתונאים מצריים, פירסמו כאן היום הצהרה המגנה כ„בגידה לאומית" את ה־נסיונות לחרחר מריבה בין־דתית בין ה־מוסלמים והקופטים במדינה.

(ראה מאמר ראשי בעמוד 11)

אליהו מאייסי, סופר „הארץ" ב־צרפת, מוסר: קופטים עשירים ב־מצרים שבחרו להישאר בארץ זו עם כינון המשטר הנאצריסטי, רומ־זים עתה לאוהדים שהגדיפו בשעתו להגר ממנה, שגם הם מעוניינים לצאת ממצרים.

מחוגים קופטיים באירופה נמסר, שמקור הגל האנטי־קופטי הגואה ב־מצרים הוא האחים המוסלמיים, א־והדי קדאפי וכמה ממקורבי סאדאת מן הימין.

גל השנאה לקופטים מתפשט ב־רחבי מצרים ושריפת הכנסיה ב־קרבת קאהיר היא הביטוי הקיצוני שלו. בין השאר מופץ חומר תעמולה גזעני אנטי־קופטי בקרב המעמדות המוסלמיים הבינוניים, בו נאמר ש־הקופטים זרים לאומה המצרית ושו־אפים להשתלט עליה, עוד טוענת התעמולה שהקופטים משתפים פעו־לה עם הביון הישראלי.

נעצרה חשודה בקשר לרצח חודר

פאריס, 16 (יו. פי. ואי. פי.). המשטרה עצרה היום אשה בת 45 והאשימה אותה בשותפות ברצח ה־עתונאי הסורי קאמל חודר בפאריס, ביום ב'.

האשה, תרז לאפאבר, שלפי גיר־סה אחת היא לבורנטית במקצועה ולפי גירסה אחרת — פיזיותרפיסט־ית, סיפרה במשטרה, כי מכוניתה נגנבה ממנה ואח"כ טענה ששכרה אותה בשביל ידיד, אך המשטרה סבורה, כי היא שותפה לרצח.

ישראל לא קושרת

(סוף מעמוד 1)

ממשיכות בכך, — נאמר אז ע"י דוב־רי הממשלה, — אין הן יכולות ל־הוות צד להסדר כלשהו ואפילו לא למו"מ על הסדר.

אותם מקורות אמרו, שבמחשבה שניה התברר למעצבי מדיניות ה־חוץ הישראלית, כי תגובתם לאחר אסון מינכן היתה רגשנית מדי ולא־תואמת את האינטרסים של ישראל. נתקבלה הגירסה, כי ע"י העמדת חיסול הטרור המחבלים כתנאי למו"מ על הסדר, ממלאת ישראל למעשה את רצון אירגוני הטרור שמגמתם לחבל בכל נסיון למציאת הסדר. המסקנה שנתקבלה על רקע זה היתה, שאין לקשור את שני ה־דברים, אך בלי להזניח את המא־מצים להגברת התודעה בעולם בצו־רך במלחמה נמרצת בטרור. בעניין זה מציינים, כי ההסברה הישראלית בעולם, הן לציבור והן במגעים רשמיים, תדגיש, כי הטרור הערבי מהווה איום על העולם כולו ולכן אין לראותו כבעיה ישראלית בלבד.

בהקשר זה ניתן לציין, שגם שר־הביטחון, משה דיין, לא הצמיד בפני שר־החוץ האמריקאי, ויליאם רוג'רס, את חיסול הטרור כתנאי קודם למציאת הסדר חלקי לפתיחת התעלה, כאשר נושא זה עלה בשי־חות עמו בוואשינגטון.

נמצאו שברי מטוסו של ג'וזף קנדי

שנהרג לפני 28 שנה

לונדון, 16 (עי"צ). שברי המפציץ הכבד שבו נהרג סגן ג'וזף קנדי, אחיו הבכור של הנשיא ג'ון קנדי המנוח, לפני יותר מ־28 שנה, — נתגלו אתמול ביער במחוז סאפולק, בדרום אנגליה.

שברי המטוס נמצאו בתום חיפו־שים שנמשכו חצי שנה, ע"י צוות בניהולו של איש המשטרה סטיו־ארט איוואנס. בהתחלה היו בידי המחפשים רק מפה ישנה וסיפור עד־ראייה.

המפציץ מדגם „ליברייטור" מוטס בידי סגן קנדי ושייט המישנה סגן וילי, התפוצץ ב־6 באוגוסט 1944 מעל עיירה במחוז סאפולק. מיטען הפצצות (10 טונות) שנועד לחסל בסיס לשיגור טילים גרמניים בחוף צרפת, התפוצץ וריסק את המטוס. כל החיפושים שנערכו באותה תקו־פה בסביבות העיירה עלו בתוהו ו־סברו שהמטוס נפל לים.

סיכסוך בין בעלי המניות בפאן לון

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

סיכסוך פרץ בין שני בעלי המניות בחברת פאן־לון — ויליאם שטרן ו־אפרים אברון.

נודע, כי מר אברון דורש לבטל את העיסקה מיולי שבה מכר 24% ממניות החברה למר שטרן. כן מח־רים מר אברון זה זמן רב את ישי־בות מועצת המנהלים, בשל סיכסו־כים פנימיים. מר אברון גם איננו מכיר בתוקף מינויו של מר אורי בר־רצון למנכ"ל החברה, מכיוון ש־המנוי לא אושר ע"י מועצת המנה־לים.

בדיונים פנימיים טען מר אברון, כי בזכרון הדברים ביולי סוכם שתוך 30 יום יש לחתום על הסכם להעברת המניות (עד אז היו לכל צד 50% ממניות החברה), ומכיוון שהדבר לא נעשה עד היום, העיסקה מבוטלת. קבוצת שטרן טוענת, כי העיסקה הי־נה בתוקף.

כן פרץ סיכסוך על חלוקת סמ־כויות בחברה. קבוצת שטרן ביקשה להעניק את רוב סמכויות הביצוע ל־מר בר־רצון, אולם מר אברון דורש להשאיר בידיו חלק ניכר מן הסמכו־יות, בהיותו יו"ר מועצת המנהלים.

מר אברון גם טען, כי רוב הכסף שהזרים מר שטרן לפאן־לון היו הל־וואות בריבית של 17%, או אף ב־הצמדה ללירש"ט, בעוד שבעבר סוכם, כי עיקר ההשקעה תהיה בהון מניות. נשמעו גם תלונות על חוסר יעילותה של ההנהלה החדשה, דבר שהביא להאטת עבודות הבנייה ולסכנה לבי־טול הפרוייקט של בניית בתי־מלון במקומות שונים בארץ.

הסיכסוך בין בעלי המניות הסתבך אתמול, לאחר שמר נפתלי רפפורט מארה"ב הגיע לביקור בארץ כדי לב־דוק את מצב השותפות בינו לבין פאן־לון בהקמת בתי מלון בשארם א־שייח, בערד וברמת רזיאל. מר רפ־פורט מתלונן, כי „אין עם מי לדבר" ומאיים בנקיטת צעדים נגד החברה. אמש אי אפשר היה לקבל תגובות מקבוצת שטרן וממר בר־רצון על ידיעות אלה.

אבן: בפברואר נדע

(סוף מעמוד 1)

שיש להנציח את הסטטוס־קוו. היא סבורה כמונו, כי מוטב שיהיה מה־לך של מו"מ מאשר קיפאון.

שר החוץ אמר, כי הוא סבור ש־בפברואר או אפילו יותר מאוחר, נדע אם יש לארה"ב מחשבות להס־דר במזה"ת או שיש להתמיד במצב הנוכחי.

מר אבן ציין, כי אינו מקבל את זיקת הגומלין בין מלחמת וייטנאם והמזה"ת. נהפוך הוא: בכל שאר־ה"ב תיחלץ מהתחייבויות ביטחוניות שלא עלו יפה, היא תתפנה לחזק את התחייבויותיה במקומות שהם יותר איתנים.

בהתייחסו לתכנית אלון אמר מר אבן, כי התכנית איננה אלא דגם של פיתרון שיש בה תיקונים גבו־לים, אך אין בה סיפוח רוב השט־חים ואוכלוסייתם לישראל. „אני תומך בכך, בלי להזדהות עם המפה המדוייקת. יש לחפש תיקוני גבול בעיקר בבקעת־הירדן, בערבה, ב־מקומות הלא־מאוכלסים. כמובן ש־יש לקיים את שלמות ירושלים. לג־בי שאר השטחים שהיו נתונים פעם בשילטון ירדן, אין לקבוע את ה־גבול המדיני הסופי, יש לספח שי־תוף פעולה וכשיהיה שלום, נהיה מוכנים להתפשרות טריטוריאלית.

היחסים עם בריה"מ

בתשובה לשאלת סופר „ה־ארץ" לגבי חידוש היחסים עם בריה"מ, אמר מר אבן: „בכל שהמחלוקת על השלום גוברת, יש צורך בחידוש היחסים הדי־פלומטיים עם בריה"מ. היא יוד־עת על נכונותנו, אך לא נקטה שום יוזמה לכך".

בתשובה לשאלה אחרת אמר שר־החוץ: „רצועת עזה לא תנותק מ־ישראל ואיני רוצה לתת לכך פירו־שים. אין להעלות על הדעת שלא נתקן את הגבול בכביש העובר ל־כברים בפיתחת רפיח. אך איני רו־אה צורך לקבוע במסגרת. אינני סבור שיש להגיע לידי כך שהיהו־דים ינהלו מו"מ עם עצמם בלי ה־ערבים. נדמה לי, שטבעי הדבר, כי מצרים לא תשוב לרצועה ואולי ה־רצועה שייכת לא"י ואין היא חלק מעמק הנילוס.

אשר לוויכוח על עתיד השטחים, אמר מר אבן: „מה לעשות אם חבר־הממשלה יחרק להלל רצון חבריו סבורים אחרת. כאשר ואנו נמצאים בשנה הששית לאחר המלחמה, ב־רגע שאנו מתלבטים בגורל השט־חים, הבעייה היא מה גורל האנשים ולא מה גורל השטחים".

כאשר נשאל מר אבן לדעתו על התכונות הנדרשות מראש־ממשלה, השיב: „נדרשת למע־שה תכונה אחת, להיות נבחר ע"י מרכז מפלגת־העבודה".

פצצות מתוחכמות בפנטומים האמריקאים המוצבים באירופה

„אוויאיישן וויק": נועדו לניטרול הצי הרוסי בים התיכון

השבועון „אוויאיישן וויק" כותב בגליונו האחרון, כי ארה"ב מציידת את מטוסי הפנטום שלה המוצבים באירופה בפצצות מ־תוחכמות המונחות באמצעות מ־לווייה.

המדובר בפצצות מדגמים מרק 84 ומרק 118, שכינויין הובו, אשר פותחו ע"י חברת נורת אמריקן רוקוול כפצצות מונחות בהנחיה אלק־טרו־אופטית.

לדברי השבועון בא חיזוק זה כדי לנטרל את עוצמתו הגוברת והולכת של הצי הסובייטי בים־התיכון.

השבועון מוסיף, כי פצצות סלוד־דיה מדגם ואלאי כבר מצויות בזירה האירופית מאז 1969. כזכור, פורסם בעתוני חו"ל, כי פצצה מסוג זה סופקו לישראל יחד עם טילים נגד טילים כדגם שריק.

פעיל עלייה מרוסיה: אין ביטחון שלא תשוב תקופת סטאלין

מאת אדיר קיסרי, סופר „הארץ"

„ישראל חייבת לתבוע מהולנד כי שגרירותה במוסקבה תעביר לידי יה־ודים שהוענקה להם אשרות יציאה לישראל, את התעודות הבאות אצל ההולנדים", — אמר לי אמש פעיל העלייה, סלומון גרינברג, שהגיע לפני יומיים לישראל.

„יהודים רבים ברוסיה — הוסיף, מוכנים להתכונן ולבקש שישראל תש־ניק להם אשרות, אך אם לא יגיעו התעודות לידיהם, אין לכל הפעולה ערך".

מר גרינברג אמר עוד, שאם ייפתחו שערי רוסיה בפני כל יהודי הרוצה לעלות לישראל — יעלו כמו־קוב כ־10% מיהודי הפיזור, הבונים 76 אלף איש. היהודים בתקיבו מבות־קים כן העולם התרבין ונכבם ברגע במוסקבה. „איני בטוח, — הוסיף, — כי תקופת סטלין לא תשוב, לרבות הסקל דין מוות והגליות לסיביר. הכמות היהודית, כפי שנכנה הנא־צים — בכך אין באכזריות. יש על כן לפרסם בישראל והצלים הגבוהים את פגות המבקשים לעלות, והיקף ב־סידור או לא בצבר. המדיבים נבצבע לאחיהם עם הרגשה שאינם בודדים במאבקם, ואילו להסים להבו תה־עב, כאין להם עניין עם אנשיהם שאפשר להתנכל להם בלי שהעולם העושי יידע על כך".

כמהגרים מארה"ב פונים לגולדה

בימים אלה קיבלה תנועה הסטו־דנטים למען יהודי רוסיה, שמרכזה בניו יורק, לראש הממשלה, גב' גול־דה מאיר, מברק בו ביקשה לפרסם לאלתר את רשימת היהודים הרוסים המבקשים לעלות לישראל.

שומאן: שותפינו באירופה נוטות להתקרב לעמדותינו

משבח את מדיניות ממשלתו במזה"ת

מאת אליהו מאייסי

סופר „הארץ" בצרפת

פאריס, 16 (מיוחד ל„הארץ"). שר־החוץ של צרפת, מוריס שו־מאן, שיבח היום את מדיניות ה־מזה"ת של ממשלתו, בעת הדיון על תקציב משרדו בפרלמנט ה־צרפתי.

מר שומאן טען, כי שותפותיה האירופיות של צרפת נוטות להת־קרב לעמדתה, בעיקר בהצבעות ב־או"ם.

סולידריות אירופית זו, — אמר, — אפשר שתהיה בבוא העת לתרגם לפעולה ליישוב הסיכסוך במזה"ת, מעין זו שצרפת ניהלה בסיכסוך וייטנאם.

עוד אמר, כי בלעדי התמיכה ה־אירופית היו מזכ"ל האו"ם ושליחו ד"ר יארינג נידונים להיות חסרי־אונים.

מר שומאן סיים, כי הברירה ב־מזה"ת היא בין גבול חדש של מל־חמה קרה במזה"ת שרק יוציא שם אלימות ואי־שקט לבין עקרון ההק־בלה (שקבעה החלטת מועצת־הבט־חון מס' 242), הקובע שהתנאים ה־אמיתיים לביטחון תוך מתן ערובות, יושגו עם פינוי השטחים הכבושים. צרפת, — אמר, — בוחרת בעקרון האיזון, או בשלום אמיתי ובר־קיי־מא.

בתביעה לראש ממשלת צרפת ל־הבהיר מדוע הקריבה את ביטחונם של נוסעים בחברות־תעופה לטובת אינטרסים כלכליים ופוליטיים ב־ארצות־ערב — פנה הערב יו"ר פדרציית טייסי חברות התעופה ב־צרפת, ז'אן הארבין.

הארבין מתח ביקורת על הממ־שלה על שסירבה לאשר את אמ־נת מונטריאל, המשלימה ומחזקת את אמנת טוקיו והאג נגד מעשי שוד אווירי. הוא איים בפעולה בינלאומית של איגודי טייסים אם לא יינקטו צעדים חדשים וחריפים למלחמה ב־חטיפות מטוסים.

זכו בפיס

בסך 150,000.— ל"י זכו המס־פרים: 167591; 509988.

בסך 50,000.— ל"י זכה המספר: 614864.

בסך 12,500.— ל"י זכו המספרים: 082736; 729583.

בסך 6,250.— ל"י זכו המספרים: 002329; 128858; 317057; 756332.

בסך 1,250.— ל"י זכו הכרטיסים הבאים: 139514; 183384; 237027; 254959; 259930; 260793; 352242; 386274; 398814; 441985; 455042; 548259; 551124; 553358; 576214; 624579; 627070; 709472; 726189; 742325; 780299.

בסך 600.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־00567; 24836; 39903; 55891; 57324; 58181; 59291; 79729; 90308; 96620.

בסך 250.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־00127; 03023; 03346; 06689; 07200; 10596; 20735; 26897; 40846; 42060; 48864; 58169; 59426; 63496; 64118; 68514; 78843; 79863; 82465; 83849; 90891; 94348; 97871; 98295; 98634.

בסך 100.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0119; 0430; 1283; 2938; 5108; 5115; 9296.

בסך 50.— ל"י זכו הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־0433; 0867; 1655; 1797; 1861; 2010; 2493; 2526; 2676; 2859; 2965; 3459; 3657; 4242; 4252; 4730; 4594; 4848; 5153; 5306; 5511; 5820; 5891; 6154; 6382; 6447; 6510; 7475; 7725; 7732; 7940; 8405; 8644; 8923; 9824; 9083; 9148; 9254; 9881.

בסך 4.— ל"י זכו כל הכרטיסים שמספריהם מסתיימים ב־7.

לשכת עבודה דנה בספר תולדות המפלגה

הצעה להתיר את הפצתו בלי לציין את שם ההוצאה ✶ אות: נסיון פסול

מאת דן כספי

סופר „הארץ" לענייני מפלגות

ספר על תולדות מפלגת־העבודה, שנכתב ע"י איש בית־ברל, אדם דו־רון, ויצא בימים אלה לאור בהו־צאת בית־ברל, עמד אתמול במר־כז הדיון של לשכת מפלגת־העבו־דה. העניין נדון כבר בישיבת מז־כירות הלשכה ביום א' והובא לישי־בת הלשכה אתמול ע"י סגן מזכיר העבודה, ח"כ מרדכי סורקיס. סו־כם שמזכירות הלשכה תקיים בנו־שא דיון שלישי.

בינתיים, לפי החלטת מזכירות ה־לשכה, עוכבה הפצת הספר. אחת ההצעות שהתגבשו אתמול היא ל־הרשות את הוצאת הספר, אך למ־חוק ממנו את שם הוצאת בית־ברל, שהוא מוסד מפלגתי־רעיוני.

מזכ"ל העבודה, מר אהרון ידלין אמר, כי החלטת מזכירות הלשכה לעכב את הפצת הספר לא נבעה משיקול של פסילתו בגלל דעות ה־מובאות בו, אלא כדי לקיים דיון בהוצאתו לאור. בצורה בה הוא הו־צא יכולה להיווצר דעה שהספר מבטא את עמדת המפלגה — אמר.

מר ידלין הבהיר, כי בשעתו נת־בקש מר דורון להכין כתב־יד לחו־ברת שתצא לאור מטעם המפלגה. סוכם שהטיוטה תימסר למערכת של 3 אנשים (נציגי שלוש החטיבות ב־עבודה). החלטה זו מחייבת גם את בית־ברל והספר הוצא בניגוד להח־לטה מפורשת ובלי שהדבר הובא ל־ידיעת יו"ר הנהלת בית ברל, מר אהרון ידלין.

ח"כ סורקיס אמר, שאם הספר יפורסם בשם מוסד מפלגתי, תהיה הפרה גסה של ההחלטה הקודמת. הוא הציע לכונן את המערכת עכ־שיו, זו תעבור על החומר ותגיש דו"ח למזכירות הלשכה.

השר ישראל גלילי ומר דוד קל־דרון הציעו להעביר את המשך ה־דיון למזכירות הלשכה והצעתם נת־קבלה.

המשמרת הצעירה, יחזקאל לקס, הת־נגד שיהיו אלה הצעות יחידות ו־מסר, כי בכוונתו להביא הצעה נו־ספת בשם הצעירים. הוחלט לאפשר להביא הצעות נוספות בישיבת ה־מרכז, ביום ד' הקרוב.

בפתיחת הישיבה מסר מזכ"ל ה־מפלגה, כי הוא איננו רואה אפש־רות לבצע החלטה קודמת של הלש־כה לצרף אליה את כל שרי המפ־לגה ואישים אחרים. צירוף זה יר־חיב את הלשכה מעבר לכל מספר סביר, — אמר.

בזמנו נשמעו טענות, כי הלשכה בהרכבה הנוכחי איננה בעלת סמכות לדון בנושאים חשובים ולפני כשנה הוחלט לצרף אליה אישים מרכזיים בממשלה ובמוסדות אחרים.

שבועון „אות" מגנה

ביטאון מפלגת העבודה, השבועון „אות", שיצא אתמול, מגנה במ־דורו של עורך השבועון, דוד שחם, את התערבות מוסדות המפלגה ב־הוצאת הספר. „הנסיון להתנגד ל־פירסומה של גירסה היסטורית אחת, כיוון שאיננה נראית למישהו, הוא נסיון פסול", — כותב „אות". „ואם הנסיון לפסול גירסה שאין מסכי־מים עמה הוא פסול, הרי שהנסיון להגיע לגירסה מוסכמת, הוא מופרך. שום ועדה שבה מיוצגים כל הכיוו־נים לא תוציא מידה, לא ברוב דעות ואף לא בפשרה, גירסה מהי־מנה".

עורך „אות" רומז על הוצאה של „קורס קצר" (הכוונה להיסטוריה מסולפת של המפלגה הבולשביקית בתקופת סטאלין) ואומר, כי „אין איש רוצה בכך". מצד שני, „אין איש צריך לרצות לגזור אלם על מי שרוצה לציין בעבר ולפרסם את עדו־תו".

הצעות על דת ומדינה

על שולחן הלשכה הונחו אתמול שתי הצעות שנוסחו בוועדת אותיה לסיכום הדיון על דת ומדינה. מזכיר

הרב יוסף: עשיתי דברים לקולא אך לא לעיני הטלוויזיה

(ע"ג). הרב הראשי עובדיה יוסף הביע אמש את מורת־רוחו על ש־לא עבר חודש מאז נבחרו הרבנים הראשיים וכבר נתגלעו ויכוחים בי־ניהם. כן הביע צער על שחילוקי־הדעות בינו לבין עמיתו הרב שלמה גורן, נתפרסמו ברבים — דבר ה־מנוגד לרוחו ולדרכו.

הרב הראשון לציון היה אורח של בית־הכנסת ע"ש רבי מאיר בעל ה־נס בשכונת עמידר בבת־ים ונתקבל בהתלהבות ע"י מאות המתפללים ו־תושבים שבאו לברכו.

הרב ציין, כי ב־20 שנות כהונתו בבית־דין רבני ואח"כ כרב ראשי בת"א, נעשו דברים רבים לקולא, אולם הם בוצעו בצניעות ולא לעיני מצלמות הטלוויזיה.

ג'עברי בעתון ירדני: רוצים להיפטר ממני

רבת עמון, 16 (עי"צ). בראיון שפורסם בשבועון הירדני „אחבאר אל־אסבוע", אמר השייח' מוחמד עלי ג'עברי, ראש עיריית חברון, כי של־טונות ישראל מתכוונים להיפטר מ־מנו. „אני חושד שממשלת ישראל מסתתרת מאחורי מסע שהוגש נג־די בפני בי"ד דתי יהודי".

השייח' ג'עברי אמר, כי „המלך חוסיין הוא המנהיג הערבי המיטיב להבין את ענייננו. לתכניתו על ממלכה מאוחדת יש לתת פירסום ברוב. אשר להתרומת ירדן, זוהי שגיאה הפוגעת יותר בפלשתינים מאשר במלך ירדן".

להלן תקף ראש עיריית חברון ב־חריפות את אירגוני החבלה, אשר לדבריו „מייצגים את כל חוגי הער־לם, להוציא העם הפלשתיני". הוא הביע את תקוותו, כי הנשיא ניכסון יפתח ביוזמה רצינית למען הסדר במזה"ת, „שכן, בלי לחץ לא תוותר ישראל אפילו על שעל אחד".

לבסוף גינה ג'עברי את ניצולו של כוח אדם ערבי בתעשייה היש־ראלית, באומרו ש„כל פועל ערבי ממלא למעשה את מקומו של חייל בצבא הישראלי".

קול: אנו מצפים לתשוב עבודה בעניין פסולי החי

בתשובה תלוייה ההכרעה שתיפול בוועידת ל"

(ע). שר התיירות, מר משה קול, אמר אמש, כי מפלגתו מצ־פה לתשובה ממפלגת־העבודה לשאלה אם תהיה מוכנה ליוזמת חקיקה משותפת עם ל"ע לפית־רון בעיית פסולי החיתון, במק־רה שהרב גורן לא יצליח לפתור את הבעייה תוך שנה.

השר, שרואיין בגלי צה"ל, אמר, כי בתשובה זו תלוייה במידה רבה ההכרעה שתיפול בוועידת ל"ע ב־29 בנובמבר.

מר קול ציין, כי מצד מפלגת־העבודה היתה פנייה לל"ע שתיענה לפניית הרב גורן, לדחות בשנה את ההצבעה על הצעת האוזנר. בתגובה על־כך, אמר, שאלו נציגי ל"ע את שר־האוצר, אם העבודה מוכנה ל־התחייב באורח ברור, שאם הרב גורן לא יצליח, תהיה יוזמת חקי־קה משותפת מצד שתי המפלגות.

מר קול הביע תקווה שעד לוועידת ל"ע תימסר התשובה. מרכז העבודה היה צריך להחליט בנושא זה את־מול, אך הישיבה נדחתה הבא.

לדבריו, אם תינתן הבטחה מצד מפלגת־העבודה, הרי שיקול רציני מאוד בעד ק עת הרב גורן, משום שיש סת סיכוי לקבלת הצעת ה בכנסת. לעומת זאת, אם ת להצבעה עתה בכנסת, הרי צעה סיכוי לקבל רוב. ...

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה הפתאומית של אשתי, אחותי, כלתי וגיסתנו היקרה

יהודית (יוליה) ברנ

על מועד ההלויה נא לטלפן 238763 תל־אביב

המתאבלים:
בעלה אברהם ב
אחותה דורה
וכל המשפחה

יקירתנו

לאה פולובין

לבית גלזר

איננה

הלויה תצא היום, יום ששי, י"א כסלו תשל"ג, 1.72 בשעה 12.00 בצהרים מבית הלוויות העירוני רח' דפנ תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

המתאבלים:
בעלה מאיר פולובין
בנותיה: צילה ואילנה
וכל בני המשפחה בארץ ובח

בצער רב אנו מודיעים על פטירת אבינו וסבנו היקר

אריה גרינפרב ז"ל

ההלויה תצא ביום ראשון, י"ג כסלו תשל"ג (19.11.72) ב־2.00 אחה"צ מבית הלוויות העירוני רחוב דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין בחולון

המתאבלים:
בנותיו וחתניו: עליזה ואילן רו
רינה ועמנואל דו
והנכדי

בצער רב וביגון קודר אנו מודיעים על פטירת עטרת ראשנו הישר באדם, בעלי, אבינו וסבנו היקר

משה בן שמעון עמר (אימר) ז

ההלויה תצא היום, יום שישי, י"א כסלו תשל"ג, 1.72 בשעה 11 לפנה"צ, מבית המנוח, רח' שפירא 3 פתח־תקוה אל בית העלמין בפתח־תקוה

המשפחה האב

נא להמנע מבקורי תנחומים

המוסד והשותפים אנו מודיעים על מותו הפתאומי של ראש משפחתנו

המהנדס שלמה לסי

ההלויה תצא היום, יום שישי, י"א בכסלו תשל"ג (17.11.72), בשעה 1 אחרי הצהרים מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בקרית־שאול.

המתאבלים:
אשתו, ילדיו, נכ
אחיו, גיסו וגיס

אוטובוס מיוחד יצא מבית הכנסת בגבעתיים, רח' עין גדי 14 א', בשעה 12.15.

מתאבלים מרה על מות היקר באדם

ר' אברהם מרדכי וויינפלד

בן ר' צבי אליעזר

מגורליצה — פולין

ההלויה תתקיים היום יום ו' 17.11.72 בחיפה

פרטים בטלפון 536556

המתאבלים:
אשתו, בניו, בנותיו, נכדיו, אחותו וגי
וכל הקרובי

יכולתי לנסוע ברכבת... יכולתי לנסוע ברכבת...

הלואי ונסעתי ברכבת — הייתי חוסך לעצמי

נהיגה מעיר לעיר בתנועה סואנת.

מורטת עצבים... בכביש חלק ומסוכן...

בראות לקויה... בסנוור מאיים...

כן, גם לך כדאי לנסוע ברכבת ישראל...

תהנה מנסיעה שלווה ובטוחה

ותגיע במהירות למחוז חפצך רענן ורגוע.

להתראות
בע ברכבת ישראל.

רכבת ישראל

הארץ

יום ששי, י"א בכסלו תשל"ג
17 בנובמבר 1972

בתל-אביב: המערכת וההנהלה מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 623311. מח' המודעות רח' מזא"ה 56, ת. ד. 233, טלפון 611576, 623311. מח' הפצה ומנויים מזא"ה 75, טל' 623311, ת. ד. 233, מס' מיקוד: 61000.

...לים: רח' התבלבלת 2, ת. ד. 273, 224245 ... רחוב נורדוי 20, ת. ד. 5259, 661166

יו"ל הוצאת עתון הארץ בע"מ, דפוס הארץ מזא"ה 56 ת"א
העורך: גרשום שוקן. האחראי: גדעון סאמט.
המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מתחייבת להכניסן.
HAARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel - P.O.B. 233, Tel. 623...

יסודות לשלום במזרח

יש להתייחס אל חוסיין כאל בעל-ברית לעתיד ולא כאל אוייב תמידי

מאת פולס

באחרונה נשמעת הטענה, כי ערביי יהודה ושומרון אינם ולא מעוניינים לקבל אזרחות ישראלית, גם אם יוסיפו חבלים אלה של הארץ להיות נתונים לשליטה ישראלית או יסופחו לישראל כפי שסופחה ירושלים המזרחית. העובדה, כי עד כה לא נודע על ערבי אחד ממזרח ירושלים שהגיש בקשה להתאזרח בישראל, מובאת כהוכחה חותכת לנכונות הטענה הנ"ל.

בעלי גירסה זו אינם מוצאים אבסורד במצב שמאות אלפי אנשים יחיו תחת שלטונה או ריבונותה של מדינה אחת אשר לא יהיו זכאים להשתתף בבחירות לבית הנבחרים שלה, בעוד שיוסיפו להחזיק בנתינות של מדינה שניה ששוב לא תוכל להבטיח, כי אזרחי חו"ל שלה יוכלו להצביע בבחירות למוסד הפרלמנטארי שלה.

הטענה הזאת, בעוד שהיא משקפת נכונה את המצב הנוכחי, מעלימה עין מהסבך הפסיכולוגי של ערביי הגדה המערבית (וגם של ירושלים המזרחית). לנו אמנם נראה שכל מה שהיה לפני מלחמת ששת הימים, כאילו „לפני המבול" היה; אך בעיני הערבים יתכן מאד, כי חשבוני הזמן מתנהלים לפי קנה-מידה אחר. מה שנראה לנו כמשך זמן ממושך מאד, עשוי להצטייר בעיני הערבים כתקופת-מעבר קצרה יחסית. רובם ככולם, כך נדמה, עדיין מקווים כי הקערה תיהפך על פיה או על כל פנים אינם מאמינים, כי שליטת ישראל באזורים המוחזקים תאריך ימים. נניח בצד את הסיבוכים התחיקתיים לגבי ענין האזרחות הישראלית; ערבי שיבקש היום להיות לאזרח ישראל עלול לעורר תרעומת אצל בני עמו, להיות מואשם בקטנות אמונה ואף לחשוף את עצמו לנקמה ולעונש בו ברגע ששלטון ערבי יחזור; ולמה לו להסתכן בכל אלה?

מאידך: אם יתברר כי השלטון הישראלי יישאר על כנו ויגוזו כל התקוות כי גורם חיצוני כל שהוא — מלחמת-נקם של מדינות ערב, או לחץ בינלאומי בעל עוצמה שיכריע את ישראל — יחולל שינוי רדיקאלי במצב, כלום יש מי שיוכל לפקפק כי אז יחליטו הערבים בשטחים המוחזקים (או אלה שיסופחו עד אז) להינתק מתקוותיהם שנתגלו כאשליות, ואמנם יבקשו להתאזרח במדינת ישראל? יתכן כי שנים רבות יחלפו עד לאותו תאריך; אפשר כי רק דור שני מבין הערבים יגיע לידי קו זה, שמן הסתם יתואר כקו „אקטיביסטי" — כלומר קו שיתמוך להשתתפות פעילה של המיעוט הערבי בעיצוב דמותה של מדינת ישראל; אך ההנחה, כי לא יקרה כדבר הזה לעולם, אינה מתקבלת על הדעת. מהתנהגות הערבים אתמול והיום אין להסיק, כי ישלימו לאורך ימים עם המצב הנוכחי שהוא אנורמאלי לפי כל קנה מידה.

✱

צריך להצביע על סוגיה זו משום שהטענה לפיה ספיגת מאות אלפי ערבים נוספים לתוך הגוף הציבורי הישראלי איננה כרוכה בסכנות, משמשת כלי-עזר סיעתי לדבריהם של אלה המטיפים נגד שלום עם ירדן, מתוך כי שלום כזה אינו אפשרי לפי [illegible] ... המוסכים. אך יש מקום לחשוד, כי מי שמבטל לכאורה רק את התנאים האלה, לאמיתו של דבר משתוקק להמשיך במצב הנוכחי אפילו. ברור כי בכך [illegible] בלתי-צודק את ההסדר הסופי.

בצורה זו או אחרת פועלת בקרבנו מגמה להגיב על כל פנייה מצד חוסיין בשלילה; את משקל הבעיה הדמוגראפית מגמים להמעיט על-ידי חישובים סטאטיסטיים המבוססים בעיקר על הנחות אופטימיות ביחס לשיעור העליה היהודית וגם של הירידה הערבית. ואשר לבעית היהודים מגמים לבטלה — או על-ידי טענה לפיה הערבים בעצם אינם מעוניינים בו, או ש„השד אינו כל כך נורא".

אמת נכון: הישוב היה מאושר שעה שעצרת האומות החליטה על מדינה יהודית בה המיעוט הערבי היה מתוכנן להגיע כמעט לכדי ארבעים אחוז מכלל האוכלוסיה. אך כלום יש מי שיכחיש, כי הישוב היה מאושר עוד יותר כאשר נוכח לדעת, בתום הקרבות של מלחמת העצמאות, כי המיעוט הערבי לא יהיה גדול יותר מעשרה או אחד-עשר אחוזים? היהודים שמחו במדינתם יותר במידה שנראה היה מובטח שלא צריכה להיבנות על-פי המתכונת של מדינה דו-לאומית.

מדיניותם של כל אלה המנסים מדי פעם לשכנע אותנו, כי בעצם אין אנו זקוקים לשלום עם שכנינו, וביחוד לא עם ממלכת ירדן, עלולה לדחוף אותנו לעצם המתכונת הזאת. צליל משונה מהדהד מהדיבורים של מדינות רבות אינן הומוגניות מבחינה לאומית; כאילו התנועות הלאומיות האוטונומיסטיות או הסאפאראטיסטיות בהווה (בלגיה, קנדה, קפריסין, יוגוסלוויה, ספרד, בריטניה, אולסטר, אף צרפת) אינן מלמדות על הבעייתיות של מתכונת זו ואפילו נשכחו כליל הלקחים של בעית הלאומים בקיסריות אירופה אשר נתפוררו או נחלשו במלחמת-העולם הראשונה גם בגלל הבעיה הזאת. כוחו של מיעוט ערבי שיהיה גדול בהרבה מזה שבצד הישראלי של הקו הירוק, חזקה עליו שימצא את ביטויו — ושיעור ייצוגו הפרלמנטארי לא יהיה הביטוי החזק והמשפיע ביותר. כוח זה יתגלה גם ובמיוחד במישור של חיי המשק, ומן הנמנע שלא יחזור לספירה הציבורית דרך מאה ואחד צינורות.

✱

איש לא ירצה לחתור על פירות הנצחון ועל חיזוק בטחונה של ישראל; אך בדילמה שבין שטח לאוכלוסין כדאי להכריע כך שריבוי האוכלוסין המיעוט הערבי לא יבטל בסופו של חשבון את היתרון שהוספת שטחים (ויש צורך בה, במידה מסוימת) עשויה להקנות לנו.

ישנם המטפחים את התקוה, כי יעלה בידנו לשמור את המצב הקיים עד אין קץ. אם הצלחנו לקיים אותו עד כה — מדוע לא נוכל להמשיך ולשמור עליו עוד ארבע שנים? היודע מי שהוא, או ימצא טעם בכך, לשנותו מאחר שהתקיים תשע או עשר שנים?

יכול להיות כי אמנם נצליח להחזיק מכל הסדר שיצמצם את השליטה הישראלית בכל התחום אשר קווי הפסקת האש מקיפים אותו. הצמאון בו רעשים והזרים ורושמים אצלנו כל הבטחה שארה"ב לא תתן את ידה לכפיית פתרון, איננה מעידה על בטחון מוחלט בירדן; מערכת התעמולה הדיפלומאטית שוואשינגטון מנהלת זה שבועות נגד סאיגון, כדי שתצטרף להסדר [illegible] ... את מדיניותנו על יסודות של ספקולאציה — מדינית A la Baisse. אך אפילו ניצל בכל העתיד הנראה לעין מלחץ בינלאומי שלא נוכל לעמוד נגדו — מוטב שנחתור לשלום מטעמים פנימיים שלנו. עלינו להשיג את השלום בתנאים שיבטיחו את בטחוננו, תוך הימנעות מהסתבכות בבעיות שאין לפתרן בלי לשבש את אופי המדינה כשל מדינה יהודית. מדינת ישראל שתקיף מיעוט ערבי גדול תיראה אולי בעיניו של פרופ' ארנולד טוינבי וחסידיו הערביים כמדינה המשתלבת בריקמת המזרח התיכון (כמו שהם תופסים את מהותה), אך עלול להיות לה צביון לבנטיני אשר יכביד על יתר התפוצות להזדהות אתה.

✱

בעיה זאת אינה קיימת למעשה בינינו ובין מצרים. אוכלוסית הבדווים במרחב שלמה אינה מציגה קושי בעינינו וכל חצי-האי-סיני מאוכלס באופן כה דליל עד שהסוגיה הדמוגראפית אינה עשויה להעמיד מכשול לחלוקת סיני עפ"י קו שיערוב לבטחוננו (עם פירוז ואפילו בלעדיו). זוהי גם הסיבה שבגללה גדול הסיכוי להגיע לידי הסדר מדיני עם מצרים גדול יותר מהסיכוי לשלום בגבולנו המזרחי. אך לאורך ימים דרוש לנו הסדר כזה עם ירדן לא פחות מזה עם מצרים; ודחיית הבעיה הזאת לדרגה נמוכה יותר בסולם העדיפויות שלנו צופנת בחובה סכנה שנבלע יותר משנהיה מסוגלים לעכל.

ומה לעשות כאשר דווקא המלך חוסיין מאותת לנו, זה החדשים ובשנים, שהוא מוכן לשלום? אמת שהסובייטים מעוניינים בו אך מעט, אם בכלל; ועובדה היא שהאמריקאים אומרים לנו כל הזמן כי כדאי להתחיל במצרים. ברם, שמא אומרים זאת גם משום שהם מעדיפים לטפל תחילה באגוז הנראה להם קל יותר לפיצוח, ומתוך הנחה כי לאחר מכן תיחלש ההתנגדות הישראלית לגשת לפתרון הבעיה הישראלית-ירדנית, וזאת מתוך תקוה שהסדר עם מצרים יצור תנופה שבעזרתה יוכלו להתגבר על היסוסינו בקשר לחוסיין?

מי שרואה את השלום עם מדינות ערב כמטרה רצויה ודחופה של מדיניות ישראל, אל ינסה להכניס את הבעיה הירדנית לתוך מקרר עד שתיפתר הבעיה המצרית. המלך חוסיין צעד לקראתנו כברת דרך לא קטנה מאז יוני 1967. מן הראוי שנבחן באופן יסודי ולפי שיטה שלא תחשוף אותו מיד לקיטרוג מצד העולם הערבי, אם לא יהיה מוכן להם, בלי שנצטרך לוותר על גבולות בני הגנה במזרח. אפשר לצקת פתרון בתוך ירושלים המאוחדת, הישראלית כולה, שיתחשב בכל זאת במעמדו כשליט מוסלמי. אפשר להעלות על הדעת שנחזיר לו מרבית הגדה המערבית, בהדרגה ותוך הפרשי זמן של שנים, באופן שיועלה תוואי הגבול המזרחי שלנו על משטח ההר, תוך קביעת אזורי פינוי באופן שישאיר את קו המגע [illegible] בבקעת הירדן כאיזור שפינויו יתבצע בטווח המאוחר ביותר של לוח הפינויים.

✱

בכלות הכל יש מקום שנתייחס אל חוסיין כאל בעל ברית בעתיד ולא כאל אויב לעדי עד. ערביי יהודה ושומרון לא קיבלו את צה"ל כצבא משחרר; כיצד הם יסתדרו עם שלטון האשמי חוזר, זה ענינם ולא ענייננו. [illegible] ... אילת, אך בגבולות שישאירו את גב ההר ברובו בידי האמיר עבדאללה — כלום לא היינו מקבלים זאת אז ברצון? הגבול המזרחי כפי שהיה קיים עד 1967 טעון תיקון לטובתנו; ואין להחזיר את ירושלים המזרחית לריבונות ערבית; אך השלום שווה את המחיר שנשאיר את גינין ונבלוס, רמאללה וחברון תחת שלטון ירדני. חוזה השלום יוכל — ויצטרך — לערוב לחופש הגישה לכל האתרים אשר קשורים לתולדות ישראל מימים ימימה.

השאלה העומדת בפנינו היא אם נעדיף את המצב של לא שלום ולא מלחמה, הפלוה הלות מחולחלת בארצות הברית, הרף אי-השלמה מצד כל הגורמים הבינלאומיים האחרים, על שלום שיבטיח לנו שינויי גבולות שימנע חזרה אל המצב המסוכן מלפני ה-5 ביוני 1967. אם ימאסו הערבים בשלום כזה — נוסיף להחזיק בקווי הפסקת האש ולא נחסוך כל מאמץ כדי להוסיף ולשבת עליהם. אך מצב זה אינו המצב האידיאלי. יש לנו ענין להחליפו במצב אחר, שיבטיח דו-קיום יציב עם שכנינו.

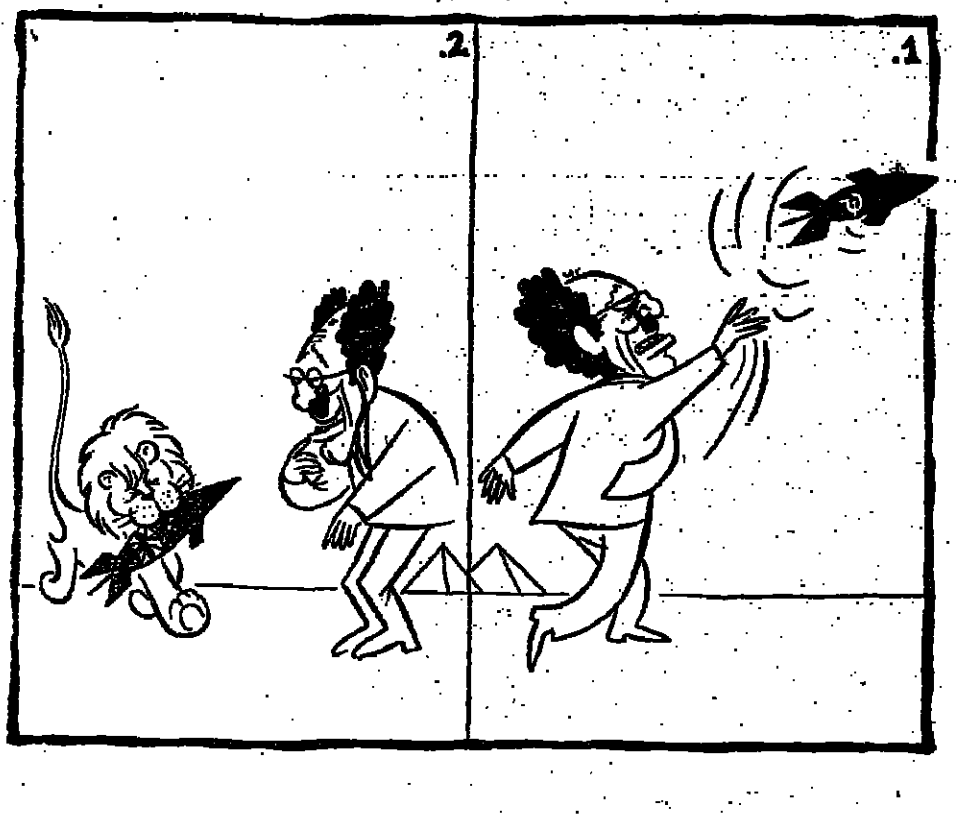

מחיר הכֵּנות

ספיר ואלון שגו בתמיכתם התקיפה בנסיגה מהשטחים

מאת א. שוויצר

דמוקרטים בישראל מן הראוי שיתברכו בדיון הנערך עתה במפלגת העבודה על עתידן של יהודה ושומרון. הנושא הוא חשוב ויש עליו חילוקי דעות. העובדה שהוא איננו אקטואלי במונחים של הכלכלה המדינית, אין בה כדי לבטל את היתרון שבליבונו הפומבי.

חשיבות הדיון בנושא זה איננה מוגבלת לצדדיו העניינים. הלהט שנגלה בנאומים של יום ה' שעבר איננו פרי של הבדלי השקפות ותכנים רעיוניים בלבד. היתה כאן הצגה לראווה של מאבק על שלטון: ספיר ואלון לצד זה, פרס לצד זה. היסוד הזה בדיון הציבורי חשוב לא פחות, כך נדמה, מן היסודות העניינים, המוסריים, המדיניים והכלכליים שסיגלו לעצמם בעלי הפלוגתא.

✱

אף-על-פי שהמלה עימות משוקה מרוב שימוש בימים שהיא, במשמעות המקורית המחמרה, הולמת את מה שהתרחש בשבוע שעבר במזכירות העבודה. לא זו בלבד שהתגלה תהום בין השקפותיהם של הה' ספיר ואלון מכאן ומר פרס מכאן, אלא גם הסממנים הרגשיים של עימות היו בעין; ובעקבי של הדיון חלה הסלמה בהתמודדות אנשים והשקפות. האפשר לעורר את השאלה, מה הטעם להציג בפומבי, שנה לפני הבחירות לכנסת, מפלגה שסורעת, שגם לגבי נושא לא-אקטואלי נחלקת באופן קוטבי, וללא נתינת רמז לחיפוש אחרי סינתזה או אפילו נוסחת פוליטיקאים המבוססת על היד דר הסכמה.

היו שתמהו על שר הבטחון שבחר את ההזדמנות לעריכת הדיון הנוכחי שהרי מדיניותה בפועל של הממשלה ביהודה ושומרון היא למעשה מדיניותו הוא, ועל הביצוע מופקד. [illegible] כי בעצם רצה שמתנגדיה של אנשי המדיניות יתייצבו ויגלו את התנגדותם: לשון אחרת, היה זה לפי רצונו ששר האוצר קם במזכירות מפלגת העבודה ונאם במשך שעה וחצי מן העייר את מה שעדיין מגדיר כנאום האני-לא-מאמין של ספיר. ואמנם נדמה, שבכל שראויים להערכה גם התוכן המחשבתי של נאומו, גם כנותו הגלויה לעין, מבחינה פרטית עשה שר האוצר משגה.

המשגה הוא בהופעת מר ספיר כמנהיג וחוברו הגלוי של אחד הפלגים במפלגה ובציבור. ובפוליטיקה, העצמה בורחת מן האגפים, כפי שנוכחו לדעת מכשלונו של הסנאטור מקגאוורן בבחירות האמריקאיות. ספיר, שהוא פוליטיקאי מנוסה ושעיקר כוחו בכשרו לשלוט בלי לבדוק בביצירת אידיאולוגיות, היה בשבוע בוער לאנשי אברהם עופר או לבני חסות אחרים מליגה ב' לישאת נאומים כמו זה שנשא הפעם הוא עצמו במזכירות המפלגה. עתה נכבע ליצור ולדחוף. לומר, אחרי התאפקות של שנים, את האמת כפי שהוא מבין אותה כתודה. אישית ראויים דבריו להערכה; מבחינה מדינית הפך ספיר את עצמו ללובה אליאב במהדורה מגודלת במקצת.

✱

הגב' מאיר שישבה בעת הדיון והקשיבה לדברי הנואמים, גילתה סימנים ברורים של עצבות ואי-רצון בעת הרצאתו של ספיר. ראש הממשלה מכירה היטב את השקפותיו, עמיתו הנאמן וידוע, כי לדעתה הוא האיש שצריך לרשת אותה. אם היא לא רוותה נחת מן הנאום, הרי זה לא כל כך בשל השקפותיו והערכותיו הידועות של ספיר, אלא בשל המשמעות המדינית של הנאום, [illegible]

הדבר יכול למצוא חן בעיני חסידיו הלוחמים של שר האוצר ומר דניאל בלוך מעתון „דבר"; בעיני מתנגדיו שלמטון — והרי אין חולקים שהתואר מגיע לגב' מאיר — זו הדרך הבדוקה אל הכישלון. ואם כי הרגיש אותה כן הסתם גם מר אלון בהתייחסו הילדותית במקצת לפלשתינאים ולהשלמה אתם בשמם המפורש, הרי הוא כנראה אינו מועמד, לדעתה, לראשות הממשלה: להתייצבותו בראש שוחרי הנסיגה אין בעיניה חשיבות שלטונית.

צריך לזכור, כי מפלגת העבודה אינה שולטת לבדה במדינה. זו מפלגת מיעוט מובהקת, שהיתה תמיד קרובה דיה למרכז כדי שסביבה אפשר היה להקים קואליציות בעלות רוב גדול המספיק כדי למשול. ואם לא ברור אם יש רוב אפילו במפלגת העבודה לנסיגה מיהודה ושומרון בעתיד הנראה לעין, הרי עוד פחות ברור הדבר לגבי הציבור בכללותו. וכנגד זה יש כעין ודאות, שאם לא תחול אחרי הבחירות תמורה קיצונית בהרכב המפלגתי של הכנסת, לא יהיה רוב פרלמנטרי, לא גדול ולא קטן, למדיניות אופרטיבית על-פי השקפותיו של מר אלון ועל אחת כמה וכמה לא על-פי דעותיו של ספיר.

מפלגת פועלי ארץ ישראל היתה בעיקרה תמיד מפלגת המהיגות המרכזית, כלומר מלת המפתח שלדיפה התנהלה, היתה תמיד „אקטיביזם" להבדיל מ„צדיק" (גם הקמת המדינה אינה חריגה מכלל זה. מפא"י השתכנעה משענה בן-גוריון, כי הדבר הוא בר-ביצוע ועל כן הלכה אחריו על אף פקפוקים של רבים ממנהיגיה, כגון שרת וקפלן). אך היא לא היתה מפלגת [illegible] ... להוליה. הגב' מאיר מבינה טוב יותר מספיר, כי העבודה (שהיא לצורך זה מפא"י בהתפשטות) לא תוכל לזכות בבחירות בנוה ההכרחי של הקולות עם סימפאטיהם של ספיר ואלון — על אחת כמה וכמה לא נגד בגין, עזר וייצמן ושותפיהם הרבים לדעה. ואם אמנם לא תקבל מספיק קולות, יהיה קשה עוד יותר מאשר עד כה להרכיב קואליציה בעלת כושר שלטוני.

✱

בפועל, בכל מה שנוגע למדיניות אופרטיבית, מסכימה הגב' מאיר — וכנראה הרוב הדומם במפלגה ובציבור — עם משה דיין. מטעמים השמורים עמה אין היא נוטה להזדהות עם דיין בפומבי, ודאי שאין היא צריכה להזדהות עם חידושו המפליג בדבר העמקה ומיסוד משטרם של הנוכחות הישראלית ביהודה ושומרון. על כן לא יקשה לגב' מאיר לגרום לסיכום הדיון הנוכחי במפלגה שבמסגרתו יהיה רחוק מדעותיהם של הה' ספיר ואלון ושיאשר בפועל — אולי תוך הסתייגות, כבושה מילולית, ליונים, מנוסחת החדשה של דיין — את מדיניות הממשלה, קרי מדיניותו של שר הבטחון.

יתכן שצריך להצטער על כך. יתכן כי הסכנות שרואה ספיר בהמשך המדיניות הנוכחית גדולות יותר בטווח הארוך, מן היתרונות שמבטיח דיין. אך לא זו השאלה העומדת על הפרק. אלא עמדתה של מפלגת מיעוט שנצטרך למשול אחרי הבחירות בעזרת קואליציה. אם לא יחול שינוי יסודי בנסיבות, לא תקום קואליציה שתוגדל בדעותיהם של ספיר ואלון. ובין יתר המשמעויות, פירוש הדבר הוא, כי אף איש כאלה לא יוכל לעמוד בראש הממשלה — אלא אם יהיה [illegible]

המגזין המקצועי החשוב „אירופה אוטו" הופיע במהדורת אוגוסט 1972 בששערו ו-12 עמודיו מוקדשים ל„שלאגר" „רנו 12" שכבש את כבישי אירופה.

במודעה זו לא ניתנת אפשרות טכנית לצטט את כל ההלל וההשבחות לתכונות הבטיחות, החסכון והעיצוב שמעניקים מומחי התחבורה הבינלאומיים בכיסוי מערכתי ענקי שכמעט ואין לו תקדים.
בקרו באולמי התצוגה המפוארים שלנו
ותראו את ה„שלאגר" „רנו 12" הדגם הסלוני והסטיישן.

רנו 12 RENAULT

[illegible]

רנו - היצרן הגדול בעולם של מכוניות עם הנעה קדמית

هكذا من الأصل

ועידת הרב גורן

מאת דן כסלו

אם היו הליברלים העצמאיים מצמידים שמות לועידות מפלגתם, היתה הועידה הקרובה, הנפתחת ב-29 בנובמבר, זוכה לשם „ועידת הרב גורן". השאלה האם להיענות או לא להיענות לבקשתו של הרב הראשי ולדחות את ההצבעה על חוק האבנר — או, במלים אחרות: לקבור או לא לקבור את הצעת החוק שהסעירה משך חדשים רבים את החיים הפוליטיים בארץ — תעמוד ללא-ספק במרכז הדיונים וההכרעות של הועידה.

מה תהיה הכרעתה של הועידה קשה לומר, אך מהשיחה אותה ניהלתי בשבת שעברה עם מנהיג ל"ע השר משה קול, אפשר לעמוד על מה הלך-הרוחות במפלגתנו, או ליתר דיוק — בחלק ניכר של הצמרת.

למרות הרושם שנתקבל באחרונה בציבור — נשאר מר משה קול כמנהיג בלעדי של ל"ע, כפי שאמר לי אחד מאנשי הצמרת: „הדבק המקשר בין הקבוצות הנפרדות של פלגים, „יקום", הנוגרים, היוזמה החופשית ואיגוד העובדים". סוד הצלחתו של קול במפלגתו בכך שהוא נמצא תמיד בעמדת ביניים, בה דוגלים רוב חבריו. וכך השכבת בעצם דעתו של השר קול לדעת מפלגתו.

„אני נוטה לקבל את הצעתו של הרב גורן, למרות שאין לי עדיין סיכום בעניין", אמר השר. „התרשמתי מאד מהצגת העניין על-ידי הרב הראשי. שנית — אני באמת מחפש פתרונות, אינני איש הצבעות. פתרון בעוד שנה עדיף בשבילי על דמונסטרציה היום, אפילו אם זה עלול להביא יתרונות מבחינה אלקטוראלית. בחיי אדם ובגורל האדם אסור לשחק בתכסיסים".

מדבריו של השר קול מתקבל הרושם, כי עובדת פנייתו של הרב הראשי לליברלים העצמאיים, הזמנתם לפגישה ובקשתו של הרב, הדהימה להם מאד. „העובדה שהרב הראשי לישראל, בערב הראשון לכהונתו, כאקט הראשון במילוי תפקידו, פנה אלינו בבקשה לדחות לשנה את ההצבעה, ושאמר לנו בפגישה: 'אני מודה שיש בעיה כזאת וצריך לחפש פתרון לבעיה' — כל זה מוכיח שאנחנו העמדנו שאלה נכונה להכרעה", אמר השר קול.

„הרב גורן אמר לנו שאפשר למצוא פתרון למירב הבעיות ולא לכל הבעיות", המשיך. שאלנו מה יהיה עם היתר, אמר לנו: 'תראו, אתם צריכים לתת בי אימון'. בסך הכל מדובר בשנה בלבד ואילו פגישה זו של הרב גורן והצהרותיו מחייבות מאד, ראשית כל מחייבות את הרב גורן עצמו".

צורת התנהגותו של הרב גורן מסמלת התפתחות חדשה וחשובה. „היא מוכיחה גם של"ע קנתה כבר את עולמה בזה שהציגה את הבעיה. זה גם מוכיח שהמפלגה הקטנה יכולה להביא את המדינה להכרעה בעניינים אנושיים גורליים, אם היא עומדת על דעתה".

נראה כי יחד עם ההתלהבות מפנייתו של רב גורן לא מאמינים מר קול וחבריו שאמנם מסוגל הרב גורן לעמוד בהבטחותיו ולפתור את הבעיות. „אינני מפקפק ברצונו של הרב הראשי. אבל ישנה הרבנות הראשית וישנו עמיתו, הרב עובדיה יוסף. ברור גם שיופעלו לחצים שונים של החוגים הקיצוניים, נגד פתרונות. הרי מדובר לא בפתרונות למקרים יחידים, אלא לפתרון כללי לקטגוריה שלמה של אנשים".

אם כן, מדוע בכל זאת נוטה מנהיג ל"ע לקבל את הצעתו של גורן? „ברור לנו שאם נעלה את הנושא להצבעה, ההצעה תיפול. אין לה כל סיכוי. היה לזה הגיון אם היינו מקבלים לפחות תמיכה של מפ"ם. אך זה לא ברור לנו היום. גם מפ"ם שרצה עכשיו בעמי ועידתה היא הצטרף להוליס. אבל למפ"ם זה לא רק עניין של בחירות מוקדמות ומשבר בממשלה, זו גם בעית קיום מערך".

יתכן כי ההרהור השני של מנהיגי ל"ע לגבי עמידתם בכל מחיר על ההצבעה בעניין הצעת חוק האבנר, נובע במידה ניכרת משיקולים טאקטיים לעתיד והצאותם מהממשלה. אך נראה, כי השיקול הטקטי והאישי אינו היחיד ואולי אף לא העיקרי.

לפי הערכה בצמרת המפלגה תהיה השנה הבאה שנת ההכרעה בענייני מדיניות החוץ והשלום. בשנה כזו מוטב למפלגה קטנה כמו ל"ע להיות בתוך הממשלה, מאשר בחוץ. „באופוזיציה אין לנו כל משקל", מגיד מזכיר ל"ע, מר ברקאי. „בתוך הממשלה אנחנו מהווים בכל זאת גורם, אולי יותר חשוב מכפי שזה נראה מבחוץ".

מר קול הזכיר, כי הוא היה השר הראשון שדרש הכרזה ברורה, כי ישראל מוכנה לנסיגה מחלק של השטחים. „לגבולות אשר יקבעו תוך משא-ומתן". תחילה עוררה דרישה זו התנגדות חריפה אפילו מצידה של ראש הממשלה. היא נתקבלה במלואה, כאשר החליטה הממשלה לקבל את היוזמה האמריקאית לפני כשנתיים.

השר קול לא נרתע היום מלצייר מפת-גבולות כמעט מדויקת. „אנחנו כמובן בעד גבולות בטוחים", אמר. „אנחנו בעד שליטה ישראלית בשארם-אל-שייך וקשר טריטוריאלי משארם אל-שייך לישראל. בשביל הקשר הטריטוריאלי הזה צריך להיות משארם אל-שייך לאילת ומאילת קו בשטחי לפיתחת-רפיח. הצעה של קו ישיר משארם אל-שייך לאל-עריש, זה קו שלא יביא לנו שלום. זה אומר למעשה חלוקת סיני לישראל".

רצועת-עזה צריכה להיות חלק ממדינת ישראל, גורס השר קול, אך במשא-ומתן עם ירדן על ישראל להציע את העיר עזה כמובלעת ירדנית, עם 150 אלף ערבים החיים שם. זה צריך להיות פיצוי לאותם השטחים שישראל תיקח מירדן להבטחת גבול הבטחון במזרח.

לגבי רצועת עזה מקבלת ל"ע בקווים כלליים את תכנית אלון, אומר השר קול. רמת-הגולן צריכה להישאר ישראלית, אך גם שם ייקבע הגבול הסופי במשא-ומתן עם הסורים, כשיהיו מוכנים למו"מ.

במחלוקת הגלויה לגבי דרכי השלום ועתיד השטחים, מצדדים הליברלים העצמאיים בעמדת אותה בין השרים אלון וספיר — כולל את הנימוק המרכזי: הבעיה הדמוגראפית. בנוסף לכך — תמיכה במשא ומתן עם ירדנים, שיתוף בנציגות פלשתינאית בירדנים, ואפשרות של פתרון בתכנית הפדרציה של חוסיין. מנהיג ל"ע לא נמנע מלתקוף את שר הבטחון. „אני מאוד מודאג מהמגמה שחל אצל שר הבטחון ושר התחבורה ואני מניח שזה לא רק אצלם. אני חושב שהאופציות שהסכמנו עליהן צריכות להיות פתוחות, ושהמדיניות שפעלנו לפיה היתה מדינית מצויינת. אני משבח מאוד את שר הבטחון על המדיניות בשטחים היום, הגשרים הפתוחים, ביקורי הקיץ, אבל יחד עם זאת אינני מסכים עכשיו לגישה החדשה שהוא מפתח: שאנחנו צריכים להשאר בכל השטחים האלה, ורבים מתושביהם יהיו אזרחים ירדניים".

„אנחנו עומדים בפני עידן חדש וישראל צריכה להתכונן לעידן זה", סיכם מר קול את עמדתו. „היא צריכה לעבד לה עקרונות של מפה. לדעת מה היא רוצה. על מה היא מוכנה להתפשר. המגמות האכספנסיוניסטיות אצלנו של סיפוח הגדה ומחצית סיני, לא יביאו אותנו לשלום".

אם בנושא הראשון — פנייתו של הרב גורן לדחות את ההצבעה על הצעת האבנר — צפוי בועידת הליברלים העצמאיים דיון חם ואולי אף סוער וההכרעה עדיין אינה ברורה, נראה כי בנושא חוץ ובטחון תתקבל עמדתו של השר קול ברוב גדול. גם בעבר היו בל"ע ויכוחים בין מחנה מצומצם של הניצים לבין הרוב המכריע של המחנה היוני, והויכוח יתעורר שוב. אך יהיה זה בסופו של דבר ויכוח שולי.

נראה גם כי חילוקי הדעות לגבי עתידה של המפלגה — המשך קיום או התמזגות בגח"ל או המערך — שהתגלו עוד לפני שנה את כבוד הוגי ל"ע, ירדו מן הפרק. הרגשה לכן לא מעט הצעת חוק האבנר ותגובת השרשרת שגרמה. היא העלתה את יוקרתה של ל"ע בעיני הבוחרים ובעיני הציבור הרחב — ולא חשוב מה יהיו תוצאותיה הסופיות. היא הוכיחה את חשיבותן של המפלגות הקטנות כגורם לא מבוטל בזירה הציבורית בענייני פנים.

הסדר בסואץ – אקטואלי

...הודעותיו של שר הבטחון בוואשינגטון מאשרות מחדש, כי גם ...ל גם ארצות הברית מוסיפות לראות הסדר עם מצרים אקטואלי, ואפשרי. המדובר הוא בהסדר הקרוי חלקי שאמור להביא ...פתיחתה של תעלת סואץ ולסיומה בפועל של מצב המלחמה עם ...ם. ליותר מזה אין לצפות לפי שעה, והיה זה הישג גדול מאד ...ים בדבר אילו אפשר היה לפתוח במגעים — ישירים או אחרים ...מען מימושו.

אין ודאות שמצרים מוכנה אפילו לזה; ואם לשפוט על-פי דבריו הנשיא סאדאת הסיכויים אינם טובים במיוחד. אך טוב תעשה ...ל אם תשוב ותודיע גם באופן פורמאלי על נכונותה להגיע ...דר מעין זה. כה נדרוש עתה זו לא פתיחה ביוזמות חדשות ...פרות תוכניות שלום בלתי מעשיות, אלא הדגשת הנכונות לבחון ...ה מעשית שתביא לסיומה את המלחמה שהחלה בתנועת כוחות ...ים לסיני באמצע מאי 1967.

...יתכן דהה כי המימשל המצרי של היום עם הנשיא סאדאת ...שו אינו יציב די צורכו ויפול מרם, או אם, יגיע להסדר חלקי ...ישראל. ואמנם יש סיכון כזה אך זהו סיכון שעלינו לקבלו על ...נו, מתוך הנחה שביצוע הסדר מותנה בהדדיות וכי האילוצים ...ללם היה סאדאת מוכן להסדר יישארו בתוקף גם לגבי מי שיבוא ...ומו. זה היתרון שבניהול משא ומתן מעמדת כוח, כשאותו כוח ...ו משמש ערובה מפני הפתעות בלתי-רצויות.

קובה נגד חטיפת מטוסים

הצעתה של ממשלת קובה לחתום על הסכם עם ארה"ב כדי ...ביד על חטיפות מטוסים, עשויה לקדם את המלחמה בטירור ...ודי. אמנם, מרבית חוטפי המטוסים בארצות-הברית שפנו לקובה, ...עלו מתוך נימוקים פוליטיים; אך העובדה שקובה היתה מוכנה ...כה לאפשר להם לנחות בשדות-התעופה שלה, עודדה ממילא ...יפות, ובמקרה האחרון הרי נעשה הנסיון על-ידי אנשים שנשפטו ...עמדו לפני משפט. הודעתו של ד"ר פידל קאסטרו באזני הסיים ...אמריקאי, שהחוטפים עתידים לבלות את שארית ימיהם בבית-כלא ...באני, כבר הצביעה על מפנה במדיניותו.

עכשיו באה ההצעה בדבר חתימת הסכם דו-צדדי עם ארה"ב ...בעין זה, ויש מקום להסיק ממנה כי למשטר הקובאני נמאס להופיע ...ני העולם כמי שלמעשה מסייע לחוטפים. עוד לפני כשבועיים ...יגה ואשינגטון הסכם מעין זה, אך האוואנה נמנעה אז מלהגיב. ...א, איפוא, כי חלה עתה תזוזה אצל הקובאנים, ולפי מה שאמר ...בר הסטייט דיפרטמנט, „קיים עתה בסיס למו"מ" בין שתי המדינות ...וגע ליחס אל חוטפי מטוסים.

במהלך הגישושים שקדמו להצעה הקובאנית, שנערכו באמצעות ...ירות שוויץ בהאוואנה, אמרו הקובאנים כי, אם יתייחסו אל ...פי מטוסים כפי שיהיה רצוי לאמריקאים, יצטרכו אלה להתחייב ...חזיר לקובה פליטים שנמלטו משם לארה"ב וד"ר קאסטרו רואה ...תם כ„מהגרים קובאנים בלתי-חוקיים". אין להעלות על הדעת ...ואשינגטון תסכים להחזיר לקובה פליטים שנמלטו משם מסיבות ...ליטיות. מאידך יתכן כי דרישת האוואנה שארה"ב תחדל מלשמש ...ים לנסיונות חתרניים נגד המשטר הקובאני, תמצא עתה בוואש...ינגטון אוזן קשבת יותר מאשר בעבר.

יש מקום לסברה כי הצעת קובה בדבר הסכם על היחס לחוטפי ...מטוסים נועדה גם לשמש צינור אשר דרכו יוכל ד"ר קאסטרו להשיג ...ריכוך מסוים של מדיניות החרם של ארה"ב כלפי ארצו. הנשיא ...ניקסון אמר בראיון עם סופר העתון וואשינגטון סטאר כי „מדיניותנו ...לפי קובה לא תשתנה, אלא אם כן קאסטרו ישנה את עמדתו". אולם ...גילוי הדעת של דובר הסטייט דיפרטמנט יש משום רמז כי יחסה ...ל ארה"ב אל קובה לא יישאר לעולם כפי שהיה עד עתה. אם יושג ...סדר חלקי — כלומר, לגבי בעיה אחת שאי-פתרונה מעיק על ארה"ב ...ל קובה גם יחד — אפשר להעלות על הדעת כי גם הבעיה הכוללת ...יראה אי-פעם באור חדש.

ברם, זהו נושא שרק האמריקאים מוסמכים להחליט לגביו. כיש...ראלים, נוכל לציין תוך סיפוק את נכונות קובה להגיע עם ארה"ב ...לידי הסכם שיקשה על חוטפי מטוסים, וישים קץ למצב בו קובה ...היתה ארץ-מקלט לחוטפים. כל הסכם מסוג זה כמוהו כצעד קדימה ...במאמץ הבינלאומי לבליעת הטירור האווירי.

רדיפת הקופטים במצרים

המתיחות בין הקופטים המוסלמים במצרים יש לראותה על ...רקע משבר האמון (לפי הגדרתו של עורך אל אהראם מוחמד חסנין ...הייכל) ואי-השקט השורר במדינה זה כמה חודשים. למרות האיומים ...הפעלת חוקי החירום „להגנת החזית הלאומית" נמצאו אלמנטים ...ורק תמול-שלשום לא העזו לגלות פעילות כלשהי. עתה היו ...מוכנים לבצע בגלוי פרעות במיעוט הקופטי בעיירה אל-חנכה ...המרוחקת כ-30 ק"מ מקהיר. שריפת כנסיה, פגיעה באזרחים בבתיהם ...התנכלות לבעלי חנויות מבני העדה הקופטית יש בהם מידה לא ...מבוטלת של העזה במשטר צבאי-למחצה כבמצרים.

מעשים אלה אינם דומים לחלוקת כרוזים חשאיים או להדבקת ...כרזות בקמפוסים. הם מחייבים ארגון, הפעלת מספר גדול יחסית ...של אנשים וכיוצא באלה. אין להניח שלשלטונות הבטחון המצריים ...יקשו להעלים עין ממה שהתרחש בשבועיים האחרונים באל-חנכה ...משום שמעשים מעין אלה טומנים בחובם סכנות למשטר. אולם ...למרות זאת לא הצליחו השלטונות לא רק למנוע את מה שהתרחש, ...אלא גם לגלות את האחראים, המתכננים או המבצעים. כמה חשודים ...שנעצרו על-ידי המשטרה באל-חנכה בשבוע שעבר שוחררו מחוסר ...הוכחות והדבר העלה עוד יותר את זעמם של ראשי הכנסיה הקופטית ...והביא להכרזת שביתת רעב על-ידי ראש הכנסיה שנודה השלישי.

ראוי לציין כי ראשי הקופטים התעלמו בשנים האחרונות ...מעובדת היותם מיעוט עדתי מופלה במצרים. הם לא גילו מעולם ...רגשי סולידאריות עם מיעוטים עדתיים אחרים גם כאשר הללו היו ...נתונים לדיכוי ולרדיפות מצד השלטון, או האלמנטים המוסלמים ...הקיצוניים. אדרבא, ראשי הקופטים התייצבו בדרך כלל לימין ...הרודפים ולא יהיה זה מוגזם לטעון כי אף נטלו חלק בצורה זו או ...אחרת ברדיפות היהודים בשנים האחרונות במצרים. יש להניח כי ...מאורעות אל-חנכה ומאורעות אחרים העלולים להתפתח מהם, יסייעו ...לקופטים המצריים ללמוד את הלקח הראוי.

בלי דרך ישירה

לאחרונה הגיעו אל בני שבט הבדווים ערב-אל-עראמשה שבגבול לבנון קרובים מלבנון לביקורים משפחתיים. בני המשפחה שהו בארץ שבוע שלם. הם יצאו ממקום מגוריהם, הנמצא במרחק כ-10 ק"מ בלבד מצפון לערב-אל-עראמשה בתוך שטח לבנון, נסעו לבירות, ומשם עברו דרך סוריה, ירדן, גשרי הירדן, ירושלים, חיפה עד שהגיעו לגבול הצפוני.

היה עליהם לעבור הרבה בדיקות תקינות. בהגיעם אל קרוביהם בתוך שטח ישראל, אמרו בהצביעם לעבר הגבול לביתן כפרם: יכולנו להגיע לכאן בהליכה של שעתיים או בנסיעה של רבע שעה, אילולא סגרו בפנינו שלטונות לבנון את מעבר הגבול בראש-הנקרה.

هكذا من الأصل

השנים הרזות

מאת גרשום שוקן

עם הופעת הכרך השני של אגרות בן-גוריון

הכרך השני של אגרות בן-גוריון* המקיף את השנים 1920 עד ראשית 1928 מראה לנו את בן-גוריון לא עוד כ„איש צעיר", כי אם כמנהיג פועלים שעל אף גילו הצעיר (34 עד 42) כבר תפס את המקום המרכזי בתנועת הפועלים הארצישראלית ה־צעירה אף היא.

מן המכתבים בכרך זה אפשר ללמוד הרבה — מלבד על אישיותו של בן-גוריון — על תנאי החיים בארץ-ישראל בשנות העשרים.

נראה שרק חלק של מכתבי בן-גוריון נשמרו, כי הספר מביא לפעמים מספר מכתבים שנכתבו תוך כדי יום אחד או 2—3 ימים, אך יש גם הפסקות של חודשים שלמים, ואין להניח כי בן-גוריון כתב ב„חד־שים חלקים" אלה פחות מכתבים מאשר בשאר הזמן. בהקדמה לא נאמר אם היו מכתבים שהעורך גנז מטעמי צנזורה, אך הרושם הוא שלא היתה צנזורה כזאת. אם לצאת מן ההנחה ש־188 המכתבים בכרך זה נותנים תמונה נאמנה על כל מכתבי ב. ג. בתקופה זאת, אפשר להסיק מסקנות אחדות:

א). חייו של ב. ג. בתקופה זו היו מוקדשים אך ורק לעבודתו הפו־ליטית כמנהיג פועלים. מלבד המכת־בים אל אביו, אל אשתו (רק מכת־בים ספורים) ומכתב אחד אל רחל ינאית, אין שום מכתב המעיד על קשרי ידידות קרובים בין הכותב לבין נמען כלשהו.

ב). מכתביו לא נותנים אפשרות לעמוד על תהליכי מחשבתו של בן-גוריון ועל מניעים ונימוקים שהביאו אותו לעמדה ולהחלטה מסויימת. את אלה שמר ב. ג. לעצמו. מן המכתבים אין ללמוד שהיו לו אי פעם ספקות לגבי משהו. בכולם מופיע ב. ג. כאדם בעל עמדה ברורה שאין לער־ער עליה. הוא אינו מסביר את עמדתו, כי אם פונה אל מכותביו בבקשה או בתביעה מה עליהם לעשות בנושא הנדון.

ג). רוב המכתבים אינם מופנים לאנשים, כי אם אל גופים של תנועת הפועלים היהודית בארץ-ישראל, באמריקה, ברוסיה או אל מוסדות של התנועה הציונית. מכתבים אלה כתובים בדרך כלל על-ידי בן-גוריון כמזכיר כללי של ההסתדרות העב־רית, ורבים מהם בעצם אינם מכתבים כי אם מסמכים רשמיים של ההסתד־רות או של מפלגת אחדות-העבודה.

ד). נימה אישית קיימת כמעט רק במכתביו אל אביו. בראשית שנות העשרים מסביר ב. ג. לאביו למה אין ביכולתו להוציא את עלייתו אר־צה: הוא אינו מסוגל מבחינה חומ־רית לתמוך באביו בתקופתו הראשונה בארץ, ואין הוא רוצה להשתמש בפרוטקציה כדי להבטיח לאביו מ־ראש מקום עבודה. מכתבים אחדים מוקדשים לנסיון לעשות שלום בין אביו לבין אשתו פולה שבן-גוריון השאיר אותה ב־1921 עם שני ילדים קטנים משך כשנה בפלונסק (כנראה גם כן בגלל קשיים חומריים שהיו לו בארץ). פולה האמריקאית לא יכלה להסתגל אל תנאי החיים ואל הנו־סים הנהוגים בעיירה יהודית בפו־לין, ובמכתבים מנסה ב. ג. בסבלנות רבה להסביר לאביו שהתנהגותה של אשתו אינה נובעת מיחס רע להור־ [illegible] ...נהרג בנסיבות לא ברורות ברוסיה, ושב. ג. העלה אותה ארצה יחד עם ילדיה הקטנים, מתברר שבן-גוריון, נביא מיזוג הגלויות, היה מאד מפוכח בנושא זה כאשר הוא נגע לאחותו. בנובמבר 1924 הוא כותב לה: „ה־הצעה לשלוח אותך לטרנסילבאניים לא מוצאת חן בעיני. האנשים האלה הם לא מהאלמנטים שלנו, ואיני יודע אם תרגישי את עצמך טוב ביניהם..."

שליחות למוסקבה

אך עיקר העניין במכתבים הוא באור שהם זורים על התנאים בהם הוקם והתפתח היישוב העברי ב־שנות העשרים. היו אלה שנים קשות מאד. אחרי ההתלהבות של ימי הכרזת בלפור והאישור המנדט באה התפכחות קשה, כי התנועה הציונית לא הצליחה לגייס את האמצעים הכספיים שהיו דרושים להתיישבות היהודית (היום אנו קוראים לזה פיתוח) בקנה-מידה גדול. על אף שבכל התקופה הזאת לא עלו ארצה הרבה יותר ממאה אלף איש, לא היו די מקומות עבודה. במשך תקופות ארוכות שררה אבטלה קשה מבלי שהיו קרנות ציבוריות שמהן אפשר היה לשלם תמיכות למובטלים.

פעולתו של ב. ג. היתה תמיד לדעת מה הם הנושאים החיוניים שיש לטפל בהם, ולהתמסר להם בכל כוחו וכשרונו. בתקופה של הספר הוא עסק בעיקר בשלושה נושאים:

* יצירת הכלים הארגוניים והפ־וליטיים בשביל תנועת הפועלים בארץ-ישראל;
* גיוס תמיכה לתנועת הפועלים בארץ-ישראל אצל ארגוני הפועלים היהודיים או אצל אוהדים בתפוצות, ובעיקר בארה"ב;
* הנסיון לקיים את המגע עם המפלגות הציוניות הסוציאליסטיות ברוסיה הסובייטית ולעודד ככל ה־אפשר עליה מבריה"מ לארץ.

הנושא הדרמאטי מן השלושה, הו־ נושא האחד בו נגזר על מאמציו להיכשל, היתה הפעולה להצלת הנ־ נוער הציוני בבריה"מ. בשנים ה־ראשונות אחרי המהפכה הבולשבי־סטית עוד פעלו כל מיני ארגונים ציוניים סוציאליסטיים כגון פועלי ציון, צעירי ציון צ.ס. ותנועת „הח־לוץ" בבריה"מ. אמנם הייבסקציה הציקה להם ומדי פעם נאסרו והוגלו פעילים ציונים. אף-על-פי-כן היתה עוד פעילות ציונית ברוסיה בשנות העשרים, אך טבעת החנק התהדקה באופן הדרגתי. למכתבים העוסקים בנושא זה יש לפעמים צליל די אקטואלי. ב. ג. ראה אז כמונו עכשיו את יהודי בריה"מ כמאגר אנושי חיוני ביותר להתיישבות היהודית של ארץ-ישראל.

בראשית 1923 יצא ב. ג. עצמו בשליחות למוסקבה. האמתלה היתה תערוכה חקלאית גדולה במוסקבה בה ניתן היה להתיישבות העובדת הצעירה בארץ-ישראל להשתתף על־ידי ביתן ארצישראלי קטן שב. ג. אירגן וניהל אותו.

המכתבים ממוסקבה וגם מן הדרך מעניינים ביותר. מתברר מהם מה גדול היה בשנים הראשונות אחרי המהפכה חלקם של יהודים במוסדות הרשמיים בבריה"מ. ממכתביו של ב. ג. יוצא כי כל הפונקציונרים ה־קומוניסטיים שאתם בא במגע והיה צריך לנהל אתם משא-ומתן על רשיונות וכו', החל מן הקונסול ה־סובייטי באיסטנבול ועד לקומיסר שהיה ממונה על התערוכה במוסקבה, כולם היו יהודים, ובדרך כלל הת־ייחסו באהדה לציונים שב. ג. הביא לעניהם.

לעומת זאת היו לפעמים יחסים מסובכים למדי דווקא עם התנועות הציוניות הסוציאליסטיות והחלוציות ברוסיה. הפעילים הציוניים פחדו שצעד בלתי זהיר עלול היה להביא לאיסור פעולתם, ומשום כך היו וי־כוחים קשים על שאלות של טקטיקה ההתנהגות. הדברים הגיעו לידי כך שהקומיסר הרשמי בתערוכה התיר, וכמעט פקד, שיונף על הביתן ה־ארצישראלי, על יד הדגל האדום של ההסתדרות, גם דגל תכלת-לבן. אולם אנשי פועלי-ציון חששו שהדגל יביא להפגנות אנטי-ציוניות מצד הייבסק־ציה, ושאולי בא ההיתר לדגל רק למטרת פרובוקציה.

ב. ג. השקיע מאמצים גדולים כדי לבוא במגע עם הפלגים היהודיים הציוניים המפוזרים ברוסיה, לעודד את רוחם ולהביא אותם לעליה. ב־1924 ניסה ב. ג. עוד פעם להגיע לבריה"מ, אך אז כבר לא קיבל אשרת כניסה, ויציאת היהודים מ־ [illegible] ...בת מלחמת ששת הימים.

שלטון הארגונים ה„בורגניים"

עיקר עבודתו של ב. ג. בשנות העשרים היתה בניית ההסתדרות וה־מפלגה וחיזוקן. גם כאן היו קשיים גדולים מאד לאחד את הפלגים של מפלגות ציוניות סוציאליסטיות שנבדלו בהבדלים אידיאולוגיים, ה־נראים היום כבלתי מציאותיים, וב־הבדלי ארצות מוצא. שאיפתו של בן-גוריון לאחד את כל הפלגים האלה במפלגת פועלים אחת התגשמה רק בחלקה. השומר הצעיר ובעיקר הפועל הצעיר שהיו לו תוכנים רבים, נשארו בחוץ ולא הצטרפו למפלגת אחדות העבודה (האיחוד עם הפועל הצעיר יצא לפועל רק ב־1930, ואז שונה שם המפלגה למפא"י).

כל מפלגות הפועלים היו מאורגנות בהסתדרות העובדים שבן-גוריון היה במשך כל התקופה המזכיר הכללי שלה, מאחר שייצג את המפלגה ה־גדולה ביותר בהסתדרות, את אחדות העבודה. המכתבים מראים את ב. ג. בעבודתו המעשית כמזכיר ההסתד־רות, הן בטיפול בסכסוכי עבודה, הן בדרישות מתמידות למוסדות ה־ציוניים להקצבות כספיות ולקרקע בשביל התיישבות ובשביל שכונות פועלים ליד הערים.

היחסים בין תנועת הפועלים ה־ציונית לבין מוסדות התנועה הציו־נית בשנות העשרים היו מיוחדים במינם. התרגלנו לראות את תנועת הפועלים ב־15 השנים שקדמו לקום המדינה ככוח השליט בתוך התנועה הציונית. אך זה לא היה המצב בשנות העשרים. אז תנועת הפועלים היתה עדיין מעין דייר-משנה בתנו־עה הציונית שבה שלטו הארגונים הכלל-ציוניים ה„בורגניים". בהנהלה הציונית ישב רק נציג אחד או שניים של אנשי העבודה, ולפעמים תנועת הפועלים בכלל לא היתה מיוצגת בהנהלה.

ב. ג. צפה עוד ב־1918 שמצב זה לא יאריך ימים. הוא הכיר בחולשה הארגונית של התנועה הציונית ה־מסורתית וקבע שלא יהיה עתיד לתנועה, אם תנועת הפועלים הציו־נית לא תשתלט עליה. מטרה זאת הושגה בקונגרס בפראג ב־1933, אך בשנות העשרים התקדמה תכניתו של בן-גוריון רק בצעדים אטיים ותוך נסיגות זמניות. אך היו אלה השנים שבהן חושלו ההסתדרות ומפלגת הפועלים כמכשירים חיוניים לשיבת ציון המודרנית.

„הדאגה הכספית הארורה"

קשה היום להעלות על הדעת באיזה תנאים נעשתה עבודה זאת לפני פחות מחמשים שנה. חסרו אנשים, ובעיקר חסר כסף. עתון „דבר" כב־

בן-גוריון בשנות ה־20

טאונו של ההסתדרות העובדים נוסד רק ב־1925, וזמן קצר אחרי יסוד העתון כותב בן-גוריון אל חברי פועלי ציון בברלין כדלקמן:

„...מלבד המחנק הכספי אנו סוב־לים ממחסור גדול באנשים. העבודה רחבה, נסתעפה, נתפשטה. הציבור הולך וגדל בלי הפסק. והכוחות אינם מספיקים. העתון גזל מאתנו לגמרי את עובדיו — ואתם תבינו מה ערכם של ברל, ולמן ושרתוק בשביל ה־עבודה המפלגתית. כמובן אין להפ־חית את הערך הגדול של העתון עצמו. אולם בשביל עבודה מחוץ לעתון אין חברי המערכת באים כמעט בחשבון... אני עמוס עבודה 16—18 שעות ליום... ועתה ההתרבות שצריכה להיות האורגן הראשי של פעולתנו החינוכית — אין לה אנשים. [illegible] ...אחדות, ואינו יכול למלא אותן ב־שלמות. ועל הכל הדאגה הכספית הארורה".

החוסר באמצעים בא לידי ביטוי מוחשי ביותר במכתביו של ב. ג. כאשר נמצא בשליחות באירופה. כאשר גשה בברלין, בלונדון או בפולין, תמיד התאכסן אצל חברים. בשום מכתב לא נזכר שם של מלון. אך לא זו בלבד, אלא בדרך כלל יצא לשליחות עם כרטיס נסיעה ב־כיוון אחד בלבד, ולא יכול היה לחזור ארצה מחוסר כסף. אז נשלחו מכתבים ומברקים לחברים בלונדון, אמריקה או ארץ-ישראל, עד שסוף־סוף הגיעה המחאה של כמה פונטים שאיפשרה לו לחזור הביתה.

ראשיתה של המגבית

כאמור, התנועה הציונית לא היתה מסוגלת להעמיד לרשות ההסתדרות את האמצעים הדרושים. במשך כל שנות העשרים היתה ההסתדרות ה־ציונית העולמית נתונה במשבר כספי שהלך והחריף. הסכומים שהתנועה הציונית גייסה אותם שנה שנה, היו לקראת סוף העשור קטנים יותר מאשר בראשיתו. משום כך היה ברור לב. ג. שכדי לפרוץ את המחנק הכספי צריכה תנועת הפועלים בארץ ישראל למצוא לעצמה מקורות כס־פיים משלה.

למטרה זאת השקיע ב. ג. מאמצים גדולים כדי לגייס עזרה מארגוני הפועלים היהודים הגדולים בארה"ב. זה היה לגמרי לא קל. מנהיגי הפו־עלים היהודים באמריקה, שעמדו ב־ראשם של איגודים מקצועיים חזקים ועשירים, בעיקר בענפי ההלבשה, לא באו במקרה לאמריקה, כי אם בדרך כלל משום שהתנגדו מטעמים אידאולוגיים לציונות. הציונות היתה בעיניהם תנועה זעיר-בורגנית לאו־מנית שסוציאליסט אמיתי צריך ל־התרחק ממנה. הם לא ראו טעם לעודד הגירה של פועלים יהודיים לארץ עניה ונידחת כארץ-ישראל, ולפי כללי המטריאליזם ההיסטורי היתה ארצות-הברית העשירה המקלט המתאים בשביל המוני היהודים ה־עניים.

היה איפוא צורך בעבודה סבלנית וממושכת מאד כדי לרכוש את אהד־תם ואת עזרתם של האיגודים המק־צועיים של הפועלים היהודים באמר־יקה. כאן מילא תפקיד חיוני ברוך צוקרמן שעמד בראש מפלגת פועלי ציון הקטנה בארה"ב, אשר יצר וטיפח את המגעים עם מנהיגי האי־גודים המקצועיים היהודיים. מכתבים רבים של בן-גוריון אל צוקרמן מעי־דים על שקידתו המתמדת בנושא זה. בקיץ 1923 הוא שולח אל מרכז האגודות המקצועיות של הפועלים היהודים באמריקה מכתב ארוך שהוא מעין דו"ח על תנועת הפועלים בארץ ישראל ועל המשימות שלפניה.

המכתב גודש מספרים שבן-גוריון רואה בהם הישגים, הנראים לנו היום, ואולי נראו גם אז בעיני מנהי־גי הפועלים בארצות-הברית, כדלים ועלובים. בין השאר כותב בן-גוריון:

„זה כשמונה-עשרה שנה קיימת בארץ-ישראל תנועת-פועלים עברית. היא צמחה וגדלה מתוך העליה ה־יהודית לארץ-ישראל, הנמשכת זה עשרות שנים, והתגברה ביחוד אחרי המלחמה, והיא הולכת ורבה משנה לשנה למרות כל הגזירות והעיכובים מצד ממשלת ארץ-ישר־אל... הסתדרותנו סידרה לפני שנה מפקד כל הפועלים העברים בארץ. ביום אחד נרשמו במפקד ב־100 נקודות שונות בארץ 16,608 פועלים בוגרים (עם בני-ביתם הגיע מספרם ל־21,394 נפש). מכל אלה נמצאו בארץ מלפני המלחמה רק 2756 פוע־לים, מלבד 2290 פועלים ילידי ה־ארץ. [illegible] 11,560 [illegible] ...ההסתדרות [illegible] 4435 פו־עלים. בסוף תרפ"ב (ספטמבר 1922) מנתה ההסתדרות 8394 חברים, עתה — 9337. ההסתדרות הצליחה לאחד את כל הפועלים מכל הזרמים והמפלגות, החל במתנגדים לסוציא־ליזם וגמור בקומוניסטים קיצוניים..."

מטרת המכתב היתה להניע את האיגודים המקצועיים באמריקה לש־לוח משלחת לארץ-ישראל כדי לעמוד על הישגי המפעל הציוני. מטרה זאת לא הושגה. המשלחת לא באה, אך היה בכל זאת הישג חלקי. כי כעבור כמה חדשים התאר־גנו ארגוני הפועלים היהודים ב־ארה"ב על מגבית שהיתה צריכה לאסוף 150,000 דולר למען ההסתד־רות.

וזאת היתה ראשיתה של מגבית ההסתדרות שקיימת עד היום. היום ממלאים הכספים שהיא מגייסת רק תפקיד שולי. אז היתה העזרה ה־כספית חיונית ביותר כדי לעזור לתנועה הצעירה בארץ להחזיק מעמד ולהתפתח.

על ההחלטה לערוך את המגבית מגיב בן-גוריון במכתב אל ברוך צוקרמן כדלקמן: „...הן צעד רא־שון. אם ייאסף תיכף כל הסכום (150 אלף דולר) או לא — איני יודע אבל זוהי התחלה חשובה וגדולה."

„בריאותי נתמוטטה ועצבי נהרסו"

המכתבים בכרך זה הם עדות נו־ספת לכוח הרצון ולכוח הסבל ה־בלתי-רגילים בהם ניחן היה בן-גוריון. דבר זה בא לידי ביטוי כבר במכתב הראשון שב.ג. עוד כתב כחייל בגדוד העברי במחנה במדבר המצרי אל חברו קפלנסקי בלונדון. אחרי דיון ארוך העוסק בפרוטוקול בשאלות ארגוניות ופוליטיות יגעות למדי, כותב ב. ג.:

„רבים הם עוד הדברים שהייתי רוצה עוד לשוחח אתך אודותם — אך קשה הכתיבה בשעה שעליך להתפשט (להשתטח) על תלולות ה־מדבר ולכתוב בשכיבה בשעה שה־רוח נושא בכל פעם את הנייר והחול נזרק על ראשך והסרג'נט מייג'ור עלול בכל רגע לקרוא ל־„פריידי" (מסדר) מבין אהלנו שנלקח וכסא — כאן דבר שמן. רגעי הפנאי הם מועטים והימים במצרים הם קצרים מאד, ובערבים הארוכים, שאנו חפשים בהם מעול התמרו־נים — אפשר רק לשבת ולחלום לאור הלבנה והכוכבים, כי כדי כתיבה אין אורם מספיק, ואור אחר לא נתחדש עדיין במדבר שלנו. מדליקים אנו לפעמים נר באוהל — אולם הרוחות אורבים לנר המסכן המעז להתקומם לחשכת הישימון וכל הגפרורים שבאמתחתינו אינם מספי־קים להציל את האורה הגלובה ה־רועדת מפחד ומתעלפת לכל רוח מנשבה ושאינה מנשבה..."

לכושר סבל זה היה ב. ג. זקוק במשך כל התקופה שכרך זה עוסק בה, ולפעמים כשל כוחו. פעמים בתקופה זאת מעידים מכתביו על בריאות לקויה כתוצאה מן התנאים בהם חי ועבד. מנסיעה לאירופה הוא כותב בפברואר 1926 אל חברי מפלגתו בברלין:

„מלבד ועידת „החלוץ" בדנציג — לא אקח חלק בשום אסיפות וישי־בות — כי מאלה ברחתי מהארץ. בריאותי נתמוטטה מאד ועצבי נהרסו לגמרי ואני מוכרח לנוח."

בספטמבר 1927 הוא כותב מבאזל (אחרי גמר הקונגרס הציוני):

„עלי להישאר פה, כלומר באי־רופה, עוד ששה שבועות לכל ה־פחות. רוב ימי הקונגרס היו לי חום, ועלי עכשיו להתחיל להבריא מחדש."

חומר קריאה מרתק

כרך מכתבים זה הוא חומר קריאה מרתק למי שמתעניין במאבקים ש־קדמו לקום המדינה, ושבלעדיהם לא היתה קמה. היו אלה השנים הרזות של ההיסטוריה הארצישראלית ה־חדשה, אך בשנים אלה נוצר וחושל הכוח שהשכיל לעמוד באתגרים של שנות השלושים, הארבעים וראשית שנות החמשים, עד שהמדינה התחי־לה לצאת לדרך המלך.

*

עורך הכרך הוסיף למכתבים ה־ערות מועילות על נושאים שנדונים במכתבים ועל אנשים שנזכרים בהם. הערות אלה הן עזר חשוב לקורא שאינו יכול להתמצא בהרבה נושאים שהיו אקטואליים בשעתם, אך נשכ־חו מאז. למרבה הצער לא הוכנו ההערות במידה הדקדקנית של מקצו־עיות כפי שדרוש בפירסום חשוב כזה, ובעיקר כאשר הוא יוצא גם מטעם אוניברסיטת תל-אביב. ה־הערות כוללות אי דיוקים לא מעטים, כפי שמראים הדוגמאות הבאות:

במכתב מנובמבר 1924 כותב ב. ג. שרוברט ולטש הוא אחד המועמדים בשביל מערכת „דבר" שאז הכינו את הופעתו. העורך מעיר [illegible]

אין כל יסוד להטיל ספק בדברי בן-גוריון. רוברט ולטש היה מועמד טבעי למערכת „דבר". הוא היה אז אחד החברים הבולטים בהפועל ה־צעיר שהיה צריך להיות מיוצג ב־מערכת „דבר". כעורך ה„יודישע רונדשאו" יצא לו כבר אז שם כעתו־נאי ציוני ראשון במעלה. עברית ידע ולטש מנעוריו. הוא למד את השפה בפראג כאחד מחברי בר־כוכבא שהקפידו עוד לפני מלחמת העולם הראשונה על לימוד יסודי של השפה העברית. כל מאמריו של רוברט ולטש שהוא מפרסם למעלה משלושים שנה ב„הארץ" נכתבו ב־עברית.

ד"ר גאורג הלפרן לא עלה ארצה ב־1928. ב־1928 הוא עבר מלונדון בה ניהל את אוצר ההתיישבות ה־יהודית לברלין. לארץ-ישראל עלה ב־1933. הוא יסד כאן את חברת הביטוח „מגדל" שבראשה עמד עד למותו. כמו-כן היה יושב-ראש של מועצת המנהלים של בל"ל.

אלפרד ברגר מראשי פועלי ציון בגרמניה לא נהרג בהפצצה האוו־ירית על תל-אביב ב־1940 כפי ש־כתוב בהערה, כי אם מת ממחלה בשנת 1940 בירושלים. בשנות חייו האחרונות עמד בראש מחלקת התע־מולה של האוניברסיטה העברית.

גם המפתח איננו מלא. במכתבים לא מעטים מזכיר, למשל, ב. ג. ידי־עות ומאמרים של „הארץ", אך הערך „הארץ" חסר במפתח האלפבי־תי.

מאחר שיש להניח כי ספר זה יודפס במהדורות אחרות, רצוי מאד שההערות ייבדקו באופן יסודי ל־קראת המהדורה השניה.

*) אגרות דוד בן-גוריון, כרך שני (1920—1928) בעריכת יהודה ארז, 403 עמ', הוצאת עם עובד ואוניברסיטת תל-אביב. (על הכרך הראשון — ראה „דיוקן המנהיג כאיש צעיר", „הארץ" 3.12.71).

אשליות הפיקוח על מטבע זר (ד')

יציבות במגבית ובבונדס

מאת שמשון ארליך

כסף מגיע ארצה כדי ליהנות מרווחים ספקולטיביים

אם היתה שנת 1972 „שנה טובה" מבחינת יתרות המטבע הזר, תהיה כנראה גם שנת 1973 שנה דומה מאותה בחינה.

אולם מי שמנסה להיכנס לתחום ההערכה לגבי מאזן התשלומים כולו, ספק אם ירוויח בנה. היבוא התעשייתי (ללא יהלומים) שבו תולים תקוות כי הוא יספק בעתיד את המטבע ה־חסר לכיסוי ההוצאות ממקורות אח־רים — גידולו נעצר. הגידול ביצוא היהלומים משמעותו מועטה, כיוון ש־החלק הגדול מהתמורה המתקבלת מוצא בחזרה לרכישת חומרי-הגלם המיובא והערך המוסף הנותר למדי־נה הוא נמוך; גידול זה מסייע הס־בר הפרמיות הגדולות המשתלמות על יצוא עשויות לספק חלק מן ה־הסבר. מכל מקום יצוא היהלומים אינו עשוי להוסיף ולגדול במידה ניכרת בשנים הבאות.

הצריכה הפרטית עולה

העליה הגדולה הצפויה ברמת ה־צריכה הפרטית (שכבר התבטאה ב־גידול של 4.5 אחוז לנפש במחצית־השנה הראשונה) והיעדר צימצום ב־תצרוכת הציבורית בשנת בחירות מב־טיחים, כי רמת היבוא תהיה גבוהה. אם נצרף לכך את האפשרות שהאטה הבלתי מובנת ביבוא (פיגור אחר גידול הייצור) מקורה בבצירות מלאי, בגלל ציפיות לתוספים ר־פיחותים במטבעות העולם, הרי ש־היבוא יגדל בשנה הבאה גם כדי להשלים את המלאי שיתדלדל. מכאן שאין לצפות לשיפורים גדולים ב־גירעון השוטף שבמאזן התשלומים. יבוא ההון יוסיף איפוא לשמש ב־שנה הבאה ובשנים הבאות מקור הכ־רחי של מט"ח. מה הסיכויים בתחום זה?

הוצאות הבטחון

אם הדגשנו את ערכם של ה־מילוות האמריקאיים לצרכי בטחון, יש לשאול מה הם הסיכויים שמאות מיליוני דולרים יוסיפו לבוא ממקור זה גם בשנים הבאות. השנה נקבל כנראה עד 300 מיליון דולר. אולם מה יהיה בעתיד? אם לא יפחתו ההוצאות הבטחוניות גם במטבעות של מטבע זר, תהיה לשאלה זו משנה ח־שיבות.

איש ודאי לא יניח, כי התשובה קלה. התהיה ארה"ב מוכנה לספק לנו את הנשק החדש וגם את המי־מון, כפי שקרה מאז 1970? התשו־בה על שאלה זו תלויה הן ביחסו של הנשיא ניכסון למדיניות הישר־אלית, הן במדיניות הכלכלית ש־הוא ינקוט בשנים הבאות. הסיכויים לקבלת מילוות תלויים גם הם ב־תשובה לחלק האחרון של שאלה זו.

לפי הערכות של מומחים אמרי־קאיים שנים עשוי הנשיא ניכסון להמשיך במדיניות תקציבית מרחי־בה, כדי להילחם באבטלה. מדיניות זו מסולה מגבלות על יצוא ההון מארה"ב, כדי לנסות ולשמור על התעסוקה. במקרה זה יהיה קשה יותר לגייס הון פרטי בארה"ב. לפי־שעה לא ידוע מה תהיה המדיניות, אך ברור כי קיימת אפשרות של הרצה. היכולת לגלגל את החובות ההולכים וגדלים באמצעות מילוות נוספים, הגדלים אף הם, היא בהכ־רח לוטה בערפל.

מגביות והעברות הון

לעומת זה מאמינים רוב הנוגעים בדבר באפשרות להגדיל במידה ני־כרת את הכנסות המגבית היהודית המאוחדת, גם אם יהיו התנאים קשים במשק האמריקאי ובשוקי ההון. הם מביאים כדוגמא את יציבות התרו־מות בארה"ב גם בשיאו של המשבר בבורסה האמריקאית. יתכן רבים הפסידו אז לעתים חלק נכבד מהונם בשל הירידות התלולות בערך מנ־יותיהם, לעתים בלי שהדבר הורגש בתרומותיהם. היו אנשים שחיסלו אז רכוש ואת התמורה העבירו ל־ישראל.

לפי ההערכות הנראות כסבירות ימשיכו היהודים לתרום בהתאם ל־צרכי המדינה. אם תהיה עליה גדו־לה מברית-המועצות, אם יחמיר ה־מצב הבטחוני או יהיו אתגרים אח־רים שיידאו ליהודים קובעים את גודלה של המדינה, הם יגדילו את התרומות. הוא הדין ב„בונדס", ש־גם היקף מכירותיהם היה פחות צמוד לרווחיותן היחסית מאשר למ־צבה של ישראל ולצרכיה. אפשר על כן לראות את המגבית והבונדס כ־פריטים יציבים ביבוא ההון של יש־ראל שעשויים גם לגדול עם הצרכים. עם זאת, גידולם היחסי לכלל יבוא ההון או לכלל הצרכים השוטפים של המדינה במט"ח לא יהיה עוד כפי שהיה לאחר מלחמת ששת הימים. הקפיצה בהכנסות המגבית מ־70 מיל־יון דולר ל־300 מיליון דולר היה לה משקל כה גדול גם בגלל שיעור הגידול הגבוה מבסיס היציאה הנמוך וגם בגלל היקפו הקטן של היבוא והגירעון השוטף באותם הימים. ה־תחזית, כי סעיף זה עשוי לגדול עד כדי מילוי מקומם של זרמי הון כבדים אחרים העלולים להיפסק, נר־אית כאופטימית מעבר למוצדק.

סעיפי ההעברות

גם הפיצויים מגרמניה אינם חיי־בים להדאיג לפי שעה. אם יסתיים בהצלחה המשא והמתן על החלת חוק הפיצויים האישיים על עולי ברית המועצות שלפי החוק הגרמני אינם זכאים לכך, כיוון שלא הגישו את הבקשות במועד האחרון בשנת 1965, יתוספו זכאים שמספרם יגדל ככל שתגדל העליה מבריה"מ. ה־ירידה התלולה שחשבו תחולה כי תחל בשנה זו, תידחה לפחות עד אחרי 1976. גם אז עדיין יכניסו לפי הערכה זהירה כ־150 מיליון דולר לשנה עד 1980.

לעומת סעיפי המגבית הפיצויים פרובלמטיים הרבה יותר סעי־ העברות עולים, העברות אישיות והשקעות. העברות אישיות … בבת אחת בשנת 1971. גם ב… החודשים הראשונים של השנ… עדיין גדולות ב־50 אחוז … מעל הבסיס הגבוה של השנ… קודמת.

תקבולים אלה הם פרובלמטי… הבא משתי בחינות. קודם כל … היא אם תימשך העליה ועמה … בהעברות כספי עולים ואם … באיזה קצב. הימשיכו הישראל… קבל מתנות וירושות בשיעו… גדול קודם לכן? התשובה על… לות אלו היא בודאי קשה. משוכנעים, כי מדובר בכסף … סיבי. הכסף מגיע ארצה כדי ל… פה מרווחים אינפלציוניים, … להוציאם החוצה בשער שלא … נה. שינוי המגמה המשקית … כגון האטה בשוק המקרקעין … יוזה, ישפיע בודאי על סעיפ… כפי שהשפיעו האטות דומות … שוק המקרקעין, שהוטלו בו … על הוצאת התמורה, אינו מש… השקעות עולים ותושבי חוץ … הרגעה נוספת תחמיר את ה…

על ההתפתחויות הצפויות … ההון קשה איפוא להתנבא. ב… כל מקום, כי רבים מהמרכיב… גדולים אינם מובטחים. ואם יאכזבו ייעלמו היתרות הגדול… זמן קצר מאד, כפי שכמעט א… עבר. ההרגשה ש„אין לנו כיום … במטבע חוץ" היא בודאי מ… קברניטי המשק גורסים, כי … קוח דרוש בעיקר לשם ויסות … מת ההון. יש להאיט את … של דולרים ומרקים בלתי־ר… בזמן שהיתרות מספיקות הן … האינפלציונית מזיקה. יש לה… כי (הזיה מסגרת מוכנה שתמנ… חתם בזמן של מחסור בעתיד. … לה היא אם פועל כיום הפיק… יעילות ואם האלטרנטיבות אי… בות יותר היום ובעתיד.

פרס לבעל שם טוב

מצא לנו שם ותזכה בפרס!

השם שלנו עתה הוא מ.מ.מ. (משרד מבטחי מכוניות).
אמנם, אנו חיים כבר 8 שנים עם השם הזה — אך נשמח לקבל שם חדש.

מי אנחנו? קרן שהוקמה על ידי איגוד חברות הביטוח כדי לפתור בעייה אנושית כאובה: פיצויים לנפגעי תאונות דרכים הזכאים לפיצוי אך אין להם "כתובת" לתשלום. לדוגמא: בתאונת "פגע וברח" — מי יפצה את הנפגע, כשהפוגע אינו ידוע? או למשל, כשהנהג הפוגע אינו מורשה לנהוג ברכב — הביטוח אינו תופס. מי יפצה במקרה זה את הנפגע?

התשובה: קרן הפיצויים שלנו, מיסודו של איגוד חברות הביטוח.

עכשיו, כשאתה יודע עלינו יותר, אמץ נא את מוחך ושלח לנו הצעה לשם. את התשובות תבדוק ועדה מוסמכת, ושלוש התשובות הטובות ביותר יזכו בפרסים:

פרס ראשון — 500.- ל"י
פרס שני — 250.- "
פרס שלישי — 150.- "

אם השם הנבחר הוצע על ידי כמה משתתפים, יחולקו ביניהם דמי הפרס.
את הצעתך שלח נא על גבי גלויה לת.ד. 16068, תל-אביב, עד יום 15.12.72.

שיפרין • נעו

לקחי העבר במדיניות ארה"ב במזה"ת

מאת צ'ארלס פאניוואסי
סופר „הארץ" בוואשינגטון

תוצאות אומללות ללחץ ב־1957 וכשלון ב־1968/70

מעגל התגובות האמריקאיות על המתרחש במזרח התיכון אינו בב־חינת היסטוריה החוזרת על עצ־מה: תכנית רוג'רס מ־1969 לא הו־לידה הכתבה בנוסח אייזנהאואר מ־1957, ואין להניח כי שנת 1973 תחזיר אותנו אחורנית אל 1969.

וזאת יש לזכור עם ביקורו של דיין בארה"ב בימים אלה.

נראה כי הדיפלומטיה האמריקאית למדה מספר לקחים מאז 1956 עד 1972. היעדים של מדיניות-החוץ ה־אמריקאית וגישתה של אמריקה במעורבות על בעיות המזרח ה־תיכון נשתנו במידה דרסטית, ו־תוצאות התמורה הזו מעודדות את הסיכויים של התקווה הישראלית ב־דבר ישוב הסכסוך על ידי הצ־דדים הנוגעים בדבר עצמם.

מאז מלחמת ששת הימים מיטיבה ארצות-הברית להבין שמוטב לה ש־לא לחזור על המשגה שעשתה ל־אחר „מבצע קדש" של 1956, כאשר כפתה על ישראל את הנסיגה מ־סיני ללא ויתור מקביל מצד מצרים וללא התחייבות מצדה לעשות ש־לום עם ישראל לאחר הנסיגה. אר־צות הברית ניסתה תחילה ב־1968 ולאחר מכן גם ב־1969, להציע את תנאי השלום באמצעות מזכיר המ־דינה רוג'רס, אשר האמין שניתן להביא את מצרים להסכים לשלום עם ישראל במחיר נסיגתה של יש־ראל מסיני, מלבד אי־אלה חלקים קטנים.

לחץ גם ב־1957

ביזמתם של ראסק ורוג'רס, ניס־תה ארצות הברית להשיג „עסקה מתקבלת על הדעת", החייבת להביא את דעת הערבים והישראלים כ־אחד, מבלי שהפתרון יראה כהפ־קרת ישראל לאינטרסים האמריקאיים בעולם הערבי. ב־1956—1957 הפ־עילה ארצות הברית לחץ כבד וגס עד אשר השיגה את כניעתה של ישראל.

בשנים 1968—1970 ניצלה ארצות הברית את הבטחתה לספק לישראל ציוד צבאי חיוני כמנוף לאלץ את ישראל שתסכים לתנאי ארצות ה־ברית לפתרון הסכסוך. רק בשנה האחרונה בקדנציה הראשונה של ה־נשיא ניכסון התחילה ארצות ה־ברית למכור לישראל מטוסי פאנ־טום ונשק אחר, גם לאחר שישראל דחתה את הקשר שבין הספקת נשק אמריקאי לבין ויתורים מצדה. רק אז הכירה ארצות הברית שאת ה־שלום ניתן להשיג רק בשלבים, צעד אחר צעד, ורק כאשר הצ־דדים הנוגעים בדבר במישרין יסבו אל שולחן הדיונים.

בשנים 1956—1957 רווחה האמו־נה כי עזרתה של אמריקה להשגת הנסיגה הישראלית מסיני תשתלם לארצות הברית, והמזרח התיכון כו־לו ייצל מסכנת הקומוניזם. אולם ב־1968—1970 הבינה ארצות הברית כי הפקרה דומה של ישראל לא תביא את סילוק ההשפעה הסוב־ייטית מהאזור, בהפוך הוא. הדיפ־לומטיה האמריקאית ניצלה את ה־נשק המסופק לישראל כמנוף באמ־צעותו קיוותה להביא את ישראל לעמדה גמישה יותר, אך בעת וב־עונה אחת השתמשה בו ארצות ה־ברית כבאיום בעזרתו מנסה מדי־נה ערב את סילוק שארית הנוכ־חות האמריקאית בארצות ערב.

ב־1972 מילאה ארצות הברית את מבוקשה של ישראל בנושא הנ־שק, ולא זו בלבד שלא באו פעו־לות נקם נגד ארצות הברית מצד המדינות הערביות אלא להיפך: ב־אופן פרדוכסלי חל שיפור הדרגתי ביחסי ארצות הברית עם ארצות ערב, והפלא ופלא — המתיחות בין מצרים לברית המועצות הגיעה ל־שיאה עד שגרמה לגירוש אנשי הצבא הסובייטיים ממצרים.

ותחרות בדרכי שלום

ב־20 השנים שבין 1950 ל־1970 פינה הנימות של המלחמה הקרה את מקומו לתחרות בדרכי שלום, ובשנה האחרונה היתה התמורה נו־ספת. במתיחות שבין מעצמות-העל, שבאה לביטוי בהרחבת קשרי הסחר ובהחלטה הנחושה שלא להרשות ל־צד שלישי כלשהו — דהיינו למדי־נות „לקוחות", כגון דרום ויט־נאם ומצרים — כי יסכנו את מערך היחסים החדש המתרקם בין מעצ־מות-העל לעימות צבאי.

מאז התבוסה במלחמת ששת ה־ימים, ב־1967, הפסידה מצרים שלוש מלחמות ליד שולחן הדיונים: בת־חילה נכשלה מצרים במאמציה ל־הניע את ברית המועצות כי תו־ עבר במישרין בפעולה צבאית, כדי לסלק את הישראלים מסיני. שנית: הן אמריקה והן רוסיה לא רצו ב־חידוש המלחמה והעדיפו לחזור ל־פתרון פוליטי במאמצים משותפים וכך להביא לנסיגה ישראלית מ־סיני. שלישית, כאשר מצרים גירשה את אנשי הצבא הסובייטיים מאדמתה, היא צמצמה במידה דרס־טית את כוח השכנוע שלה הן לגבי הסובייטים הן לגבי האמריקאים.

נהגת צרפתית נושאת נייטות בעת הפלישה האנגלו-צרפתית למצרים ב־1957. הלחץ האמריקאי הכבד גרם לנסיגה.

משמעות כשלונו של טרודו בקנדה

עידוד למגמות לאומנות הצרפתית

מאת אליהו סלפטר

מונטריאול

לא בדיוק מבין מה קרה". היתה הזהרתו הכנה, ואופ־ של פייר אליוט טרודו, ראש ת קנדה, כאשר בליל ה־30 אובר נודע לו שמפלגתו הליב־ לא השיגה רוב בבית הנב־ הפסידה כמעט שליש ממספר ם שהיו לה בבית היוצא.

ן שמר טרודו כבר מבין כיום ירע לו, אבל נראה כי עדיין יודע מה יעשה. לפי החוק יכול להמשיך למשול כל עוד לא בהצבעת אי־אמון בפרלמנט ו, אותו חייבים לכנס תוך שלו־ חודשים מיום הבחירות. אבל רו־ סטנפילד, מנהיג המפלגה ה־ ית שזכתה ב־109 מנדאטים ל־ 108 של הליבראלים, דרש לכ־ ת הפרלמנט לכל המאוחר ברא־ דצמבר — והודיע, כי מפלגתו תציע להביע אי־אמון לטרודו. אורה, יוכל טרודו להמשיך ל בקואליציה עם המפלגה הד־ אטית החדשה, שזכתה ב־30 ומות: נטיותיו הליבראליות־ ליות של טרודו אינן סותרות מצע הסוציאל־דמוקראטי־שמא־ של הדמוקרטים החדשים. אך שתי המפלגות יש פער הרבה גדול ("הליבראלים" קרובים אל הליבראלים הישראליים, קראטים החדשים הם אי־שם העבודה למפ"ם) והשידוך ביני־ א יכול להיות יציב. נוסף לכך, כי שמכיר את אישיותו ואופיו טרודו כטיל ספק ביכולתו להנ־ ממשלה שצל המוניות ירחף מ־ — גם אם תוקם קואליציה עם קראטים החדשים.

הרואים בדרישת השמרנים ל־ בהקדם את הפרלמנט רמז שמר ילד פתח כבר במערכת הבחי־ החדשה.

ליבראלים בקנדה יש מסורת של ון כמפלגת מיעוט. מקנזי קינג, לי מנהיגי קנדה, הקים את תו כשסיעתו מנתה 101 צירים ת 116 של השמרנים. לאחרונה, 195, צמד מנהיג השמרנים ג'ון בייקר בראש ממשלת מיעוט, נתה סיעתו 112 צירים. אך מה רה בבחירות האחרונות חורג מ־ נית אירוע פנימי שגרתי ויש לו ות שלוש השלכות בעלות משמ־ ן מעבר לזירה הקנדית:

✶ אם יחליט מר טרודו להקים שלה בשותפות עם מפלגה קטנה, קום ממשלת מיעוט, עשוי הדבר ות התחלה של מעבר אל השיטה הליבראלית. יהיה זה יותר על ישה הדו־מפלגתית, בה דבקו הק־ ם הן לפי המסורת הבריטית הן י הקובל בארה"ב השכנה.

אנשי מדעי המדינה כאן מצביעים האפשרות הזאת — ובעיקר על רך בה כתהליך לממשלות בלתי־ יבות כהוכחה ששיטת בחירות בל־ אינה מבטיחה משטר דו־מפלג־ . הסיסה הקנדית נותנת, לכאורה, שטר דו־מפלגתי, אך המציאות של ל הדעות הפוליטיות יוצרת למ־ חלוקה רב־מפלגתית.

✶ כאריזמה אישית של מנהיג נה מספיקה להבטחת שלטונו. מה זביא לנצחונו הגדול של טרודו 1968 זכה בשעתו לשם "טרודו־ אניה" ("שגעון לטרודו") — אך ברה דמוקראטית תופעה כזאת ויה אחריה רק להגביר את מידת אכזבה (ואת מימדי המפלה) אם מנהיג אינו עונה על הציפיות המופ־ ות של הבוחרים.

טרודו הוא איש מבריק, נואם צוין, בעל מחשבות מקוריות, אשר שעתו אף הוגדר כ"קנדי של קנאד־ ה". אך לצד דעותיו המתקדמות־ ר־שמאליות על שיפור החברה הק־ ית, היה משטר לפתים דוגמאטי בד את תחושת רגשותיו ורגישו־ תיו של הפרט. טרודו הבטיח להי־ תם בזיהום הסביבה, לשפר שירותים יאליים, להגדיל תקציבי פיתוח זרים ולצמצם תלותו של המשק קנאדי בבנק האמריקאי שמדורם לג־

בול. אך בינתיים התמירה האבטלה, גדלו המסים ועלו המחירים — ואלה היו הנושאים עליהם דיברו השמרנים ועשו רושם על הבוחר.

✶ המאמץ לאיחוד הרבותי־אתני בין קנאדה הצרפתית (כלומר הפרובינציה של קוויבק וכמה מחוזות בפרובינציות השכנות) ובין קנדה האנגלית (והיינו כל יתר הפרובינציות) — יצר תגובה נגדית חזקה, אשר תוצאותיה משרתות עתה גם את הבדלנים הצרפתיים.

הרגשת הפליה מצד הקנדים הצרפתיים (רובם ככולם קתולים) מול הרוב דובר האנגלית (שהוא פרוטסטנטי ברובו) ששורשיו בכיבוש המושבות הקנדיות של צרפת על־ידי הבריטים, הפכה אחרי מלחמת־העולם השניה לבעיה מספר אחד של קנאדה. היא הולידה, בשנות החמשים ובשנות השישים, את הבדלנות הקנאדית־צרפתית ואח"כ את התנועה לפרישתה של קוויבק מהפדרציה והכרזת קנאדה צרפתית עצמאית — ואת תנועת הטרור שמבקשת להביא לידי עצמאות בדרכים אלימות.

אם כי בשנים האחרונות אירעו כמה וכמה מעשי טרור, מקובל היה לראות בכך דווקא ביטוי של הצלחת באנכציו של טרודו לאחות את הקרע האתני: הקיצוניים רואים — כך נאמר — שהעניינים מסתדרים ונוצרת לאט אומה קנאדית אחידה והם נוקטים במעשי יאוש כדי להפריע את תהליך האיחוי. העובדה שטרודו עצמו הוא ממוצא צרפתי ואיש קוויבק, שזכה לאהדה והערצה בכל רחבי קנדה, מסמלת את ההתגבשות של תודעה לאומית קנאדית אחידה, אמרו הפרשנים. הם הצביעו על יעילות התקנות המחייבות שימוש גם בשפה הצרפתית כשפה רשמית בכל 13 הפרובינציות, לרבות אלה שבהן אין למעשה שום מיעוט צרפתי.

אך נראה, כי מורת־רוח מצד חלק מהרוב הדובר אנגלית כלפי מה שנראה כ"צרפתיזציה" תרמה תרומה לא מבוטלת להפסדיו של טרודו. הדבר בולט במיוחד נוכח העובדה שמנהיג השמרנים נזהר בקפדנות, במהלך מערכת הבחירות, שלא לפרוט על הנימה האתנית נגד־טרודו הליבראלים. ובכל זאת, לפחות חלק מהבוחרים ראו בטרודו איש כופה עליהם "צרפתיות" ותוצאות ההצבעה מראות פיצול אתני־פוליטי מובהק בין קוויבק ליתר חלקי קנדה.

מתוך 108 הצירים בהם זכתה מפלגתו של מר טרודו — 66 באים מאזורים דוברי צרפתית (56 מקוויבק בלבד) ורק 42 מכל רחבי קנדה האנגלית. לעומת זאת בקוויבק נבחרו רק שני צירים שמרנים. לדברי קלוד ריאן, העורך הראשי של "לה דוואר", העיתון הצרפתי של מונטריאול והדובר הלאומנים הצרפתיים, המשמעות הברורה של ההצבעה היא "המציאות של שתי חברות (צרפתית ואנגלית) אשר מר טרודו התכחש לקיומה בעקשנות משך ארבע שנים... בעת שלטונו של מר טרודו עברה היזמה הצרפתית ממונטריאל לאוטבה (הבירה הפדראלית). במשטר של מר סטאנפילד, כאשר תהיה קוויבק מיוצגת בצורה חלשה באוטבה, יתחולל התהליך ההפוך... אנשי קוויבק יבינו ללא [illegible] הוא התפקיד של מדינה קוויבקית בהבה־רת הרוחם וגורלם. ואשר לאנגלים בניתוק, הם לא יכולים שלא לראות בתוצאות (הבחירות) אלא אישור לאבחנתם, כי נכשל הנסיון הקנאדי".

מובן, לא כל הקנאדים הצרפתיים נהפכו בין לילה ללאומנים קיצוניים הדורשים ניתוק מקנאדה הפדראלית. אך השאלה האתנית שבה למרכז החיים המדיניים של קוויבק. שוב מדברים וכותבים על "חברות מיעוט", על "תרבות במצור".

"אם כי הבחירות היו כלל־ארציות, התוצאות הרועמות ביותר יהיו לה בקוויבק", כתב קלוד ריאן.

אך מה שנשמע בקול רם בקוויבק — מהדהד בקול רם בכל החיים הפוליטיים של קנדה.

(מאמר ראשון)

החוזה בין שתי הגרמניות

נקודות מוסכמות ונושאים שעודם שנויים במחלוקת

מאת צ'רלס ריצ'י
סופר "הארץ" בגרמניה

בון

שתי הגרמניות הגיעו להסכם סביר על נורמליזציה ביחסיהן, במידה שהנסיבות הנוכחיות מאפשרות זאת. הן גם הסכימו להיות חלוקות בנקודות מסויימות. מפלגות האופוזיציה ה־מערב גרמניות ספקניות לגבי הענין כולו ואומרו שהחוזה שנחתם בראשי תיבות אך לא סופית, לא יחייב ממש־לה של הדמוקרטים־הנוצרים.

יחד עם הכרזת ארבע המעצמות, שבה הן מדגישות מחדש את זכויותיהן כלפי גרמניה בכללה ואת אחריותן לגביה, סולל החוזה החדש את הדרך בפני כניסת שתי המדינות הגרמניות לאו"ם. החוזה גם פותח עי־דן של שיתוף פעולה פוליטי וכלכלי על בסיס של שוויון. 25 שנה אחרי המלחמה מאשר החוזה את קיומן של שתי גרמניות, דבר שברנדט הת־חיל לדבר עליו בגלוי ב־1969, כשמו־נה קאנצלר.

כדי להשיג את החוזה עשו שני הצדדים ויתורים. גרמניה רצתה ש־ייקבעו בנוסח ערבויות איתנות ש־גרמניה עודה אומה אחת. מזרח בר־לין סירבה לכך, ושני הצדדים עשו פשרה. בנוסח החוזה נאמר ששני הצדדים מכירים ב"שאלה לאומית", שלגביה החזו כי דעותיהם שונות.

בון נאלצה לעשות ויתורים פולי־טיים כדי להשיג את הקלות האנושיות שביקשה. אך לא כל הויתורים באו מצד בון. בתוכניה לארבע [illegible] רות. [illegible] ארבע המעצמות, כי [illegible] שהארץ מחולקת, היא מוסיפה להתקיים כאומה אחת.

בן לא הסכימו מערב גרמניה ומז־רח סופית ביחס לטיפול בשאלת ה־לאומיות. בון אומרת בהערת פר־סיכל שהחוזה אינו דן בשאלות מ־סוג זה. לעומת זה מדגישה מזרח ברלין שהיא יוצאת מתוך הנחה כי החוזה יקל על הסדר של שאלת ה־לאומיות. מזרח גרמניה הכניסה לא־חרונה לתוקפם חוקי "אזרחות" מש־לה, ואף כי בון מקדמת אותם בבר־כה, אין היא רואה בהם חוקי "לאו־מיות". עדיין מוסיפה בון לראות את הגרמנים משני צדי מסך הברזל כבעלי לאומיות גרמנית.

בקיצור, החוזה יאפשר לשתי ה־גרמניות לפתח יחסים נורמליים, אף כי לא כארצות זרות. שני הצדדים מקבלים את העקרונות של אמנת ה־או"ם, הסכימו לא להשתמש בכוח להסדרת בעיות, ניתנה גושפנקא סו־פית לגבולות, כדבר שאין לפגוע בו, והוסכם על כיבוד מלא של השלמות הטריטוריאלית. שום צד לא יעלה תביעה לייצג את הצד האחר. שתי

החלוקה בין שתי הגרמניות

הגרמניות יחתרו לשתף פעולה בענ־יני בטחון באירופה ובקידום שיתוף פעולה אירופי. שתיהן אומרות ש־יפעלו בצוותא למען פירוק נשק כללי ובפיקוח בינלאומי יעיל.

"הפרדוכס הנורא"

פירוש החוזה, שמערב גרמניה תוכל לדבר עם שכנתה המזרחית על הבעיות המטרידות את אירופה. וילי ברנדט דיבר על "הפרדוכס הנורא" של שתי מדינות, ממש בלבה של אירופה, בעלות אותה לשון, אותה תר־בות ואותו רקע היסטורי, המתעלמות זו מזו 25 שנה, שעה שיש לפתור בעיות מפליגות שלפתרונן יכולות שתי הגרמניות לתרום. החוזה החדש פותח אפיקים רחבים לשיתוף פעו־לה בכל התחומים.

האיש שנאבק על החוזה ליד שול־חן הדיונים, עם מזרח־ברלין, הוא אגון באר. הוא גם היה ראש מש־לחת החוזה של בון במשא־ומתן על ה־חוזים עם מוסקבה ועל שאר ההסכ־מים עם מזרח־גרמניה. תגובתו היא: "הדבר החדש הוא, שמזרח־גרמניה נרתמת אל הזכויות ואל האחריות של ארבע המעצמות הגדולות. זו [illegible] מערב ברלין, החוזה נותן [illegible] רגילים סיכוי לערוך ביקו־רים לא רק באזורים סמוך לגבול אלא גם באזור רחב יותר. וכל אלה מבלי שמערב גרמניה נאלצה להכיר במזרח גרמניה לפי החוק הבינלאו־מי".

במצב העניינים הנוכחי לא יכונו שתי הגרמניות יחסים דיפלומטיים מלאים, כנהוג בין ארצות זרות, אלא כנראה יחליפו מיופי־כוח ב־שלב זה או אחר.

בדיון שנערך לאחרונה בבלוזיזיה הדה באר שהדלת תהיה מעתה פתו־חה לרווחה בפני הכרה במזרח־גר־מניה מצד ארצות אחרות. ארצות הברית ובריטניה אמרו שידחו את החלטתן עד לאחר שהחוזה יאושרר. צרפת תוכל לפעול קודם, אך כפי הנר־ראה תלך בעקבות האחרות. בדחו־תו דברי ביקורת של האופוזיציה על ההסכם, אמר באר שהכרה זו היתה באה בלאו הכי, גם בלי החוזה בין מזרח גרמניה למערבה. הוא הוסיף שבין כה וכה תצטרף מזרח־גרמניה לתפוס ב־22 בנובמבר את מקומה כשותף שווה עם ארצות הברית, צר־פת ובריטניה. דבר זה כשלעצמו היה מהווה התקדמות גדולה לגבי מזרח־ברלין.

ביקורת האופוזיציה

כפי שאפשר היה לצפות, מותחת האופוזיציה של הדמוקרטים־הנוצרים והנוצרים־הסוציאליים ביקורת על ה־חוזה. ראיינר ברצל, מנהיג הדמו־קרטים־הנוצרים, הטיל על מומחים של מפלגתו לבדוק אותו, אך מת־אונן על שלא נועצו עם הדמוקרטים־הנוצרים לפני החתימה בראשי תי־בות, ולא השאירו למפלגה אלא לגבש לעצמה עמדה עד לבחירות החלות בימים אלה. לדבריו אין ה־חוזה מחייב את הממשלה הבאה, ו־אם הוא יהיה קאנצלר, ינסה להכניס שיפורים בחוזה לפני שיחתמו עליו.

בארצל אומר כי יש בחוזה כמה כוונות טובות, אלא שלממשלת בון היה "נסיון רע עם כוונות שהובעו על ידי מזרח אירופה". כדבריו: "כשהושג חוזה מוסקבה, אמרו שיי־פסקו חילופי היריות בגבול מזרח גרמניה למערבה; הם לא פסקו. כש־נחתם הסכם ורשה, אמרו שיושג במהירות ובאופן חלק איחוד משפ־חות; עתה מגיעים אל מעבר לגבול פחות אנשים מאשר לפני החוזה ה־בלעדיו. עם הסכם ברלין הוסכם על ביקורים — אך טרם הירשו אותם".

החשש העיקרי של האופוזיציה הוא כעת עיתוי חתימתו בראשי תי־בות של חוזה הבסיס עם מזרח־גר־מניה. הדבר נעשה 11 יום לפני ה־בחירות, ומעמיד את ברצל במצב עדין. יש יסוד מסויים לרוגז זה

הקאנצלר בראנדט

פוליטיקה על שבכוונה תחילה עיכבו את החתימה עד לשלב הסופי של מסע הבחירות. אף כי ברצל נתון ללחץ כבד מצד קבוצות של מגורשים ש־יקבע עמדה רשמית נגד החוזה, רו־צה הוא לדחות את הדבר ככל ה־אפשר.

כוונתו היא למנוע, שהודגש במסע הבחירות יעבור מתחומים שבהם עמדת הממשלה היא ללא ספק חל־שה — חוסר יציבות כלכלית ואינ־פלציה — אל החוזה החדש, שהוא אבן־הפינה למדיניות המזרחית המב־ליחה של בראנדט. גרמנים רבים קיבלו, ויקבלו, שבוע, תכיף לבטוח ממז־רח־גרמניה. במסיבות אלה יש־ [illegible] גרמנים אלה להכריע בבחירות נגד בראנדט, אם יראו עתה בהקיפות דמי נגד החוזה. יתכן שזו הסיבה לדו־המשמעיות שבדבריו.

אם יהיה ברצל קאנצלר, תיפסק עד מהרה ההפשרה ביחסים בין שתי הגרמניות, כיון שבמקרה זה יה־יו הדמוקרטים־הנוצרים והנוצרים־הסוציאליים ללחוץ לכפק שיפורים ויתורים נוספים מצד מזרח־גרמניה (ומצד ברית־המועצות) — והללו לא יהיו מוכנות לכך. במצב הנוכחי יכולה החתימה בראשי תיבות של החוזה בשלבים הסופיים של מסע הבחירות לבשר אך טובות לבראנדט ורעות לברצל. אך מסע הבחירות לא מתנהל רק על המדיניות המז־רחית.

אווירת משבר ביחסי ארה"ב – סייגון

המחלוקת – גורל הכוחות הצפוניים הנמצאים בשטח הדרומי

מאת ז'אן־קלוד פומונטי
מיוחד ל"הארץ"
מ"לאמונד"

סייגון

אחרי שורת שיחות בסייגון, פנום־פן וסיאול, חזר לוואשינגטון ב־13 בנובמבר עוזרו של ד"ר קיסינג'ר, הגנרל אלכסנדר הייג. העתון הדרום־וייטנאמי "טין סונג", המשקף את דעות הגנרל תיאו, כתב כי השיחות לא העלו "שום דבר סופי" ושאין לחכות להתימתו בקרוב של הסכם. בעוד שהצפון־וייטנאמים דורשים שהאמריקאים יפסיקו את "הפצצות ההשמדה שלהם במטוסי בי־52", הצ־היר הראדיו של הוויאטקונג: "המ־זימה האמריקאית מכוונת לנצל את ממשלת הבובות החדשה של סייגון כדי להשיג את מה שלא הצליחו להשיג חצי מיליון חיילים של חיל המשלחת האמריקאי: לכפות על הד־רום את הניאו־קולוניאליזם. מזימה זו איננה אלא אשליה מסורפת".

על אף כל אלה ברורה יותר ויותר המחלוקת בין סייגון לוואשינגטון. ב־וודאי שאין הגנרל תיאו מתנגד לח־תימה על הפסקת־אש בין האמרי־קאים לצפון־וייטנאמים. אך אין הוא מתכוון לעשות כל ויתור באשר לנו־כחות כוחות האנוי בדרום. כמו כן מודאג תיאו מן הסעיפים הנושאים בהסכם "בדבר שיתוף פעולתו העתיד עם הוייטקונג ובדבר מצבות צבאו. כל הסימנים מעידים על כך שאם רוצים האמריקאים, כי המשא ומתן יביא לידי תוצאות, יהיה עליהם ל־השתמש באמצעי־לחץ חזקים מאד כלפי משטר תיאו.

הדו־שיח לא התקדם

בניגוד למה שמשמיעים האמרי־קאים, נראה, כי דו־השיח בין ושינג־טון לסייגון כמעט ולא התקדם במשך שלושת השבועות האחרונים. נקודות המחלוקת בין שתי הבירות בקשר להסדר הסכסוך נשארו במידה רבה כפי שהיו. הפסקת־אש עשויה לבוא בכל רגע, אף לפני סוף החודש. האנוי וואשינגטון יוכלו לחתום על חוזה השלום שלהן בכל עת שתיר־אה להן. הנשיא תיאו לא יתנגד לכך. הוא לא אמר מעולם "לא" לשביתת־נשק. אך הוא דוחה, באותו תוקף כמו קודם לכן, את "תשע הנקודות" שבהסכם המוצע, הקובע כי לא יראה את עצמו קשור על־ידי הסכם בין ארצות־הברית לצפון־וייטנאם שלא יותחשב בהשקפת סייגון.

כדי לראות ראייה מעט ברורה יותר במבוך הנוכחי, יש אולי להסתייע ב־משל או בהמחשה. באוקטובר קבעו קיסינג'ר ולא דוק תו את כללי־ המשחק החדשים. משטר סייגון, הרו־אה את עצמו נפגע, איננו רוצה לש־מוע עליהם, וחוסם איפוא את הדרך להמשך המשחק. לשון אחרת: ה־שותף האמריקאי של סייגון מוצא את עצמו במצב המביך לפיו עליו או לאלץ את שותפו לוותר, או להי־מנע להסתלק מן המשחק. זו שאלה שיש להסדירה בין שני השותפים, בעוד שיריביהם ממתינים. עד כה העלו מאמצי השכנוע הלוחץ האמ־ריקאיים רק מעט תוצאות. אחרי ביקור הגנרל הייג בסייגון נמצאים הד־ברים באותו מקום כמו קודם לכן.

סלע המחלוקת העיקרי בין וואשינגטון לסייגון הוא גורל הכוחות הצ־פון־וייטנאמיים הנלחמים כרגע בד־רום. [illegible] לעקרון הוצאתם [illegible] עליו. [illegible] בפועל הפסקת־אש, ירוכזו יחידות אלה מחדש במובלעות צבאיות שי־היו קשורות לעולם שבחוץ (נמלים ונמלי־אוויר) על־ידי פרוזדורים ש־יאפשרו להן לקבל אספקה. בשלב שני הן ישובו לצפון־וייטנאם. הן יעשו זאת בהדרגה, ובמקביל להת־קדמות יישומן של "תשע הנקודות" בתחומים אחרים.

תוך זמן קצר יישארו רק 20,000 חיילים צפון וייטנאמים מן הכוח של יותר מ־100,000 המוצב כרגע בד־רום. הנשארים יהיו אותם אנשים ששולבו ביחידות אשר המטה שלהן הוא וייטקונגי. השאר ישובו לקסרק־ טינים בצפון.

הנשיא תיאו דוחה בתוקף הסדר לפי סדר זה. הוא רוצה שנסיגת ה־כוחות הצפון־וייטנאמיים תיקבע בהס־כם השלום. כמו־כן רוצה הוא שהפי־נוי יהיה שלם, ויבוצע לפני שביתת־ נשק ובפקוח בין־לאומי. הוא אף אומר שיש בדרום 300,000 צפון־ וייטנאמים. לפי שעה אין לו כוונה לוותר.

נקודת מחלוקת שנייה בין סייגון לוואשינגטון נוגעת לתכנית צמ־צומם של הכוחות הדרום־וייטנא־מיים. צבאה הסדיר של סייגון מונה 587,000 איש (על בסיס המשכורות המשתלמות). בשלב ראשון, שמשכו יהיה נושא לדיונים בין "שני הממ־שלים" של הדרום, מציעים האמרי־קאים לצמצם את צבא דרום־וייט־נאם ל־267,000 איש, וללא ספק הס־תמכו על מספר זה כבסיס לדיוניהם עם הצפון־וייטנאמים.

שש מתוך 11 דיביזיות יפורקו. אר־בע דיביזיות יחולקו מחדש על פני השטח כולו (דיביזיה אחת לכל אחד מארבעת האזורים הצבאיים), ורג־מנט בלתי־תלוי יוסיף לכל אחת מהן. דיביזיה חמישית תהווה את הרזרבה הכללית.

מספר אנשי הצי צריך להצטמצם במשך אותו זמן מ־43,000 איש ל־ 23,000 בלבד. באנשי חיל האוויר תהיה הפחתה, ב־16,000, מ־47,000 עתה ל־31,000. אמנם, בנקודה אח־רונה זו נסוגו האמריקאים ואף הס־כימו שמספר החיילים בחיל־האוויר יוגדל בשלב הראשון ל־67,000, בש־ביל 2,100 מטוסים, כנגד 1,550 עתה. אך על אף שינוי זה בתכנית עליו הוסכם בזמן האחרון, ועל אף היקף הציוד המלחמתי המסופק על־ידי ארצות הברית, עדיין יש בתכנית הצמצומים כדי להחריד את מניו של המטה הראשי בסייגון.

הרוח של תשע הנקודות

נושא שלישי לדאגה לסייגון — ודאגה זו אבן מיסודת — הוא הרוח שבה נערכו "תשע הנקודות". הסדר זה יוכל להצליח רק אם יכונן שיתוף פעולה בין שני המחנות. משטר סיי־גון מוכן לשתף פעולה עם הוויט־קונג, לא להמשיך במאבק נגדו באמ־צעים אחרים. אם יהיה עימות בין שני המחנות, לא יחזיק חוזה כזה מעמד אף למשך שבועיים. על אף כל אמצעי הפקוח הבין־לאומי שנק־בעו, אין זה בורר בעל סמכות מסויימת.

הטכסט מדגיש את הצורך לפנות אל "הרצון הטוב" של כל הצדדים הנוגעים בדבר. לגבי האמריקאים זה הפתרון היחיד. אם רוצה קיסינ־ג'ר להחזיר שלום בר־קיימא, כי אז יש צורך שלהבא יקיימו ביניהם שני המשטרים הוייטנאמים לפחות יח־סים לבביים. זה המפתח לבעייה.

אין הנשיא תיאו יכול לקבל את כל הסידורים האלה מבלי להעמיד בסימן שאלה את צידקת הקיום של משטרו. אך במקום להתקיף את ה־אמריקאים התקפה חזיתית, מציע הוא הסכם בשלושה שלבים. בראשון תעשה וושינגטון עם האנוי חוזה שיקבע את קץ המעורבות הצ־באית האמריקאית בהודו־סין ואת שחרור שבויי־המלחמה. משטר סיי־גון מסכים שתיכנס לתוקפה, לפחות באותן זמני, הפסקת־אש, כפי שכבר [illegible] כל ראש השנה הווייטנאמי.

בשלב שני יתנהל סייגון והאנוי [illegible] בין־שתי הדרומים גם את פינוי הכוחות הצפון־וייט־נאמיים, בפקוח בין־לאומי. ובסוף, לאחר שיושלם שלב זה, יסדירו הוויט־קונג וסייגון את חילוקי הדעות ביניהם במשא־ומתן ישיר.

זה הסדר מסוג שהצפון־וייטנאמים והוויטקונג מוכרחים לדחותו. הם לא ישחררו את שבויי המלחמה האמ־ריקאים שלהם אם לא יהיה להם בטחון שהחוזה שנערך עם וואשינגטון יאושרר אף ייושם על־ידי משטר סייגון. במקום להסכים להסדר כזה, הם יעדיפו להתכונן למיתקפת ה־עונה היבשה, כפי שנקבעה לאביב למקרה שלא יושג הסדר. אין הם מגלים סימן לנכונות לוותר בקווים הגדולים של ההסדר שגובש על־ידי קיסינג'ר ולא דוק תו.

המצב הוא איפוא כדלקמן: הפ־סקת־אש יכולה לחול בכל רגע, אך אין ספק שהדבר לא יהיה לפני ש־ארצות־הברית תסיים להגדיל את ה־ציוד המלחמתי שלה לדרום־וייטנאם, כלומר לא לפני ה־20 בנובמבר. הנשיא תיאו איננו מתנגד לכך, אך לא יוסיף את חתימתו על חוזה ש־לום המבוסס על "תשע הנקודות". יש אפוא לחכות ולראות כיצד ומתי יסדירו וושינגטון וסייגון את המח־לוקת ביניהן.

עד כה משתמשים האמריקאים, בה בשעה שהם מפיצים הדשות מרגי־עות, בשיכנוע ובלחץ גם יחד, כדי לאלץ את הנשיא תיאו לסגת. מן הצד האמריקאי מפגינים אופטימיות, אך המציאות שונה לגמרי. הדיונים הגיעו לנקודת קפאון. המשבר כמו בשל והולך. באופן פומבי לא הורם הקול יותר על הבירה, כי שני בעלי־הברית הסכימו, לפחות למראית עין, על "שלום תוך כבוד".

אולם נראה שהאמריקאים חושבים על שימוש באמצעי־לחץ חזקים ה־ עומדים לרשותם, כדי להביא לידי שינוי בעמדת סייגון. הידיעות הנמ־שכות על הסדר, מעוררות מבוכה גדולה והולכת, המראינה אותם. ואם ירידה זו של משבר גובהת יותר ויותר, וביקור הגנרל הייג לא הצ־ליח לשככה.

שינה
סופר אורטופדית
במחיר

ללילה

עשה את החישוב בעצמך.
מזרון פרדייז סופר אורטופדי
בפול. עולה 420 ל"י לתקופה
של 11 שנה ו־185 יום.
מחיר: 10 אג' ללילה!
והאחריות עליו ל 12 שנה
רק מזרון מיוחד זה מבטיח
לך שינה בריאה.
חשוב על־כך.

פרדייז
דרך פתח תקוה 156, תל אביב, טל. 255223.

מי יודע?
99

גזור ושמור

משרד התחבורה וקואופרטיב דן מודיעים על פתיחת קו 25 החדש

מסלול כוון 1
האוניברסיטה – איינשטיין – ברודצקי – דרויג – האוניברסיטה – דרך חיפה – י.המכבי – דה האז – ל. מרשל – פנקס – אבן גבירול – ז'בוטינסקי – בן נון
שלמה המלך – פרישמן – מסריק – המלך ג'ורג' – נחלת בנימין – מוהליבר – אלחנן – הכובשים – משאל – ה.סמואל – רזיאל – שד.ירושלים
שד.העצמאות – כ.המגינים – רוטשילד – הרצל – בלפור – י.שדה – הנשיאים – מלון פאן־אמריקן

מסלול כוון 2
מלון פאן אמריקן – הנשיאים – י.שדה – בלפור – הרצל – רוטשילד – כ.המגינים – שד.העצמאות – שד. ירושלים – רח. [illegible] – המרד – יעבץ
מגדל שלום – גרוזנברג – מאז"ה – שטראוס – י.הסנדלר – העבודה – המלך ג'ורג' – מסריק – פרישמן – ריינס – אדם הכהן – סוקולוב – ז'בוטינסקי
אבן גבירול – פנקס – ברנדיס – י.המכבי – דרך חיפה – האוניברסיטה – דרויג – ברודצקי – איינשטיין – האוניברסיטה

הפעלה 5^{00} – 24^{15}

תדירות 3 – 10 דקות

עם פתיחת הקו החדש בין בת־ים לרמת אביב מתבטלים הקוים 7, ו־25 הישן ויחול שינוי בקו 10 ובקו 18 כלהלן: -

הארכת קו 10 לצפון תל־אביב

מהלך הקו בכיוון צפון — עד רחוב הירקון במהלכו הרגיל, רחוב אלנבי, רחוב בן יהודה, רחוב ז'בוטינסקי, הירקון, תחנה סופית ליד מלון הילטון.

כיוון דרומה: — רחוב הירקון, רחוב ארלוזורוב, רחוב בן יהודה, מוגרבי, רחוב הכובשים ובמהלכו הרגיל.

שינוי במסלול קו 18

במסלולו מבת ים להיכל המשפט עד מוגרבי במסלולו הרגיל במקום לרחוב פינסקר יכנס לרחוב בן יהודה רחוב בוגרשוב, פינסקר ובמהלכו הרגיל.

תחנות: — במקום תחנה ברחוב פינסקר אחרי מוגרבי תוצב תחנה ברחוב בן יהודה אחרי תחנה של קו 4, וברחוב בן יהודה בין שלום עליכם לבוגרשוב.

هكذا من الأمل

هكذا من الأصل

תוכנית ניכסון לכהונתו השניה

מאת גראנט ד. הורנר
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

משוחח בגילוי לב על דעותיו ומגמותיו לארבע השנים הבאות

ימים אחדים לפני הבחירות לנשיאות ארה"ב, רואיין הנשיא ניכסון על תכניותיו לארבע שנות כהונתו הבאות. פרסום הדברים הוהנה בכך שאכן יבחר ניכסון לתקופת כהונה נוספת. בראיון דיבר הנשיא על קווי מדיניות הפנים והחוץ, שאלות פירוק הנשק, וייטנאם, המזרח־התיכון, היחסים עם קובה, הרכב המימשל האמריקאי ב־4 השנים הבאות, עניני פנים וכספים.

אנו מביאים כאן תקציר הראיון ואיננו כוללים בו את ההתייחסויות למזרח־התיכון שפורסמו בראשית השבוע ב„הארץ". להלן דבריו של הנשיא בנושאים הבאים:

מדיניות חוץ

תהיה זו שנה רבת עיסוקים בשטח מדיניות החוץ. אנחנו מתקרבים לסיבוב נוסף בשיחות להגבלת הנשק, לקיום ועידה לבטחון אירופה, ובמקביל לכך: לצימצום הדדי ומאוזן בכוחות. נמשיך את הדו־שיח שלנו עם סין, למרות שענין זה ממושך ביותר. אבל לא יתרחש כל דבר מפתיע. לא יהיה כל שינוי במדיניות שלנו כלפי קובה, אלא אם כן — ואינני מאמין שאכן כך יקרה — ישנה קאסטרו את מדיניותו כלפי מדינות אמריקה הלטינית.

מלבד המזרח־התיכון, נקדיש תשומת־לב מרובה גם לאפריקה ולארצות אמריקה הלטינית.

וייטנאם

כאשר אני מבטיח לכם שיהיה הסדר בווייטנאם — תוכלו לסמוך על דברי. אבל לאחר ההסדר נצטרך להמשיך ולהעניק סיוע כלכלי וגם סיוע צבאי מסוים, לידידינו בארצות דרום־מזרח אסיה. זאת משום שהמדינות הקומוניסטיות עומדות להעניק סיוע נרחב לצפון־וייטנאם. גם אנו נעניק סיוע לצפון־וייטנאם, אבל יהיה זה סיוע על בסיס כלכלי. מטרתנו היא לא רק להביא להסכם שיסיים את המלחמה באזור, אלא להשיג השפעה על המאורעות בעתיד. זאת נוכל להשיג בדרך טובה יותר אם יהיו לנו יחסים עם צפון־וייטנאם, מאשר לא יחסים כאלה.

מדיניות פנים

לארצנו יש בעיות רבות התובעות השקעת סכומי ענק בתכניות סוציאליות. אנו זקוקים ביותר לרפורמה של המוסדות הקיימים אצלנו ולא להשמדת הערכים הבדוקים במדינה. משום כך יהיה הממשל הבא מימשל של רפורמה — בשטח החינוך, הבריאות, ביחסים הפדרליים. רפורמה בכל השטחים. רפורמה אשר תביא לשימוש יעיל יותר בכספים, תהיה מטרתו העיקרית של המימשל החדש.

אבל תחילה עלי להבהיר נקודה חשובה. לא יהיו כל פתרונות לבעיות אשר יחייבו הגדלת המיסוי. יותר חשוב מפתרון הבעיות, הוא להימנע מהגדלת המיסוי. אם תעמוד בפני שאלה של פתרון בעיה, או צמצום ההוצאות — אצטרך להקטין את ההוצאות. אני משוכנע, כי ערמס המיסים הכללי המוטל על העם האמריקאי — מיסים פדרליים, של המדינה ומיסוי מקומי — מתקרב לנקודת השיא. אי־אפשר להגדילו. אם נגדיל את נטל המיסים, נעשה במו ידינו להרס העידוד החיוני לעמוד מאחורי הקידום לו אנו שואפים.

כך אנו חוזרים לרפורמות. רפורמות אשר באמצעותן ניתן יהיה להפעיל את המימשל ביתר־יעילות אך בפחות הוצאות. רפורמות במסגרת התקציבים העומדים לרשותנו. נפעל לביצוע ראורגניזציה של גופי המימשל, בתאום עם הקונגרס ובאישורו.

מימשל

אני מאמין בכנות, כי מספר אנשי הממשלה בוואשינגטון גדול ויקר מדי. אני מכיר בעובדה שיקשה לצמצם מספר זה ככל שהמדובר במספר האנשים. אבל נעשה כל מאמץ אפשרי לפעול לכך. נוכל לבצע את מלאכתנו ביתר יעילות עם פחות אנשים.

פירוש הדבר שניאלץ לצמצם את מספר אנשי הסגל המינהלי, בתוך כך גם בבית הלבן. עלינו להציג דוגמא נאותה מן הבית הלבן עצמו. כמעט שום משרד או מוסד לא ימלט מקיצוצים אלה. קיימים מטבע הדברים שטחים, כמו המלחמה בסמים, בפשע, אכיפת החוק, בטחון לאומי וכדומה, בהם אינך יכול לקצץ במספר האנשים, כאשר בגלל הגידול במספר האוכלוסין, מתגבר הצורך ביותר אנשים פעילים. אבל בשטחים אחרים ניתן לעשות זאת. כך לדוגמא עניני התחבורה נפתחים אצלנו ביותר. בדקתי לפני חודשים אחדים באילו משטחי הווים ניתן יהיה לצמצם ומצאתי, כי נוכל לעשות זאת בעניני פנים שונים, חקלאות והגנה.

הצימצום בכוחות המזוינים ובנושאי ההגנה, אותו ניתן לבצע, הוא זעיר ביותר, אלא אם כן נשיג הסכם הדדי עם ארצות אחרות. אבל בכל הקשור למספר האזרחים המועסקים בנושאים צבאיים או בטחוניים — נראה שתצטרך להתבצע פעולת דילול.

כאשר מדובר בדילול עובדי המדינה, כוונת הדברים היא לבצע זאת תוך מינימום אפשרי של נדידת עובדים. ככל שמדובר במינויים על־ידי הנשיא, או אלה המועמדים למשרות מטעם משרדי הממשלה השונים — לכולם היו ארבע שנות כהונה. אני מצפה מכל אחד מהם להגיש את התפטרותו. אם יתגלה אדם ששוב אינו נדרש יותר לגבינו, תתקבל התפטרותו. בדרג הגבוה לבטח לא יהיו לנו בעיות. הן תתעוררנה בדרגים היותר נמוכים.

עוזריו הקרובים

בכל הקשור למינויים חדשים, אשתדל להימנע מדיבורים מיותרים. אם אדבר על הנרי קיסינג'ר, אצטרך להשיב על שאלות גם לגבי אחרים. נושא היחסים בין יועצו של הנשיא לעניינים בין־לאומיים והסטייט־דיפרטמנט, היה מאז ומתמיד עדין ביותר. בעיקר בתקופה הנוכחית, כאשר היו לנו יוזמות כה רבות שנעשו בדרג נשיאותי. אבל דומה שויליאם רוג'רס הגדיר את המצב נכונה באמרו: „כאשר הקבוצה מנצחת, אינך מתלונן אם אחד השחקנים זוכה ליותר פרסומת מאשר אחרים". מה שאני רוצה לומר הוא שהחיכוך וההתמודדות בין משרדי המימשל השונים ויועצי הנשיא, יימשך, ואני סבור שתופעה זו איננה בריאה. קיסינג'ר ימשיך לפעול במישור מדיניות החוץ, ארליכמן במישור הפנים. אבל אין להימנע מהמשך מצב זה עצמו, או עם ממשיכיהם.

עתונות

למרות ששאלת היחס לעתונות לא נשאלה אומר לכם מספר מילים על היחסים עם העתונות. אנו מעונינים לשמור על יחסים טובים עם העתונות. אנו מקווים שכך יהיה. אבל כאשר הציבור מדבר על מספר מסיבות העתונאים שהענקתי, אנא הבינו: לדעתי אין זה יעיל לקיים מסיבות עתונאים בעיתים של משא־ומתן עדין. בעתיד נעשה לפיתוח הקשרים עם העתונות, אבל רק כאשר יוזמים אלה ישרתו את התעניינות הציבור. אמשיך לקיים מסיבות עתונאים כאשר לא נהיה נתונים בעיצומו של משא־ומתן עדין. כאשר נפסוק בכוח — לא אקיים מסיבות עם העתונות.

יותר על כן: אני סבור שלא פעם יצאתי נשכר מן הביקורת עלי הרי מעולם לא נחסכה ממני. אבל אסור שלעתונות יהיו שתי פנים. בכל מקרה — הרבינו בנו היטב.

סיכום

תמיד הצבעתי על כך שהייתי רוצה להיזכר בתודעת העולם כנשיא אשר הביא תקופה חדשה של שלום. אבל נראה לי שאת התמונה הבין־לאומית לא אשנה הרבה. השאלה הגדולה היא אם ארה"ב, המדינה הגדולה ביותר בעולם החופשי, בעלת הכוח המספיק ליטול את האחריות להוליך את העולם לתקופה חדשה זו של שלום, אכן תיטול את ההזדמנות בידיה, או תתקפל לבדלנות.

זה היה גם אחד מנושאי המפתח במערכת הבחירות שלי. אמריקה חלשה יותר, מופנמת, לא תהיה מקום טוב יותר לאמריקאים. אבל לעולם יהיה זה אסון. ללא ארה"ב בתמונה, היו עמים קטנים חיים במתח מתמיד, שכן במקום בו קיימת ריקנות של עוצמה, היא מתמלאת בכוח אחר. ארה"ב מקיימת עתה יחסים עם בריה"מ וסין. אחת מהן היא מעצמת־על. השניה בעלת פוטנציאל להפוך להיות כזו בעתיד. אבל יחד עם אלה נחיה. בריאים כל עוד נוכל לשמור על כוחנו. זאת — עד השגת הסכם הדדי לצמצום כוחות.

במישור הפנימי הטרגדיה הגדולה של שנות ה־60 היא שאמריקאים רבים איבדו את האמון בארצם, בשיטה האמריקאית, במדיניות־החוץ של ארצם. רבים השפעו להאמין, כי עליהם להתבייש בהישגי מדיניות החוץ שלנו; שעלינו להתבייש בכל אשר עשתה ארה"ב בעולם. אמריקאים רבים התרשמו שזו מדינה מכוערת, גזענית, חסרת־רגש. זאת משום שרבים נטלו כל עכביש קטן והפכוהו לסרטן גדול.

הבה נזכור: זו איננה ארץ מושלמת. יש הרבה לתקן בה. אבל אוכל לומר לכם זאת: ראיתי את העולם, אבל אינני מכיר צעיר ברחבי העולם, שאילו ניתנה לו ההזדמנות, לא היה מעדיף לחיות כאן.

הגולגולת המסתורית מקניה

התגלית עירערה את התאוריה המקובלת על אבות האדם

מאת וולטר סאליוון
מיוחד ל„הארץ"
מ„ניו־יורק טיימס"

ניו־יורק

אוסטראלופיתיקוס, יצור דמוי־קוף שהתהלך בצורה זקופה יחסית, חי לפני 2.5 עד שלושה מיליונים שנה. הומו ארקטוס („האדם הזקוף"), שהיה בעל גבות עיניים עבותות, חי מאוחר הרבה יותר — לפני מיליון שנה בערך. מקובל לחשוב ששני־יצורים אלה מייצגים שלבים קודמים בהתפתחות האדם.

אך בראשית נובמבר הוצב אתגר לתיאוריה זו על־ידי הודעה על גילוי מאובן חדש: גולגולת שיש בה דמיונות מפתיעים לזו של האדם המודרני, והדומה לו כנראה יותר מן האוסטראלופיתיקוס ומן הומו ארקטוס. גולגולת זו נמצאה בשכבה של חומר ששקע לפני כ־2.6 מיליון שנה (תצלום הגולגולת ראה „הארץ" מ־10.11).

ריצ'ארד ליקי, ראש המשלחת שמצאה את התגלית, אמר כי גולגולת זו „דוחקת" כנראה את שני היצורים האחרים ממעמדם כנציגים של שלבים קודמים בהתפתחות האדם. נוסף לכך דומה שהתגלית מקדימה ביותר ממיליון את אבות האדם ה„לא־אמצעיים".

במקום גילוי הגולגולת — אזור מדברי בקצה המזרחי של אגם רודולף בקניה — נמצאו גם שתי עצמות ירך שלמות של יצורים אחרים בני גזע זה, וכן חלקים משוק־הרגל. לפי עצמות אלה מסתבר שבאותו זמן כבר נגמל האדם מן ההליכה השחוחה והמדלגת שירש מאבותיו יושבי העצים. לדברי ליקי הובילו מחקרים למסקנה ששינוי זה חל מאוחר הרבה יותר. אך כדבריו, „עתה יש עדות ברורה שהיתה קיימת במזרח אפריקה לפני יותר מ־2.5 מיליונים שנה, בעת ובעונה אחת עם האוסטראלופיתיקוס, צורה זקופה דו־רגלית של גזע האדם".

על התגלית הודיעה החברה הגיאוגרפית הארצית של ארצות־הברית אשר סייעה למימונה יחד עם המכון הארצי למדע בארצות־הברית והמוזיאון הלאומי של קניה. החברה הגיאוגרפית ציטטה את ליקי: „אף כי הגולגולת שונה מזו של גזע־המשנה שלנו, הומו־סאפיינס (האדם הנבון), שונה היא גם מכל הצורות הידועות האחרות של האדם הקדמון, ואינה משתבצת באף אחת מן התיאוריות המקובלות עתה בדבר התפתחות האדם". לדברי ליקי גודל נפח הגולגולת החדשה, המצביעה על מוח בגודל 800 סמ"ק, לעומת פחות מ־500 סמ"ק מוח האוסטראלופיתיקוס, ו־1,500 סמ"ק של האדם המודרני.

גם מבנה הגולגולת החדשה דומה יותר לזה של האדם המודרני. להומו ארקטוס יש עצם־גבה כבדה מאד ובולטת — שהוסיפה להיות אופיינית לשוכני־המערות הקדומים של אירופה, עד לאדם הניאנדרטאלי שעבר מן העולם רק לפני כ־40,000 שנה, ועד בכלל — וכן עצם לסת עבה. דומה שקווים אלה בולטים הרבה פחות בגולגולת החדשה, על אף היותה קדומה הרבה יותר.

התגליות החדשות הנ"ל נערכו על־ידי משלחת שבראשה עמד במשותף מר ליקי — בנו של לואי ליקי המנוח, זקן המחפשים את אבותיו הקדומים של האדם — וד"ר גלין איזאק מאוניברסיטת קליפורניה בברקלי. ב־1971 מצאה משלחת זו יותר מ־20 מאובנים של ההומינידים (יצורים דמויי־אדם) יחד עם כלי צור ועצמות של סוס־יאור. כל אלה משוקעים בשכבה של טופה — אפר וולקאני שנתקשה — שגילה נקבע ב־2.6 מיליונים שנה. כנראה היה כאן מחנה־מגורים ליד נהר המאוכלס סוסי־יאור. רסיסי צור רבים העידו שפעלו כאן יוצרי־כלים. נמצאו גם כלי עבודה, כמו מכשירי־צור להקצצת אבני־צור אחרות, ופריסים אחידים עשויים אבן צור ואבן וולקאנית. נראה שזה מקום־יצירה הקדום ביותר של ההומינידים, שנמצא עד כה. המקום נשמר, כמו מוסר, מבחות למבול של אפר וולקאני שליטטל.

הגולגולת נמצאה בקיץ. היא היתה מנופצת למאות שברים, והוחזרה מחדש („רופאה", כלשון הארכיאולוגים) על ידי אשתו של ריצ'ארד ליקי, הגב' מיוו ליקי. נוכח היקף מלאכת הרפאות שהיתה דרושה, נמצאו כמה מומחים שהביעו הסתייגות ביחס למבנה הגולגולת.

מזמן תליה ועומדת חידת הופעתו הפתאומית לפני כ־40,000 שנה של האדם המודרני, איש קרו־מאניון כפי שהוא מכונה על שם מקום גילוי שרידיו. הוא היה רחוק מאד מאיש ניאנדרטאל הפרימיטיבי יותר, ששלט בעולם עד אותו זמן.

נראה שתהיה זו השערה מפליגה מדי להניח, כי באיזה אזור שהוא בעולם, שטרם זוהה, חלה התפתחות אבותינו האמתיים בשני מיליונים שנה מוקדם יותר, לפי קו ששורשיו נעוצים בגזע המיוצג על ידי הגולגולת מאגם רודולף. אך כפי שהוטעים פרופסור ויליאם האואלס, פרופסור לאנתרופולוגיה באוניברסיטת הארווארד, ידיעותינו על ההיסטוריה של האדם עודן מקוטעות. הוא כתב: „יש חלקים ריקים, אך הם ימולאו. לפנינו מאות שנים של חקירה".

תופעה גיאולוגית אחת ויחידה, עמקי השבר הגיאולוגי של אפריקה, תרמה הרבה מאד מידע חדש על שושלת היוחסין של האדם. עמקים ארוכים אלה בעלי הקירות התלולים נוצרו כשנתבקע הקרום היבשתי, תוך פעילות וולקאנית נרחבת. העמקים משתרעים מן החלק הדרומי של יבשת אפריקה ממול למדגסקר עד לים סוף — שהוא עצמו שבר ענקי — ובתוך העמקים יש כ־20 אגמים מוארכים.

קביעת הזמן שבו הצטברה הלאווה לאורך עמקי־שבר אלה הראתה, שההתפרצויות הוולקאניות שכנראה היו קשורות בהתחלת ההתבקעות שהתפתחה בשבר, אירעו לפני שלושה עד ארבעה מיליונים שנים. אוסטראלופיתיקוס ויצורים אחרים היו עדים להתפרצויות אלה, ולעתים כנראה ניספו בהן.

היו אלה במידה רבה התנאים המיוחדים של עמקי־השבר ששמרו על שרידי תושבים קדומים אלה, ואחר כך חשפו אותם. עד כה זוהו כחמישה שלבים בהתפתחותם. ההתפרצויות קברו את השרידים והולידו הצטברות רבה של שכבות, כמה מהן בעובי אלפי מטרים. שכבות אלה, מתמוטטן ומעלה, מתעדות את ההתפתחות של כל צורות החיים באזור.

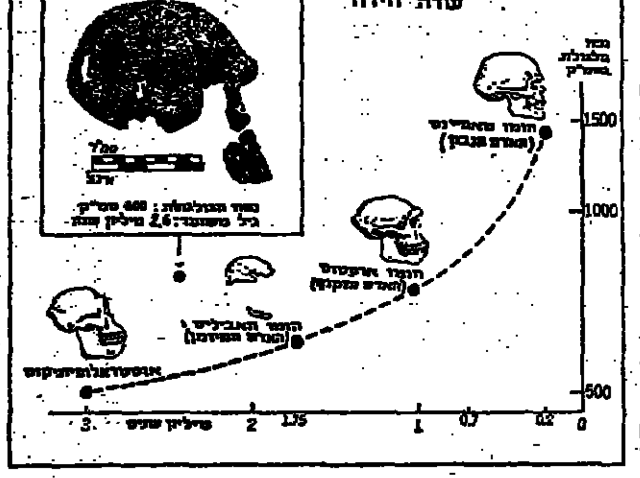

התפתחותו ההדרגתית של מוח־האדם תוארה כהתקדמות החל בגולגולת האוסטראלופיתיקוס עד לזו של ההומו־סאפיינס. גילויה בזמן האחרון של גולגולת פרהיסטורית ליד אגם רודולף בקניה, מציב אתגר להשערה זו.

רעיון עולמי!

דירות רווחה בחיפה
(על הר־הכרמל)

3½, 4 ו־5½ חדרים ברמת ביצוע אקסקלוסיבית. עם מירב השיכלולים המודרניים בשדרות הנשיא.
(נותר מספר מצומצם של דירות בנות 2 חדרים)

המחירים כוללים כבישים, מדרכות, ביוב וכו'.

פרטים נוספים
„רסקו" חיפה, רח' הרצל 1, טל. 668161.
„דירות־עם", קרית מוצקין, שד' השופטים 2, טלפון 710191

רסקו RASSCO

על רסקו אפשר לסמוך!

99 אתה יודע?

30 שנה
לחלוץ הגסטרונומיה בארץ
מ. גרוס
מסיבות קוקטייל המוצלחות ביותר
לחתונה * ברית מילה * בר־מצוה
COCKTAIL PARTIES
רח' מאזה 42 פנת שד' ... טל. 612772 722314
„בית הרופא" ... ת"א טל. 256983

משרד העבודה — משרד החנוך והתרבות
המכון הממשלתי להכשרה מקצועית
אוניברסיטת הנגב

בית הספר להנדסאים וטכנאים באר־שבע

מודיע על פתיחת ההרשמה לקורס

מדריכים מקצועיים בלמודי יום

במקצועות: מתכת, מכונאות, חשמל, נגרות ותפירה.
המטרה: להכשיר מדריכים מוסמכים לתפקידי הדרכה בבתי ספר מקצועיים.
משך הלמודים: כשנה, במשך שעות היום.
תנאי קבלה:
בוגרי/ות תלת שנתי מקצועי בעלי ותק של 3 שנים בתעשיה.
בוגרי/ות 4 שנתי מקצועי בעלי ותק של שנתיים בתעשיה.
פתיחת הקורס: מותנית במספר המועמדים.

- פרטים והרשמה:
ביה"ס להנדסאים וטכנאים, רח' בול 71, ב"ש, טל. 290
ת.ד. 45, בימים א' — ה' בין השעות 13.00 — 00
ובין השעות 17.00—20.00. ביום ו' אין קבלת קה

ה. מגידו ושות' מהנדסים בע"מ
אילדם חברה לבנין בע"מ

בשותפות עם קבוצת לואים משקיעים בישראל משיקגו ארה"ב

בונה דירות איכות
ברמת־גן ברחוב האצ"ל
3, 3½, 4, 4½ חדרים ודירות גג
כניסה ינואר 73, אוקטובר 73
דירה לדוגמה
פתוחה כל יום בשעות 7.00—19.00
בשבתות ותגים בשעות 9.30—14.00
ריהוט, בדים ואביזרי תאורה: פיל־ארט החשמונאים 88 תל־אביב
בהשתתפות:
שטיחים: שטיחי כרמל | תנור גז: פטרולגז
טפטים: ט.פ.ד | ציוד ביתי: „אמפא"
וילונות: „מרסלי" | אוגר חום: „אלקטרה"

הרואה לו רמת־גן טל. 721301

המכללה למינהל
מיסודה של הסתדרות הפקידים
בית הפקיד, חיפה

לימודי ראיית חשבון
יחלו בתאריך 26.11.72

פרטים והרשמה במזכירות בית הפקיד, רח' מאיר 44, חיפה,
טלפון 524103 בין השעות 08.00—19.30

סלונים
תצוגת ברזיל
ציפוי קיר ...
לעולם ללא ...
פנחס הכט בע"מ
שדרות ... חדרה
טלפון 063-22771

סיגריות פרילי עשויות
על פי אותו מתכון ואותו נייר
פילינגרן טהור שבהם
השתמש מיסטר פרילי שעה
שייצר במו ידיו את הסיגריות שלו,
עבור לקוחות האצולה.

סיגריות פרילי מיובאות מאנגליה

נייר פילינגרן טהור

בירושלים
דרוש מחסן
בגודל 500 - 250 מ"ר
בשכר־חודשי
להתקשר טלפון: 39949, ירושלים

אורן
ציוד חמום בע"מ

משאבת סחרור ARMSTRONG

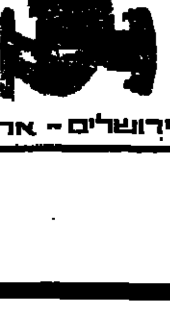

תנורי חמום DE DIETRICH

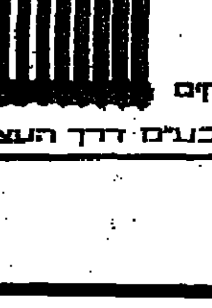

רדיאטורים יצוקים

תנורי הסקה מברזל יציקה

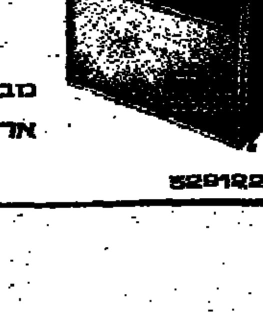

מבערי שמן אורה־ב, CARLIN

ירושלים - אהליאב 10 טל': 33128 - 533844
חיפה אוחם בע"מ דרך העצמאות 56 טל': 529122

גילויים חדשים על שחרור רוצחי מינכן

פרסים שלא פורסמו בשיחזור מפורט של חטיפת מטוס לופטהאנזה ✶ אחד הרוצחים מודה: "הרגתי שניים מהספורטאים הישראליים; לא האמנתי שהחדירה לביתן הישראלי תהיה כה קלה"

מאת זאב שיף

עם שובו של מטוס לופטהאנזה החטוף ללוב, פתחו שירותי הבטחון הגרמניים והתביעה הכללית בחקירה. הגרמנים ביקשו לשחזר מהלך החטיפה ולברר כיצד הוכנסו כלי הנשק למטוס. בחקירה נגבו עדויות מצוות המטוס ומן הנוסעים. בעדויות אלה התגלו פרטים. בין השאר סיפרו האנשים על שיחותיהם עם שלשת רוצחי מינכן בעת הטיסה מזגרב ללוב. לידי סופר „הארץ", זאב שיף, בשליחות באירופה, הגיעו חלק מעדויות אלה.

ת הבואינג 727 של חברת אנזה נחת בדמשק עם חשי- ר לביירות היו יותר כמחצית ו תפוסים. משהמריא האירו- ת, כפי שהוא מכונה בחברת אנזה, לדמשק — נשארו בו 13 נוסעים. רובם תיירים מ- ה. עברה עוד שעה קלה עד המטוס אסף את חפציו וירד מטוס. אותה שעה ניצב המטוס ל המתנה צדדי, לשם כיוונוהו ' הפיקוח. בעוד כשש שעות עליו לצאת לדרכו חזרה — ל- ו ומשם לאירופה. בהפסקה זו טיסה אחת לשניה, הביאו ה- ים והסורים לידי גמר את מב- החטיפה המפורסם שבעקבותיו יו שלשת מרצחי מינכן.

ה 615 של חברת לופטהאנזה ת כרוחות. ארבע פעמים ב- מגיע המטוס לקצה הקו, ב- הסורית. אף שבקטע דמשק- ת מעטים ביותר הנוסעים, ר- בחודשי החורף. נחשב לכדאי. מרבית הנוסעים עושים בקו זה מאירופה ללבנון ול- . בדמשק נוחת המטוס בשעות ה המוקדמות. על מנת שלא ל- ת את הנוסעים, המצטרפים ל- בביירות ובאנקרה לבוא ל- התעופה בשעות הלילה הקט- משהים את המטוס בדמשק כחמש לשש שעות. בזמן זה יוצ- אנשי הצוות למלון לחטוף ה של שעות מספר. תחילה תב- בצע חילופי צוות בדמשק, אך ברובם של הטייסים והדיילות וורר בדמשק הקודרית, כמשי- הם בדרכם לביירות, באן עולה חדש וטרי, ואילו הצוות הרא- שוהה יומיים בביירות עד ל- המטוס הבא. כך אירע גם ה-

הנשק הוכנס בדמשק

שיחזור שערך שרות הבטחון ה- גי על מהלך חטיפת מטוס טהאנזה, הגיעו למסקנה, כי ה- הציוד בהם השתמשו המחב- לא היו יכולים להגיע למטוס ד- נכנס לתוכו בלא אישור ותאום שלטונות דמשק. נמל התעופה י שמור ביותר ואין להגיע, כי להסתנן לתוכו ולחדור למטוס שיבוצע בדבר. המחבלים, ב- איש מודיעין סורי, הכניסו שתי חבילות הנשק חומרי הנפץ לקה הראשונה. מקומות המס- היו מתחת לשתי כורסאות. לק בשורה הראשונה, הסמוכה הטייס. כורסא אחת ליד החד- הימני וכורסא שניה — בחלק שמאלי של התא, ליד המעבר. חבילות כללו: שני אקדחי בר- נג מתוצרת בלגית; שני רימוני מתוצרת צ'כית הנטונים כל אחד חפיסה מחרסינה הדומה למבודד מלי גדול; שלשה מטעני חומר פלסטי. שניים גדולים יותר ו- קטן. הגדולים היו מידות של 20×15 ס"מ ובעובי של 6 ס"מ. נוסף לכך כללו החבילות שלושה מטעני נפץ קטנים ב- רת קופסת סיגריות. מטענים אלה וים, כך שחומר הנפץ נמצא תחתית הקופסא ואילו בקצה נראו אשי הסיגריות הפילטרים שלהם. הציוד ניכר היה, כי מתכנני ה- טיפה נעזרים בטכנאים ובמומחים חבלים למדי.

ביירות יצא המטוס ללא נוס- , רק אנשי הצוות בתוכו. באחד מאולמות ההמתנה ציפו 20 איש, שתוך כשעה הפכו לגיבורי סיפור החטיפה, המכונה בפי המחבלים הערבים — „מבצע מינכן". 7 אנשי צוות ו־13 נוסעים. הצוות כלל את ולטר קלאוזן, קברניט המטוס, בן 38, נשוי. טייס ראשון — גרט מאייר, בן 23, רווק, מהנדס טיס יורגן שרדר. דייל ראשי — אברהם יעקובוס, הולנדי ממוצא יהודי. ו־שלוש דיילות — גבריה קוס יפת התואר, קונסטנצה מרקס ומייקה מאייר. שני לילות שהו במלון מפאר בביירות ועתה היה עליהם לקבל את מטוס הבואינג בטיסה 615.

החיפוש בוצע כראוי

בין 13 הנוסעים היו שבעה ערבים לבנונים. אחד מהם עובד חברת לופטהאנזה בביירות שיצא לפרנקפורט בתפקיד. אנגלי המתגורר בלבנון בשם טיארה. אמריקאי המתגורר קבע בלבנון, אזרח ספרדי, גרמני אחד, צרפתי ותורקי בן 72, איברהים אינצבאלי, הדובר ערבית רהוטה. קודם שיצאו לכיוון כבש המטוס ערכו שוטרים לבנוניים חיפוש בכלי הנוסעים. שרות הבטחון הגרמני סבור כיום, כי היה זה חיפוש שבוצע כראוי. עם זאת הינם מכירים, כי בעבר דחו שלטונות לבנון את הצעת הגרמנים וחברת לופטהאנזה, כי החיפושים ייערכו על־ידי עובדי החברה הגרמנית. רק לאחר החטיפה האחרונה נאותה גם לבנון, בדומה למדינות אחרות, כי אנשי בטחון גרמניים שיוצבו בקרוב בנמלי התעופה ב־62 נמלי תעופה שונים, יחפשו בכלי הנוסעים.

בידי שניים מבין הנוסעים הערביים היו כרטיסים למחלקה הראשונה. השיחזור קבע, כי כרטיסים אלה לא נרכשו במשרדי לופטהאנזה בביירות, אלא באחת הסוכנויות הקטנות בעיר, במקום שם יש למחבלים קשרים כלשהם. בעל הסוכנות טען לאחר מכן, כי השניים הציגו דרכונים לבנוניים. נראה שהיו אלה דרכונים מזוייפים. הם שילמו במזומן עבור שני כרטיסים לאנקרה וחזרה ואף ביקשו להזמין מקום בטיסה חזרה לביירות. לא היה זה דבר שכיח שנוסעים מביירות ירכשו כרטיסים במחלקה ראשונה, ובעיקר לאנקרה.

בעדות ששרות הבטחון גבה מהדיילת מייקה, שעבדה במחלקה הראשונה, סיפרה זו, כי שני הנוסעים שלה עוררו רושם מוזר מיד כאשר נכנסו. „הם עשו רושם צבבאי. שניהם לא היו טיפוסים שרגילים לראות במחלקה ראשונה. לבשו בגדים זולים ולאחד מהם היו מכנסים מרופטים. שניהם לא דיברו ביניהם, כאילו שאינם מכירים" — סיפרה מייקה.

הנוסעים המוזרים

שני הנוסעים ביקשו לשבת בשורה הראשונה הסמוכה לתא הטייס. האחד, שלאחר מכן נתגלה כמפקד (לצורך התאור נקרא לו א') תפש את הכורסא ליד המעבר בחלק השמאלי של התא. השני (נקרא לו ב') תפש את הכורסא ליד החלון בחלק הימני של התא. בהתאם לכללי השרות מיהרה מייקה להציע לשני הנוסעים שבמחלקה ראשונה סיגריות. השניים השיבו בסירוב. לאחר מכן הציעה להם משקה ושאלה אם ירצו לשתות שמפאניה. שוב השיבו בסרוב, אך הפצב ניכר בפניהם עצבנות. א' השיב ורזה באנגלית ואילו ב' עשה תנועת רוגז בידו ולא אמר מילה. מייקה החליטה להניח לשני הנוסעים המוזרים. בטיסותיה ראתה כבר רבות. היא החליטה לסגת לתא השירות שבין המחלקה הראשונה לשניה. עם זאת נשאר הוילון שבין שני התאים פתוח והיא יכלה לראות את שני הנוסעים.

ברדתם מן המטוס בטריפולי שבלוב עטפו שני החוטפים את פניהם במסכות מחשש שיצלמום. אך מתדוזיות אנשי הצוות והנוסעים הנה תאורם: א' המפקד. כבן 35. גובה 1.78. רזה ושרירי. שיער חום. עיניים חומות. פנים קטנות. לא נראה טיפוס ערבי. למטוס נכנס בלא שפמה. דובר ערבית ואנגלית בינונית. חברו, ב' כבן 33. גובה בינוני. רחב כתפיים. שיער שחור עבות. עיניים חומות כהות. גבות עבותות מאד. פנים שעירות. דובר ערבית בלבד.

המטוס המריא לדרכו בשעה שש בבוקר (המש לפי שעון אירופה).

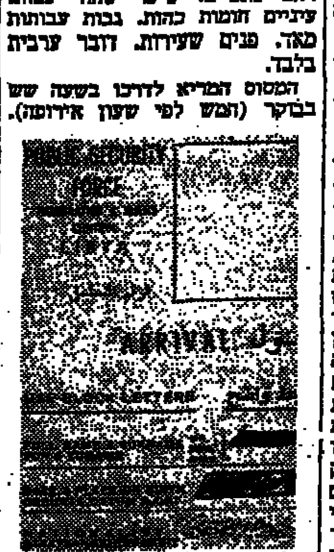

קטע ממסמך שלטונות ההגירה והמכס בנמל טריפולי, לוב. המסמך הוא של אחד החוטפים במטוס.

כרבע שעה אחרי ההמראה, לאחר שכבו האורות המסמנים לנוסעים להשאר במקומותיהם, ראתה מייקה כי א' קם ממקומו ונכנס לשרותים הסמוכים לתא הטייס. היא לא ראתה אותו יוצא מן השרותים עד ששמעה ברמקול כי המטוס נחטף. קודם לכן לא הבחינה בכל תנועה חשודה. מסתבר כי דרכו של א' היתה קלה ביותר, לאחר שמצא את כלי הנשק והרימונים מתחת לכורסתו כפי שתוכנן מראש. מסתבר כי הדלת לתא הטייס לא היתה נעולה. בהתאם להוראות היא חייבת להיות סגורה, אך לא נעולה על בריח. די היה ללחוץ על המנעול ולהכנס פנימה.

בהיות המטוס כ־16 קילומטר צפונית לקפריסין נכנס א. לתא הטייס. הקברניט קלאוזן מספר, כי חש במשב רוח קל הנוצר עם פתיחת דלת בתנועה חדה. „סובבתי ראשי ומול עיני נתקע לוע של קנה אקדח" — מספר הקברניט. „יתכן שהחוטף אמר משהו, אך לא הבינותי הדברים ואיני זוכר מה אמר. בתנועת יד הורה לשודד, מהנדס הטייס, לעזוב את התא. אחר כך שלף מתוכו, מיכל לבן, והוציא רימון יד. את הרימון החזיק ביד השניה" — ממשיך קלאוזן בסיפורו.

הקברניט הופתע, אך לא איבד את עשתונותיו. ברגע בו חלף החוטף את רימון היד מן המיכל, הספיק קלאוזן ללחוץ על כפתור החטיפה. תוך שניות החלו מגדלי פיקוח באזור לקלוט את האות, כי מטוס לופטהאנזה נחטף. בין אלה שקלטו את האות היה גם מגדל הפיקוח בנמל התעופה בלוד. סידור זה הותקן במטוסים על־ברכת רבות התעופה ועם הפעלת המכשיר מתחיל איתות, האופייני לכל חברה, המודיע על חטיפת המטוס. שני החוטפים לא ידעו כי האות ניתן.

לטייס הורה א. לשוב לכיוון קפריסין ולטוס לניקוסיה. לאחר מכן נטל את המיקרופון והודיע לנוסעים ולצוות, כי זה עתה השתלט הוא וחבריו על המטוס. זה מבצע מינכן. הפיקוד עובר לידיו והוא מציע לכל הנוסעים להשמע להוראות. אם לא יגלו התנגדות לא יאונה להם דבר. הוא דיבר אנגלית במבטא זר. בין הנוסעים הורגשה בהלה. אותה שעה ניצב ב. כשאקדח בידו האחת ורימון־יד בידו השניה, בפתח מחלקת התיירים של המטוס. הוא ציווה על הנוסעים להדק את חגורות הבטחון.

הנחיתה בניקוסיה

ב־07.04 נחת המטוס בניקוסיה ונע לאיטו על המסלול. לא נראו כל שוטרים בסביבה. כשעמד המטוס נטל א. רמקול ופנה מתא הטייס לעובדי השדה. הוא ביקש שיתדלקו את המטוס במהירות. אותה שעה הבחין הקברניט לראשונה בחוטף השני. דלת התא היתה עתה פתוחה. א. הורה לו לדמם שני מנועים ואילו את המנוע השלישי להשאיר פועל כל זמן התדלוק. בשבתו בכסאו ראה הקברניט כיצד מחבר החוטף השני מטעני נפץ לדלתות המטוס. תחילה הניח מטען אחד ליד הדלת האחורית. שני מטענים נוספים שם ליד שתי הדלתות הקדמיות. החבילה הקטנה של חומר הנפץ לא נצמדה היטב לדלת. ב. הסתובב בעצבנות עד שעיניו נתקלו בתיק של אחת הדיילות. הוא הוריק את תוכן התיק על אחת הכורסאות והריצפה. אחר תלה את התיק על הדלת ואת מטען חומר הנפץ הכניס לתיק, כשמתוכו משתרבבים חוטי ההפעלה. אותה שעה התיר החוטף א. לקברניט להתקשר לראשונה אל מחלקת המבצעים של לופטהאנזה ולהודיע ברדיו על החטיפה ודרישות החוטפים. הקריאות נקלטו על־ידי מטוס אל־על שעבר באזור והוא סייע בהעברת הידיעות מן המטוס הגרמני והחוגה בניקוסיה.

ב־07.52 החל המטוס לנוע לעבר מסלול ההמראה כשמיכליו מלאים דלק. עם המראת המטוס הורה א. לקברניט לטוס לכיוון מינכן. בשלב זה היה ברור לקלאוזן, כי החוטף שליד בקיא בהלכות טיס. הוא גילה ידיעה רבה בניווט, הכיר את שעוני המטוס והוראות הקשר. עם זאת נראה, כי לא היה טייס. בתא היה שוב שלשה אנשי הצוות. המתח ירד במקצת. היה זה החוטף שהחל לדבר. „אנחנו רוצים לשחרר את חברינו במינכן" — אמר. „אם מבצע מינכן יצליח איש לא יפגע" — הסביר. ואחר: „בלילה האחרון לא ישנתי טוב. היו לי נדודי שינה. אני עייף מאד ומקווה שהכל יגמר מהר". קלאוזן ניסה לחוש בהסברה פסיכולוגית: „מדוע לך כל הענין?! במינכן תבחין לך המשטרה, וחירה בך! אילו כדאי שנוותר על הכל!" — אמר הקברניט. א. לא השיב.

לפתע הורה לשודד ולטייס הראשון, מאייר, לעזוב את התא. עתה נשאר רק עם הקברניט בתא. על קלאוזן היה לטפל בעצמו בכל המכשירים. להחזיק בהגה, לבדוק את תוואי הטיסה ולטפל במיכשור לפזור גלידי קרח על שמשות התא. לדבריו, השתרר בתא קור. כשלשת רבעי שעה לא דיבר החוטף ועמד מאחוריו כשהאקדח בידו.

„נטוס לזגרב"

בשלב מסויים החל לסקור בעיון את מד־הדלק ואחרי מחשבה קצרה הורה לקברניט: „נטוס לזגרב!" נראה כי חישב שיהיה עליהם לחוג בשמי מינכן עד שיובאו שלשת הרוצחים, ולכן מוטב לתדלק מעט נוספת. לקלאוזן אמר: „נתדלק ואחר נמשיך למינכן. נקח את שלשת חברי. במינכן אינני רוצה תדלוק, נמריא ישר למטרה אחרת."

כשהתקרבו לזגרב החל החוטף לשדר למגדל הפיקוח: „כאן המטוס החטוף. מבקשים רשות נחיתה". קלאוזן סיפר כי א. עשה טעויות רבות באנגלית ולכן הוליש להסביר לו, כי קיימת סכנת התנגשות באוויר ומוטב שיתיר לו לקיים את הקשר למגדל הפיקוח. א. הסכים. ב־10.45 נחת מטוס לופטהאנזה החטוף בזגרב. תהליך התדלוק, בדומה לזה שבוצע בניקוסיה, חזר על עצמו גם בזגרב כשאחד ממנועי המטוס פועל. איש לא ניסה להתקרב למטוס. הפעם מולאו המיכלים עד תום. 20.8 טונות דלק, המספיקים לשבע שעות טיסה. ב־11.10 עלה המטוס שנית על מסלול ההמראה לקראת השלב הבא של סיפור החטיפה.

ב־11.20 נקלטה במגדל הפיקוח של נמל התעופה במינכן וכן בחדר המבצעים של לופטהאנזה, ההודעה המפורסמת הראשונה על הדרך בה מבקשים החוטפים לקבל את שלשת מרצחי מינכן. דיבר הקברניט באנגלית: „האנשים שהשתלטו על המטוס מבקשים להחליף את הנוסעים עם שלשת האסירים הערביים..." כאן הפסיקו א. בעצבנות, האמר: „לא החלפה. אנחנו רוצים את שלשת חברינו. אחר נטוס למקום אחר ונשחרר את הנוסעים.". לאחר מכן הורה לקברניט למסור הוראותיו על השיטה בה יעלו שלשת הרוצחים למטוס: יש להעמיד את שלשת הערבים בקצה המסלול. כל אחד יעמוד בריחוק מחברו. איש לא יעמוד בקירבתם ואף מכונית לא תהיה בסביבה. המטוס יחלוף נמוך מעל למסלול וכשיהיה ברור, כי השלשה הם אכן שלשת אסירי מינכן, ישוב וינחת על אותו מסלול מקצהו השני. הוא ינוע עד למקום בו עומדים השלשה. הם יכנסו דרך הדלת האחורית. ושוב ימריא המטוס על אותו מסלול לכיוון הפוך.

שלשה מטות פקודה

בנמל התעופה של מינכן היתה התרוצצות ומהומה בלתי־רגילה. הכל נראו נבוכים. בצד המסלול עמדו מספר מכוניות משוריינות. שלשה מטות־פעולה התייעצו בנפרד בגרמניה. [illegible] המבצעים של משטרת מינכן, בראשותו של מפקד־המשטרה ד"ר שרייבר, שהתכנס בנמל התעופה. במינכן העיר, במשרד הפנים, התכנסו יועציו של שר הפנים הבאווארי והקימו מטה משלהם. ובבון קם עוד מטה פעולה ליד שר הפנים הפדרלי.

מרגע שנודעו פרטי התביעה של החוטפים התרבו ההתקשרויות הטלפוניות בין ד"ר שרייבר לשר הפנים הבאווארי, ומשם לבון. התייעצויות אלה דורבנו בקריאותיהן הנואשות של הקברניט קלאוזן שביקש לשכנע את שומעיו, כי אכן מתכוונים החוטפים לפוצץ את המטוס על נוסעיו. ב־12 בצהרים לערך התקבלה ההחלטה, כי יש להוציא את שלשת הרוצחים מבתי־הסוהר השונים בהם הם מצויים ולהביאם לנמל התעופה בשלשה הליקופטרים. עדיין לא סוכם סופית אם יש להיענות לתביעות החוטפים, אך לכולם היה ברור כי זה צעד ביניים לקראתה.

כל אותה עת חג מטוס הבואינג החטוף מעל לאזור האסטרבורג שבבאוואריה, בגובה של 25 אלף רגל. אחרי השעה 12 נאמר לחוטפים ממגדל הפיקוח, כי שלשת האסירים בדרכם לנמל התעופה. במינכן היה מזג אוויר גשום וערפל ניכר כיסה את מסלולי נמל התעופה. שלשת ההליקופטרים יצאו לדרכם עם שלשת הרוצחים, אך חלפה מחצית השעה ורק שניים מהם נחתו בנמל. אחרי בירורים עצבניים התברר, כי הטייס השלישי תעה בדרכו ונחת משום מה במחנה צבאי סמוך. הסיפור בדבר העלמו של ההליקופטר השלישי שודר גם הוא למטוס החטוף. א. היה מגיב כל הזמן בקריאות קולניות שנשמעו במגדל הפיקוח: „יותר מדי זמן! יותר מדי זמן!" כאשר שמע, כי ההליקופטר השלישי הגיע בסוף וכי תעה בדרכו בגלל הערפל, ביקש מקלאוזן לברר כמה זמן יעבור עד שיעבירו שלשת המרצחים לוולצבורג.

טקטיקת השהייה

במינכן שתקו שעה קלה. עדיין נקטו שם בטקטיקת השהיה. שלשת הרוצחים הובאו לנמל התעופה והועברו לתחנת מכבי־האש שבשדה. הוחלט להשיב בסירוב ולהסביר, כי המטוס יתקשה לנחות בוולצבורג. היה זה קלאוזן שהציע עתה להנחית את המטוס בנירנברג במקום בוולצבורג. החוטף הסכים וביקש לדעת מתי יגיעו לשם שלשת חבריו. „שעה וחצי!" — השיבו ממגדל הפיקוח. השעה היתה אחת בצהרים לערך. והעצבנות במטוס עלתה מחדש. א. החל לאיים שוב בפיצוץ המטוס. בכל השיחות הללו לא הזכיר אף פעם איזהו הארגון שהוא חבר בו, עד שלפתע אמר בכעס מאיים: „זו שליחות של ספטמבר השחור!" בשעה זו לערך הגיעה הקריאה ממגדל הפיקוח, כי שלשת המחבלים מוכנים. היה זה בפעם הראשונה שהמתח התפרק באמת. כשמסר המפקד לב. על ההודעות התחבקו השניים והתנשקו. לקלאוזן אמר א. באנגלית רצוצה: „ואל דאן! ואל דאן!" (היטב נעשה). לפתע, בלא כל הכנה, אמר לקברניט: „נטוס לזגרב!"

נראה, כי ההחלטה נבעה מן החשש שהערפל במינכן ימנע את המראת המטוס. למגדל הפיקוח ביקש להודיע, כי יש להעביר את שלשת האסירים לזגרב. ממינכן ניסו לעכב את ההעברה למדינה הסוציאליסטית השכנה, אך על כך השיב החוטף: „אינני רוצה ויכוחים!"

בתא הנוסעים רבתה השמחה. אותה שעה. אחרי ששמעו, כי ממשלת גרמניה מוכנה להסגיר לחוטפים את שלשת הרוצחים, פרצו הנוסעים בקריאות שמחה. אך אלה גרעו משפנה אליהם א. ברמקול הודיעם, כי הם לא יעזבו המטוס בזגרב אלא ימשיכו ל„מדינה ערבית ידידותית. שם תשוחררו כולכם!".

ממינכן הגיעה עתה הודעה למטוס, כי יש להמתין לאישור ממשלת יוגוסלאוויה שהיא מסכימה לנחיתת

טייס המטוס החטוף ולטר קלאוזן מחבק את שתי הדיילות שהיו במטוס. משמאל: מאיה מייקה. מימין: קונסטנצה מארקס.

המטוס וכי העברת שלשת העצירים תיעשה בתחומה. עתה היה זה העיכוב היחידי, כאשר מינכן משדרת כל העת: „אין אישור מבלגרד!" עד אשר פרץ לפתע קלאוזן בקריאה: „אתם מעכבים הכל. אני קבלתי כבר הודעה ישירה מזגרב, כי מותר לי לנחות שם!"

המתנה לרוצחים

המטוס היה עתה בקרבת זגרב בגובה 22 אלף רגל. הקשר למגדל הפיקוח במינכן נעשה קשה יותר ויותר. הפתרון נמצא בדרך מקורית. מטוס לופטהאנזה לתל־אביב, בטיסה 634, שזה עתה המריא ממינכן כשמיכליו גדושים בדלק, קלט את קריאות המטוס החטוף והודיע, כי הוא מוכן לשמש במשימת התיווך האלחוטי בין המטוס החטוף שליד זגרב ומגדל הפיקוח במינכן. הוא סטה ממסלולו ובמקום להמשיך לישראל חג במשך כשעתיים ועשרים דקות מעל לאזור באוואריה כשהוא מעביר את הודעות החוטפים למינכן וחזרה. רק לאחר שסיים תפקידו המשיך עם נוסעיו ללוד.

עתה המתינו החוטפים להודעה, כי שלשת הרוצחים יצאו לדרך. שלשתם ומלוויהם ישבו כבר במטוס הקונדור, אך עדיין לא קיבלו רשות להמראה. שוב עלה המתח במטוס החטוף למשמע צעקותיו של א. הוא הכריז בפני הקברניט: „אינני רוצה כל קשר יותר. מנסים להוליכנו שולל. ננחת בזגרב ונתדלק ואחר נטוס לתל־אביב או למינכן (נראה כי ביקש לרמוז כי בכוונתו לפוצץ את המטוס מעל אחד המקומות הללו).

קלאוזן: „הוא השתולל כמטורף. לרגעים נראה היה לי כלא־נורמלי. הברק בעיניו העיד, כי הוא מסוגל לכל. הוא נתן הוראה לחברו להכין את המטענים לפיצוץ. אני חושב כי היה מסוגל לכך".

„אל תשים לב למה שאומרים הפקידים"

בשלב זה המריא מטוס הקונדור. לשלשת הרוצחים ישבו בו שני שוטרים. הטייס הראשי של לופטהאנזה באבל, טייס נוסף ומר קולמן מהנהלת החברה. וההוראה שניתנה לקולמן היתה לחוג מעל לאזור באוואריה ולהמתין להוראות, אך לפתע הפנה המטוס חרטומו לכיוון זגרב. לאחר מכן, משפוענחו סרטי ההקלטה, שמעו את קלאוזן אומר לקולמן: „אל תשים לב למה שהפקידים אומרים לך. עשה מה שאני אומר. אינני יכול להמשיך כך!" במגדל הפיקוח לא שמעו שיחה זו, אך לפתע פרץ אחד מעובדי המכ"ם בקריאה, כי מטוס הקונדור סוטה מדרכו ונמצא כבר מעל לאזור קלאגנפורט שבאוסטריה. ד"ר שרייבר, מפקד המשטרה, פרץ לחדר בקריאות זעם. היה רעש רב וצלצולי טלפונים רבים, אך איש לא שידר למטוס הוראה לשוב מדרכו.

עתה נטל קולמן את רשות הדיבור. הוא הודיע ממטוס הקונדור, כי הינו נמצא בדרכו לזגרב. א. לא האמין ובתכותה הציע קולמן, כי אחד משלשת הערבים שעמו ישוחח עמו באלחוט. ואכן; נטל הלה את המיקרופון ואמר כמה משפטים בערבית שאיש מהנוסעים לא הבינם. שוב פרצו קריאות שמחה והשניים התחבקו במטוס החטוף. השעה היתה 16.30 לערך. אחת הדיילות שאלה עתה את שני החוטפים אם רוצים הם משהו לאכול. שניהם השיבו בסירוב. עד תום המבצע לא נטלו דבר לפיהם, כנראה מחשש שירעלו. הם הסתפקו בעישון עשרות סיגריות.

עתה החלה סידרת ההוראות לקבלת שלשת הרוצחים. הם דמו להוראות שניתנו מעל למינכן: מטוס הקונדור ינחת ראשון. השלשה יעמדו בקצה המסלול. המטוס שיביאם יורחק מהמקום ואז יחלוף המטוס החטוף. לטיסת זיהוי מעל לשלשה ורק לאחר מכן ינחת ויתדלק. כשניצבו השלשה בקצה המסלול כשעל פניהם חיוך רחב החל הבואינג להנמיך ולהנמיך. קלאוזן מספר, כי במיכלים היה אותה שעה רק 1800 ליטר. הוא ידע, כי בסיבוב הנמוך ישרוף מרבית הדלק והשש, כי אם לא יוכל לנחות מיד, יתרסק המטוס. היו כבר דמדומים כשחלף המטוס בגובה של כעשרה מטרים מעל לשלשת הרוצחים. הם נופפו בידיהם. נראה כי א. הכירם קודם לכן, ומשזיהה אותם נתן אישור לנחיתה. במיכלים נותרו עם הנחיתה כ־200 ליטר. יחידת הכח החשמלית הזולה להשתעל וקלאוזן כיבה מיד שני מנועים. הדייל הראשי יעקובוס הוריד את המדרגות מהפתח האחורי ושלשת רוצחי מינכן פרצו פנימה. השעה היתה 17.20 בדיוק.

מכשול נוסף

וכאן אירע אחד הדברים התמוהים בכל סיפור החטיפה. לפני שהשלושה נכנסו פנימה אמר א. דבר מה בערבית לב. השלשה נכנסו רב. עצרם כשהאקדח בידו. הוא חיפש ביסודיות על גופו של כל אחד מהרוצחים, לראות אם לא באו ונשק בידם. איש אינו יודע לשם מה עשו זאת החוטפים. אנשי הצוות מסבירים, כי אולי חששו שהשלשה קבלו שטיפת מוח ועתה יבקשו לפגוע בחבריהם מציליהם. רק משתם החיפוש על גופם, פרצו בקריאות גיל. החמישה התחבקו והתנשקו עשרות פעמים.

תור האיומים לא חלף עדיין. על החוטפים היה להתגבר על מכשול נוסף. עתה ביקשו לתדלק את מטוסם לקראת הקטע האחרון, אך ממגדל הפיקוח בזגרב הודיעום, כי אינם רוצים לתדלק ובניגוד לפעם הקודמת אין הם רוצים עתה לשתף פעולה. האכזבה היתה איומה אצל החוטפים. אותה שעה עבד רק המנוע השלישי לאיטו והקברניט סיפר, כי קולו לא נראה לו. המחבלים הודיעו, כי ברגע שהמנוע יחדל לפעול יפוצצו את המטוס. ובמטוס פנימה החלו שוב בהצגה של הכנת חמרי־הנפץ. רבע שעה נמשך הויכוח בין המטוס ל־

(הסוף בעמוד 18 טור 3)

ספר המועדים

9 כרכים

אנציקלופדיה לכל חגי ומועדי ישראל

במחיר מוזל —.114 ל"י (במקום 139)

רק עד 30.11.72

הוצאת דביר

אביב מוקדם בעיר

רומן חדש על אהבה

מאת

ואלריה שטרק

עקד

הוצאת הקיבוץ המאוחד
המכון ליהדות זמננו
האוניברסיטה העברית בירושלים

הופיע

היהודים בארצות המזרח התיכון בימינו/

ד"ר חיים י. כהן

מחקר ראשוני מקיף של מרצה בכיר באוניברסיטה העברית בירושלים בתולדות מינהם של יהודי ארצות המזרח התיכון, מעמדם הפוליטי והמשפטי ומצבם הכלכלי והחברתי לאור התמורות שחלו בארצות האיזור במאת השנים האחרונות.
הספר מבוסס על מקורות ראשוניים, פרי מחקר שקוד, וחושף עובדות ופרשיות לא ידועות שהתרחשו בחיי היהודים בארצות אלה בעידן הקרוב של ימינו.
219 עמ' עם הערות, ביבליוגרפיה מפורטת ומפתח שמות.

התעודות למרד החשמונאים

תירגם, פירש והקדים מבואות
פרופ' מנחם שטרן

מהדורה מחודשת ומורחבת
תעודות לתולדות המרד החשמונאי וכינונה של מדינת החשמונאים לעומת תעודות דומות בעולם ההלניסטי.

לודביג מאיר בע"מ
בימ"ס ספרים
רח' שלומציון המלכה 4
ירושלים
טל. 222628 ת.ד. 1174

חלון השבוע
ספרים על
ארכיאולוגיה

99
מאי לדעת

שגרירות גרמניה

מודיעה על הקרנת הגירסה הקולנועית
בצבעים של

חליל הקסם

אופרה מאת מוצארט
בביצוע זמרי האופרה הממלכתית של המבורג
בבימויו של פיטר יוסטינוב

בתל־אביב. בבית בני ברית
רח' קפלן 10

ביום רביעי, 22.11.72 וביום חמישי, 23.11.72
בשעות 5.30 אחה"צ ו־8.30 בערב

כרטיסים במחיר 1 ל"י להשיג אצל "אומנות", רח' דיזנגוף 118

הוצאת מקור בע"מ

ת. ד. 7383 ירושלים

מודיעה על צאתה לאור של

הגדת אמסטרדם

ההגדה האמנותית הידועה בת המאה ה־17, מעוטרת בתחריטי נחושת מפוארים, נדפסה בבית הדפוס היהודי המפורסם של אמסטרדם.
דברי מבוא מאת ד"ר בצלאל נרקיס.
מהדורה ביבליופילית בת 1300 עותקים ממוספרים כרוכים בכריכה מיוחדת.
המכירה בירושלים בחנות ח. בן ארזה בלבד, רח' הגיא 143 העיר העתיקה, טלפון 85617. בשאר חלקי הארץ בכל חנויות הספרים.
המחיר: —.110 ל"י

בגלריה לאמנות צהלה

לבקשת הקהל
תערוכת
ציורי השמן
של ד"ר
יוסף טרוצקי

נמשכת עוד שבוע בשעות לפנה"צ ואחה"צ (צהלה, רח' יהונתן פינת צה"ל).

בגלריה גורדון

רחוב גורדון 29 • תל־אביב

נופים

אנגלסברג	לבנון
אריכא	ליפשיץ
הנדלר	ניקל
זריצקי	סטמצקי
טיכו	קרקאור
לביא	שטריכמן

התערוכה תהיה פתוחה עד 27.1.1973

הוצאת מקור בע"מ

ת. ד. 7383 ירושלים

כתבי־יד של מדרשים בספרית הוטיקן

(וטיקן 32; 31)

2 כתבי יד גדולים וקדומים, כוללים את הספרי, ספרא, ויקרא רבה, סדר אליהו רבה וזוטא, ועוד. המחיר: —.650 ל"י

פרקי דר' אליעזר

מהדורה מדעית, כת"י רח"מ הורוביץ

מהדורה מדעית של פדר"א כפי שערך והכין לדפוס רח"מ הורוביץ ולא זכה להוציא עבודתו זו לאור. כוללת שינויי נוסחאות עפ"י 15 כתבי יד, מראי מקומות, מקבילות והערות פרשניות.
המחיר: —.280 ל"י

גרץ — דברי ימי ישראל

מהדורת שפ"ר

מחקרו ההסטורי הגדול של צ. גרץ המתאר את ההיסטוריה היהודית מראשיתה ועד ימינו. 9 כרכים גדולים. המחיר: —.498 ל"י

תנ"ך כתב יד ברלין

כתב יד מקראי קדום מנוקד בניקוד בבלי ובעל מסורה ונוסח בבליים. כולל את ספרי הכתובים. רובו נמצא כיום בברלין (680) וחלקו בספריית הסמינר בניו יורק. מבוא מאת ד"ר ישראל ייבין.
המחיר: —.360 ל"י

אגרת רש"ג, מהדורת ב. מ. לוין, בתוספת חיבורו של לוין על אישיותו של רש"ג. —.40 ל"י

פרשנדתא — פירוש רש"י על תנ"ך לפי כתבי יד (מהדורה מדעית) 3 כרכים —.90 ל"י

לויאס — דקדוק ארמית בבלית —.80 ל"י

התורה והחיים מאת גידמן. 3 כרכים —.120 ל"י

עבודת הלוי על התורה לר' אהרון הלוי, 3 כרכים —.140 ל"י

החלוץ — כתב עת למחקר ולחכמת ישראל. 15 הכרכים המקוריים ב־5 כרכים גדולים. —.380 ל"י

שערי תפלה לר' אהרון הלוי. —.48 ל"י

נפש הגר — באור על תרגום אנקלוס. 2 כרכים —.80 ל"י

האגודה להענקת פרס לספרות צבאית

ע"ש אלוף יצחק שדה ז"ל

הודעה בענין
חלוקת הפרס לשנת תשל"ג

הפרס השנתי
יוענק ליצירה מקורית ישראלית

באחד מן התחומים:
1. תיאוריה צבאית;
2. היסטוריה צבאית יהודית;
3. תולדות ההגנה היהודית בארץ או בגולה;
4. זכרונות על שירות בהגנה או בצה"ל;
5. הגות על אישיות צבאית יהודית;

הפרס, בסך 5,000 ל"י

יוענק לחבור (ספר, או כתב יד מוגמר, שיצא לאור או עומד לצאת לאור, כתוב בשפה העברית), שיימצא ראוי לכך ע"י חבר שופטים שיבחר ע"י הועד המנהל של האגודה ובכפוף לתקנותיה. באם יוגש כתב־יד יש לצרף אליו אישור של מו"ל על הוצאתו לאור כספר.
עבודת מחקר אקדמאית תתקבל רק אם אושרה ע"י המוסד האקדמאי לתואר שני לפחות.
הפרס יוענק ביום השנה לפטירתו של אלוף יצחק שדה ז"ל (ג' אלול תשל"ג — 31.8.1973).
לפרס תשל"ג לא יתקבלו חיבורים שנתפרסמו לפני אלול תשל"א — אוגוסט 1970.
את החבורים יש להגיש ב־4 עותקים (מודפסים או במכונת כתיבה), לא יאוחר מיום כ"ו אדר א' תשל"ג — 28.2.73 במעטפה סגורה שעליה רשום: „פרס לספרות צבאית", לפי הכתובת: ישראל גלעד, מזכיר האגודה להענקת פרס לספרות צבאית ע"ש אלוף יצחק שדה, ת. ד. 16040 — תל־אביב.

אורי ברנר — יו"ר האגודה

הוצאת „מערכות"
צבא הגנה לישראל
משרד הבטחון - ההוצאה לאור

הופיע מהדורה שניה

הברכה והאימה בביולוגיה המודרנית

מאת ג. ג. טיילור

"מסוכן כפצצת־גרעין" הצפוי לאנושות:
הילד יוכל להיולד לאביו — מאה שנה לאחר שאב זה, הלך לעולמו.
תוחלת החיים תגיע ל־150 שנה, ואף יותר.
עשרה, עשרים ומאה יצורי אנוש זהים יוולדו באמצעות תהליך אשר המין אין לו חלק בו.
יתאפשר פיקוח על מצבי־רוח, זכרון ומחשבה של בני־אדם.
המתעניין בעתיד החברה האנושית — ימצא ענין בספר זה.
דברי הקדמה — פרופ' אפרים קציר. מחיר 10 ל"י

להשיג בחנויות ספרים ובבית ההוצאה

ידידי מוזיאון הארץ

מזמינים את הציבור להרצאתו של

מר דן טנאי

ארכיטקט רשות הגנים הלאומיים
(משחזר של בתי הכנסת הספרדיים בעיר העתיקה בירושלים)

הנושא:

הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בתקופה שבין בית הכנסת „רמב"ן" ובית הכנסת „החורבה"

ההרצאה תתקיים במוזיאון הקרמיקה במוזיאון „הארץ" ברמת־אביב, ביום רביעי, 22.11.72, בשעה 8.30 בערב.
הכניסה: לידידי המוזיאון — חינם
לקהל הרחב — 2 ל"י.

כרטיסים להשיג במקום בערב ההרצאה

צוותא לתרבות מתקדמת

ביום שבת 18.11, בשעה 11.11 בבוקר
מדרת השחריות המוסיקליות 11:11
קונצרט 2 בכורות, בגיש והנחה: דניאל שלום
בתכנית: תזמורת קאמרית הולון — באך: סרבנד ואבוס להזמורת כלי קשת, הנדל, קונצ'רטו לנבל — הסולנית: רחל טליטמן. גריג: „סויטת הולברג" לתזמורת כלי קשת, פרליוד, סרבנד, גאבוט, שיר, ריגודון.
שירים ומחולות [illegible] בביצוע מקהלת הקיבוץ הארצי בניצוח ארי רזון. מיה שביט.

צוותא, רח' אבן גבירול 30 ת"א

هكذا من الأصل

هكذا من الأصل

תרבות וספרות

מאת: אוריאל טל

עולמה הרוחני של היהדות הקונסרבאטיבית

עם הכינוס העולמי התשיעי של „איגוד בתי־הכנסת העולמי" בירושלים (23—29 נובמבר 1972)

שכל ורגש; הלמוד־תורה והרגשה רומאנטית; אורח־חיים על־פי דיני ישראל והאורח־חיים התפשי ביותו; בתי־כנסת ומרכזים קהילתיים מ־פוארים וחבורות של סטודנטים ש־מאליים והמהגרים; זיקה חיה ואף יוצרת אל לשון־הקודש והשתייכות מלאה לתרבות האנגלו־אמריקאית; חיבה יתרה לארץ־ישראל ודרות ומבוכה לגבי מדינת־ישראל; שמר־נות ומודרניזם — אלה מקצת מן הקווים המאפיינים את אחת התנועות הגדולות ביהדות העולם בי־מינו, תנועת „היהדות הקונסרבא־טיבית". מה טיבה של תנועה זו, מה הם שורשיה ההיסטוריים ומה דמותה הרוחנית, בשאלות אלה ניגע במאמר זה.

היהדות וההיסטוריה

פרופ׳ אברהם יהושע השל

תורה ומצוות

1) Proceedings of the Rabbinical Assembly 1969, Vol. XXXIII, New York, 1969, pp. 203 ff.

2) Proceedings of the Rabbinical Assembly 1950, Vol. XIV, New York, 1950, pp. 112 ff, 1967, Vol. XXXI, pp. 229 ff.

3) Proceedings of the Rabbinical Assembly 1968, Vol. XXXII, New York 1968, pp. 229 ff.

4) משה זילברג, תורת הליכות חיים — במישורה של ההלכה, פת־חים, אלול תשל״ב, ד׳—ה (22), ספטמבר 1972, עמ׳ 20 ואילך.

(הסוף בעמוד 17, טור 1)

ג׳ון קיטס

שני שירים

La Belle Dame Sans Mercy

הוֹ מַה הָיָה לְךָ, אַבִּיר,
כִּי לְבַדְּךָ תְּלֵךְ חִוֵּר?
עַל נַחַל סוּף יָבֵל, צִפּוֹר
לֹא תְשׁוֹרֵר.

הוֹ מַה הָיָה לְךָ שָׁכֵה
נִמְלוּ פָּנֶיךָ, הָאַבִּיר?
סְאָה מָלֵא גָּרֵן, וּכְבָר
כָּלָה קָצִיר.

עַל חֲבַצֶּלֶת מִצְחֲךָ
אֲנִי רוֹאֶה טַל שֶׁל עָצוֹת,
וְהַשּׁוֹשָׁן עַל לְחָיֶיךָ
הוֹלֵךְ לָמוּת.

וּבְיָרָה רָאִיתִי גְּבֶרֶת,
יָפָה, כָּלָה יְפִיפִיָּה נֶהֱדֶרֶת:
שְׂעָרָהּ גָּלוּשׁ, רַגְלָהּ קַלִּילָה,
וְעֵינֶיהָ פֶּרֶא.

קְלַעְתִּי זֵר לָהּ וּצְמִידִים,
אַבְנֵט־פְּרָחִים מְתוֹק־הָרֵיחַ;
הִבִּיטָה בִּי כְּאוֹהֲבָה
וְתַאֲוָה.

וָאוֹשִׁיבָה עַל גַּב סוּסִי,
וְרַק אוֹתָהּ עֵינַי רוֹאוֹת;
הִיא לִצְדָדִים רָכְנָה וְשָׁרָה
שִׁיר פְּלָאוֹת.

שָׁרְשֵׁי תַּבְלִין וְטַל שֶׁל מָן
וּדְבַשׁ־בָּרָא לִי נָתְנָה;
וּבְנִיב זָר סָחָה: „אוֹהַבְךָ
נֶאֱמָנָה".

לְהַקִּיץ־כְּשֶׁשָּׂמִים אוֹתִי לָקַחַת,
וְשָׁם בָּכְתָה וְתַאֲנִיָּה,
וְשָׁם חָתַמְתִּי בִּנְשִׁיקוֹת
אֶת שְׁתֵּי עֵינֶיהָ.

וְשָׁם יְשַׁנַתְנִי בַּחֵיקָהּ,
וְשָׁם חָלַמְתִּי – יוֹם נִמְהַר! –
אֶת חֲלוֹמִי הָאַחֲרוֹן
עַל צֶלַע הָר.

רָאִיתִי מְלָכִים חִוְּרִים,
נְסִיכִים חִוְּרִים, חִוְּרִים כַּמָּוֶת;
קָרְאוּ: „הָאִשָּׁה הַיָּפָה־לְלֹא־לֵב
אוֹתְךָ לָהּ עֶבֶד!"

פִּיהֶם גּוֹוֵעַ בֵּין־עַרְבַּיִם
כְּמוֹ מַתְרָה אֵלַי נִפְעָר;
וָאֶתְעוֹרֵר – וְכָאן אֲנִי,
עַל צֶלַע הָר.

עַל־כֵּן אֲנִי כָּאן מְשׁוֹטֵט,
בּוֹדֵד לִי לְבַדִּי חִוֵּר,
אַף כִּי נָבַל סוּף, וְצִפּוֹר
לֹא תְשׁוֹרֵר.

אל הסתיו

עוֹנָה שֶׁל פְּרִי רָוֶה וַעֲרָפִלִּים,
רֵעַת־חֵיקָהּ שֶׁל שֶׁמֶשׁ סְתָו מְבַשִּׁיל,
עִמּוֹ זוֹמֶמֶת לִבְרֹשׁ שָׂרִיגֵי גְּפָנִים
עַל סְאַת פְּרִי־הַקַּשׁ בְּפִרְיֵי אָסִיל,
לְטַעֵן בַּתַּפּוּחִים סְאוּרוֹת וָבַד,
לְתֵת בְּשֵׁלוּת בְּפֵרוֹת עַד לֵב־לִבּוֹ,
וּדְלַעַת לְהַעֲבוֹת, וּלְמַלֵּא
אֱגוֹז בְּלֹא, וְעוֹד פְּרָחִים, רַבּוֹא
פְּרָחִים מְאֻחָרִים לְפַקֵּחַ, עַד
יֹאמְרוּ דְבוֹרִים: הַקַּיִץ בָּא לָעַד –
כִּי דְבַשׁ מְפִיקָן עַד גְּדוֹתָיו עוֹלֶה.

מִי לֹא רָאָה אוֹתָךְ בְּתוֹךְ שְׁפַעֲךָ?
אִישׁ תָּר בַּחוּץ יֵשׁ שֶׁמְּצָאֵךְ יוֹשֶׁבֶת
חוֹלֶמֶת לָךְ בְּאָסָם, וּכְשֶׁעָרֵךְ
הֶרֶךְ הָרוּחַ הַזּוֹרָה נוֹשֶׁבֶת;
אוֹ רְדוּמָה בַּשְׁעַת קָצִיר, שִׁכּוֹרַת

אֲנִי פְּרָג, וּבְיָדֵךְ מַגָּל
שֶׁחָס עַל הֶעָמִיר וְהַפְּרָחִים;
וְיֵשׁ אֲשֶׁר כִּמְלַקֶּטֶת אַתְּ,
רֹאשֵׁךְ עָמוּס, הוֹצָה וְקוֹשָׁה יוּבָל;
אוֹ צוֹפִיָּה שְׁלֵוָה בְּנוֹף גַּלְגַּל
בְּבֵית־הַבַּד שֶׁכֵר שֶׁל תַּפּוּחִים.

שִׁירֵי אָבִיב אַיֵּה הֵם? הוֹ אַיָּם?
לֹא: מַנְגִּינָה לָךְ וּנְגִינָה גַּם לָךְ,
בְּפָרֹחַ בְּעָנָן אוֹר יוֹם שׁוֹקֵעַ,
בְּהַרְיוֹת בַּשַּׁלְּפָ נָוָה רַךְ;
מַקְהֵלָה יַתּוּשִׁים קוֹלָהּ הָרִים
אוֹ בֵּין עַרְבֵי הַנַּחַל בַּקְּנִיָּה,
נִשֵּׂאת עַל כַּנְפֵי רוּחַ וּפוֹרַחַת;
טְלָאִים בּוֹגְרִים פּוֹעִים מִן הֶהָרִים;
הַצְּרָצָרִים שָׁרִים; הִנֵּה עַתָּה
בְּמִצְפּוֹנֵי אֲדָם־חָזֶה מִן הַגַּנָּה;
וְהִנֵּה דְרוֹרִים בְּאַסְפִּים בַּשַּׁחַק.

תירגם: שמעון זנדבנק

מתוך אנתולוגיה אנגלית, מבחר משירת אנגליה שתופיע בקרוב בהוצאת שוקן.

חיים באר

שיחה עם ט. כרמי

(עם קבלת פרס ברנר)

ש: נתחיל אולי מהסוף, במה אתה עוסק בימים אלה?

ת: אני מכין אנתולוגיה של ה־שירה העברית מראשיתה, שתופיע במהדורה דו־לשונית בהוצאת פנגווין.

ש: מה הניע אותך ליטול על עצמך עבודה מקיפה כל־כך?

ת: היתה לי הרגשה שאני צריך לעשות הכרה מחודשת, בצורה מסו־דרת, עם מה שמכונה מורשת ה־שירה העברית.

רות אלמוג

פריחת הדובדבן וסוסי הבר

*) האוהבים הצעירים מאת יסו־נארי קאוואבאטה, תרגם: צבי ארד, עם עובד, ספריה לעם, 195 עמ׳.

**) תזנת האשום מאת הלדור לכסנס, תרגם: ג. אריוך, עם עובד, ספריה לעם, 209 עמ׳.

אהוד בן עזר / ספרי דורות קודמים

מסע לארץ־ישראל לאלחנן ליב לוינסקי

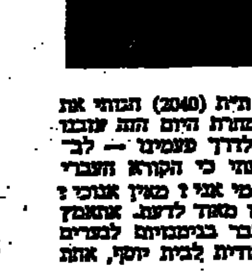

„ביום ב׳ חמישה־עשר בסיון שנת ת״ת (2040) הגעתי את חג בלולותי עם רעיתי אשר אהבתי. ולמזכרת היום הזה עזבנו את הורינו וקרובינו ואת אהבינו ונשם לדרך פעמינו — לבי לות את ירוח־הזהב בארץ אבותינו. ידעתי כי הקורא העברי לא יסתפק במעט זה: הוא יתפץ לדעת: מי אני? מאין אנוכי? מה מעשי?"

* א. ל. לוינסקי: מסע לארץ־ישראל בשנת ת״ת, הוצאה ראשונה: „פרדס", ספר ראשון, אודיסה תרנ״ב, 1892. המהדורה שבידי: הוצאת כלל, ברלין 1922, תרפ״ב. ספריה כללית, 64 עמ׳. Klal-Verlag / Berlin SW68 / Markgrafenstr. 73 Copyright by Klal-Verlag, Berlin, 1922. Klal-Druckerei, Berlin.

„התורה האחרונה בירושלים! במשתה הערב בבית הנשיא במוצאי־שבת לבשה בת הנשיא לבוש תכלת אתון בחבלי בוץ וארגמן."

ומה על „השאלה הערבית"?

„וירושלים?"

העורך: אברהם יבין

בעולם הספרות והאמנות

מיכאל ארגוב

במוזיאון תל־אביב, ביתן הלנה רובינשטיין

...ישנו קרגבול, המפריד בבי... „האמנות התופשיתי" ל„אמ... דקוראטיבית"? במה ניכרות ...יו הקשטניות של מוצר אמ... האם עיבוד קר, מתועש ר... סי, החוזר לבאורה את המ... האישית ואת בלתי־אמצ... של היד הרוטטת, הוא בהב... צר ארכיטקטוני־קישוטי? — ...אלה, אשר ודאי שאין עליהן ...חותכת, צפות ועולות מחדש ...כמו העוכחית של ארגוב. מד... בה סדרות כגובשות ההומוגנ... של עבודות מארבע השנים ...נות, שניכר בהן קו התפתחות ההולמי.

שווי־עוצמה בגודלם, בצורניותם ובערכם הצבעוני.

ארגוב הגיע לסגנונו הנוכחי בתהליך הדרגתי, שראשיתו במופשט ובזעומי, שהיה מקובל בסוף שנות החמישים (ספיון הממשיכי). השאיפה לצמצום סולם־הצבעים הביאה את האומנים לחיפוש אחרי סכמטוריות, העשויות לשבות את גווניו של הצבע והאוויר המונח עליהן. תקופתו ה„לבנה" של ארגוב נבעה מגישה זו: ללבן, שהיה הצבע היחיד בבד, נוספו גוונים הקרנות אופטיות שונות בשל ריקמה חומרית מגוונת — מישטח חלק, קרטון גלי, או חול. נראה לי, שאז

מיכאל ארגוב אופ׳ 969

מוצג אפשרויות אלה עד תום; וזו היתה התקופה הבשלה ביותר בדרכו. אולם, כפי שקורה תדיר, ארגוב החל לפתח ולהרחיב את תפיסתו. האלמנט הגלי, שהיה במקורו אמצעי טכסטוראלי כגוע, הפך למרכיב עצמאי, ולצדו נוספו המיתורכים הגיאומטריים ומישטחי הצבע הבוהקים (שראשיתם בכתמים זעירים, שהיוו „פלפל" ללובן התמונה). כיום כונת האלומיניום הגלי, שגליותו רחבה וגסה מכדי להתאחד עם מישטח הרקע, כגוף לעצמו, ואין בכוחו של הצבע הלבן לשלבו במכלול התמונה. תהליך דומה חל גם באלמנטים הצבעוניים.

התפתחות זו מזכירה תהליכים דומים רבים בעבר, שהביאו לפיתוחו של סגנון אמנותי מעבר לשלב האמירה הסופית שלו. צורת ביטוי, אשר גובשה כתוצאה מתבנים הגיונות מסוימים, הפכה בשל כך למערכת עצמאית קשטנית ועיסוררית. האסתטיקה ה„מתועשת", השואבת השראתה מעולם הגראפיקה השימושית, ממוצרי התעשייה, והשואפת ליצירה מנוכרת, החסרה את תוי־ההיכר של היד האנושית הפועלת, היא, לפחות בעשור האחרון, דבר שבמקובלות. אך למדנו, מאז עבודותיהם של לז׳ה ואמני ה„פופ", שגם מיכפל יצוק בבית־חרושת ומירקם שוחח צבע, עשויים להגיע לתחכום אמנותי רב־עניין, שנה שמכוונת אותם מחשבה אמנותית מעמיקה ותקרנית. נראה לי, שיצירתו של ארגוב סובלת מחוסר־תיחכום מתבקש זה. חסר בה המרמנט הבלתי־צפוי, נעדר בה הכתם הצבעוני הנלש והחי, שאינו בבחינת תשובה ברורה לכתם אחר, חסרה בה הפשטות. התחכמה. שתדגיש את האלכסון [illegible] וצפוי־מראש יותר על המידה. סממנים אלה הם אולי הגורמים המונעים את עבודותיו מלהגיע מגבולותיהן הדקוראטיביות.

...שותף לכל העבודות הוא ה... החוזר בשלושה סוגי מרכי...: (א) אלמנט גלי (קרטון גלי, ...ם, פוליאסטר או אלומיניום). ...מישטח־רקע אחיד בצבעו (לבן, ...ות נירוסטה). (ג) כתמי צבע ...ם, המודגשים לרוב על־ידי ...או בליטה בפני התמונה. ה...ניות אחידה בסולמה — צבעי... רוויים חזקים ולעתים אף ...ורסצנטיים. רק בעבודות אח... מוקדמות יותר, נותרו שרידים ...טורה מעודנת, שנוצרה בשל ...ב הצבע בחול. ממרכיבים אלה ...ארגוב שפע של וריאציות ...ות, המבוצעות בבטחון. במקצר... בדייקנות ותוך הקפדה על ...מירבי, כבמוצר תעשייתי. ב...ת עבודות (46—57) פורץ ה...נם הגלי אל החלל ומותיר מא...ר רוח, הגורם להשתקפות צב... זוהרים בלוח הנירוסטה שב.... העשייה המתועשת מודגשת ב...ת המיכלים הצוקים מפוליאס... צבעוני.

...רגוב שואף להקנות מימד דינא... ואולי אף דראמטי, למערכות ...., לפיכך הוא שובר בקביעות ...המסגרת המרובעת המקובלת, ...רכיבים השונים פורצים לצידי ...ונה או לחלל שלפניה. גם השי... בסולם־צבעים עז חוזק נובע, ...אה, מנטייה זו — הרצון להכות ...ולהדהימה. ועם־זאת, התוצאה ...ית הגיגית, קשטנית, אלגנטית, ...לא דינאמית. יתכן שהדבר נו... מהאיזון המופרז שבעבודותיו. ...רכות הצורניות המצומצמות — ...ת, מעוין מאורך, תעיגול — ...דרות בשיווי־משקל מושלם על ...וטח הרקע. הפריצה לצד אחד ...באת תשובה באלמנט נגדי, הצי... [illegible] ...וטל ומאוזן על־ידי הירוק הזו... או הכחול הרווי. המכה האופ... ...ת הצפויה מגוטרלת בשל מישטחי ...בן הגדולים ומישטחי צבע אחרים

דֶא קונינג כפסל

לפני שנים אחדות אמר המבקר האמריקאי הרולד רוזנברג, כי „כמו של תרבות המערב, על האנושות עצמה, כך גם על דֶא קונינג אומרים המבקרים השכם והערב כי הוא מצוי במצב של הידרדרות". אין ספק, כי מאז אמצע שנות ה־60 דעך והלך פרסומו של דֶא קונינג. דֶא קונינג, שנודע כאחד מאבות האכספרסיוניזם המופשט, דבק בעקשנות בסגנונו וחי אחרי זמנו. זאת ועוד, „כבר חמש שנים לא הציג דֶא קונינג, בן ה־68, תערוכה ומה שעשה הגולה ההולנדי בסטודיו שלו בלונג־איילנד היה אפוף מסתורין. עתה נפתחה תערוכה מיצירותיו בגלריה ז׳אניס במנהטן והיא נותנת תשובה על כל השאלות והפקפוקים — התשובה מפתיעה למדי, שכן, בצד אוסף של ציורים מציג דֶא קונינג פסלים. נראה, שבשנים האחרונות היה עיקר עיסוקו בפיסול.

בסקירה לאחור, יסתבר כי דֶא קונינג מעולם לא צייר אפילו ציור אחד מופשט. עולם הממשות נוכח תמיד בציוריו, אם במפורש ואם במובלע. ציוריו החדשים מזכירים את הנופים הנמוכים השטוחים של לונג־איילנד: ורודים, צהובים, ירוקים־מרירים, בצבען של אור ירוח, אובך כחול כבד על שדות תפוחי־אדמה. הרושם הכללי של התמונות הוא של תוהו־ובהו

הופר הכדפים 1972

חושני מעצב באופן מחושב, ושל כשהו קוסם ומפתה.

הפסלים שונים מן הציורים תכלית שינוי. בה בשעה שהציורים מתארים בעיקר את הגוף כגוף, פסלי הברונזה של דֶא־קונינג הם תיאור הגוף כגוף. אין בפסלים אלה כל סימן לניצול החומר או לעיצובו: מעטים הם פסלי הברונזה המכירים בתקיפות כזאת את ראשיתם כחומר, אלה הם גושי חומר דוממים, עמוסים במה שנראה במבט ראשון כהתקף של אלימות. פסליו נראים רגרסיביים. הם מזכירים את האכספרסיוניזם האירופי של שנות ה־50. ואולם על אף הצלמרתם העקשנית ממה שהפיסול צריך להיות בשנות השבעים, יש יותר מעניין ביותר בין פסליו של דֶא־קונינג לבין ציוריו. מערבת הדימויים של דֶא־קונינג תמיד נטתה אל הגפלצתי, אלא שדמויים אלה התקיימו בחלל בידיוני שמוצאו בקנבים. אולי היה דֶא־קונינג סקרן לראות כיצד ייראו דמויותיו בחלל, כשמשיכות המכחול האלימות מתורגמות לאלימות בלתי־אמצעית יותר של עיצוב בחומר. מכל־מקום פסליו מדגימים כיצד כתב־יד של אמן עשוי לשנות את משמעותו האכספרסיבית על־ידי שינוי של מקדיום.

„פסטיבל ניו־יורק"

בניגוד לפסטיבלי הסרטים המפוארים של קאן וונציה אין מעניקים פרסים בפסטיבל של ניו־יורק. זהו מעין טקס שנתי המיועד לחובבי הסרט הטוב, שמתקבצים יחד לשם דיון וביקורת.

השנה הוצגו בפסטיבל של ניו־יורק כמה סרטים מצויינים. ראש וראשון להם הוא סרטו של מרסל אופולס „התושה של אבדך", שהוא הערכה דוקומנטארית של המצב בצפון־אירלנד. בדומה לסרטו „הצער והרחמים", שהוקרן לא מכבר אצלנו בטלביזיה, מציג גם סרטו זה את יחסו המיוחד של אופולס לאנשים — אותו כשרון נדיר להציג את ההיסטוריה הפוליטית במונחים אנושיים בלתי אמצעיים. אמנם נעדרת מ„התושה של אבדך" האיכות המונדרית, הסופית שיש ב„הצער והרחמים", אבל יש בו תחושת הדחיפה הנואשת האופיינית לבעיה שהוא מטפל בה. אופולס צילם את סרטו בכל רחבי אירלנד וראיין את המטיף הפרוטסטנטי הארכי־שמרני יאן פאיסלי ועוד, אולם את סרטו זה לא בנה על ראיונות, אלא רקם אותו סביב למיתות חסרות־משמעות. הורים המתאבלים על בנם המאומץ בן שבעה עשר השנים, אלמנה מספרת כיצד ניסה בעלה, איש־עסקים אמיד מבאלפאסט לנסות מצבה לנצח [illegible] צמה. אופולס מסיים את סרטו בסיפורה של תלמידת בית־ספר שנהרגה בתאונה כשנסעה הביתה בלילה לאחר מסיבה במשאית להובלת גלידה. „התושה של אבדך" הוא מסה קולנועית בצורתה המעודנת ביותר: הרגנת, הומאניסטית, נטולת רטוריקה או תעמולה. אופולס הוא אדרונו של הקולנוע.

סרט מעניין אחר שהוצג בפסטיבל הוא סרטו של היאפאני הירושי טשישיגאהרה „חיילי קיץ", העוסק במצבו של [illegible] כשהחייל העריק הוא דוברם של מתנגדי המלחמה.

„הלואה אחר־הצהריים", סרטו של אריק רוהמר, מספר על איש־עסקים נשוי (ברנרד ואליר), שחי חיים שקטים בפרבר פאריסאי עם אשתו ההרה הנאה (פרנסואז ואליר), ואשר מפתה עצמו בהזיות על נשים אחרות. רוב הסרט עוסק באהבהביו עם נערדית צעירה בשם חלואה — אהבהבים המתחילים בתום־לב ונעשים לבסוף הרסניים ואכזריים. הסרט עשוי מתוך ניתוק של אדם משועשע המסתכל בחיים באירוניה, המישחק מושלם.

„שתי נשים אנגליות" הוא סרט אופייני לפרנסואה טריפו; למעשה, הוא דומה ביותר לסרטו „ז׳יל וז׳ים" (1961). שני הסרטים מבוססים על רומאנים של אנרי־פייר רוש וגם ב„שתי נשים אנגליות" מוצאים את הילת הרומנטית אשר בה העטה טריפו את „ז׳יל וז׳ים". גם בסרטו זה היחסים משולשים; אך הפעם מדובר בשתי נשים וגבר. שתי אחיות מאוהבות על ידי בן ידידתה הקרובה של אמם, שבא מפריס להתארח בבקתה שלהם על החוף הבריטי. התשוקות, האכזבות והסיבוכים של משחק האהבה המשולש נפרשים על תקופה של שנים רבות ולסבך היחסים גם המוות אינו מוצא פתרון. ההבדל בין שני הסרטים נובע מכך ש„שתי נשים אנגליות" הוא סרט קודר, סתור, ומלאנכולי הרבה יותר. („טיימס")

פרס האקדמיה הצרפתית

הפרס הגדול של האקדמיה הצרפתית הוענק השנה לסופר הצרפתי הצעיר פטריק מודיאנו בעד ספרו "Boulevards de ceinture", שיצא בהוצאת „גאלימאר".

פטריק מודיאנו הוא בן עשרים וחמש ופירסם עד כה שלושה ספרים. בספרו הראשון, שיצא ב־1968, „כיכר האטואל", ביכר מודיאנו בסגנונו הלאקוני־סארקאסטי נוסח מרסל איימה ובדרך האישית מאוד שבה בחר לתאר את תקופת הכיבוש, כשדמויותיו הם אנטי־גיבורים מובהקים.

על השאלה מדוע בחר לעסוק בתקופה שלא הכיר מנסיונו שלו, ענה מודיאנו: „משום שהיי תקופה לדוגמה. משום שהאנשים מתגלים בתקופה כזאת כפי שהם באמת, כפי שלא דימו מעולם שהינם. אותו נער קליל, חלוש של 1938 נעשה מאוחר יותר מלשין. למעשה, טאורים של תקופת הכיבוש היא היקום שלי, [illegible]

בעניין היהודי אומר מודיאנו כי היהודי העומד בתקופה ההיא בפני בחירה. עשוי היה לבחור בדרך המתרנית של השלמה עם האסון, שהרי האסון היה דבר נהיר לו. לכן היהודים שיתפו לעתים קרובות פעולה עם תליינים. מודיאנו מספר כי קאפקא במכתביו אל מילנה דיבר על „מתוך־לב יהודי" ואומר כי מתוך־לב זה הוא אחד הדברים שיופעתו ביותר.

על השאלה אם הוא מרבה לקרוא סופרים יהודים, משיב מודיאנו: הם מצטמצים את השאלה. זה קצת כאילו שהאמלט היה שואל „להיות או לא להיות יהודי". ועל השאלה אילו סופרים הוא אוהב, הוא משיב: „אינני שותף להתלהבות של בני דורי, למשל, את באטאיי, אבל בעיני הקרוסים הוא דבר שולי... בעיקר אני אוהב את סאלין, פרוסט ומוראן".

מחזה ישראלי בקוריאה

מחזהו של מרדכי ברנשטיין „בת הקבלה" הוצג בימים ולאחר שכבת שם „להגלות", תורגם לקוריאנית [illegible] הוצג בסיאול שבקוריאה בתיאטרון הלאומי על ידי להקת „התר הנוער". ברשא המחזה: חיי החלוצים בארץ־ישראל בשנות השלושים. בהצגה שובצו מלים עבריות והמחזה זכה להצלחה רבה.

„ידיד לחופשה"

של הרומאן של אחת הסופרות שבמספרות האנגליות בנות־זמננו — „פאמלה הנספורד־ג׳ונסון, (המוכרת לקורא העברי מספרה „מבוא של אבן", שיצא בהוצאת „עם עובד") — כותב מבקר ה„סאנדי טיימס": „ידיד לחופשה" (הוצאת „מקמילאן") הוא, ככל הנראה הטוב שברומאנים שכתבה עד כה... זהו אחד הרומאנים הנודדים מבין אלה שקראתי בחודשים האחרונים, אשר עליו אני יכול להמליץ בפה מלא וללא הסתייגות, בבטחון מלא כי כל קורא אינטליגנטי ימצאנו מרתק... ספרה של פאמלה הנספורד־ג׳ונסון הוא סיפור־אהבה. בני משפחת איסטמונד יוצאים לחופשה במקום־הנופש החביב עליהם בבלגיה ולוקחים עמהם את בנם בן־השתים־עשרה. איסטמונד הוא מרצה להיסטוריה של האמנות. אין לו מושג שאחת מתלמידותיו מאוהבת בו עד לשגעון וכי נסעה אחריהם לבלגיה, שם היא פוגשת בהם „במקרה". רדיפתה של הנערה אחרי איסטמונד, תגובת בני המשפחה, התערבויותיהם של נופשים אחרים בעניין ומאבקו הפרטי של הנער על זהותו — אלה הם מרכיבי הסיפור, המסופר בחן נדיר ושובה את לב הקורא ביופי הכתיבה. פ. הנספורד־ג׳ונסון מציגה את סיפורה העדין בלשון פשוטה ובבהירות מירבית. הדמויות חיות ונושמות, כל גוון ובן־גוון של מחשבה, שפה ההתנהגות מעוצבים ללא מאמץ. העולם הגשמי שבו חיות הדמויות מצויר ברוב־חיות: ההנאות הפשוטות של בני־האדם: מזון, משקאות, בתי־מלון, חופי־הים — כל אלה שזורים במעגל הצמה הפלה וגובר של טרגי־קומדיה של אנשים ומנהגים.

יורם ברונובסקי

דפים בלונדון

4.10.72

על לוח־השנה, עליד הראי, כתוב: „סוב את העולם כולו ולא תמצא יופי כיופיו של בן אנגלי בבוקרו של חודש מאי". תיכף עליד, מן החלון, קופץ לתוך הפיגיים הגן — לשים ירוק בעיניים, לשים ורוד (הדים), כחול (ברוניקה רהבת־עלים) וסגול (?) — ובינינום לשים מחיצת ספסל לבן.

על השולחן מבחר של וירגיליוס לבתי־ספר (אני אוהב את המהדורות הללו לבתי־ספר) שהשאירה הבחורה שגרה בחדר זה לפני־כן. להתעורר — בלונדון — ולקרוא בבוקר־בבוקר טורים בריים אלה — כלום אין זה — יותר מדי? לקיקרו יש משפט „אם יש לך גן עם ספריה אינך חסר דבר" (אכנם יש שקוראים בו במקום ‏מה שמשנה את המובן, אבל לא בהרבה). עם הפנים אל הגן הזה — טוב, נוח, מובן לקרוא את הטורים הללו שכמו נבלו באקלימים אחרים ובבקרים אחרים. הם קמים לתחייה, כמו עוף־החול, בלונדון שאין דומה לה לחן, יופי וערך.

5.10.72

ב„ניו־יורק רביו אוף בוקס" שוב זכרונות של רוברט קראפט על סטראווינסקי. למשל: סטראווינסקי בקונצרט הגיני כלשהו בהולנד כשהמלך והמלכה נוכחים. המלכה מזמינה את סטראווינסקי לשבת בתאם ואומרת שהיא מעריצה את יצירותיו. סטראווינסקי: "יאיזה מיצירותי מעריצה הוד מעלתה?" המלכה המובכת לחלוטין.

בעל־נפש מצידו של סטראווינסקי ואפילו הייתי אוהב טיפשות. חילופי הדברים בינו ובין המלכה מגלים מצב סראגיקומי שכיח. מי מאלה שהתנסה במגע עם אמנים יכול לומר עם יד על הלב שמעולם לא קרה לו לשבת יצירה בפני יוצרה תוך פחד סמוי מפני בחינה אפשרית. האמנים מכרחים להסתגל למצב זה של יצורים מרומים הדיר או... ליצור כך שהיצירה תהיה אפריורי מרתקת ומלהיבה עד כדי חוסר צורך בבחינות. יחד עם הנסות הטיפשות שבתשובתו של סטראווינסקי מתגלה גם תחושתו באשר לאי־מובנות אפשרית — או בקיצור — שעצמם — של יצירותיו. למה שמלכת הולנד לא תאהב את יצירותיו? הן כל־כך „מעליה"? מעל אשה צעירה לאי־מיתודת (באומר)? האם הן מעליה אולי משהו לא בסדר אתן? בכלל, קראפט מתחיל להמאיס את סטראווינסקי (האיש) על הקוראים. הרבה ביוגראפים וממואריסטים מצליחים לעשות זאת לנושאי כתיבתם הערצתם.

בערב, מראה מהמיטה עליד החלון:

שם, רחוק, בגן, עמוק בתוך הירק, משהו אדום תלוי על ענף
האם זה בגד, או מין דגל — אך זה רוטט כמו כנף
והחושך כבר יורד, כבר יורד וכבר ירד
האדום כהה מעט, אך הרטט לא פחת.

8.10.72

היום להאמפטון קורט, עם החבריה. שם ארמון, שם גנים, שלכת שם. את הארמון לקח הנרי השמיני מוולסלי ומי לא גר שם. כולם. עכשיו גלריה של תמונות יש, מפתיעה לחלוטין. טינורטוס רבים, אולי יותר — נדמה לי — כאשר באקאדמיה בוונציה, שני ברויהלרים שם („טבח התופים מפשע"), הולביינים אחדים ורמבראנדט שלא ראיתי אותו איכשהו.

אחר־כך טיולים בגני הארמון, יפים לפלא, בסגנון המאה השבע־עשרה, עד רדת הערב. צחקנו הרבה, כל היום ועוד עמדנו הערב לבוא אל ב. ת. לשמוע מוסיקה אבל ת. פ. שיכנע את עצמו ואת האחרים שאנו עייפים מדי. או זהו. בעוד חמש דקות אני במיטה.

9.10.72

וירגיליוס, וירגיליוס. מונח על שולחני — מפתה אותי — לא מהיום. אני פוקח את העיניים, לוקח את הספר ופותח באקראי, קצת משותל ליפול על האקלוגות כי אותן מכל אהבתי. כמו שהורשה המסורת — קריאת גורלות מתוך וירגיליוס. פותחים באקראי — הטור שהעין נופלת עליו מנבא עתידו של הקורא: Sortes Vergilianae.

אחר־כך בהאמפסטד, הגשם מבריח אותנו לתוך חנות ספרים — ומה מטילים הגורלות לידי — את ספרו של ג׳קסון נייט „וירגיל הרומי", שעליו שמעתי הרבה תהוא, כנראה, „הספר הטוב ביותר על וירגיליוס במאה זו".

עלי שלכת בגשם כמו דגים אכזוטיים. אותה צורה, אותו ברק, כמעט אותם הצבעים.

16.10.72

במסעדת יוונית חצי בקבוק ייך־רטסינה שיכר אותי — מה אני זוכר — רק את המלצר העונה למישהו בחיוך לבך שיניים יסטו יאליי (לים). מי לים, למה לים, היכן הים. לא ברור. סטו יאלי.

ואלך הלום־רטסינה בריג׳נט סטריט ואחר־כך הביתה ברכבת התחתית. הרטסינה מעבירה לפני את המראות של השעות האחרונות הים — הו, תענוג! — יוצאו במחול משחקים.

ובבוקר בוואלאס קולקשן היינו והמראות לא סתם מראות [illegible]

... רק כה וכה
ופרדיסה רובנסיון של גיינסבורו כה חשוקה באוטיות ראשה מסובבת
דמביס הולואה של דא ביאנקי פראדי ברדמו בחלום שקעו של שנות אלף
והאביר הצוחק קטא וצחוקו קטא ואני — שדומותי לאביר הצוחק (אבל — אומרת פ. — רק השפם דומה) אף אני קשאתי.

ובעוד אני נוסע, שיחה מעודנת Conversation Galante מתפתחת בין כושי נפים־הליכות ובין גברת ישישה על ידי הם מדברים מעודנות ואני קם והבל מאחורי מה שהיה ספק אם יחזור עכשיו בבית, עוד מעט במיטה ואם ארצה נר אוליק של שעוה אדומה.

פגם אסתטי

האם יש ׳פגם אסתטי׳ באמרנו ׳פגם אסתטי׳? אני מניח, כי ניסוח זה של השאלה הוא מעומעם עד כדי שצריך לבאר. וכך שיעור הקושיה: הרי לשון ׳אסתטיקה׳ נוטל על עצמנו שום בתחום הערכת היופי. אנו מתיחסים אל דבר וקובעים, אם הוא יפה, באה וכדי — כל זה תחום בתחום האסתטי. אם תמונה או בנין או גם הגשת אוכל נדמים עלינו כתואמים חוקי היופי, הרי מדברים אנו על ׳אסתטי׳.

ביטוי ׳פגם אסתטי׳ בא במקום האשמה גלויה יותר, שהיא למעשה האשמה במעילה או קרוב־למעילה, בהפרת חוק — או מה שקרוב מאד להיות הפרת חוק, וכדי. הקיצור: ׳פגם אסתטי׳ אין לו ולא כלום עם אסתטיקה. לכאורה. אם תרצה באמר כך: יותר קרוב לדבר על ׳פגם אתי׳ (מלשון: אתיקה) מאשר ׳אסתטי׳. אפשר, שבאותו עולם פילוסופי, שבו מתחלקת הפילוסופיה לתת־מקצועות שונים, אפשר למצוא קשרים בין אתיקה ובין אסתטיקה, בין תורת המוסר ובין תורת היופי. בשביל סתם בני אדם אין קשרים אלו קיימים.

איני יודע, מאימתי יש אצלנו ׳פגמים אסתטיים׳ — אם מאז הפרשיות הראשונות שזעזעו את המדינה או מלפני כן. מכל מקום, הדעת נותנת שלפנינו תרגום שאילה מן הגרמנית דווקא. שכן, בגרמנית אפשר לומר Schoenheitsfehler — ואיני יודע ביטוי אנגלי וצרפתי שיבטא בדיוק ענין זה. Schoenheitsfehler הוא ׳פגם ביופי׳. אבל ברמיו זה עבר גלגולים והפך ללשון סגינהור למה שהוא בהחלט איננו פגם ביופי בלבד. כאלו כך ביקשו לומר בתחילה: אין זו פגימה בעיקרו של דבר אלא ביופי החיצוני בלבד. אבל בדרך סגינהור בא לשון זה וחיפה על פגמים שהם הרבה יותר חמורים. אדרבה: כמעט אינך יכול להשתמש בביטוי זה, בלי שיתלווה לו טעם לוואי כלשהו — ובודאי שוב אינך משתמש בו, כשאתה רוצה לדבר על יופיה של אשה, למשל.

המעניין הוא, כי הביטוי לא הושאל בצורתו — וייתכן שיש עירוב ממקור מזרח־אירופאי. מכל מקום, לפנינו אחד המקרים, שאין שאילת תרגום מן הכלל־אירופאית, ולכן מתעוררת תמיהה אצל אלה שאין בלשונם רקע להבנת לשון סגינהור זה.

ובכן, איני רואה ׳פגם אסתטי׳ בכך, שקיבלנו ביטוי ׳גואלי׳ כזה לתוך המילון הציבורי שלנו. הכל יודעים יפה, למה הכוונה, כשמדובר ביחס לאיזו פרשה או לאיזו התנהגות על ׳פגם אסתטי׳. המילון העברי צריך לרשום צירוף זה בזכות עצמו — כשאלת אידיום מן הלעז — והביטוי יאפשר לנו להתבטא בעדינות כלשהי לגבי דברים, שמעט פחות עדינות אולי לא היתה מזיקה. ובכן: לא ׳פגם אתי׳ ולא ׳מוסרי׳, אלא שאילת תרגום שנקלטה במילון הציבורי שלנו: פגם אסתטי.

טור הלשון

רק שימוש אחד יוצא לכאורה מכלל זה: פגם אסתטי. שמא יש כאן בכלל שיבוש? וכי מתי משתמשים אנו בלשון זה? והוה אומר: אדם עשה דבר שאינו מתישב בדיוק נמרץ עם ערכי ההגינות; התנהגותו המוסרית אינה למעלה מכל ספק. נבקן: מה שעשה אולי אינו בגדר הפרת חוק כמש, אין לתפסו על כך ולהביאו בפני בית משפט. אבל בשום פנים אין לומר שפעל מתוך נקיון כפיים גמור, מתוך הגינות מסורתית, ציבורית וכדי.

ואפשר עוד להרחיב: מי שקורא את עיתונינו ימצא, כי ההגדרה הנ״ל אינה מדוקדקת די הצורך. פעמים הרבה מתקבל הרושם, שה־

משה גושן־גוטשטיין

עורך המדור עונה על שאלות קוראים בבעיות לשון שיש בהן ענין לכלל. את השאלות יש להפנות למדור „טור הלשון", מערכת „הארץ", ת״ד 233, תל־אביב.

עולמה הרוחני של היהדות הקונסרבאטיבית

(סוף מעמוד 16)

...בנישואי־תערובת", ושאלות אחר... ...ת, כגון עריכת חופה וקידושין ...לושת השבועות, „בין המצרים" ...ים שבין י״ז בתמוז לתשעה באב. ...תרונות אינם אחידים, וניתן למ...א את כל גוני הקשת, ממחמירים ...קילים. אלא שמהופעת היא הר...ת האחרונות דווקא לבני אלה ...רכם ביהדות אינה סלולה, ועל... יתכן שהמסורת „ישראל אף־...פי שחטא, ישראל הוא" מרמ... אולי בצורה הנאמנה ביותר על ...דה רבה של אהבת האדם המ...יינת את נפתולית המוסרים וה...בתיים של התנועה הקונסרבא...בית.

היהדות כהויה

אחד משלבי ההתפתחות הפוריים ...התנועה הקונסרבאטיבית, שלב ...ו זכתה התנועה להשפעה הינגר... וציבורית ובמידת־מה אף פר...בית ניכרת, נפתח עם התגבשות ...גתו הדתית האכזיסטנציאליסטית ...ל הרב פרופ׳ אברהם יהושע השל. ...נים ותלמידים, מורים ומחנכים, ...ף פעילים בשטח הציבורי והבידור ...צאים ביצירתו הספרותית המגוו...ת היענות למאוויים רוחניים של ...ור או אף ביטוי לחוויה דתית ...סמית.

...לאמתה, קשה להעמיד על מכנה ...ותף את מכלול יצירותיו הגב...ות: הן כוללות דברי שירה ד...ות, מסה ומחקר, דרשות ותוכחות, ...ונים היסטוריים, ביוגראפיים ותי...לוגיים. ועם־זאת, יתכן שבמרכז ...לפמה הרוחני עומד הכתוב „איזהו ...כודה שהיא בלב? הוה אומר זו ...תפילה" (תענית ב׳ ע״א) שכן ה...ביה ליבא בעי (סנהדרין ק״ו ע״ב), ...האדם יראה לעינים וה׳ יראה ...לבב (ש״א ט״ז, ז׳).

...ההנחה הראשונית והמוקדמת ב...יטתו של השל אינה שונה מהנח...תם של כל המחמירים במצוות, ש...ויה אין קיום ליהדות בלי אורח...יים על־פי דיני ישראל. עשיית ...רצון אביו שבשמים" פירושה קיום ...ל חוקים ומשפטים, הלכות שבין ...אדם למקום כגון ברכות, תפילה, ...שבת והרים, או דינים בשחיטה ו...טרפות ותרומות, וכן הלכות שבין ...אדם לחברו, כגון נזיקין, כיבוד ...מכר, גניבות וגזילות — כל אלה ...ובבים מאליהם. אלא שלא בהם ...סתיים, או מתמצה, או אפילו כת...כא עיקרה הרוחני של היהדות. ...פי היכל עיקרה הרוחני של הי...דות רק מתחיל עם בילוי הנגאי ...כהתי זה של תורה ומצוות. עיקר ...רוחני זה אינו בקיום ההלכה כ...לכוונות אנשים מלומדה מכאן, ואף לא ...בניין התיאורטי או בספקולאציות ...בדבר האפשרויות האנתולוגיות לקיו...בה של אלוהות מכאן. מהותה של ...היהדות מתבטאת בפגישה הבלתי־...אמצעית בין האדם לאלוהיו, וכל...שונו של השל בהיענות של האדם ...לקול אלוהים הקורא לו, „איכה" ...(בראשית ג׳, ח׳).

...השל קורא הגר על תורות ההכרה ...הראציונאליסטיות, ובכללן על השי...טה הניאו־קאנטיאניות בספנה כי ה...ראציונאליזם הביקורתי בכסמכו ל...בדיקה תיאורטית של תנאי ההכרה ...הא־פריוריים, הנחוצים, כבחינה לד...בית, כדי לאפשר נסיון אובייקטיבי.

ראציונאליזם מעין זה מגביל את החיים הרוחניים של האדם לתחום הצר של כללי־ההכרה המופשטים, ובכך הוא מנתק את האדם מן המציאות החיה הממשית. התבונה התיאורטית והסמכת התורה לחיים; היא מונעת את המגע הבלתי־אמצעי בין הנברא לבוראו, בין האדם לעולם, ובכך גם בין האדם לעצמותו שלו. הראציונאליזם כאילו הגלה את האדם ממולדתו, מן המציאות כשלעצמה, אל הנבר, אל מערכה סארפולוגית של מושגים מופשטים."

שיטתו של השל, ובנקודה זו הוא קרוב לתיאולוגיה של רודולף אוטו, פאול טיליך ופראנץ רוזנצוויג, מבקשת לגאול את האדם מגלות זו ולאפשר לו תשובה, משמע, שיבה אל שורש קיומו, אל השלמות הקמאית אשר נתקיימה לפני שנפל פגם הראציונאליזם המופשט והמנכר אל עולמו של האדם. הדת בכלל, והיהדות בפרט, באה לאחוה את הקרע בין ההכרה למושא־ההכרה, בין האדם למציאות, בין האלוהות לחלק אלוה הטובן לא רק במרומים אלא גם בעמקי הבריאה, בעולם המעשה, במבכשות האכזיסטנציאליה.

בנקודה זו בהגותו של השל למבטרפים בקודות יניקה מגוונים לכלל מסכת לירית אחת; מקורות כתחום הנגלה והנסתר, ספרות־כהוד והסידות; רפוסי־השיבה אשר נשאלו בן המשנה־זמנתן ההלכתי והמדרשי־הלכה הבאים לפרש את הסתום על־פי השוואות והיקשי הגיון; והפוסי־השיבה אשר נכאלו ומדרשי האגדה, כסגנונם סיפורי ולא היקשי, ושעיניים במעשה ובליכוד לקח טוב במוסר, יותר מאשר בפירוש הסתום בבידת קל החומר או גזירה שווה. מקורות אלה בהיותם סוזרים בכבנה אמנותי בוזכים את עיקר העיון של השל.

בעיקרים אלה כדגיש השל כי הדיעה האמיתית אינה מתבטאת בפעילות השכלית, כשם שהתבטאות האמיתית אינה כתמצית במושגים. טעי אלה, התבונה המושג, אף כי הם תואמים כרוחים, אין הם הבאים מספיקים להפיגת היקום בשלמותו. בהשראת תורת הסוד היהודית, מדגיש השל כי „לית מחשבה תפיסה בי", כי אין בבהזה של הדפיבה הוגעשית הראציונאליסטית להשיג את בלוא השלמות של הבורא הכל מעשה הבריאה. אין בקום שיהא פנוי ממנו, כאור אין־סוף שחודר אף אל הגינה האפלות של היקום הכל נפש האדם, ולו גם בהחובא, בהסתר־פניו, ובהוד המסתורין של האכזיסטנציה. וכיון שפשכאכא־פיטי זה נמסר לכל אחד ואחר, הרי הדיעה בדרך התבונית טוב אינה כספקת. לידיעה קודמה ההתרה; להבנה קודמת הפליאה; להכירה הדריכה בסודות היקום קודמת ההיפעלות בן היקום; להכרת מבנה העולם קודמת ההתרשמות כזיו העולם. כשם שקבלת־עול־מלכות־שמים קודמת לקבלת־עול־מצוות, כן קודמת האהבה ליראה, הדת לבדע, המוסר לפוליטיקה, החירות למשטר, והאדם לאומה.

הזים משיטה זו ניכרים כיום בחוגים רבים. בני נוער וסטודנטים, מורים ומחנכים סוציאליים, תיאולוגים, רופאים ופרופסורים, יהודים ולא־יהודים, פונים אל שיטתו של השל, ומבקשים בה השראה או אף מענה לשאלות זמננו.

לקראת העתיד

הפגישה בין התנועה הקונסרבאטיבית ובין החיים הדתיים והתרבותיים בישראל עשויה להתפתח לאחת התופעות המעניינות והפוריות ביהדות של ימינו. צעדים ראשונים כבר נעשו בשנים האחרונות. קהילות קטנות, אך דינאמיות, כבר קיימות בירושלים, חיפה, תל־אביב, אשקלון, רחובות ועוד. הסניף הירושלמי של „בית־המדרש לרבנים" בנה־שכטר פתח שעריו בפני תלמידים ישראליים, מהם סופרים ומחנכים צעירים של התנועה הקיבוצית, מאנשי „שיח לוחמים" ומחוגי כתב־העת החשוב „שדמות". מדי שנה יוצאים מהארץ עשרות מדריכי־נוער למחנות „רמה" של התנועה הקונסרבאטיבית. ואילו במישור האקאדמי קיים זה שנים קשר פורה בין אנשי־מדע ישראלים — בעיקר במקצועות פילוסופיה, תלמוד, יהדות־זמננו, חינוך, ספרות, היסטוריה וכד׳ — ובין עמיתיהם במוסדות המחקר וההוראה של הקונסרבאטיבים, אשר בראשם עומד כיום נגיד חדש, ההיסטוריון המובהק פרופ׳ גרשון כהן.

התנועה הקונסרבאטיבית, בפנותה לישראל, פוגשת כאן מסורת עשירה של אמונות ודעות, אורחות־חיים, דרכי חינוך והשקפות־עולם, שנתגבשו במציאות חברתית ומדינית שונה. בפגישה זו עשוי להיווצר דו־שיח פורה בין התנועה הקונסרבאטיבית ובין מורשתם הציונית של שניים מן הזרמים הציוניים העיקריים. מן הצד האחד הזרם הלאומי־הדתי, ובו משנותיהם של ר׳ יחיאל מיכל פינס, ר׳ יצחק יעקב ריינס, שמואל חיים לנדאו והרב אי״ק קוק; ומן הצד השני, הזרם הציוני הדתי הלאיודי, ובו משנתם של נחמן סירקין, יעקב קלצקין, א.ד. גורדון וברל כצנלסון. שני זרמים שונים אלה משותפים בעקרון הקרבע כי ריבונות מדינית פירושה אחריות מוסרית שלמה של האדם על עצמו, על כל שטחי חייו, לרבות בעניינים הגשמיים לכאורה ובכללם עבודה, כדיניות, הגנה ובנין חברה מתוקנה.

אמנם, זרמים אלה נבדלים בתפיסתם את מקור־הסמכות של אחריות מוסרית זו המתגשמת במדינה עצמאית. לגבי הזרם הדתי מקור זה הוא אלוהי, ולגבי הזרם הלא־דתי המקור הוא בערכים האוניברסלים (נ. סירקין) או בתחושה הקוסמית (א.ד. גורדון). אולם משותפת להם ההנחה הא־פריורית, שלפיה זוכה האדם לחירות האוחזת כאשר היו ערוכים לאור עקרונות טראנסצנדנטיים. על־כן מדגיש הזרם הדתי כי גם השולחן־ערוך, אף כי לכאורה הוא קובץ דינים, פותח בציון עבודה עקרונית זו של האדם בפני בוראו, בזמנת „שויתי ה׳ לנגדי תמיד" (תהילים ט״ז, ח׳), ללמד שכל הליכותיו של אדם זה מכוונות אל סבבות גבוהה ממנו, כאילו בכל דרכיו הוא ניצב „בפני מלך גדול" אשר „מלוא כל הארץ כבודו" (ב״ב, נ״ח, צ״ב). ואילו נחמן סירקין, בתפיסתו הבלתי־דתית, אף הוא מייעד לאדם המבקש להגיע לחירותו במדינה לאומית, עמידה מול עקרונות אוניברסליים, על־מדיניים, ומהם עקרונות מוסריים שהם פרי ההיסטוריה, מהם שהופקעו מן ההיסטוריה וחכו לסמכות תבונית מוחלטת.

ביטוי ספרותי תמציתי לעיקרים ציונים אלה נתן ייחו פינס, מבוני היישוב היהודי החדש בירושלים ובמושבות. בפרק „חברת פרושים" שבקובץ עיוניו „ילדי רוחי" (ירושלים תרצ״ד, עמ׳ 28 ואילך), הנושא את המוטו „לא בחיל ולא בכח כי אם ברוחי" (זכריה ד׳, ו׳) מפרש פינס את המשמעות המוסרית של המושג „דרור" בדיני שמיטה ויובל: „...וקידשתם את שנת החמשים שנה וקראתם דרור בארץ לכל יושביה, הקריאה הזו של דרור איננה קול ענות פרד ומלחמה, קול רוגז ההום בהקיאו להבות פרצים להפוך סדרי עולם, קול נהם זוועה בהתחולל אש אף חמה בעומק לב רוגבים לחירות אלוהים — אך קול אלוהים אשר לו הארץ ומלואה; קול קורא מחוקי הארץ הסוכבים על שלמות החברה ועל חירות האיש הפרטי; קול קורא ומבשר את היסוד המשגב „לבלתי עבוד איש באחיהו", „כי עבדי הם ולא עבדים לעבדים", „ולא תמכר הארץ לצמיתות כי לי כל הארץ", „חוקה אחת תהיה לכם", „ולא יהיה בך אביון"."

מצוות זו, על אוצר הערכים הגנוזים בה, היא מן המצוות התלויות בארץ, ורק בארץ ניתן לקיים אותה הלכה למעשה, על מובנה הדתי והחברתי־המוסרי כאחת. ייחוד זה של מצוות שקיומן השלם ניתן בארץ בלבד, תורגם בשיטת הציונות המגדלית של סירקין ושל בריל במושג האוטונומיה, משמע באידיאל ההנהגה העצמית והתקיימה מתוך אחריות מוסרית ולכן מתוך מעמד של חירות לאדם ולאומה.

אמנם, האפשרות של השתלבות היהדות הקונסרבאטיבית בריקמת החיים הישראלית, בין על־ידי עליית של חלק מחבריה ובין על־ידי התעוררות מקורית, תלויה בנכונותם של יהודי התפוצות להכיר בייחוד זה של מצוות וערכי חברה המתגשמים בארץ־ישראל. אלא שבאותה מידה תלוי עתיד הפגישה עם היהדות הקונסרבאטיבית מצד ישראל במידת הסובלנות לשיטות ואורחות־חיים שונים. ובמידת יכולתו לרסן את האינטרסים המפלגתיים. הצרים המונקים כל התעוררות רוחנית.

5) משה דיוויס, בית ישראל באמריקה — מחקרים ומקורות, הוצ׳ הספרים ע״ש י״ל מגנס, ירושלים, תשל״א, עמ׳ 276 ואילך.

6) Fritz A. Rothschild ed., Between God and Man — An Interpretation of Judaism from the Writings of Abraham J. Heschel, Free Press Edition, New York, 1965, 283 pp.

וכן: אברהם הולץ, אמונות ואמונה במשנתו של א״י השל, שדמות, גליון מ״ו, אביב תשל״ב, עמ׳ 101 ואילך.

7) Abraham J. Heschel, God in Search of Man — a philosophy of Judaism, New York, 1955.

ספרים חדשים

מקור

מבחר שירים — מאת הרם עזרת. הוצ׳ משל״ג, 50 עמ׳.

הפילוסופיה הקיומית של פרנץ רוזנצווייג — לנתחו של כוכב הגאולה — מאת רחל פרויגר. ניתוחה של התיאולוגיה של רוזנצווייג הינוקה ממקורות האמונה היהודית ומיוסדת על השיטה הדיאלקטית ההגליאנית. הוצ׳ עוקד, 167 עמ׳.

בלילות, ליד עץ השקמה, שתר — סיפורים מאת צעירות. הוצ׳ „אוכ״ דו״, 98 עמ׳.

תעלומת מכתב האהבה שנשלח אל המשורר הגדול שמילקוהו — סיפור לבני הנעורים מאת [illegible]. הוצ׳ „מסדה", 197 עמ׳.

גודל וגמול — סיפורים לבני נעורים מאת עוריה כתן. הוצ׳ מסדה, 118 עמ׳.

ה„חבורה" מהחיל — סיפור לבני הנעורים מאת אירנה ליבמן. הוצ׳ מסדה, 110 עמ׳.

צפור הנפש — רומן מאת רבקה [illegible] פנימי של אשה נוטשת. הוצ׳ „מסדה", 148 עמ׳.

נגמר לי השלום — סיפור לבני הנעורים מאת עמוס בר (פוסט). הוצ׳ מסדה, 137 עמ׳.

אחרי־אחרים בהיר — סיפורים מאת יואב הלוי. מהווי הקיבוץ מהר ועל עלמו של נוער מאידה. הוצ׳ מסדה. אגודת הסופרים, 128 עמ׳.

אנשי הפינ׳יכות — רשימות מבית ה־תלים מאת דויד ניב (חבקין). הוצ׳ יובלאור, 112 עמ׳.

שכול וכשלון — מאת י.ת. ברנר. עם מבוא מאת ברוך קורצווייל. הוצ׳ „עם עובד", 287 עמ׳.

מאקארנקו המחנך — מאת אדיר כהן (האיש, משנתו ומפעלו החינוכי). הוצ׳ „גומא" — ספרי מדע ומחקר. 128 עמ׳.

עמי — ההיסטוריה של עם ישראל — מאת אבא אבן. ארבעת אלפים שנות ההיסטוריה של עם ישראל מתוארים על רקע מקום המהווים את חכרובה. הוצ׳ „בוסתן", 467 עמ׳.

כתבי עת

במעלה — 4 — במה לבעיות חברה ותרבות. סוציאליזם וקיבוץ, פילוסופיה, בריה״מ והמזרח התיכון ועוד. עורך: יעקב הורוביץ.

לועזית

THE JEWS OF IRELAND — Louis Hyman From Earliest Times to the Year 1910. Irish University Press, 403 p.

תולדות יהודי אירלנד לפני המאה העשרים.

תמונות
השבוע:

● פרנקל
אהבת צבע, חרות הבטוי, קומפוזיציה מלאת מעוף — תמונות שמן מהעיר העתיקה של האומן משנת 1935, (25 נקודות), הצגה חד פעמית.

● מוקדי
הכסא!! יצירה נדירה יוצאת דופן של אחד מבחירי ציירי הארץ שמן על בד (20 נקודות).

● מאירוביץ
בצורת חושו המעודן לצבעים רגישים מתרגם הוא את גורמי הטבע למין רקמה מופשטת באה... פרחים, (שמן על בד 8 נקודות), דיוקן ילדה, (שמן על בד 10 נקודות). נא לבקר

גלריה לאמנות רוז Rooz
סמטת בית השואבה 1 (פינת אלנבי 94) תל־אביב, טל. 613924
שעות עבודה: 9.30—13.00, 16.30—19.00

ספרית־פועלים ספרים חדשים

ז׳אן פול סארטר
כתבים נבחרים
בשני כרכים
פילוסופיה • אסתטיקה
פסיכולוגיה • חברה
בעריכת מנחם ברינקר
האוניברסיטה העברית ירושלים ואוניברסיטת ת״א

אברהם בנימין
הראיון המסייע
בכשרון רב ובפשטות מסביר המחבר, פסיכולוג נודע ומרצה באוניברסיטת חיפה, כיצד להפוך את הראיון למערכת־יחסים מסייעת לנזקקים. הספר מיועד לבעל־המקצוע והמתנדב כאחד. זכה לפרסום רב בלשונו המקורית הופיע עתה בלבושו העברי.

צילה שמיר
השמש היתה אם הם רצו
ספר שירים ראשון. מפתיע בבשילותו וכובש ביחודו

ילקוט מורשת חוברת ט״ו
כתב־עת לתיעוד ועיון
בהוצאת „מורשת" — בית עדות ע״ש מרדכי אנילביץ׳ ו„ספרית פועלים"

לרגל התערוכה המתקיימת בגלריה ספראי — ירושלים
הוצא לאור במחיר מוזל — 7 ל״י
קטלוג של פסול 1972
מיצירותיו של דוד משולם
הקטלוג נמצא למכירה בכל החנויות המובחרות, או לפנות ישירות להפצת ספרים „עליה", רחוב קרל נטר 3 ת״א טל. 623959.

מפעל חדש של
כרטא
לציון שנת 25 למדינת ישראל

אטלס כרטא לתולדות א״י
מראשית ההתיישבות ועד קום המדינה
ערך יהודה ואלך

ב־202 מפות, בטקסט ובתמונות מסביר האטלס את תולדות הארץ והעם והתהליכים שהביאו להקמת המדינה
המחיר — 29.— ל״י

קנה גם
את הכרכים הקודמים של הסידרה:
אטלס כרטא
✱ לתקופת המקרא — יוחנן אהרוני
✱ בית שני, המשנה והתלמוד — מיכאל אבי־יונה
✱ מביתר ועד תל־חי — מרדכי גיחון
מחיר כל כרך — 26.— ל״י

המשותף לכל הכרכים: ✱ עריכה מעולה ✱ הדפסה בצבעים ✱ נייר משובח ✱ כריכת בד אמיתי

להשיג בכל חנויות הספרים
אם לא השגת בחנות, פנה לכרטא, ת.ד. 2500, ירושלים

هكذا من الأصل

תחבולות מן העבר

שחמט
מאת משה צ'רניאק

נוהגים לומר כי הטכניקה בשחמט היא בשקו של שחמטאי מדרגי קיר־לי לממש יתרונות של מה־בכך; לעומת שהכשמאי הבאה הקודמת שיגע רק להתער על מלך היריב ולהנחית עליו מט.

אין הדבר כך. גם בעבר הצטיינו גדולי השחמט בביצול נבון ומדוייק של עדיפויות זעירות. אלא שלא תמיד היו אלה בצוהות הטכניקה היבשה ולא אחת הושקע בהם משוף תחבולני לא כרגס.

המטרה היא — מט

על שום מה הקריב השחור שלושה רגליו? הרי המלך הלבן נראה מבוצר היטב. והכלים התוקפים אותו — מלכה ושני רצים — מפורדים כביכול ללא תיאום ביניהם.

סיום משחק מס' 785
פאריס 1867
קוליש

ניימן
תורו של השחור

37... ר:ה1!
בדרך מפתיעה זו (הצד התוקף אינו שואף להילופי כלים) מממש השחור את רעיונו המקורי. בעוד מסעים ספורים יתברר כי מטרתו היא — מט.

38. מ:ה1
מובן, לא 38. ר:ה1, מה—ג2X, או 38. מה:ה4, מה:ז2X.
38... מה—ח1+; 39. מ—ה2, מה—ה3+; 40. מ—ה1, ר—ד3!; הלבן נכנע.

בעמדה זו חזה השחור לפני כתריסר מסעים; למענה הקריב את הרגלים. המט הוא בלתי נמנע (41. מה—ג2, מה—ח1+).

37... מ—ה7; 38. מ—ג5, ב:ג; 39. ד6+, מ—ד6; 40. 61 (זוכה) 38. א:ב3, א:ב3; (38... 3X; 39. מ—ג3, מ—ה7; 40. 43 (זוכה) 39. מ—ג3, ב—ה7; 40. מ:ב3, 41; 41. מ—ג4, ה5; 42. מ—51 ובעקבותיו 6+ז.
37. ז:ח5, א3; 38. מ—ג4, ה5; 39. ה6, 41; 40. ה7, השחור נכנע.

שחמט בישראל

ידיעות בקצרה מספר השחמט־אים שנרשמו לאליפות הפתוחה ב־באר־שבע (16—6 בדצמבר) הגיע לכדי 51. בין השאר נרשמו האמנים פורת וברנשטיין. תיתכן גם השתת־פותם של צ'רניאק, יוכטמן (עולה חדש), מלאכי ואחרים. כמו־כן נרשמו 7 מועמדים בכירים (משיאן, גלוד־מן, דודקוב, תמרי, רייסמן, שני ועוד) ● אליפות רמת־גן „כמעט" בסתיימת. נותר משחק לא גמור הדר־גרוס העשוי להשפיע על סדר המקומות בדי־רוג אשר לפי שעה נראה כך: כגעני 8½, פלאי 8, גרוס 7½ (1), כהנא, שוורץ 6½ ● בתחרות ¼ גמר אלי־פות תל־אביב, הנערכת במועדון „לסקר", מוביל ת. כץ עם 3½ (מ־4) כשאחריו: פלאס, בורשטיין, וול־פינגר, מוזס 3 כ"א ● בתחרות „מר־כז הנוער" נותר סיבוב אחד. הדי־רוג בצמרת: צוקרמן 7½ (1), אבני, מלצמן 6½, שס 6 (1), קופלוביץ 6 ישעיה 5 (2). הסיבוב האחרון — ביום 26.11 ● ב־22 בנובמבר תערך במועדון „לסקר" ת"א האספה הכלל־לית השנתית. על סדר היום: דו"ח ההנהלה היוצאת ובחירת הנהלה חד־שה ● באילת נערכה תחרות בזק. ניצחו ביחד מירו ושפר.

שחמט בעולם

ידיעות בקצרה בדירוג העולמי החדש רשומים 900 טובי השחמטאים ובכלל זה 245 נציגי ברית המועצות. מתוך 100 הראשונים, שמספריהם בדירוג החל מ־2480 ומעלה, 52 הם נציגי ברה"מ; במקום השני יוגוס־לביה 9, ארה"ב 7, הונגריה וגרמניה מערבית 6, ארגנטינה וצ'כוסלובקיה 4, ועוד. הרי רשימה 15 הראשונים: פישר 2785, ספאסקי 2660, פטרוסי־אן ופולוגייבסקי 2645 כ"א, קורצ'נו ופורטיש 2640, ברונשטיין וקרפוב 2630, טאל, לרסן 2625, סמיסלוב, שטיין 2620, קרס, הורט 2600, סבון 2595. ניכרת עלית שחמטאים צעירים (היבנר, מקינג, באלאשוב וטוקמקוב בין 30 הראשונים) וירידת הוותיקים (רשבסקי במקום 25, ניידורף 42). בצמרת רשימת הנשים 8 שחקניות סובייטיות מתוך 10 הראשונות ● בתחרות הנערכת בקיסלובודסק, אח־רי 13 סיבובים, מובילים רבי האמ־נים: שטיין 9, פולוגייבסקי 8½ (1), גלר 7½, טוקסין 7 (1) ● באליפות ברה"מ לנשים נערכו 5 סיבובים. מובילות קיסלובה וקוזלובסקיה עם 3½. אחריהן: אפשטיין ואיזלצ'יק 3 כ"א.

המשחק נסתיים במט

ומה הפלא? הרי מט הוא סיומו הטבעי של רוב משחקי השחמט. כך היו מסתיימים המשחקים בעבר. אבל כיום השחמטאי העומד להפסיד מע־דיף להכנע ולא לסבול עד הסוף. כביעתו אף מעידה כי הוא העריך נכונה את המצב, הבחין בסכנה הצפויה למלכו ולא מצא דרך להת־גונן מפניה.

סיום משחק מס' 787

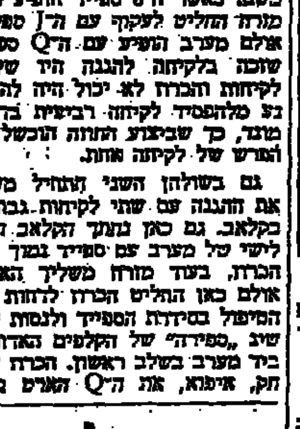

להקר
תורו של הלבן. הוא מבחין באיום 1... פ—ג3; 2. מ—ז2, 3—ז2+; ר מפנה מקלט למלך בשחקו...
1. ר—ב5
אך אין זה פותר את הבעיה.

יצירה קלאסית

הסיום הבא זכה לכינוי „פנינת מערות הסטינגס". והמדובר בתח־רות הגדולה ביותר במאה הי"ט.

סיום משחק מס' 786
1895 הסטינגס
גונסברג

פילסבורי
תורו של הלבן

28. פ—ג5!!
איזה מסע בוחר! לכאורה יכול השחור לכפות על הפרש נסיגה אל עמדתו הקודמת. כך הולה אחת התחבולות המעמיקות ביו־ "שבעשו אי־פעם על פני לוח השחמט.

28... א5; 29. ג6!
ברור שהלבן לא התכוון להחזיר את פרשו ל־3ד... כאיים 7ג עם הכ־תרה; כך, שהמסע הבא הוא כפוי למעשה.

29... ב—ד6; 30. ה:ה!
שני רגלים שכל אחד בהם עוקד ליפול ופרש מאויים, מבצבצים הת־קפה יזידה במינה. ומעניין שעוד לפני מסעים ספורים היה זה סיום משחק שקול, טכני ומשעמם.

30... פ:ג6
אסור היה לשחור להכות את הפ־רש: 30... א:ג4?; 31. ה7, כ:ה7; 32. ג7 ומכתיר.
31. פ:ג6, מ:ג6; 32. ה4!
שקץ התחבולה. הלבן יוצר זוג רגלים חופשיים המגינים זה על רעהו.
32... ד:ה4; 33. ד5+, כ—ד6; 34. פ—ה3, ג5; 35. מ:ה4, א4; 36. פ—ה4
הלבן הספיק לעצור את הרגלים באגף המלכה וגם הפריצה הנואשת באגף האחר לא תציל את הצהור. היתכן כי פילסבורי חיכב כל זאת עת שפתח בתחבולתו?
36... ה5
גם המשך: 36... ו5; אינו עשוי להצילו. למשל: 37. ו:51, ב:ג; (או 3X.

---

[11]

להלן אימרה של סופר אמריקאי. מתחת לאימ־רה רשום שמו. האימרה ושם הסופר רשומים בספרות ומספרים, שכל אחד מהם מייצג אות מסו־יימת. למטה נתונים כמה שוויונים חשבוניים באו־תיות, שכל אחת מהן מייצגת סיפרה מסויימת מאלה המופיעות באימרה ובשם. השוויונים האלה, אם תפענחם נכונה, על דרך ההגיון, יעניקו לך מפתח ספרות לגבי ארבע אותיות. רשום את ארבע האותיות שבשוויונים מעל לספרות המתאימות. את האותיות המתאימות ליתר הספרות והמספרים עליך למצוא בדרך ההגיון והניסוי.

האימרה

7 10 9   9 13 12   17 9 19 14 4
12 17 8 6 7   15 2   2 17 9 11 7 12
5 18 8 13 16   11 7 11 12 11   12 3 11
12 8 16 18   12 11 8 13 10 13
5 10 8 2   2 17 18 5 7   7 11 1 12 11 15
(14 17 13 6   19 8 7)

השוויונים

ל
ע = על — לע
טעם = על × לע

הפתרון בשבוע הבא

פיתרון „פענח את הצופן (10)"

לעולם אל תגנה את עצמך; ידידיך יעשו זאת במקומך — די הוטר (סליורן)

השוויונים

$4^4 = 256$; $5^4 = 625$
$6 + 2 + 5 = 13$

שימוש בטכניקה יפה

יד השבוע: מחלק דרום. הכל פגיעים.

	צפון	
	♠ A 10 8 3	
	♡ Q 5	
	◇ A 6 4 2	
	♣ 01 5 2	
מזרח		**מערב**
♠ 6 2		♠ Q 5
♡ J 10 8 7 2		♡ 9 6 3
◇ Q J 9 7		◇ 10 5
♣ 8 3		♣ A K Q 9 7 4
	דרום	
	♠ K J 9 7 4	
	♡ A K 4	
	◇ K 8 3	
	♣ J 6	

בתחרות קבוצות הגיעו צפון־דרום לחוזה כופי של „4 ספיידי" לאחר מהלך הכרזה זה. דרום פתח את מהלך ההכרזות בקריאה של „1 ספיידי" ומערב התערב בקריאה של „2 קלאב". צפון הכריז „3 ספיידי" ודרום קרא מבחוק מלא של „4 ספיידי".

בשולחן הראשון התחיל מערב עם ה־A קלאב והמשיך עם ה־K קלאב שהביאו לבעלים את שתי הל־קיחות הראשונות. מערב המשיך עם ה־Q קלאב, שנתהך ביד הכרוז עם ה־ספיידי בעוד מזרח משליך הארט. מאחר שהכרוז ראה אבל ספיידי קלפי קלאב הוא חייב לבסס עוד לקיחה בספיידי, בעוד ה־Q ספיידי (די סבירו) בין מערב לבין מזרח עשויה להיות „ארוך" בספיידי (יחסית). לפיכך שיחק הכרוז ספיידי נמוך מידו אל ה־A ספיידי בדומם והמשיך עם ספיידי משם. כאשר ה־6 ספיידי הופיע מיד מזרח הוליט לעקוף עם ה־J ספיידי. אולם מערב הופיע עם ה־Q ספיידי שזכה בלקיחה להגנה היו שלוש לקיחות והכרוז לא יכול היה להימ־נע מלהפסיד לקיחה רביעית בדיאמונד, כך שביצוע החוזה הוכשל בי־הורש של לקיחה אחת.

גם בשולחן השני התחיל מערב את ההגנה עם שתי לקיחות גבוהות בקלאב. גם כאן נעתק הקלאב הש־לישי של מערב עם ספיידי נמוך ביד הכרוז, בעוד מזרח משליך הארט. אולם כאן החליט הכרוז לדחות את הטיפול בסידרת הספיידי ולנסות לה־שיג „ספיידי" של הקלפים האדומים ביד מערב בשלב ראשון. הכרוז שי־חק, איפוא, את ה־Q הארט בדר מס ותזר לידו באמצעות ה־A הארט. הכרוז המשיך מידו עם ה־K הארט והשליך דיאמונד מהדומם, בעוד שני המתנגדים משליכים קלפי הארט. כעת שיחק הכרוז את ה־K דיאמונד מידו והמשיך בדיאמונד נמוך לקראת ה־A דיאמונד ברומם. (גם כאן הי־תה סכנת החיתוך מעטה, כי במקרה זה היה מערב חותך דיאמונד מפסיד). בשלב זה ידע הכרוז, כי מערב התחיל בששה קלפי קלאב ול־פחות בחמישה קלפים אדומים. נש־ארו לו לכל היותר שני קלפי ספיידי לפיכך שיחק הכרוז את ה־A ספיידי בדומם והמשיך בספייד נמוך משם. גם כאן ניסה הכרוז את העקיפה הבלתי־מוצלחת עם ה־J ספייד בידו, שנלכד על ידי ה־Q ספיידי של מער־ב. אמנם היתה זו הלקיחה השלי־שית של המגינים, אך ... נותרו למערב רק קלפי קלאב ... שר שיחק מערב את ... הקלאב שלו, זרק הכרוז את ה־ ... מגוד השלישי מידו בעוד הלקיחה נחתכת בדומם עם ספייד. לפיכך, נמנע הכרוז מלהפסיד לקיחה בדיא־מונד הודות לאפשרות של שימוש בטכניקה של „התוך תרוקי", לאחר שוגיע לעמדה נכונה שוב הודות לשימוש בטכניקה של ספירת קלפי המתנגדים, שנתנה לו אפשרות גם לנסות את העקיפה בספייד, בתוך דרך אלטרנטיבית לביצוע המשחק.

פסטיואל לאס פאלמאס

הגבי (זיר) מגדה פולדש ייצגה בהצלחה את ישראל בפסטיבל הבי־נלאומי בלאס פאלמאס, בספרד. הגבי פולדש בשילוב עם ה־אמן הבינ־לאומי הצרפתי טינטנר ובני הזוג הבינ־לאומי הספרדי דיאז־גבי דיאו הפשו את המקום הרא־שון בתחרות הקבוצות בפסטיואל הספרדי.

גילויים חדשים

(סוף בעמוד 15)

מגדל הפיקוח. בשיחות התערב גם קולמן מהנהלת לופטהאנזה, שדחק ביוגוסלאוים לתת את הרלק. ב־מגדל הפיקוח נמצא שר יוגוסלאוי וליד הנציג של גרמניה ביוגוסלא־ויה. נראה כי גם הנציג הגרמני דוחק ביוגוסלאוים לאלה כאותו ל־דרישות המוספים.

ב־18.40 המריא הבואינג. החוטף מגורב כשהפעם נשא הוא עמו את שלושת הרוצחים. לקברניט אמר א. כי עליו לטוס עתה בתנאי לטריי־פולי, אך אסר עליו להודיע על כך למגדל הפיקוח או לנוסעים.

בתא הנוסעים היתה עתה שמחה רבה, כאילו היתה זו חגיגה או טיסה לקרנבל. שלשת הרוצחים הושבו ב־מחלקה הראשונה יחד עם ב. הנוס־עים צבאו עליהם. כולם היו עליזים ואיש ברך את רעהו. נוסעים להצד ידיהם של הרוצחים; הם דוחקו בהם לספר חוויותיהם. הנוסע הסודקי די־בי עמהם ערבית. תחילה סיפרו השלשה על חוויותיהם בכלא בגרמ־ניה. לדבריהם היה להם קשה רק בשלושת הימים הראשונים. הם הוכו, לא קיבלו טיפול רפואי ואף המזון היה דל. לאחר מכן הוטב היחס אליהם.

הוא סיפר בגאווה, כי הקדימו לבוא לכינבן לפני הפעולה וסיירו הרבה פעמים במקום. „הכרנו טוב את כל הכביעות. הכניסה לחדרים של היש־ראליים היתה כל כך קלה! כמו טיול! לא האמנו בעצמנו!"

כשהולף המטוס מעל אזור רומא, הודיע א. לקברניט לשדר למגדל ה־פיקוח של טריפולי, כי מטוס לופט־האנזה החטוף נמצא בדרכו אליהם. ממגדל הפיקוח הלובי נתקבלה תשו־בה חיובית. אחר הוליפו א. ומגדל הפיקוח מספר משפטים בערבית שלא היו מובנים לקלאוזן.

עוד כשעת טיסה ואורותיה של טריפולי נראו באופק. בתא הנוסעים נמשכה החגיגה. עוד קודם לכן הסיר ב. את אחד ממטעני הנפץ והדרה לשני נוסעים להרים את שני המט־ענים ליד שתי הדלתות האחורות. (ספק אם אלה היו הפרשים. אותה לא היה מתיר לנוסע שאינו בקיא בתכני נפץ ותבלה לטפל במטענים). בנמל התעופה המתינו לנוסעים ול־רוצחים מספר אנשים לבושי אזר־חית. כשירדו מן המטוס לבשו שני הנוסעים מסכות על פניהם. שלשת הרוצחים ביקשו משום מה מפיות של חברת לופטהאנזה ועטפו בהם את פניהם. הנוסעים ירדו גם הם.

לפתע הופיע במטוס אורח לובי ונכנס לתא הטייס. הוא פנה לאנשי הצוות ואמר, כי הנוסעים שכוחו במטוס חבילת נפץ אחת, מסוג קופ־סת הסיגריות. הוא חיפש בכל מקום. משלא מצא עזב את המטוס, כשהוא אומר שיתכן והם שמטו החבילה בדרכם מהמטוס לבנין הנמל. (או שמא יתכן ואלה שהסתירו החבילות בדמשק לא ספרום היטב). קלאוזן ואנשי צוותו השאירו את המטוס בשורה. בנמל המתין להם השגריר הגרמני בלוב. מיסתם הארוכה ב־יותר, שנמשכה 16 שעות ו־35 דקות, הסתיימה במלון בטריפולי. למחרת היום חזרו לגרמניה עם שלשה מה־נוסעים. בפרנקפורט המתינו להם אנשי הבטחון הגרמניים לשם גביית עדויות.

„הרגתי שני אנשים"

אחד הרוצחים סיפר, כי משיצא מהכלא הרשו לו לקנות עמו הפיסת שוקולד שהיתה ברשותו. הוא פרס חתיכה ונתן לדיילת שישבה לידו. בשורה שלפניו ישב חברו, הצעיר שבין הרוצחים, כבן 19. אותה הד־יילת שאלה אותו מדוע בחר בדרך חיים רעה זו ואם לא כדאי להפסיק הכל. „אתה כל כך צעיר" — אמרה! על כך השיב בגאוה: „כן, וכבר הרגתי שני אנשים! אני יריתי ב־שניים מהם!" (כזכור מצאו השלשה בוקירותם בגרמניה, כי הם לא ירו כלל).

מכאן עבר לספר על הפעולה ב־מינכן, אם כי הקך כמוך במילים.

PIZZERIA RIMINI
תל־אביב, כבר מלכי ישראל 4
מסעדה איטלקית עם פיצה אמיתית

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

התנופה של מכבי פ"ת — אזהרה ליפו

האלוף נגד הכח ✶ הפועל ת"א — כפ"ס

מאת סופר „ספורט הארץ"

משחקי החוץ של שני המובילים בליגה הלאומית, מכבי יפו והכח רמת גן, ידרבנו מתוך את הדולקים אחריהם לצמצום הפער בצמרת, ו־אולי אף למיפנה מרחיק לכת — אפשרויות שיבוהרו סופית עם תום המחזור העשירי, שיסיים את שליש המאבק העונתי.

חלק מהתעלומה ייפתר כבר בש־עות הצהריים המוקדמות, כאשר יגיע לקיצו המשחק בין מכבי פתח תקוה למכבי יפו, שיחל ב־10.30 בבוקר. לפני שבוע, אחרי פיצוץ של 4:1, הישווה מכבי פתח תקוה ל־4:4 נגד הכח במשחק חוץ דרמטי והוכיח, כי התאקלם היטב באווירה הלאומית. מיבצע זה צריך לשמש אות אזהרה ליפו, העלולה לאבד את הבכורה — אם לא תצליח לרסן את תיאבונה הגובר של הקבוצה המוקמת במקום הרביעי.

בלעדי יהודה שהרבבי, ש־הורחק בשבת שעברה אחרי ש־כבש שלושער, עלול הכח להי־תקל בקשיים במשחקו נגד מ־כבי תל אביב בבלומפילד — (2-30). אחרי ששה שבועות של בצורת מיתול האלוף לבצחון. הוא מסוגל להשיגו אם יתי־עורר ולהציג מקפאונם — מ־שום שהנגנתו כנראה תצליח לבלום את חלוצי הכח, שיוסדו הפעם את מבויעם.

מבחן למרמורק ונתניה

עוד לפני שיחל משחק זה כבר תסתמן התמונה הכללית בפיסגה, שתושפע לא מעט מתוצאות המיפ־גש בין הפועל תל אביב להפועל כפר סבא בבלומפילד (12.30). במח־זור הקודם הפתיעה כפר סבא את הפועל חיפה בקרית חיים, בעוד שמתויק הגביע חזר מאוכזב מירו־שלים. הפעם נראים התל אביבים מועמדים לנצחון, ויש להם כמה סי־בות טובות לחתור אליו, אך מבלי להתעלם משאפתנות היריב.

הרחק מהפיסגה יימשך גם מחר המאבק המתוח על היחלצות מאיזור הסכנה, שבו מעורבות לפחות חצי תריסר קבוצות.

הפועל מרמורק, האחרון בטבלה בפיגור שתי נקודות, יארח את השו־ער ירושלים. הרחובותים כמהים לנ־צחון, אך אל להם לשכוח כי היריב מתבירה צבר שמונה נקודות רצופות ומסוגל להפתיע. מכבי נתניה (15) יהי שבע רצון אם ישיג תיקו במשחק החוץ שלו נגד בית"ר ירושלים, למ־רות שסגן האלוף של אשתקד נסוג מאד מבחינה איכותית.

קרב תחתית בפתח־תקוה

מיפגש תחתית מובהק יהיה גם בין הפועל פתח תקוה לשמשון תל אביב, בו יבטו הפתח תקואים להמ־שיך במסע ההתאוששות שלהם.

באר שבע תורת השבת הביתה תוך תקוה כמוסה לנתק את שלשלת כשלונותיה, אך כלום תצליח לעשות זאת דוקא על חשבון הפועל חיפה?

המשחק היתיר, בו מעורבות קבו־צות מרכז הטבלה, יהיה בחיפה בין מכבי המקומי לבית"ר תל אביב. ה־חיפאים מצויים בעיצומה של סידרה מוצלחת, ועל כן תהיה זו הפתעה אם לא ישיגו תיקו ומעלה נגד קבוצה, שתנופתה נבלמה באחרונה.

	מבלת הליגה הלאומית			
1.	מכבי יפו	9	14—4	14
2.	הכח ר"ג	9	16—9	13
3.	הפועל ת"א	9	17—7	12
4.	מכבי פ"ת	9	18—14	12
5.	מכבי ת"א	9	11—8	10
6.	הפועל כ"ס	9	9—7	10
7.	מכבי חיפה	9	10—12	10
8.	הפועל חיפה	9	14—10	9
9.	הפועל י"ם	9	7—7	9
10.	בית"ר י"ם	9	11—16	8
11.	בית"ר ת"א	9	9—9	7
12.	הפועל פ"ת	9	9—11	7
13.	הפועל ב"ש	9	10—14	7
14.	שמשון ת"א	9	14—21	6
15.	מכבי נתניה	9	9—18	6
16.	הפועל מרמורק	9	7—18	4

מכבי — הפועל ת"א היום בגמר בטניס

משחק הגמר על גביע המדינה בט־ניס יהיה היום. זו השנה השביעית, הזול בשעה 3 אחה"צ על מגרשי מכ־בי ת"א (ברח' סטורינומבסקי), בין קבוצות מכבי והפועל ת"א.

מחזיק הגביע, הפועל תל־אביב, ייוצג על־ידי יהושע שלם, גבריאל כהן וניוראי שפילר. בהרכב מכבי ת"א יופיעו אליעזר דוידמן, יאיר ורט־היימר, גבריאל דוביצקי ובמיס אס־טרוק. יהיו שני משחקי יחיד ומשחק זוגות אחד.

הזול משנת 1966 ועד ל־1970 (כו־לל) ... זכה בו הפועל ת"א, בשנת 1971 זכה בו הפועל ת"א.

הפועל הרצליה אלוף הכדוריד

קבוצת הכדוריד של הפועל הרצ־ליה הבטיחה את זכייתה באליפות ה־ליגה הלאומית, הגם שעדיין נותרו שני מחזורים לסיום העונה. אור ל־אתמול ניצחה הרצליה את מכבי רמת גן 12:17 (7:8).

להפועל הרצליה 40 נקודות ב־20 משחקים (ללא הפסד) והיא הקדימה את הפועל רמת גן (34 נק'), שניצחה בזחוק את הפועל ראשון לציון 14: 13 (8:9).

יתר התוצאות שהושגו שלשום: הפועל קרית מוצקין — הפועל רחו־בות 13:21 (6:10); הפועל פתח תק־וה — הפועל כפר מכחם 21:24 (11: 12), מכבי ראשון לציון — מכבי ת"א צפון 10:13 (5:6).

גודו

תחרות גמר אליפות גביע מהית מוך במכון הגודו של מכבי רמת־גן. התחרויות בוודו לבוגרים, לנוער ולילדים.

נצחונות לסקוטלנד ואייר בגביע העולמי

גלאזגו, 16 (עי"ר). 50 אלף צופים חזו כאן באיצטדיון האמפדן פארק בנצחונה של נבחרת סקוטלנד על נבחרת דנמרק 0:2 (0:1). היה זה משחק ... בגביע העולמי. גם ב־משחק הראשון ניצחו הסקוטים ... דלגליש הבקיע את השער הראשון כבר בדקה הראשונה, ופיטר לוריזר השלים בדקה ה־46.

סקוטלנד צועדת בראש הבית עם 4 נקודות, לפני דנמרק (0 נק') ו־צ'כוסלובקיה, שעדיין לא שיחקה.

אייר — צרפת 1:2

דאבלין, 16 (עי"ר). נבחרת ה־כדורגל של אירלנד הדמפשית (אייר) הנחלה כאן תבוסה, כשניצחה לעיני 30 אלף צופים את צרפת 1:2, במס־גרת המשחקים המוקדמים על הגביע העולמי (בית פ').

לאחר שני מחזורים, צועדת אייר בראש עם נצחון והפסד, לפני צרפת ובריה"מ.

מערב גרמניה — שוויץ 1:5

דיסלדורף, 16 (עי"ר). 70 אלף צו־פים חזו כאן, באיצטדיון החדש של דיסלדורף, בבכורתה של נבחרת ה־כדורגל המערב גרמנית על נבחרת שוויץ 1:5 (0:2) במסגרת ידידות. גארד מילר, מלך השערים בגביע העולמי, הבקיע ארבעה שערים ב־דקות 23, 30, 47 ו־75. והצלה בזה ל־55 את מאזן השערים שלו ב־42 הופעותיו בנבחרת. השער החמישי הובקע על ידי גינטר נצר בדקה ה־52, ואילו את שער הכבוד לשוויץ כבש קינצלי בדקה ה־82.

דרבי במנצ'סטר השבת בליגה האנגלית

לונדון, 16 (עי"ר). הדרבי של מנצ'סטר יעמוד השבת במוקד מש־חקי המחזור ה־18 בליגה האנגלית בכדורגל, כשמנצ'סטר יונייטד מדורגת במקום ה־20, כשר־לזכותה 12 נקודות בלבד.

ארסנל, השניה בצמרת, תארח ב־לונדון את אברטון (10), והמוליכה ליברפול — את ניוקסל (6).

יתר המשחקים: קובנטרי (13) — שפילד יונייטד (15), לסטר (19) — סאוטהאמפטון (5), קריסטל־פאלאס (22) — לידס (3), נוריץ' (8) — ווסט־ברומיץ' (18), סאותהמפטון (11) — צ'לסי (4), סטוק (17) — בירמינג־האם (21), ווסטהאם (9) — דרבי (16), וולבס (12) — איפסוויץ' (7).

איטלקי זכה בכתר אירופי באיגרוף

רומא, איטליה, 16 (עי"ר). המתאג־רף האיטלקי קרלוס דוראן זכה בכתר האירופי במשקל קל־בינוני, בהכרי־עו בנוקאאוט טכני את הצרפתי ז'ק קאנטיניאן, שנפסל בסיבוב ה־14, ל־אחר שהוזהר על ידי השופט בשל הכסיים פסולים.

אופניים

מירוצי אופניים, לזכר של חיים בריינשטיין ז"ל, יחיו מחר באשק־לון הזויעק — בשעה 7.30 בבוקר.

הצפון נגד הדרום בהרמת משקולות

בבית שרת בגבעתיים תהיה ה־ערב התחרות המסורתית בין נבחרות הצפון והדרום, בהשתתפות בחירי המשקולאים בארץ. תחילת ה־תחרות — בשעה 8.

קליעה

שתי תחרויות קליעה, במסגרת אליפויות הפועל ומכבי, יהיו מחר. ברמת־גן תהיה אליפות הפועל ב־רובה סטנדרטי (60 בדור, כשכיבה) ובאשדוד — אליפות מכבי ברובה סטנדרטי באותו מקצוע. תחילת ה־תחרויות — בשעה 9 בבוקר.

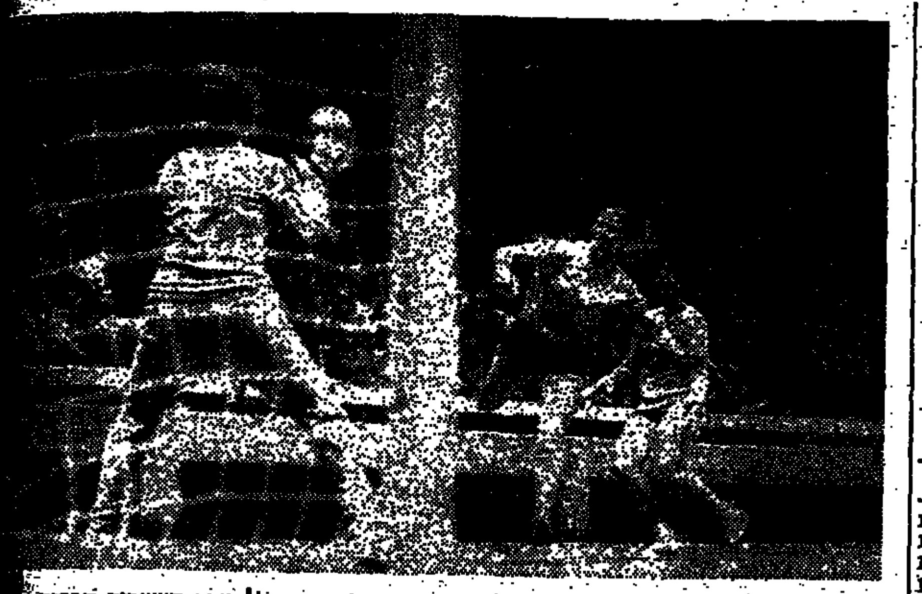

אחר השערים הרבים אלופת הולנד, קבוצת מאמסטרדאם, בטורניר גביע אירופה בית־אליפה האלופה הישראלית, ומכבי ארויים רמת־גן. (צילום: אריה ...)

במוקד המחזור העשירי במחוז הדרום:

הפועל חולון נגד שעריים בני־יהודה — למאבק באילת

הגיע מתר לקיצו השליש הרא־שון של המאבק על שני הכרטיסים לעליה לליגה הלאומית. עשוי שוב להתחולל מיפנה בצמרת המחוז הד־רומי של ליגה א' בכדורגל. אליו עלה בשבת התולפת בני־יהודה, ש־הנחילו להפועל חולון את הפסדו ה־ראשון העונה.

מחר צפוי לחולונים מאבק ביתי עיקש וקשה נגד מכבי שעריים, ש־עדיין לא השלים עם יציאתו מה־מירוץ, חרף היותו מדורג במקום ה־6. מאבק קשה לא פחות צפוי למו־בילים, בני־יהודה, היוצאים להתמו־דדות־חוץ באילת עם הפועל המקומי (מדורג 12), המהווה מאז ומתמיד יריב עיקש במגרשו הביתי.

מירוץ צמוד בצפון

בצמרת מחוז הצפון עשוי להיסתמן שבת נוספת המירוץ הצמוד בין ה־פועל חדרה (מדורג 1) להפועל רמת גן (מדורג 2), שלשניהם מאזן נקו־דות שווה (14), אך להדרתים יתרון של 5 שערי זכות.

המובילה מהדרה תארח במגרשה את הפועל טירת־הכרמל (מדורג 4). עם סיכוי סביר לעבור בהצלחה גם מכשול גבוה זה, כדי להותיר את הפועל רמת־גן — שיארח את קבוצת התחתית העיקשת של הפועל נחליאל (מדורג 15) — שבוע נוסף במקום השני בדירוג.

צמרת ליגה א' — צפון

1.	הפועל חדרה	9	21—7	14
2.	הפועל ר"ג	9	18—9	14
3.	מכבי הרצליה	9	15—10	12
4.	טירת הכרמל	9	13—8	12
5.	הפועל עכו	9	14—11	12

צמרת ליגה א' — דרום

1.	בני־יהודה	9	18—10	15
2.	הפועל חולון	9	13—7	14
3.	הפועל רמלה	9	15—10	12
4.	הפועל יהוד	9	18—14	12

יתר משחקי מחוז הצפון: הפועל מגדל־העמק, הפועל מנוה־יהודה — הפועל צפת, ה־הפועל הרצליה — הפועל טבריה, בית"ר פועל בנהריה — נתניה — הפועל קרית־שמונה, הפועל בני־ברנרת — הפועל עכו, הפועל גבעת־חיים — הפועל הרצליה.

יתר משחקי מחוז הדרום: הפועל לוד — מכבי רמת־עמידר, הפועל יהוד — הפועל אשדוד, בית"ר רמלה — הפועל דימונה, הפועל בית־שמש — הפועל בת־ים, הפועל קרית־אונו — הפועל רמלה, הפועל באר־יעקב — הפועל ראשון־לציון.

יגור — הערב ב... הפועל ירושלים

בליגה לכדורסל

מאת סופר „ספורט הארץ"

חמישה משחקים יערכו הע־מחזור התשיעי בליגה הלאומית לכדורסל. המשחק השישי, בין ... בגבעת־מרגר/נצן למכבי רמת־ג... הזה ליום שלישי בגלל הופעת ה... נגים בבוקארשט. מוקד משחקי ... יתמודדו ביגור הפועל ירושלים ... פועל גבת/יגור (7.30).

האלוף, מכבי תל־אביב, ישו... ביד־דוד נגד הפועל גבעת ... אלפה (8); הפועל קרית־זיק ... רת את הפועל אשדות־יעקב ... הפועל מגידו יתמודד במשמר ... עם מכבי חיפה (7.30), ובתל ... ייפגשו ביתי"ר ירושלים והפועל ... אביב (3.45).

בליגה הארצית

שני משחקים מוקדמים יהיו גם בליגה הארצית. במחוז ייפגשו שתי הקבוצות שעדיין בתחתית הטבלה — הפועל חיפה על גבעת/מורג (8.45). בנמת רום יתמודדו הפועל רמת־גן ופועל חולון (8).

MATCHMAKERS
מצ'מייקרס לשרותך
אם יש לך דירה למכירה או להשכרה בירושלים
לנו יש קונים ודורשים — בארץ ובחו"ל
„השדכן" באמצעותנו
תן לנו למצוא בשבילך את הקונה המתאים.
התקשר היום וזכה לטיפול אישי,
שירות מסור, פתרון מהיר ותמורה גבוהה
מצ'מייקרס — נכסים והשקעות
ת.ד. 606 ירושלים 91000 טל. 80661/2/3

השתתפות לניהול בית ספר יסודי
כפר שמריהו—רשפון
הבריזה מס' 1/11/72
השתתפות לניהול בית ספר יסודי כפר שמריהו—רשפון מבריזה על קבלת הצעות מקבלנים לבנית חדר אחות והרחבה בבית הספר המשותף לכפר שמריהו ולרשפון.
את פרטי העבודה ותנאי ההבריזה אפשר לקבל תמורת 50.— במשרדי המועצה המקומית כפר שמריהו, רח' דרך הגנים 4, יום בין השעות 8.00—12.00.
את ההצעות יש למסור בהעטפה סגורה במשרדי המועצה המקומית לא יאוחר מיום ו' 8 בדצמבר 1972 בשעה 12 בצהרים.
להצעה יש לצרף ערבות בנקאית בשעור של 10% מערך ההצעה.
על המציע לתת אשראי קבלני בשעור של 33% לתקופה של 30 חודש אשר יגוכה מכל חשבון חלקי במשך בצוע העבודה. השבונות חלקיים ישולמו בתוך 30 יום מיום אשורו של המהנדס.
אין השתתפות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
שרגא מידשמיין
יו"ר השתתפות לניהול בית ספר יסודי
כפר שמריהו—רשפון

פפ
אנחנו יודעים...
בטוח גם אתם!

לתשומת לב!!
סוכני מכונות כביסה בישראל
„אור הכרמל" חיפה, טל. 539684 בית מלאכה מנוסה לתיקוני מכונות כביסה אוטומטיות מכל הסוגים.
מעוניין בקבלת שירות לכל אזור הצפון.
בצוע מעולה באחריות מלאה.
בהצעות לפנות טל. 539684 חיפה.
בין השעות 8.00—16.00 ללא הפסקה.

דחף
הקו הבטוח בין שתי נקודות
אל על

המחלקה ליחסי ציבור

אוניברסיטת בר־אילן
מזמינה את הציבור לסימפוזיון על הנושא:
„האוניברסיטה הישראלית־יהודית ומקומם של המיעוטים בה"
ישתתפו:
פרופ' צבי ורבלובסקי — האוניברסיטה העברית בירושלים
מר כאמל מנצור — יועץ נשיא המדינה לענייני המיעוטים
מר אליעזר ליבנה
יו"ר: פרופ' מנחם צבי קדרי, רקטור
הסימפוזיון יתקיים אי"ה ביום שלישי, ט"ו בכסלו תשל"ג (21.11.72), בשעה 12.00 בצהרים באודיטוריום שבבנין הביולוגיה, בקרית האוניברסיטה.

אוניברסיטת חיפה
הצבור מוזמן להרצאת אורח (בשפה הצרפתית) של
מר זאן סולר
יועץ לעניני תרבות ליד שגרירות צרפת
על הנושא:
הסטרוקטורליזם
ההרצאה תתקיים ביום ב' י"ד בכסלו, 20 לנובמבר, בשעה 17.00, בחדר 712, בבנין הראשי.

דור חדש!
בתכנון רכב
מימד חדש:
בתכנון מנוע ★ בעיצוב
בבטיחות
במחיר: החל מ-26,500 ל"י

AUDI 80
דור חדש למכוניות המופת של AUDI

משאל פורי" — מיוחד ל„הארץ"

רוב מכריע תומך בפעולות צה"ל בלבנון ובסוריה

רוב מכריע של הציבור הישר־אלי סבור כי פעולות יזומות של צה"ל בלבנון ובסוריה עשויות למנוע או לפחות להקטין את פעולות המחבלים הערבים — קו־בע מישאל דעת הקהל הכל־ארצי של מכון פורי"—מחקרי דעת קהל לישראל בע"מ, שנערך לפי הזמנת „הארץ".

כמעט 75 אחוזים (74.9%) מכלל הציבור הבוגר במדינה מאמין ב־החלט באפקטיביות ההרתעה של פעולות צה"ל מעבר לגבול. עוד כ־עשרה אחוזים (10.5%) סבורים כי „יתכן" שפעולות אלו ימנעו או יקטי־נו את מעשי הטרור וכמספר הזה (10.6%) אינם סבורים שפעולות כ־אלה יביאו למניעת או להקטנת מע־שי הטרור. שאר הנשאלים (4%) נמ־נעו מלהביע את דעתם.

עם זאת סבור רוב הציבור שיש להגביל את פעולות צה"ל רק ל־בסיסי מחבלים ואין להרחיב את ה־פעולות גם על מטרות אזרחיות. רק 13 אחוזים אמרו שיש להפציץ גם ערי בירה ערביות כדמשק וקהיר.

התומכים בהפצצת ערי בירה ער־ביות באים בעיקר מקרב השכבות הפחות מתקדמות שבאוכלוסיה. ב־קרב בעלי השכלה יסודית בלבד ו־עולי ארצות המזרח נמצאה, למשל, תמיכה של כמעט 20 אחוזים בהפ־צצת ערי בירה ערביות לעומת כעש־רה אחוזים התומכים בכך בקרב בע־לי השכלה גבוהה ועולי ארצות אי־רופה ואמריקה.

יותר ממחצית (58%) סבורים גם שמוטב שצה"ל יחזיק דרך קבע ב־דרום הלבנון, באזורים בהם מרוכזים עיקר המחבלים, כאמצעי מנע נגד פעולות חבלה בעתיד.

גם כאן רבה יותר התמיכה בתפי־סת קבע של דרום הלבנון בקרב ה־שכבות הפחות מתקדמות שבאוכלו־סיה. בקרב יוצאי ארצות המזרח ו־בעלי השכלה יסודית בלבד תומכים בכך יותר מ־65 אחוזים לעומת קצת פחות מ־50 אחוזים התומכים ב־החזקת דרום הלבנון בקרב יוצאי ארצות אירופה ואמריקה ובקרב בע־לי השכלה גבוהה.

סוכנות „דנגור" לספרים וכתבי־עת על סף פשיטת רגל; חובותיה: 300 אלף

סופרו הכלכלי של „הארץ" ... כנות ספרים וכתבי־עת מ־... לות ביותר בענף, „דנגור", ...ת לפני פשיטת רגל כיוון ש־... יכולה לעמוד בהתחייבויו־... המגיעות, לפי ההערכה, ל־... אלף ל"י.

...לוה בריבית קצוצה וספקים בחו"ל להם העביר כספים שגבה ממנויים בארץ.

לאחד הספקים, „טיים" (ששמע על מצבו הקשה הסכים למכור לו רק בכוזומן) נאלץ דנגור לשלם בעד האספקה מראש וכך לא נפגעו קור־איו של שבועון זה.

משיחות עם מכיריו ואלה שעמדו אתו בקשרי מסחר, מתברר כי דנגור נהג לתת הנחות גדולות ומחיריו היו לפעמים זולים בעשרות אחוזים מ־אלה של מתחריו. כדוגמה מביאים סוחרים את העובדה שהרווח שלו בכתבי עת היה כ־10%, בעוד שבענף מקובל רווח של 20%—30%.

בצד הספרים, בעיקר ספרות מק־צועית שהזמין בשביל רופאים, בתי־חולים ואחרים, לא גבה את המחיר של 4.50 ל"י לדולר (שהוא השער לספרים מיובאים) אלא הסתפק ב־שער נמוך יותר. ההוצאות היו גבו־הות והוא העסיק עובדים מעבר ל־דרוש לו.

ההתמוטטות החלה לפני כמה חד־שים, כשהתחילו לחזור צ'קים ו־שטרות שלא נפרעו. באחרונה כונ־סה אסיפת נושים והוצע להמשיך ולספק סחורה ושהוא יחזיר החו־בות בסכום של 2000 ל"י לחודש. הנושים לא היו מוכנים לקבל הסדר זה.

י. דנגור היה פקיד שקים קודם שהחל לעסוק בענף הספרים. מכספי הפיצויים שקיבל השקיע בעסק ה־חדש. רבים מהנושים שלנו והבאים אתו בקשרי מסחר רואים בו אדם הגון וישר.

כמה מספקי הספרים בחו"ל הסכי־מו לשאת בהפסדים, או להתחלק אתם עם הסוכנים המקומיים שלהם. אולם, לא ידוע על כתבי־עת ה־מוכנים לספק את העתונים למנויים למרות שלא קיבלו את הכסף מה־סוכן בארץ. מנויים אלה לא יוכלו, איפוא, לקבל את העתונים שבעדם שילמו מראש.

כפי שנודע לסופרו הכלכלי של „הארץ" נמצאים בין הנו־שים הגדולים של דנגור יבואן הספרים הגדול לוני כהן; מר צדוק קוראי „מעריב" — הסוכן בארץ של אנציקלופדיה בריטי־ניקה; רות — חברה־בת ל־הפצת ספרים של „מסדה" ו־פירסום גילה. נושים אחרים ב־סכומים קטנים, הם סוכנויות ספרים ומו"לים.

יוקטן חלקם של מפעלי נייר חדרה בחברת סבקל

מאת סופרו הכלכלי של „הארץ"

חלקה של נייר חדרה בחברת סב־קל יוקטן מ־50% ל־36.5%, כתוצאה מהשקעת 2 מיליון דולר על־ידי מש־קיעים פרטיים בפרוייקט — מסרה אתמול הנהלת מפעלי נייר חדרה בהודעה לבורסה (הודעה מקבילה נמסרה בניו־יורק שלשום בתום ה־מסחר). המשקיעים הפרטיים, ששמם לא נמסר, יהיו לאחר השקעה זו בעלי 38.5% ממניות חברת סבקל. שתתחיל בשנה הבאה לייצר מגוני האנקל. ההשקעה החדשה נועדה לאפשר את הייצור ולממש אופציות נוספות לרישיונות ייצור.

כן נמסר בהודעה, כי נייר חדרה תחלק דיווידנד ביניים של 5.5% לשנת 1972/73. המכירות באפריל־ספטמבר הגיעו ל־60 מיליון ל"י, ב־השוואה ל־48.5 מיליון ל"י בתקופה המקבילה אשתקד. הרווח לאחר מס באפריל־ספטמבר היה 4.88 מיליון ל"י, שהם 16.9% על ההון. באפריל־ספטמבר אשתקד היה הרווח לאחר מס 3.02 מיליון ל"י, שהם 10.5% על ההון.

המסחר במניות חדרה הופסק את־מול, לרגל פירסום ההודעה.

★ פקודת מעצר עד תום ה־הליכים המשפטיים הוצאה אתמול בביהמ"ש בת"א נגד שלושה צעירים בני 18—19 מקלקיליה, הנאשמים ב־נסיון לאנוס שתי תיירות צעירות מגרמניה.

(ע) מאסר שלוש שנים הטיל ביום ה' השופט המחוזי בנימין כהן בתל־אביב על נסרי תנא סאבא מיפו, אשר החזיק יותר מק"ג אופיום ו־17 גרם חשיש בביתו ביפו.

דובר „אגד" תוקף את השר ספיר

מאת א. קרן סופר „הארץ"

„נקיפות המצפון של שר האוצר מר פנחס ספיר בקשר להסכם הת־עריפים בתחבורה נובע מכך שהוא עצמו היה אחד הגורמים העיקריים להתייקרויות במשק" — אמר בין הש־אר דובר „אגד" מר מרדכי שיפמן, בתגובה על דברי שר האוצר על ההסכם. מר שיפמן אמר כי „אנו סבורים ויודעים שלמעלה ממחצית הגביה באמצעות הקואופרטיבים חוזרת בדרך זו או אחרת לאוצר".

עוד אמר, כי ההסכם שנעשה „נכ־פה עלינו על ידי האוצר ואנחנו לא היינו מאושרים ממנו, אך קבלנוהו כרע במיעוטו". הוא הוסיף כי הנ־הלת „אגד" מתכוננת לערוך פעולת הסברה בין חברי ועדת הכספים וחברי הכנסת.

נדחתה בקשת הרב מ. כהנא להתיר לו לנסוע לחו"ל

(ע). — בית משפט השלום בתל אביב דחה אתמול את בקשתו של הרב מאיר כהנא, מנהיג הליגה ל־הגנה יהודית, לצאת לארה"ב ולקנ־דה, לשורת הרצאות.

בהגישו אתמול בקשה לדיון חוזר בבית משפט השלום בתל־אביב, בי־קש הרב כהנא לצאת זמנית לחו"ל, בציינו כי עדיין לא הוגש נגדו כתב אישום, וכי הוא מוכן לתת כל ער־בות והתחייבות שיוטלו עליו, כדי להבטיח התייצבותו למשפט.

עו"ד צמרם בלום, נציג פרקליטות מחוז המרכז, התנגד לבקשה, בציי־נו כי קיימת החלטת בית־המשפט העליון האוסרת את יציאתו. לדברי הפרקליט לא השתנו הנסיבות ואין עובדות חדשות שהצדיקו ... השופט אריה אבן־ארי, דחה, אי־פוא, את בקשת הרב כהנא, והשאיר בתוקף את צו איסור היציאה.

ראש עיריית ירושלים מר טדי קולק השוהה בלונדון שלח מכתב אישי אל אחד מראשי מפלגת העבו־דה, שבו קרא לו לפעול לכך שחוק הבחירות הישירות לראשי ערים יתקבל עוד בקדנציה הנוכחית של הכנסת השביעית, כדי שאפשר יהיה להפעילו כבר בבחירות המוניציפליות הקרובות, בנובמבר 1973.

כלכלני מועצת המשאיות ו־משרדי האוצר והתחבורה, ייפגשו היום בנסיון למצוא מוצא מהמבוך של העלאת תעריפי ההובלה במש־איות. אם לא יצליח נסיון זה יובא הנושא לפני ועדת השרים לעניני כלכלה.

צו נגד שר השיכון בעניין דירה בכרמיאל

מאת סופר „הארץ"

בית־המשפט העליון בשבתו כבית דין גבוה לצדק הוציא אתמול צו על־תנאי נגד שר־השיכון, המחייבו להשיב תוך חודש ימים מדוע לא תימסר דירה בכרמיאל ליהודה בן־יונה, רס"ר בשירות קבע בצה"ל, ללא תשלומים נוספים, גם לאחר שנציב תלונות הציבור הכיר בצדקת תבי־עתו.

בכתב העתירה, שהוגש על־ידי עו"ד ש. להסיר, נמסר כי העותר מתגורר בכרמיאל מאז הקמתה ב־1965. לאחר שמילא תנאי משרד השיכון קיבל יהודה בן־יונה ביולי 1971 אישור לקבלת דירה בלי הגר־לה בשיכון פאסין בכרמיאל. זכות הקדימה ניתנה לו בגלל מחלת פר־קינסון של אמו והמדובר היה בדירה בקומת קרקע.

נציגי המשרד בגליל סירבו למ־סור את הדירה לעותר למרות ש־קיבלו הוראות מירושלים. העותר הו־סיף לגור בדירה שכורה בקומה גבוהה. בפברואר 1972 נפלה אמו במדרגות הבית ומתה. הדבר גרם צער מיוחד לעותר, הסבור שאפשר היה למנוע את התאונה אילו עבר במועד לדירה בקומת קרקע.

לאחר מות אמו ביטלו אנשי מש־רד השיכון בגליל זכותו לשיכון ו־אילו עתה הוא יכול לרכוש אותה דירה בתוספת של 18—24 אלף ל"י. העותר תובע את הדירה לפי מחירי יולי 1971. הוא פנה לנציב תלונות הציבור, שהצדיק את תביעתו אולם גם לאחר פירסום חוות דעת זאת בדו"ח נציב תלונות הציבור, מסרב משרד השיכון לתת הדירה לעותר בלי תשלומים נוספים.

שרת החינוך של הונדורס, פרופ' רטרודיס בוגראן דה־גל, נפגשה אתמול בת"א עם שר־החינוך והתרבות מר יגאל אלון (צילום חן).

דורשים מרפאה במקום הרצאות

מאת יהודה אריאל,

תושבי הכפר הדרוזי כיסרא שבגליל המערבי, שלחו מכתב ל־מזכיר מועצת פועלי נהריה. שבו הם דורשים „במקום שליחות מר־צים להרצאות הקמת מרפאה של קופ"ח".

במכתב החתום על ידי מר חמד עבדללה, מזכיר סניף ההסתדרות בכפר, נאמר בין השאר שהרצאות במקום מרגיזות את צבור התושבים שנה שאין להסתדרות אפילו מרפאה משלה ועל התו־שבים לנדוד רחוק כדי לקבל טי־פול רפואי. בכפר כיסרא כ־900 תושבים מהם 182 חברי ההסתד־רות. לפני הבחירות הקודמות נפ־תחה מרפאה על־ידי גח"ל, אך היא נסגרה כעבור זמן.

בשמו של מר א. ידלין נאמר, כי אחר סיום השביתה בקופ"ח תידון הקמת מרפאה בכפר — אולם תשובה זו לא סיפקה את התושבים והם ביקשו לא לשלוח עוד מרצים כל עוד לא תיפתח המרפאה.

תוכנית „יום הששי" לא תשודר בגלל סכסוך על הסעת אמנים

מאת גדעון אלון, כתבר „הארץ" בירושלים

תכנית הטלוויזיה „יום הששי" לא תשודר הערב, כיוון שהנהלת רשות השידור סירבה להעמיד לרשות עו־רך התכנית, מר יעקב בן־הרצל, אר־בע מוניות כדי להסיע את צוות ה־אמנים לאולפן בבירה.

שלשום הודיע סמנכ"ל רשות ה־שידור מר אהרון מוסל, למר יעקב בן הרצל, כי יועמדו לרשותו שתי מוניות בלבד, בעוד ששאר האמנים שהוזמנו לתכנית יאלצו לנסוע ל־ירושלים במוניות שרות.

מר בן הרצל שוחח בענין זה עם מנהל הטלוויזיה מר ישעיהו תדמור והשתכנע בתמיכתו בעמדת ההנהלה, פיזר את הצוות והודיע שיאלץ לבטל את הפקת התכנית.

עוד נודע כי בתוכנית שהפקתה עולה כ־40 אלף ל"י אמורים היו להשתתף הזמרים שלמה ארצי ו־צביה גורן ועמהם להקליטה אתמול לפנה"צ.

בתגובה על כך אמר דובר רשות השידור מר ארי אבנר: „היתה תק־לה בתהליך ההפקה של התכנית. נוצרו תנאים שהיו גורמים להפקת תכנית פחות טובה. לאור הבקורת ה־קשה שהיתה באחרונה על התכנית בועד המנהל ובציבור, הוחלט ש־אין טעם להפיק תכנית שלא יהיו מרוצים ממנה.

נודע כי צעד זה של הנהלת רשות השידור נעשה במסגרת קמוצים ב־תקציב נוכח מצבה הדחוק של ה־רשות ובמגמה לצמצם בהוצאות ה־ניכרות הנובעות משימוש במוניות על־ידי עובדי הרשות.

מושל מרילנד:

תכנית רוג'רס נגנזה לחלוטין

(ע). תכנית רוג'רס נגנזה ואין ל־הניח כי תתעורר מחדש — סבור מר מרווין מנדל, מושל מדינת מרילנד בארה"ב, המבקר בארץ, כאורח ה־קרן הקיימת לישראל.

מר מנדל אמר אתמול במסיבת עתונאים שהתקיימה בבית אגרון ב־ירושלים, כי לדעתו לא תעלה שוב תכנית רוג'רס — הן משום שאין ארה"ב להוטה אחריה והן בגלל שי־נויים הצפויים בממשל האמריקאי, עם היבחרו של מר ניכסון בשנית.

המדד עלה בחודש אוקטובר ב־2.4%

מדד המחירים לצרכן עלה באוק־טובר 1972 ב־2.4 אחוזים (3.2 נקו־דות) והגיע ל־138.4 נקודות לעומת 135.2 נקודות בספטמבר 1972.

העליה במדד משקפת בעיקרה את העליה במחירי מוצרי הלבשה והנ־עלה ובמדד מחירי פרות וירקות, שהיו בחלקן עליות עונתיות, וכן את העליה במדד מחירי סעיף הדיור.

המדד ללא ירקות ופרות עלה ב־אוקטובר ב־1.5 אחוזים והגיע ל־139.4 נקודות.

תביעת נזיקין על סך 350 אלף ל"י נגד קופ"ח

(ע). תביעת נזיקין על סך 350 אלף ל"י הוגשה בבית־המשפט המ־חוזי בנצרת נגד קופת חולים על ידי רופא מחדרה, הטוען כי החליק ב־מקלחת בבית הבראה של הקופה בצפת, וכתוצאה מכך נגרמה לו נכות של 35 אחוז.

התובע, ד"ר אלכסנדר זיבצר, טוען בתביעתו כי כתוצאה מרשל־נות בתחזוקת המקלחת של בית הב־ראה, החליק ונפגע. נגרם לו שבר מרוסק בצוואר הירך, מה שהצריך טיפול רב וניתוחים מסובכים. בעק־בות הפגיעה טוען ד"ר זיבצר, אין הוא מסוגל לעבוד עבודה מלאה, אינו מסוגל לעשות ביקורי בית, ונוסף לכך לא יוכל להשתתף ב־קונגרסים ובהשתלמויות, לשם קי־דום ידיעותיו המקצועיות. כן טוען הוא כי בשל ירידת כושרו הוא עלול לאבד את מקום עבודתו. כתב הגנה טרם הוגש.

ירידה בתפוקת אתא טכסטיל בגלל סנקציות

מאת סופר „הארץ" בחיפה

סנקציות שהטילו עובדים מזה כ־שבועיים במפעלי אתא טכסטיל ב־קרית אתא וקולדני המתבטאות ב־הפסקת עבודת שעות נוספות, גרמו לירידת תפוקה רצינית במפעלים.

הסכסוך במפעלים (יותר מאלפיים עובדים) פרץ בגלל התנגדות חלק מ־העובדים להסדר שהושג בין ההנהלה לבין הועד בנושא הדירוג של העובדים.

שנת מאסר לתוקף נהג אגד

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

על תקיפת נהג אגד יעקב פנ־דק מנהריה, בעת נהיגה — מאחר שנדרש להפסיק את העישון על ידי הנהג — נידון אתמול אלי אזולין בן 17 מנהריה לשנת מאסר, מזה חצי שנה בפועל וחצי שנה על תנאי.

שופט השלום בעכו מר א. כר־מי, הזהיר בנושא של אף תסקיר קצין מבחן לנוער, שביקש לא ל־הטיל עונש מאסר. חברו לתקיפה נידון עוד לפני שבועיים לשנת מאסר.

ננעלה ועידת יצרני טכסטיל

(ע). חשיבותו של ענף הטכסטיל בישראל היא לא רק במקומו ב־משק הכללי, בייצור וביצוא, אלא גם בתפקיד החברתי שהוא ממלא, באשר ענף זה קולט רבבות עובדים ועוד יזד בטוח — אמר שר האוצר, מר פנחס ספיר, במושב הנעילה של ועידת הפדרציה הבין־לאומית של ארגוני יצרני כותנה ותוליפיה. ה־מושב נערך אתמול במלון דיפלומט בירושלים.

בועידה השתתפו יותר מ־200 מג־דולי יצרני הכותנה ב־24 ארצות, והיא נמשכה ארבעה ימים.

סוכני פוגז בצפון מאיימים להשבית החלוקה

מאת יהודה אריאל, סופר „הארץ"

בפגישת הירום של סוכניה פוגז בצפון־הארץ, אמש, ... הוחלט לנקוט בצעדים עד להשבתת ה־חלוקה ... תוך שבוע מספר גדול יותר של מי־כלים לחלוקה.

כיום חסרים מדי יום 1400 מיכלים לחלוקה סדירה בצפון הארץ — עד לחיפה, דבר הגורם לקשיים באס־פקה לאיזורים הכפריים ולתלונות של הלקוחות.

מטעם הנהלת פוגז נמסר שבחודש האחרון הוצמצם מלאי המיכלים ב־חברה ב־10% (ב־3000 מיכל), בגלל הפסקה בייצור המיכלים בחברת ה־ארגז. עם זה הודה דובר החברה, שמדי חודש דרושים בכל הארץ 3000 מיכלים חדשים ללקוחות חדשים.

הפסל שער השלום של הפסל פיאטרו קאשלה יוצג בגן־העצמאות ביום ה' הבא

טקס חנוכתו של הפסל שער הש־לום מעשה ידיו של הפסל הנודע פיאטרו קאשלה, שנתרם לקרן תל־אביב לספרות ולאמנות, ייערך בגן העצמאות בתל־אביב ביום ה' הבא, ב־4.00 אחה"צ.

בטכס ישתתפו ראש העיריה ויו"ר הנהלת הקרן, מר יהושע רבינוביץ, שר החוץ מר אבא אבן, ושגריר אי־טליה בישראל מר ויטוריו קורדרו דה־מונטסמולו. כן יגישו לטכס תור־מי הפסל הבארון דוד ברטולד אור־וסטר מפאריס והאמן פיאטרו קא־שלה, מאיטליה.

במסגרת פעולות החורף של ארגון יוצאי ברגן־בלזן בישראל נפ־תח שוב מועדון בלזן בת"א והחל בו בפעילות חברתית.

ההולנדיות שוב גברו בכדוריד (3:11) 4:26

מאת שמואל קליגר, סופר „ספורט הארץ"

במיפגש הגומלין בין אלופת הולנד בכדוריד לנשים — נילוק מאמסטר־דם — לבין מכבי ארזים, שנערך אתמול בהיכל הספורט, שוב גברו השחקניות ההולנדיות על בנות האר־זים — 4:26 (3:11).

הקבוצה ההולנדית הבטיחה למע־שה עלייתה לשלב הבא של המשח־קים על גביע אירופה לאלופות עוד במפגש הראשון, שנערך ביום ב', כ־אשר הצליחה לרכוש לעצמה יתרון מבטיח בן 23 שערים! (5:28).

למעשה, היה משחק הגומלין הע־תק כמעט זהה למפגש הראשון. בנות הארזים הפגינו חולשה רבה והוכיחו הבנה דלה ביסודות הכדוריד, ואילו השחקניות ההולנדיות עשו במגרש ככל העולה על רוחן.

הבולטת במפגש זה היתה קרי פילר, יהודיה מאמסטרדם שהב־קיעה 8 שערים, ובתום המפגש הכפול נזקפו לזכותה 14 שערים, יותר מכל השערים שהבקיעו ה־שחקניות הישראליות בשני ה־משחקים גם יחד (11).

פילר, שהופיעה במכביה ה־8, ו־יצגה את הולנד בזריקת כידון, נטלה מדליית זהב (42 מ' שיא המ־כביה).

בקבוצת ארזים הסיבה לשחק, כבמפגש הראשון, השוערת שאולה גולדברג, שמנעה מקבוצתה תבוסה גדולה עוד יותר.

השערים לנילוק — פילר 8, סמית 4, מייר 3, קלישוסון 3, פולס 2, לאנ־דאוס 1, רוס 1, דה ורס 1, אדרי מייר 1. השערים לארזים: אירי כהן 3, תמר סנדיק 1, פנגר 1, ירושלמי 1.

אילת קרובה למשבר רציני ב־נושא כוח אדם בענף התיירות אמר שלשום באילת ד"ר ליבט, יו"ר הוד־אחות בתי־המלון בישראל. הוא ציין כי בתחזית הראשונה של 1973 ייפתחו באילת 7 בתי־מלון בתכולה של אלף חדר. להפעלתם יהיה צורך ב־750 עובדים, רובם מקצועיים. מאחר שבאילת לא קיים פוטנציאל זה יש להסדיר ולפתוח בית־ספר למלונ־אות באילת" — אמר.

בבבל עונת חורף, המפעיל חב־רת צים קווי נוסעים גם בעונת החורף הנוכחית רק אנית נוסעים אחת מהחוזים שברשותה. הדבר נובע בעיקר מהירידה העונתית ב־מספר הנוסעים. את הנוגה החורף ת־נצל גם העדים החברה להיקון הא־ניה הישנה.

ליעקב כהן ורעיתו

ברכות להכנס בנכם בעול מצוות

פועלי דפוס „הארץ"

הרץ גרוסברד

האמן בעל השם העולמי

בתוכנית שלום-עליכם (ביידיש)

מחר מוצאי־שבת 18.11.72 בשעה 8.30

באולם בית שלום־עליכם, רח' ברקוביץ, ת"א

כרטיסים להשיג בבית שלום־עליכם טל' 256513.

המפלגה הליברלית

תכנית שבועית

יו"ר מוסדות

היום — 17.11 בשעה 8.15 בבקר, ישיבת יו"ר מוסדות, בבית מרכז המפלגה, קומה ד' חדר 401.

דור צעיר — מרחב ת"א-יפו

הערב, ליל שבת — 17.11 בשעה 9.00, מסיבת צעירים במועדון „זבולון" רח' אר־סישקין ת"א, בהשתתף יחזקאל פלומין וראובן ויסלה.

רמת-גן

בשבת — 18.11 בשעה 11.30 לפנה"צ אספה בהשתתף ח"כ ש. ז. אברמוב על הנושא: המצב המדיני ובעיות־פנים, עו"ד מ. ל. מרון — יו"ר ההנהלה בר"ג ומ"מ ראש העיריה על הנושא: רמת־גן! תישאר רמת־גן. האספה תת־קיים בבית האזרח, רח' ביא־ליק 42.

ארגון הנשים ומח' עולים חדשים מרחב ת"א-יפו

בשבת — 18.11 בשעה 11.00 לפנה"צ „קידוש לעולים", ב־בית ציוני אמריקה בהשתת' א. סורוקה — יו"ר הועדה המוניציפלית בת"א. הפותח: העתונאי יצחק איזנברג, ה־מנחה: גב' אהובה נידס.

חוג יוצאי רומניה — חיפה

בשבת — 18.11 בשעה 7.00 בערב, הרצאתו של מהנדס ג. בדיאן — יו"ר החוג על ענייני דיומא, בבית המפלגה בחיפה, רחוב הנביאים 32. לאחר ההרצאה יוקרן סרט.

יוצאי מרכז אירופה — מרחב ת"א-יפו

ביום ראשון — 19.11 בשעה 8.00 בערב, אסיפת הסברה בהשתתף ח"כ ד"ר א. רימלט — יו"ר המפלגה, בבית מרכז המפלגה, קומה ד' באולם „מי־רנבורג". הפותח: ד"ר עקיבא הופמן — יו"ר הנהלת המר־חב.

דור המשך — נתניה

ביום ראשון — 19.11 בשעה 8.00 בערב, ישיבת חברי דור המשך בנתניה, בהשתתף ח"כ גדעון פת.

ארגון הנשים — בת-ים

ביום ראשון — 19.11 בשעה 8.00 בערב, פגישת חברות בבית גב' אילנה פרנסיס, רוט־שילד 54. ביום שני — 20.11 יערך טיול לישובי הגליל ה־עליון. פרטים והרשמה אצל המזכירה א. פרנסיס, טל: 861780.

כפר קרע

ביום שני — 20.11 בשעה 2.00 בצהרים מתקיימת פגי־שת פעילים של הסניפים: כפר קרע, ערה, ערערה, אום־אל פחם. הפגישה תתקיים בכפר קרע בהשתתף זאב גרגו.

חוג דוברי אנגלית — מרחב ת"א-יפו

ביום שני — 20.11 בשעה 8.00 בערב, אספת הסברה ב־השתתף עו"ד יצחק ברמן — יו"ר מזכירות הרחוב, באו־לם „מירנבורג" בבית המפ־לגה, רח' אבן־גבירול 68. הפותח: פרד גידון — מרכז החוג.

מרחב תל-אביב—יפו

ביום שני — 20.11 בשעה 7.30 בערב, ישיבת הועדות לעניני בתי־חולים ורפואה צבורית בהשתתף: הגב' שרה חורון — חברת מועצת ה־עיריה ומר אליעזר סורוקה — יו"ר הועדה המוניציפלית, בבית המפלגה רח' אבן־גבי־רול 68, קומה ה'.

ועדה מוניציפלית — בת-ים

יום שלישי — 21.11 בשעה 11.00 לפנה"צ, ישיבת הועדה המוניציפלית של סניף בת־ים, בהשתתף מר ג. מטלון — יו"ר המחלקה המוניציפלית הארצית. הישיבה תתקיים ב־בית מרכז המפלגה בת"א.

ירושלים

ביום שלישי — 21.11 בשעה 7.30 בערב, ערב שאלות ות־שובות לתושבי הבירה עם ח"כ ד"ר א. רימלט — יו"ר המפלגה, במועדון המפלגה, רחוב החבצלת 9.

לוד

ביום שלישי — 21.11 בשעה 4.30 אחה"צ ישיבת הנהלת הסניף בהשתתף ז. גרגו.

בני-ברק

ביום שלישי — 21.11 בשעה 7.00 בערב, תתקיים מסיבת בית בביתו של ד"ר פרידלר בבני־ברק, רחוב יוסי 6, ב־השתתף רפאל הצבי.

ארגון הנשים — מרחב ת"א-יפו

ביום שלישי — 5.12.72 ב־שעה 7.30 בערב, תתקיים מסיבת חנוכה מסורתית ליד שולחנות ערוכים ותכנית אמ־נותית, בבית מרכז המפלגה, קומה ד'. כרטיסים ניתן להש־יג במשרדנו רח' אבן־גבירול 68 ת"א, קומה ה' כל יום בין השעות 12.00 — 8.00 (פרט ליום ו').

ועדת ארגון — דור צעיר

ביום רביעי — 22.11 בשעה 7.00 בערב, ישיבת ועדת ה־ארגון של הדור הצעיר, בבית מרכז המפלגה קומה ה', ב־השתתף מר יחזקאל פלומין.

כנס הנהלות סניפי הדרום

ביום רביעי — 22.11 בשעה 7.30 בערב, כנס הנהלות של סניפי הדרום, באולמי „פנינת הדר" בראשל"צ, רח' עין ה־קורא. בהשתתף: ח"כ ש. אר־ליך, ח"כ ג. פת, ר. הצבי וחברי מינהל הארגון הארצית.

ארגון הנשים — רמלה

ביום רביעי — 22.11 בשעה 4.00 אחה"צ, ישיבת ההנהלה בבית גב' חנה גרשי, שכון עממי מס' 5.

ועדה מוניציפלית — אבן-יהודה

ביום רביעי — 22.11 בשעה 6.00 בערב מתכנסת הועדה המוניציפלית של סניף אבן־יהודה.

המדור לאקדמאים — מרחב ת"א-יפו

ביום רביעי — 22.11 בשעה 8.00 בערב, מיפגש אקדמאים עם יו"ר המפלגה ד"ר א. רי־מלט — יו"ר ועדת החנוך של הכנסת, שירצה על: „ממשל, אקלים חברתי וחנוך הדור הצעיר", בבית ציוני אמריקה בת"א. בתום ההרצאה יערך דיון. המנחה: עו"ד ידידיה בארי.

ועדת הארגון — מרחב ת"א—יפו

ביום חמישי — 23.11 בשעה 7.30 בערב, פגישת פעילים בבית מרכז המפלגה, קומה ד' באולם „מירנבורג", בהשתתף מר י. ג. סלפטר — יו"ר ועדת הארגון וסגני היו"ר ר. ויטלה וג. קולמן.

הנהלת המועצה הכלכלית

ביום חמישי — 23.11 בשעה 6.00 בערב, הנהלת המועצה הכלכלית, בבית מרכז המפ־לגה קומה ד' באולם הישיבות, בהשתתפות מר ד. שיפמן — יו"ר הנהלת המועצה.

ירושלים

ביום חמישי — 23.11 בשעה 7.30 בערב ישיבת יושבי־ראש הועדות, בהשתתף ח"כ אברהם כץ. באותו יום בשעה 8.00 בערב — ישיבת ועדת אק־דמאים בהשתתף: עו"ד י. בארי וה. הרטום.

חיפה

ביום חמישי — 23.11 בשעה 8.00 בערב, בבית המפלגה, רחוב הנביאים 32, ירצה ב־מסגרת המועצה הכלכלית מר ז. סוזאייב על הנושא: הבע־יות האקטואליות של המשק הישראלי. ינחה: אדגר לוי — יו"ר מועצת הסניף.

דור המשך — רעננה

ביום חמישי — 23.11 בשעה 8.00 בערב מסיבת בית ב־רעננה, בהשתתף: ח"כ גדעון פת.

עפולה

ביום חמישי — 23.11 בשעה 4.30 אחה"צ פגישת פעילים בעפולה, במועדון המפלגה ב־השתתף נציג המרכז.

בית שאן

ביום חמישי — 23.11 בשעה 3.00 אחה"צ, פגישת פעילים בבית שאן, בהשתתף נציג ה־מרכז.

גדולה במרחב-קטנה במחיר!

Fiat 127

„פיאט 127" מקדימה את כל מתחרותיה הן בתכנון והן בביצוע! 80% מנפחה מוקדש ל־5 נוסעים + מטענם. הנוחות מירבית וה„פיניש" מושלם. המנוע בעל 903 סמ"ק והנעה קדמית — משיג תוצאות פנטסטיות. אמצעי הבטיחות כוללים צמיגים רדיאליים. צריכת הדלק חסכונית, ומחיר המכונית... קסם!

המכונית המשפחתית שהוכתרה 4 פעמים בתואר "מכונית השנה"

פרסום אדמון בע"מ

هكذا من الأصل

مكذا من الأصل

ביום שני 20.11.72 (י"ד בכסלו תשל"ג) בשעה 3.00 אחה"צ
תערך אזכרה וגלוי המצבה
על קברה של יקירתנו
ריבה קימל ז"ל
באותו המעמד ייערך גם גלוי המצבה על קברה
פרידה קימל ז"ל
אוטובוס יעמוד לרשות מוקירי זכרן בשעה 14.15 בפינת הרחובות הארי ועזה ליד בית הכנסת תמר ברחביה ירושלים
המשפחה והידידים
בארץ ובחו"ל

לתת־אלוף
שלמה גזית
אתכם באבלכם במות האם
צפורה גזית
מפקדת יהודה ושומרון

לתת־אלוף שלמה גזית
ולחברתנו שרה אנגל
השתתפותנו באבלכם על מות
אמכם היקרה
הצנזור הראשי
וחבר עובדיו

לרחל לזורביץ (צלאל)
השתתפותנו הכנה באבלך במות עליך
בעלך
האחיות
ועובדי לשכת הבריאות חדר[ה]

למשפחת חייטין
אתכם באבלכם הכבד
במות עליכם
שרגא חייטין ז"ל
צוות מתכנני מלון „לונ...
עין־בוקק
א. לוי אדריכל
ז. בלהוסקי
גולדשטיין־גונן
א. גלעד

לחנניה רצ'קובסקי
אבלים אתך על מות
אביך ז"ל
פרי־טעים בע"מ
משפחות: הוכברג, גבירצמן, מיוחס, קמינג

למשפחת רצ'קובסקי
אתכם באבלכם הכבד במות ראש משפחתכם
נחום רצ'קובסקי ז"ל
אברהם והלה דרזנר
ד"ר א. רומנו ומשפחתו
מיכאל דרזנר ומשפחתו

למשפחת רצ'קובסקי המיותמת
תנחומינו בהלקח מכם ראש המשפחה
ר' נחום רצ'קובסקי ז"ל
יעל ויצחק שובינסק

בנק ישראל
אבל על פטירתו של
מר נחום רצ'קובסקי ז"ל
ומשתתף בצער המשפחה

התיקון לחוק עידוד הסרט לקריאה שניה ושלישית בכנסת

(ל.ע.מ.) ועדת הכלכלה של הכנסת העבירה השבוע לקריאה שניה ושלישית בכנסת את התיקון לחוק עידוד הסרט הישראלי, שמטרתו לחייב את בתי הקולנוע בארץ להציג סרטים ישראליים קצרים, במקום היומן הישראלי שבוטל.

יו"ר הועדה, מר א. שכטרמן, אשר הביא את החוק עמד על תיקון חשוב שהועדה הכניסה בחוק לעומת הנוסח שהיה בהצעה המקורית שהוגשה על־ידי הממשלה:

הועדה היתה ערה לדבר — הסביר ח"כ שכטרמן — כי בחייבה הצגת סרט ישראלי קצר אין להוסיף מכשלה, העלולה לצמוח משימוש לרעה בהוראה זו. לפיכך הוסיפה הועדה פיסקה האומרת, שלא יאושר יומן או סרט קצר, אם כלולות בהם פירסומת מפלגתית או אישית, נוסף על איסור הפירסומת המסחרית.

הועדה החליטה גם להעניק זכות ערר לבעל בית־קולנוע המחויב בהצגת הסרט הקצר הישראלי האמור אם לדעתו מכיל הסרט פירסומת מסחרית, מפלגתית או אישית.

ועדת הכלכלה קיימה עקב הדיון בחוק הנ"ל דיון רחב בנושא עידוד הסרט הישראלי בכללו, בהשתתפות כל הגורמים העוסקים בענף. היא שמעה טענות על סיכויי תעשיית הסרטים בישראל ועל הפיתוח שחל בה בשנים האחרונות.

יו"ר הועדה, מר שכטרמן, עורר בעת הגשת החוק לכנסת לאישור סופי, את השאלה אם החוק מסייע למפיקי סרט ישראלי הוא הדרך הנכונה לעודד סרטים ישראליים, או שמא כדאי לבחון דרכים אחרות, כמו מתן מענקים לסרטים בעלי רמה וטיב, ולא רק לסרטי קופה.

תוגש תכנית לפנסיה מקיפה לפועלי התעשיה הפרטית

ההסתדרות עומדת להגיש לתעשיינים תכנית לפנסיה מקיפה לפועלי התעשיה הפרטית שעוד אינם כלולים בהסדר של פנסיה כזאת — אמר שלשום מ"מ מזכיר ההסתדרות ויו"ר המרכז לבטחון סוציאלי, מר ירוחם משל, בכנס ועדי עובדים ברמת גן.

המדובר בכ־150 אלף מבוטחים הנמצאים בהסדר של פנסית יסוד בלבד שאינה מבטיחה ביטוח שארים, אלמנות ונכות. כן ציין מר משל כי מדור הפנסיה בהסתדרות מעבד הצעה לפיה תשמר הפנסיה לשכר הממוצע במשק.

„אל־שעב" נגד „הארץ"

מאת יהודה ליטני,
סופר „הארץ" בירושלים

עתון „אל־שעב" האשים שלשום את „הארץ" בניהול התקפה נגדו. „אל שעב" צילם ביום ג' קטעים מ„דבר" ו„הארץ" המדברים על הקו הלאומני החריף בו נקט „אל שעב" לאחרונה. שלשום טען העתון כי „הארץ" נטל על עצמו את המשימה, ועומד בראש משמיציו. עוד הוא טוען כי היה מעוניין שבראש המתקיפים יעמוד עתון אחר.

בידיעה ב„הארץ" ביום ג' צויין, כי הוחלט בדרגים ממשלתיים שלא לסגור את העתון, אולם נשקלת האפשרות לנקוט אמצעים נגדו.

טכס הענקת כנפיים למסיימי קורס טיס

מיסדר חגיגי של הענקת כנפיים למסיימי קורס טיס, נערך אתמול אחה"צ, באחד הבסיסים של חיל האויר. את המיסדר קיבל הרמטכ"ל, רב־אלוף דוד אלעזר, שבירך את המסיימים. כן השמיע דברי־ברכה מפקד חיל־האויר, האלוף מרדכי הוד.

זכו בהגרלת מילוה פרסים תשכ"ז 1966

בהגרלה ה־27 של אגרות מלוה (פרסים) של סדרה ג' ובהגרלה שבע עשרה של סדרה ד' — שהתקיימה ביום ד' זכו האגרות הבאות:

בסך —.80 ל"י יזכו כל האגרות שמספריהם מסתיימים ב־:

ג'

0534; 0613; 0782; 0931; 1297; 1497; 2010; 2027; 2205; 3120; 3685; 4796; 5072; 5076; 5128; 5200; 5634; 6016; 6210; 6384; 6505; 6512; 6630; 7283; 7392; 7468; 7543; 7596; 8004; 9298.

ד'

0013; 0233; 0251; 0258; 1262; 1971; 2070; 2702; 2707; 2988; 3173; 3406; 3518; 4424; 4642; 4784; 5211; 5219; 5331; 5475; 5713; 6223; 6533; 7277; 7727; 7731; 8179; 8490; 8845; 9979.

בסך —.100 ל"י זכו כל האגרות שמספריהם מסתיימים ב־:

ג'

3788; 5408; 5889; 6057; 9250.

ד'

0655; 1111; 3204; 7077; 8280.

079443.

בסך —.1,000 ל"י זכו המספרים הבאים: —

ג'

019292; 024504; 051353; 085506; 086134.

ד'

006970; 018254; 026563; 034326.

בסך —.2,500 ל"י זכו המספרים הבאים: —

ג'

016744; 075341.

ד'

016136; 036591.

בסך —.5,000 ל"י זכו המספרים הבאים: —

ג'

060613.

ד'

049884.

בסך —.10,000 ל"י זכו המספרים הבאים: —

ג'

057170.

ד'

025524.

בסך —.80 ל"י זכה המספר 071301 במקום המספר 060613.

בצער רב אנו מודיעים על מותו של
נתן קוק
ההלויה תצא היום, יום ששי, י"א כסלו תשל"ג (17.11.72) בשעה 10 בבוקר מבית בילינסון ותעבור ע"י בנק לאומי ברחוב [illegible] לבית העלמין בפ"ת.
המשפחה

אנו מודיעים בצער רב על פטירת
מזל נחום
בת 44
ההלויה תצא היום, יום שישי, י"א כסלו תשל"ג (17.11.72) בשעה 10.30, מהבית, ברח' שן ארי 26, בת־ים.
המתאבלים: בעלה,
בניה
ואחיותיה

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה"ס למדע שמושי והטכנולוגיה — המכון לכימיה
מכון קאולי לכימיה שמושית — המחלקה לכימיה פיסיקלית
מודיעים על
אזכרה
לד"ר חיא עדן ז"ל
שתתקיים ביום ראשון, י"ג בכסלו תשל"ג (19.11.72) בשעה 12.00, ב„בית בלגיה", קמפוס גבעת־רם, האוניברסיטה העברית בירושלים.
ידידיו ומוקירי זכרו — מוזמנים

לבית רצ'קובסקי
אתכם באבלכם על מות האב
נחום רצ'קובסקי ז"ל
פוסידון, חברה ימית בע"מ
ויקינג, חברה לספנות בע"מ

לחברנו — הנשיא לשעבר
חנניה רצ'קובסקי
משתתפים באבלך במות אביך
נחום רצ'קובסקי ז"ל
חבריך במועדון „ליונס" חיפה

לאן נעלם הכסף?

בשוקי ההון והכספים
מאת אלעזר לוין

בשבוע המסחר שנסתיים אתמול היה שוק המניות רוגע ואדיש. המחזורים נעו בין 2 ל־2.5 מיליון ל"י ביום. דומה כי לא נמצא כרגע גורם, המסוגל להפיח התלהבות ועניין במסחר במניות. אפילו התקוה לחלוקת מניות הטבה ב־200% — מאורע ללא תקדים בתולדות הבורסה שלנו — בקירור והספקה, חיממה את השוק רק ליום אחד.

הסיבה לקפאונו של השוק ברורה: הציבור הרחב, שבידיו עשרות מליוני לירות תפשיות, אינו בא זה כמה שבועות לשוק. התנודות בשוק הן תוצאה של פעולות ספקולטיביות או לקנות מקריים. קל להבין את הלקוחות: הם נרתעים מרמת המחירים הגבוהה, כפולה מזו שלפני שנה, וסוברים שאין תקוה לגאות דומה בחודשים הקרובים. כן הם חסרים „סיפורים" על מניות מעניינות. עובדה היא, כי הידיעה על ההתפתחויות בקירור והספקה הקפיצה פי כמה את היקף המחזור במניות קירור, ספנות ופריון.

השאלה המטרידה את הברוקרים, היועצים והמשקיעים המוסדיים היא: לאן נעלם הכסף הפנוי, אותם עשרות מליונים שלפני חודש־חודשיים זרמו בין כתלי בורסת המניות?

יתרת אגרות החוב לסוגיהן אינה גדלה בשבועות האחרונים יותר מן הרגיל, וכן אין גידול של ממש בפקדונות לזמן קצוב. מצד שני, ברור כי עודפי הכספים במשק הולכים וגדלים, בשל הפעילות הכלכלית המואצת, תשלומים רטרואקטיביים על חשבון העלאות שכר, פדיון מלוה בטחון (בנובמבר — דצמבר יצאו לפדיון מלוות אלו בכ־55 מיליון ל"י); העברות כספים מחו"ל וכדומה.

המסקנה הברורה היא, כי עודפי הנזילות מוחזקים בידי רבבות המשקיעים בצורה נזילה — אם בחשבון עו"ש, במלוה לצה"מוצ' או בצורה דומה. חלק מהכספים יזרמו לבורסה בשבועיים הקרובים, עם רכישת זכויות ושטרי הון של בל"ל ב־60 מיליון ל"י.. חלק אחר מצפה לחדשות על מניה זו או אחרת.

בשבוע כה שקט, התופעה המעודדת היחידה היתה יציבות השערים. אלפי לקוחות, מחזיקים זה שבועות רבים מניות, ששעריהן לא עולים ואף נמצאים בירידה. למרות זאת, אין סימן לפאניקה או לבהלת מכירות. מכאן שהציבור מאמין בחוזקו של השוק, ביציבות המחירים ובצפיה לעליתם הקרובה — אולי לקראת דצמבר.

ביקוש אג"ח

המסחר אתמול, ככבל השבוע, היה שקט וללא אירועים מיוחדים. המחזור הסתכם ב־2 מיליון ל"י לערך. המגמה הכללית ברוב המניות היתה כלפי מטה, בשיעורים לא גדולים. הירידה הגדולה בארגמן (ראה טבלה) היא בשל האקס לדיווידנד ולמניות ההטבה. מניות קירור בנות 10 ירדו ב־10 נקודות תוך מחזור קטן. במניות רסקו היתה פעילות רבה — 42 אלף ל"י צ"נ בשני הסוגים יחד, ללא שינוי במחיר.

העניין התרכז אתמול בשוק אגרות החוב: בעקבות עלית המדד באוקטובר ב־2.2% נרשמו עליות מחירים ניכרות, כדי 4 עד 4.5 נקודות, בשערי רוב אגרות החוב, תוך מחזורים לא־גדולים. הדולר בתיך לא נסחר גם אתמול. שער הדולר בשוק השחור עמד השבוע סביב 4.42 ל"י.

עובדי המס הטילו סנקציות
מאת סופר „הארץ"

2500 עובדי מס הכנסה נוקטים זה שבועיים סנקציות בשל ביצוע הסכמים. הסנקציות הן: המפקחים אינם מקבלים קהל ואינם מוציאים שומות ומחלקת התשבונות פתוחה לקהל רק בין השעות 8—10 לפנה"צ (במקום עד שעה 12 ופעמיים בשבוע גם אחה"צ). ביום ב' עומדים העובדים להחליט על החרפת המאבק.

נסתיים קורס קציני אפסנאות

„במלחמה מודרנית מכתיבה התחזוקה את תוצאות הקרב, ולעיתים אף מכריעה אותם לשבט או לחסד" — אמר אתמול ראש אגף אפסנאות במטכ"ל, האלוף נחמיה קיין, בטכס הסיום של קורס קציני אפסנאות מתקדם.

האלוף קיין אמר עוד, כי „בימינו לא ייתכן צבא מודרני ללא אפסנאות וללא תחזוקה ישלים ומשוכללים". קורס זה — אמר — הוא בעל הרמה הלימודית הגבוהה ביותר בצה"ל בשטח האפסנאות. בקורס השתלמו קצינים מכל חילות היבשה של צה"ל. בין השאר, בתחומי הלוגיסטיקה, התחזוקה והניהול.

מאה טונות הודיים נשלחו לצרפת
מאת יהודה אריאל,
סופר „הארץ"

מועצת הלול שלחה השבוע 65 טונות בשר הודיים לצרפת, שהיה המשלוח השני בחודש זה. בסך הכל הגיע יצוא בשר הודיים על ידי המועצה למאה טונות. כפי שנמסר היו ההזמנות חד־פעמיות לקראת חג המולד, והן בוצעו על ידי כמה משחטות אזוריות.

התשלום לטונה היה בערך אלף דולר.

עבור משרד הנדסי
דרוש
שטח של 200 מ"ר
בצפון ת"א
בתנאי רכישה
לפנות לת. ד. 1334 ת"א
למס' 9804997

הודעה

האספה הכללית השנתית
של
קרן בני ברית
לבנין בתים בא"י בע"מ

תתקיים ביום ג', י"ד טבת תשל"ג (19.12.72) בשעה 6.00 אחה"צ במפעלי בני ברית, רח' קרן היסוד 3, ירושלים.

במקרה שבאספה הקבועה לא יהא מספר מספיק של חברים, נדחית האספה לשעה 6.30 אחה"צ ותתקיים באותו יום ובאותו מקום בכל מספר החברים שישתתפו.

סדר היום של האספה:
דו"ח מעשי וכספי, ויכוחים, חלוקת הרווחים, קביעת התקציב לשנות 69/70—71/72, בחירת מנהל; מזכיר, רואה חשבון ושונות.

ההנהלה

מדד שערי המניות בבורסה התל־אביבית
100 — 31.3.67

	16.11.72	15.11.72
מדד כללי	283.82	284.36
כספים וביטוח	225.90	225.83
מקרקעין	249.70	249.68
תעשיה ומסחר	431.27	433.87
חברות להשקעה	249.96	250.64
חברות נפט	231.32	231.14

שערי ניירות ערך בבורסה התל־אביבית
16.11.72

מניות			
תעשיה, מסחר ושירותים			
חשמל (ש)	71		70.5
אליאנס ב' (ש)	745		
אלקו 1 אקס (ש)	113	—7	112.5
אלקו 2.5 אקס (מ)	112.5	—6.5	
אלקטרה 1 (ש)	267		267
אלקטרה 5 (ש)	268	—2	265
ארגמן אקס (ש)	352	—117	354
ארגמן אקס (מ)	356	—108	355
ארגמן (ר"מ) אקס (מ)	373	—103	365
אתא ב' (ש)	174	—2	172.5
אתא ג' (ש)	174	—2.5	174
אתא משכה (ש)	169.5		170
בית הרכב (מ)	81		81
דובק ר"מ (מ)	357		352
קרור 1 (ש)	470	+20	
קרור 10 (ש)	429	—6	425
בבלים (מ)	173	—2	
טריב ר"מ (מ)	161.5		
ספנות (ש)	233.5	—0.5	231.5
כימיקלים (ש)	62	+0.5	
ל—אפי ר"מ	88.5		89
מולר (ש)	228		
נחושתן ר"מ (מ)	348	—2	
טבע (ש)	982	+6	
טבע (ק)	103		
סיניציה ר"מ (מ)	127	—0.5	
מפעלי נייר (ש)	אין מסחר		
עסיס ב' (ש)	280.5	—2.5	
שמן ר"מ	118	—0.5	118
תעל ב' (מ)	336	—7	336
ערד (ש)	125	—	336
כספים וביטוח			
אוצר שלטון (מ)	175	+0.5	
א' ה' ה' (מ)	283		282
אוצר לתעשיה (מ)	468		
אי.די.בי. ר"ג (ש)	247	—0.5	247
אי.די.בי. ב' (ש)	309		
בנק אגוד (ש)	289.5	+1	290
אמותק (מ)	231.5	—1.5	232
איי בריטי ר"מ (מ)	335		332
איי בריטי (מ)	327.5		
דיסקונט א' (ש)	530	+5	525
בנק לחקלאות ר"מ (ש)	95.5	+0.5	95.5
בנק מזרחי (מ)	166	—1	167
פועלים (מ)	300		300
פועלים ר"מ (מ)	324		
בנק כרמל (מ)	176	+1	
לאומי רגיל (ש)	342	—1	342
לאומי חדשות (ש)	339		339
משכ' בנין (מ)	229	+5	
פ' תעשיה 8% (ש)	84.5		
פ' משכ' (מ)	267		266
משכ' שכ' (מ)	193	—2	192
כלל תעשיות (ש)	212	—1	212
[illegible] (ש)	263		
הסנה (מ)	219		219
[illegible]	104		
[illegible] 10 (מ)	115	—0.5	[illegible]
ספנות ר"מ (מ)	203.5		
ספנות (מ)	198.5		199
סהר ב' (מ)	187.5	+1	
צור (מ)	157		
מקרקעין ופיתוח			
אזורים (ש)	189.5	+0.5	189
אפריקה 1 (ש)	309		307
אפריקה 10 (ש)	263	—0.5	
הכ' הישוב (ש)	204	—2	204
הכ' הישוב (מ)	206	—0.5	206
מטעי הדר (ש)	107		107
ישרס (ש)	163	+0.5	162.5
ב' ובנין (ש)	226.5	+0.5	227
נכסים חדשות (ש)	221		
מהדרין (ש)	182		180.5
פרי אור (ש)	159	+1	160
אגו' — ישי (מ)	124.5		
נאות אביב (ש)	82	+0.5	80.5
ריאלקו (ש)	141	—1	
רסקו ר"מ (ש)	115		115
רסקו (ש)	84.5	+0.5	84
דלק ונפט			
דלק ג' (מ)	205		
דלק (ש)	190.5	+0.5	190
ירדן א' (ש)	88		
חברות להשקעה			
אלגר (מ)	114.5	—1.5	115
אלרן (מ)	240	—4	
פועלים (מ)	250.5		250.5
יצוא (מ)	91.5		91
מז (מ)	117.5		118
אמפא א' (ש)	147		147
דיסקונט (מ)	273.5		272.5
דיסקונט חדשות (ש)	255	—0.5	255
עוז (ש)	203		
לאומי (ש)	237.5		236
סחר חוץ (ש)	118		117.5
מזרחי ב' (מ)	130.5		130.5
פריון ב' (ש)	135	—1	136
כלל (ש)	211.5	—1	211.5
שוק חופשי			
נפטא (ש)	71	—5	76
לפידות (ש)	175.5	+0.5	157.5
לפידות (מ)	179		
מניות בכורה			
אי.די.בי. (ש)	255.5		255
אמישר (ש)	67.5		
7% בנק משכ' לשיכון (מ)	164	1	163
6.5% כור (ש)	187.5		
7% צים (מ)	246		
מניות הנמחרות במטבע חוץ			
אוניקו א' (מ)	80		80.5
8% אוניקו (מ)	99.5		100
7% פ' התעשיה (ש)	217		
6% פ' התעשיה ב' (ש)	163.5		
6% פ' תעשיה גג (ש)	103.5	+1.5	
6% פ' תעשיה גג 1 (ש)	102		
גזית (ש)	72		

אגרות חוב	מכירה	שינוי
צמודות לדולר		
5% זוכא ים המלח (ש)	213.9	—0.1
5% אג"ח ים המלח (מ)	120.5	—1
6% חשמל חטיבה ב'	134.2	—1.3
חלפסון קלור מאיר 6.5% אג"ח (ש)	90.3	
הוליים 5	113.7	—0.5
הוליים 6	113.4	—1
הוליים 7	118.7	—0.6
הוליים 8	106.9	—0.3
הוליים 9	102.3	—0.9
הוליים 10	105	+0.7
הוליים 11	102.3	
הוליים 13	103	
הוליים 14	103.1	+0.1
הוליים 15	106.6	—0.9
הוליים 16	106.7	—0.7
הוליים 17	105.3	+0.7
הוליים 18	107.4	—1
הוליים בו פריון	104.6	+0.6
צמודות למדד		
קרן הדבית		
מלוה בטחון 1967		
סדרה מ"ו	181.5	+1.2
סדרה י"ז	180.8	+1.8
סדרה י"ח	178	+0.1
מלוה בטחון 1968		
סדרה א'	160.2	—0.2
סדרה ה'	157	
סדרה מ"א	155.4	
מלוה בטחון 1969		
סדרה א'	151.4	—0.3
סדרה ט'	145.6	
סדרה מ"א	144.7	—0.3
מלוה קליטה 1962		
אינדקס 132.6	160.7	+1
מלוה קליטה 1963		
אינדקס 132.6	227.4	+0.5
מלוה קליטה 1964		
אינדקס 138.5	209.2	—0.2
מלוה קליטה 1965		
אינדקס 110.1	187.1	
מלוה קליטה 1966		
אינדקס 118.7	159.5	

מפתח: ר"מ — רגילות מבכורות; א' — מניה א'; ב' — מניה ב'; ג' — מניה ג'; (ש) — על שם; (מ) — מוכ"ז; בלתי מסומנות — מניות רגילות; ● — מוכרים בלבד; ✱ — קונים בלבד.

שערי מטבע חוץ בין־בנקאיים (Interbank) אתמול (16.11.72) באירופה

מסירה מיידית (Spot)

ל"י 1 $ שטרלינג	$ ארה"ב	2.3556/60
ל"י 1 $ ארה"ב	מרקים גרמניים	3.2077/82
"	פלורינים הולנדיים	3.2290/2300
"	פרנקים שויצריים	3.7995/800
"	פרנקים בלגיים	44.05/07
"	פרנקים צרפתיים	5.0360/80
"	לירות איטלקיות	584.40/60
"	יינים יפניים	300.75/301.05

מסירה מאוחרת (Forward)

	£/$	פר"ש/$	פר"צ/$
חודש	2.3496/505	3.7940/55	3.2021/31
חודשיים	2.3441/49	3.7870/85	3.1961/71
3 חדשים	2.3391/400	3.7833/48	3.1921/31
6 חדשים	2.3245/53	3.7675/700	3.1807/22

הנתונים נמסרו על־ידי בנק דיסקונט לישראל בע"מ.

בנק דיסקונט לישראל בע"מ

	מחיר היחידה	מחיר פדיון
ארלון (34% $, 66% אינדקס)	125.34	122.20
דקל	421.3	401.2
ברוש	217.1	206.2

המנהל: חברה להשקעות של בנק דיסקונט בע"מ

החברה לניהול קרנות בנאמנות בע"מ

	מחיר יחידה	מחיר פדיון	מחיר שוק
צבר	258.2	245.9	245.9
ארז	143.4	136.7	136.7
איתן	124.5	—	121.46

הנאמן: בנק הפועלים בע"מ

בטרם צאתך לחו"ל
חסוך עגמת נפש! חסוך כסף!
התקשר עם ויליאמס מסביר הפנים
שמזה 25 שנה נודע בשירותו הבלעדית להגיש עזרה ושרותים ליהודים, חברות, אישים יהודיים ואף לבני־מלוכה, במתן עצה ידידותית החוסכת הוצאות על אודות שימוש במוצרים המוקמים בארצות חו"ל.
אנו משמשים כיצואנים מורשים למוצרים בעלי מוניטין: מייטאג — אמנה — קאלוריק — ג'נרל אלקטריק — וסטינגהאוס — סאנבים ואחרים. להשיג במבחר של מלטנים ומעלי השמל.
סור־נא לאולמי התצוגה שלנו
או פנה אלינו בכתב בדבר קטלוגים ומחירים.
Williams International Corp. (Hotel Consulate)
224 West 49 St., New York, N.Y. 10019
יצוא בלבד — אין מכירות בשוק המקומי!

כבד את אורחיך וקח הביתה
פיצה אמיתית
PIZZERIA RIMINI
תל־אביב, כבר מלכי ישראל 4

אל־טורס בע"מ
חיפה, גורדאו 1, טל. 666951—666222
טיולי חנוכה
אוטובוס / מטוס
לשארם א שייך, אילת וסיני
פנסיון מלא, כשר
2 ימים 5—4 או 6—5 בדצמבר —.236 ל"י
3 ימים 5—3 או 7—5 בדצמבר —.392 ל"י
הנחה לועדי עובדים ולילדים
פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות

החורף בא!
אם קר לך? או יורד גשם?
תוכל להצטרף אלינו למאכלים רומאיים מקוריים: עם מטבח איטלקי מעולה באוירה ביתית עליזה
אוסטריה־דה־אנטוניו
מול מלון השרון
הרצליה פתוח

רכבל ונקרות בראש הנקרה
לרגל תיקונים יהיה הרכבל בראש הנקרה
סגור
בימים ראשון עד חמישי, 19-23 בנובמבר
הערה: קיימת אפשרות לבקר בנקרות ללא שמוש ברכבל
מסעדת מצפה ראש הנקרה פתוחה לקהל

משרד התחבורה, אגף המפקח על התעבורה בדרכים
מועצת מובילי המשאות בישראל,
מודיעים על:
פתיחת השתלמות נוספת בת 5 ימים
למנהלי משרדי הובלה
ההשתלמות תערך בנתניה בין הימים 26.11.72 — 30.11.72
לפרטים והרשמה נא לפנות אל:
מועצת מובילי המשאות בישראל
רח' יהודה המכבי 63 תל־אביב, טל. 250714.

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה תל־אביב
בפיקוח משרד החינוך והתרבות
נוסד בשנת 1945
מודיע על
טקס חלוקת תעודות לבוגרי הקונסרבטוריון
הטכס יתקיים ביום ג' 21.11.1972, בשעה 20.30 בבית יד־לבנים רח' פנקס 65, ת"א
ידידי ומוקירי הקונסרבטוריון מוזמנים

לוח הכל

הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 97 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 249985, 236521, 238481
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

היום בתנ"ך

שנה היומית

לקט הגדות

דירות

● דירות 3, 3½, 4, 4½ לבנות "יפה נוף" כוכלוב 28 הרצליה 929895, 919219.

● בשכון רמת החייל — בונים דירות מפוארות 3, 4½ חדרים בבניין של 2 קומות במקום עד שקה 12.00 אור, טלפון 449454.

● ברחובות המרכז, בדירות צמר 3 חדרים מ־35,000, 3½ מ־52,000, 4 מ־80,000, 4½ מ־95,000, 5 מ־130,000 צמר דירות.

● בחולון דירות מפוארות 3, 3½, 4, 5 חדרים ברחוב חיים סוקולוב 54, טל. 845447.

● בראשון לציון כ־300 דירות בכל הגדלים — הרחבות ומימון לפי הדירה, בניה מעולה.

● דירות חדשות בגבעתיים, 4 חדרים, מפוארות, 3 חדרים, בתנאים נוחים.

● ברמת השרון בתים דירות 3 חדרים, 4 חדרים, בניה מעולה.

● בהרצליה פיתוח וילה — טלפון 936800.

● ברעננה קוטג'ים 6 חדרים בבניה, מבנים באביב — 160,000 "בונות ורד" — 449423.

● דירת 3 חדרים ברמת גן, טלפון 742399.

● בתל אביב, דירות 3 חדרים + חצר, פינתית, 3 כיווני אויר. טלפון 862025.

● בצפון תל-אביב 3 חדרים לוקסוס, 85,000 — 444384.

● בגבעתיים 3 חדרים 105 מ"ר, פונות ע"ש, 860868.

● ברמת אביב, 3½ חדרים יפים + שיפורים 96 מ"ר, 416909.

● בחולון במרכז 8 חדרים יפה ומרווחת, 866241.

● 3 חדרים על עמודים בחולון, 02-624821.

● דירת 3½ חדרים לוקסוס בנאות רחל, טלפון 836684.

● בהרצליה דירה 2½ חדרים, טלפון 779054.

● בראשל"צ למכירה דירה 3 חדרים, שמואלי הנורצים 7, כניסה מרוטשילד 94.

● דירה 3 חדרים 70 מ"ר ברמת השרון, תנאי תשלום נוחים, 778679.

● בז'בוטינסקי ת"א, דירה נאה 3 חדרים + מעלית, חניה, מיזוג, ומים חמים. טלפון 236582.

● בבאר-שבע דירה 4 חדרים, כבישה לפני תשלומים נוחים.

● בצפון 3, יפה, חזית, + ארונות קיר, טלפון 442852.

● בקריית אונו דירה 4 חדרים, לוקסוס, מלאה, כולל גן, טלפון 734814.

● במרכז פ"ת דירה גדולה 3 חדרים ק"ג ע"ש 918807 לא בשבת.

● בפתחי תקוה דירת 100 מטר 3 חדרים גדולים, פ"א + פ"ע טלפון 914882.

● בכפר סבא דירת 3 חדרים מרווחת 928789.

● 3 חדרים פינוי מיידי, רח' סוקולוב 20/3 פתח תקוה, טלפון 623820.

● בבלי 3 חדרים ק.א. הרבה שכלולים — 145,000 כולל משכנתא בערב 412638.

● בהזדמנות 3 חדרים הדסה בצפון תל-אביב, טלפון — 232589.

● קיראון, 3 חדרים, קומה ג', ארונות קיר, פינוי 14 חודש, טלפון 737488.

● בהרצליה דירה 3 חדרים לוקסוס, כמכת אמריקאי ק"ג ביד התשעה, טל. 928656.

● בגבעתיים 3 חדרים + הוספות, מקום נבוה יפה, להתקשר בערב 760798.

● דירה קומה א (עליונה) 3 חדרים ברח' דופין ת"א כל. בשעות הערב.

● דירת גאר 3 חדרים קומת ע"ש חזית בבתים ברחוב שקט ע"י המרכז 887924.

● למכירה דירה 3 חדרים, 3 כיווני אויר.

דירות

● בראשון לציון דירות 3, 3½, 4 חדרים, טלפון 946180.

● בראשון לציון — למכירה דירות 3, 3½, 4 חדרים, טלפון 946180.

● עומר למכירה בהזדמנות צמוד לא חדש — 259007.

● למכירה 3 דירות בנות 3 חדרים ברמת גן, טל. 842387.

● בראשל"צ דירות 3 חדרים מ־95,000, טלפון 946888.

● דירות בראשון-לציון — ראה לפרסום ברחובות.

● ברחובות דירות 3 חדרים, 4 חדרים — טלפון 946180.

● ברמת גן 4 חדרים, בית 6 דירות, "ישראלוואל" 58963.

● ברמת השרון — בבניה יחידה קומה א', 3 כיווני אויר, טלפון 881895.

● בחולון במרכז דירה 3 חדרים לוקסוס, טל. 845093.

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בבבלי 3 חדרים, כל הלוקסוס, "אילני" 165,000, 247625.

● אזור נאה אברהים 3, 3½, 4, 4½ דירות, 100,000, 125,000.

● ברחובות 4 חדרים בקרבת מכון וייצמן, טל. 952822.

● בהרצליה 4 חדרים + ארונות קיר, טלפון 280889.

● בקיראון 3 חדרים פינתית, ארונות קיר מפארים, 250408.

חדרים 2-2½

● למכירה דירה 2½ חדרים בת ים, ארלוזורוב 3, טלפון 871182.

● למכירה בחולון 2 חדרים + פ.א. מכירה מיידית, טל. 844846.

● בהזדמנות 2½ עם משכנתא — 15,500 792150.

● במרכז רמת-גן 2½ חדרים עם 3 + פ.א. קיר, 90,000 טלפון 233522.

● בגבעת רמבם 2 חדרים, חזית, קומה ג', ברחוב סירני 4 לבוקר, 9—12, 18—21.

● ברמת-גן 2 חדרים והול, בסביבה שקטה, 15.30.

● דירה 2 חדרים + פ.א. הול גדול, ארונות קיר, 942165.

● 2 חדרים + ½ + הול מאור 2 מרפסות, 915790.

● בחולון 2 חדרים פ.א. 3 כיווני אויר, 13 דואק.

● דירה 2½ קומה ב' חזית פ"א, 3 כיווני אויר, בבלי, 21 נבעתיים.

● ברמת אביב 2½ + פ.א. חדר שינה מרווח + ארונות קיר, 414413.

● בראשון לציון 2 חדרים חזית במרכז + משכנתא, 10 ראשל"צ.

● בהזדמנות דירה 2 + הול, 2 מרפסות, ארונות, מיידית, שד' נורדאו, 956802.

● 2 חדרים בשכון שיכון ב' הרצליה, 829276, 17.00—16.30.

● בצפון תל-אביב, מפוארת 3 מרפסות, 2 חדרים, 445167.

● 2 + חצי + ארונות, ק"ג, 234588.

● בפ"ת 2 + הול מטופח, 17.00.

● דירה יפה 2 חדרים ברמת גן, 239456.

● למכירה 2½ חדרים קומה ב' חזית ברחוב קריניצי 4, 61.60.

● בהזדמנות במרכז בבלי 2 חדרים הול ארונות, 60 — 2.00.

● 3 חדרים ברמת-גן הברזל 25, 733384.

חדרים 1-1½

● במרכז פ"ת דירת חדר למכירה, אלפסי 4 בן יהושע 908810.

● למכור דירת חדר וחצי הול ובחוץ בניה מיידית, טלפון 947421 ראשון לציון.

● הזדמנות במרכז למכירה דירת חדר + טלפון, מיידי, 123819.

חדרים מרוהטים

● חדר מרוהט להשכיר בדירה של 3 חדרים, 20.00—17.00.

● חדר מרוהט להשכיר בדירה של 2½ חדרים, 10.00—14.00.

● חדר בפנים עם כניסה נפרדת, 14—19, 224450.

● בבבלי חדר מרוהט מש' צנת הוספיטל, 13/4.

● חדר מרוהט ליחיד, בתל-אביב, 64 דירה 7.

● ליד העירייה, ליחידה חדר מרוהט טלפון 266492 —15.

● 2 חדרים מרוהטים בדירה + הסקה במעלות דפנה טל. 281004.

● להשכיר חדר מרוהט + פינה בשלום ברוקס בזיהודה.

● חדר מרוהט להשכיר במרכז חולון טל. 845850.

● חדר גדול בדירת בתורות בבני ברק טל.

● ברמת-גן חדר מרוהט ליהודה, 417922.

● שני חדרים מרוהטים בתל-אביב, 764628.

● שותף/ה דירה + טלפון, 446611.

דירות בדמי מפתח

● ברמ"ם דירה שלושה חדרים שדרות עם טל. 224182.

● 2 חדרים קומה 3½ בצפון מתנה לסרק 287944.

● להשכרה ברמ"ם 2 + הול ק"ב, רחוב טרומפלדור 17, פינת רחוב כנרת 8, לפנות לישראלי.

● ברמ"ם דירת 2 + כל הנוחיות, בשכונת התקוה רח' מרפון 6 א' ראובני עליות.

● בסביבות מלצ"ם דירת 2 ע"ע חזית 244051.

● ברמ"ם דירת חדר קומה ב', 11.00—12.00 בשבת.

● בצפון תל-אביב 3 ע"ע חזית, כניסה מיידית, 240342.

● שני חדרים בבן יהודה 45 + טלפון פינוי מיידי — 259689.

● בדמי מפתח 3½ חדרים 1 מנורה רמת גן, 794611.

● ברמ"ם דירת 2 חדרים רחוב קריניצי טלפון 721015.

● ברמ"ם דירת חדר-ארונות 10, ר"ג טל. 768079.

דירות מרוהטות

● מפוארת, 4 חדרים + פ"א, מרוהטים + טלפון + חימום, ברמת אביב 221756.

● דירת 1½ חדר מרוהטת בשדרות, 450.— טלפון 225461.

● 2½ מפוארים בגלופסין ע"ע + טלפון לחצי שנה — 615768.

● בשכון הדשי ברמת-אביב דירת 3 חדרים מרוהטת + טלפון, 14—9.

● בגבעתיים, דירת לוקסוס מרוהטת, 3 חדרים גדולים + טלפון, 741873.

● 3 חדרים מתאים למשרד, 447187, 19.30—18.30.

● בגבעתיים חדשה ונהדרת 4 חדרים בשכ"ת מלפנות — 266840.

● דירת 2 חדרים מרוהטת בשדרות נורדאו + טלפון, 243033.

● להשכיר 3 חדרים מרוהטים מקום הסבבה בבית 7, 868768.

● דירת 2 חדרים מרוהטת קומפלט, 68805.

● 3½ מפוארים למכונאים בצפון, 241518.

● להשכרה ברמת-אביב 3½ חדרים מרוהטים קומפלט + טלפון 415003.

● דירה 3 חדרים לוקסוס בסביבת ויצמן תל-אביב + טלפון, 614114.

● בסביבות בתיליסין ב' דירה 3 מרוהטת + טלפון 244051.

● להשכיר דירה מרוהטת 3 חדרים בנוה אביבים — 262829.

● להשכרה דירת מרוהטת 2 חדרים, מרפסות, 361507.

● להשכיר 3 חדרים מרוהטים, 759217.

● דירה 3 חדרים מרוהטת ברמת-גן + טלפון להתקשר 613265.

● להשכרה באפקה דירת 2½ חדרים ל־6 חודשים, טלפון 770348.

● להשכרה 2½ חדרים ברמת גן, 792566.

קבלנים

● בראשון לציון — קיבת ממשכנתא דירות, צעירים, 941554.

● בחולון בנאי דירות 3 חדרים, 946406.

● בראשון לציון — דירות 4 חדרים, 946180.

תורנות בתי מרקחת

תורנויות בתי חולים

בתי כנסת

וילות ובתים

עתות רופאים

מכזו מן الأصل

هكذا من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב, שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248965, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.06 ל"י לשורה, יום ו': 1.20 ל"י לשורה

● בלוד במרכז ע"י העיריה להשכיר דירה מרוהטת 3 חדרים 90 ממ"ר + טלפון. לפנות אתולף כלה, דוד המלך 75/14 לוד טל. 962744 בכל שעות היום.

● בצפון תל-אביב 2½ חדרים + מעלית להתקשר — 229786 בערב.

● בנוה מגן דירה מרוהטת 3 חדרים וטלפון להשכרה. להתקשר בימים ששי ושבת טלפון 778028 או 779437.

● בבתים דירה מרוהטת 2 חדרים קומה רביעית טלפון 915634 בין 16.00—19.00.

● בחולון דירת 3 מרוהטת לוקסוס חדשה, כניסה מיידית טל' 857758.

● דחוף!!! בגבעתיים 3½ מרוהטת קומפלט + יחידה + טלפון. 254218 15—19 שישי שבת.

● בצפון תל-אביב דירת חדר מוגדלת, מרוהטת (מטבח + גז + טלפון) בשכ"ח 227041, 772986.

● בבת-ים דירת 3 חדרים מרוהטת, טלפון 863278.

● בפתח-תקוה 3 מרוהטים עם טלפון. 400.— לירות. להתקשר 906207.

● דירת חדר מרוהטת קומפלט בשכ"ח בצפון ת"א — 444034.

● במקום שקט במרכז רמת-גן, בשכ"ח 2½ מרוהטים — 730410.

● בצפון תל-אביב, דירת 2 חדרים מרוהטת + טלפון. 239844.

● ברמת-גן דירת 3 חדרים מרוהטים לוקסוס + מטבח כשר, לחצי שנה. 740171.

● בצפון תל-אביב 2 יפים מרוהטים. טלפון: 254439.

● בשכ"ח 2 חדרים מרוהטים לשנה בירושלים. טל. 30501.

● 2 חדרים מרוהטים בצפון ת"א, בשכ"ח טל. 444192.

● ברמת-גן 3 ברח' יהודה הנשיא, ק"ב, רהוט חדיש — 235398.

● 2 חדרים + הול אפשרי מרוהטת ברמת-גן 771696 — 17.00—21.00 ללא מתווכים.

● 3 חדרים מרוהטים בצפון ת"א. 225787 19—22.

● דירה מרוהטת לוקסוס + טלפון, בפתח תקוה להשכיר לכמה שנים — 3½ + פ"א + 2 מרפסות, ע"א. 755007 ע"ע.

● בפ"ת להשכיר 2 חדרים מרוהטים טל' 828663 מנחם.

● בשכ"ח דירת 2½ חדרים מרוהטת בצפון תל-אביב — 500.— ל"י לחודש. טלפון ביום 446485.

● סטודנט מחפש שותף/ה לדירה ברמת-אביב. טלפון 236465.

● 3½ חדרים מרוהטת במרכז כניסה מיידית. טלפון 945192.

● בנתאניה 2½ ע"י הילטון כניסה מיידית 241445.

● 3 קומפלט יפים חיקון 243963 621481 16.00 מ.

● 3 מרוהטים + טלפון בצפון — 500. טל. 283204 224207.

● עוזבי קיבוץ מחפשים שותף/ה לדירת 3. טלפון 17.30 249876.

● בשכ"ח 3 חדרים מרוהטים + טלפון בסביבת הבימה. טלפון 442917 מ' 16—19.

● דירה שלושה מרוהטת בסביבת גורדון בריהודה — 226556 226617.

● בצפון בשכ"ח, 3½ כמו גג, פרטר גבוה, מרוהט + טלפון מתאים גם למשרד 259202 208578.

● באזור 3 חדרים מרוהטים, ובעבודה — 245079, 845131.

● דירה מרוהטת 2½ חדרים + גז ופריג'ידר ק"ב הזית 821508 פרט לשבת.

● בצפון דירת 2½ חדרים מרוהטת עם טלפון 446070.

דירות בשכר חודשי

● דירה 2½ חדר + מסדר וגז טל. 223685 אחה"צ, — 51908 לפנה"צ.

● 2 חדרים חדשה. במרכז הרצליה, 260704 17—19 ר בשבת כל היום.

● להשכיר בבתים, בבית משותף חדש לגמרי דירת פאר 3 חדרים, + הול גדול וכו' + כל השכלולים טל. 613249 מ16—19 (חוץ מ' שבת) ו-86916 בשבת ובימי חול מ20.30.

● 4 חדרים בדמ"פ, בן יהודה 73 קומה ג', 229532 — 16—20.

● דירה בת 4 חדרים בשכ"ח להשכיר 6 חודשים או 18 חודש אפשר לראות בשבת מ9.00 עד 1 לפנה"צ ומ4 עד 7 בערב רמתאביב רח' לוינן 4 דירה 5, טלפון — 413833.

● בשכ"ח דירה 2 חדרים + 3 מרפסות הלסינקי 262046.

● בנוה-אביבים 4 חדרים בשכ"ח קומה ה', ארונות קיר כניסה מיידית טל. 411349.

● בפ"ת, לכניסה מיידית, 3, חדשה, מרוהטת חלקית פרטים 413109.

● להשכיר בשכ"ח בצפון ת"א, 3 חדרים, טל. 412380 16—18.

● בראשל"צ ברחוב גורדון דירת 3 מקומית, ריקה טלפון: 053-24468.

● במרכז גבעתיים 2 חדרים מרוהטים והול להתקשר — 416339.

● להשכיר בשכ"ח בצפון תל-אביב דירת 3 חדרים, טלפון 3047.

● בצפון בשכ"ח דירת 2 חדרים ריקה + טלפון לפנות 862841.

● להשכיר בשכ"ח בצפון ת"א 2 חדרים מרוהטים + טלפון 20 ג'.

● להשכיר בשכ"ח בבת-ים 3 חדרים 400.— לירות. טל. 813.

● בשכ"ח דירת 3 חדרים + פ"א, ע"י מרכז ראשון. טל. 872841.

● להשכיר בשכ"ח בכיכר המדינה דירה מרוהטת 3 חדרים + טלפון + מעלית. 745487.

● להשכיר בשכ"ח ברמת אביב קומה ב' 3½ + מעלית 2½ ל"י 250.

● בשכ"ח 3½ חדרים ריקה, בשכונה יפה. טלפון 858278.

● בשכ"ח במרכז הרצליה 3 חדרים. טלפון 931520.

● להשכיר בשכ"ח דירת 3 חדרים מרוהטת בצפון ת"א, 2½ + מרפסת, טלפון 252861.

● להשכיר בשכ"ח בצפון 2 חדרים מרוהטים + טלפון טל. 419813.

● בשכ"ח דירת 2 חדרים, חוף הים, טל. 242813.

● דירות 3 ושנים בשכ"ח מרוהטות, ריקות, צפון ת"א. טל. 446070.

● דירת 2½ חדרים בשכ"ח, קומה א', מרכז, טל. 941286.

● בשכ"ח 250 ל"י דירת 2½ בגבעתיים, טלפון 13.

● בצפון בשכ"ח, דירה לזוג, 3 חדרים 2½, מרפסת גדולה ... 227040 טל.

● להשכיר דירת 3 חדרים חדשה + טלפון 19.00.

● דירה בת 3 חדרים מרוהטת + טלפון כניסה מיידית, 241445.

● להשכיר בשכ"ח 3 חדרים ריקים 863278.

● להשכיר בשכ"ח בצפון דירת 2 חדרים + טלפון 255861.

● להשכיר דירה בת 3 חדרים, לגור מיד 4 חודשים 44 ...

● לשכור ביר 3 חדרים ברחוב יהודה ... 226556.

● בשכ"ח ע"י גן מאיר 3 חדרים מרוהטים 2½. טל. 446870.

● להשכיר דירת 3 חדרים ריקה, טלפון 845131.

● בשכ"ח 3 חדרים 2½ ובצפון, טלפון 228089.

● להשכיר בשכ"ח 3½ חדרים 4 נקיים, 840230.

● לשכור 2 חדרים ברחוב ב"י ... 412490.

● להשכיר בשכ"ח דירת 2½ חדרים ברמת-חן ... 740171.

● להשכיר דירה בבית משותף 1 חדר + הול + כל הנוחיות טל' 857873.

● דירת 3 חדרים בפ"ת, הולון לפנות 3047 ת"א.

● להשכיר בשכ"ח בשכונה הדר יוסף קוטג' 3 חדרים + הול אפשרות לטלפון — 17.00—21.00 ללא מתווכים.

● לחצי שנה. טל. 740171.

● בצפון ת"א 3½ חדרים ע"י גן העצמאות טלפון 258904, אחה"צ.

● להשכיר בשכ"ח דירות שני חדרים מרוהטת בבית חדש ברמת-גן — 797147.

● 2 חדרים והול, מרכז חיפה להתקשר 849959 בערב.

● דירה בת 2 חדרים מרוהטת ברחוב רוטשילד 104 ראשון לציון להתקשר טל. 54870 עבור כוכבה — שעות: 15—8.

● דירה 4 חדרים במרכז ראשון-לציון בחלקה מרוהטת להשכיר החל מ-1.1.73 ל' טל. 03-941189.

● בנותאביבים בשכר חודשי, 4 חדרים + ארונות קיר וטלפון — 442987.

● בבתים 3½ ריקים, חדשה, לשנה או יותר. טל. 841604, לפנה"צ גם 614482.

● דירת פאר 4 חדרים בגבעתיים ע"ע טל. 729183.

● דירה בהרצליה 2 חדרים גדולים מבני מידי פרטים טלפון: 053-28308 ראול.

● בשכ"ח להשכיר 3 חדרים במעוזאביב עד 7 בערב, לא בשבת 52801.

● 3 חדרים על עמודים ברמת-גן טלפון: 720794 אחר 7 בערב, לא בשבת.

● במרכז רחובות 2½ חדרים 80 מ"ר קומה ג' טל. 950963.

● בחולון נאות רחל 3½ חדרים + פינת אוכל מרוהטים קומפלט, חדשה, מרכזית, מעליה וטלפון להתקשר בשעה 18 — 16, 858072.

● דירה להשכרה 3½ חדרים במרכז פתח-תקוה — להתקשר 981730.

● דירת 3 חדרים בהרצליה לשנה, 442580 מ16.00— 18.00 אברהם.

● בראשל"צ למסירה מיידית דירה 3 חדרים חדשה. ע"ע 742019.

● להשכיר דירת בת 3½ חדרים ברח' ב"ה ... בשכ"ח. לפנות טל' 725861 בשעות 16—18.

● בהרצליה פיתוח 2 ריקים 871307 בשעות 8.30—10.30 מיום ראשון.

● דחוף — להשכרה 3 + פ"א 300 לחודש "רויאל" רחוב בלפור 41, בת-ים.

● דירה חדשה במרכז 3 חדרים בשכ"ח כניסה מיידית. חזית. 942812.

● בחולון בשכ"ח 3 חדרים גדולים מרוהטת — ריקה הגליל 4, רחימי. כניסה א' טלפון 823905.

● דירת 2 חדרים בבית חדש ביפו! קליל בתל-אביב לפנות טלפון 747918 בשעות הערב.

● לדירה בבת-ים דרושות 2 בחורות כשותפות — 826295 בשעות העבודה פוני.

● בפתח תקוה דירה בת 3½ חדרים רח' סלומון ב-2/3 טלפון 912397 בשעות העבר'.

● בהזדמנות! להשכיר ב' מרכז חולון דירת 3 לוקסוס 34015.

● בשכ"ח הנות מרוהטת ב' שינקין 34, ת"א, עם כשרר/ מחסן וטלפון (כבת מתנות).

● בשכר חודשי חנות חדשה בבנין "צמרת" בחולון טל. 31433 בעבודה לבקש את דליה או 857167.

ביקוש דירות

● מעוניין לקנות 3 חדרים 100 מ"ר בסביבות מלון דן, נוף לים, ת"ד 2045 ירושלים לסמ. 331.

● לכם הדירות ולנו הקונים, מחפשים דירות בכל הגדלים במיוחד צפון ת"א ונווה-אביבים. נייעלר תיווך דיזנגוף 320, — 08-446294.

● דרושה דירת גג ברמ"פ 263560 289152.

● זוג עם ערבויות בנקאיות מחפש דירה מרוהטת או ריקה בשכ"ח, מוכן לשלם מראש 58503.

● ברצונך להשכיר דירתך? תיירים, עולים וגם ישראלים מחפשים אותך! לפרטים לפנות: סאן נכסי דלא ניידי, אבן גבירול 88, ת"א טלפון 263134/5, 262182.

● דרושה בשכ"ח בדמ"פ, דירת 1—2 חדרים בתלאביב ובסביבה 612725.

● זוג תיירים מעוניין בדירת לקניה או חשכרה בתל-אביב, לכניסה מיידית טל 345636.

● ללא דמי תיווך!!! נשמח אם נוכל להשכיר את דירתך עבור ... שכנים, טל. 614391 16—18, 8—14.

● דרושה בשכ"ח דירת 1½ ברמלה והסביבה. טל. 874806.

● מעוניין בדירת חדר מרוהטת ומסודרת ת.ד. 1384 ת"א 48804/5.

● דרושה דירה בשכ"ח בצפון תל-אביב החל מ-1/1/73 אנחנו זוג בגיל העמידה, לא ילדים ודרושים לנו 3 חדרים עם טלפון, אורנת-קיר ובינה, המשכבה. כל יתר והגיהות ברשותינו. לטלפן במשך היום 03/68188 או בערב 03/441902.

● לקניה דרושה דירה 1½/1 ריקה, בתל אביב/רמת-גן, טל. 287141.

● מעוניין בדירה ריקה בשכ"ח 2½, 3, + טלפון בסביבות ק"ק, טל. 250704.

● בעל מקצוע דתי, מכ נ״ימם מעוניין בחדר וכל הנוחיות, אפשרי תמורת החזקה אחה"צ ת"ד 26289 ל' ב'.

● דרושה דירה 3 חדרים או יותר עם טלפון לצרכי משרד בקומת קרקע או על עמודים בשכ"ח או בדמי מפתח בסביבות השכיבון ולוחקים עד ג'בוטינסקי בר"ג טלפון 738867.

מחסנים

● להשכרה ביתן למטרות איחסון בשטח של 1500 מ"ר בצפון, ליד בריכת הצנחנו בחולון, לטלפן 841488 בשעות 8—14.

● חדר לאחסנה ולמלאכה 4×4, הירקון 82. 621481 — 16.00—18.00.

בתי מלאכה

● למסירה מיידית ביתן 70 מ"ר + 50 מ"ר חדר במפלס העליון + חזית קטנה לייצול 15 מטר גובה. מתאים לגלריה גדולה בצומת היר-קונים בפתח תקוה, במחיר 120,000 ל"י, כולל מכונות גבירת. 910284 משעה 8.00— 12.00.

חנויות

● להשכרה הגויות במרכז דיזנגוף טל. 237832.

● במאנו עוד 3 בוטיקים לי השכרה בלנדון פיבינסטור. אבן גבירול 80 טל. 249822.

● בשכ"ח הנות מרוהטת ב' שינקין 34, ת"א, עם כשרד/ מחסן וטלפון.

● להשכיר בדמי מפתח ב' תנאי שכירות נוחים חנות מסודרת המתאימה בהחלט לבוטיק או למשרד ברחוב אלנבי 6 ליד פינת נגילות 90 מ"ר. לפנות טל. 253202 ל' סר אנגר.

● להשכרה חנות גדולה בשכ"ח במרכז שד' ירושלים יפו. טל. 874804.

● להשכיר מיידית חנות / משרד בבן-יהודה ע"י אר' לוזורוב 226516.

● בהזדמנות למסירה חנות 2 + ויטרינות גדולות בעליה ד'.

● בשכ"ח חנות 50 מ"ר ב' רח' ז'בוטינסקי 43 רמת-גן טל. 0361982 עבור יוסי.

● להשכרה בשכ"ח חנות גדולה במרכז רחוב אלנבי, לכל מטרה, כולל ביתקמה ומסעדה. טלפונים 621488 — 226124.

● בחולון כיכר ויצמן להשכיר חנות 2 בניינות — 849048.

● חנות 29 מ"ר עם אפשרות תוספת בנית, במרכז מעלי רמאתליהו — 65,000 עם אפשרות 10,000 משכנתא טלפון 942892.

● בחולון להשכרה חנות, רח' הבעש"ם 14, טלפון: 852480.

● דרושות חנויות בראשון לציון, ברמלה ולוד, במרכז העיר, בגודל 50 מ"ר ומעלה. עם הצעות להתקשר: 248496, תל-אביב.

● במרכז פתח-תקוה להשכיר 4 חנויות בשלב בניה בשכ"ח, 28010.

● בירושלים למסירה חנות ירקות 38176, בין 4—7.

אולמות

● בדמ"פ אולם לתעשיה 190 מ"ר + 90 מ"ר גלריה, — מכבשים אקצנטריים 26—35 —50—70 טון, גליוטינה ד' שפינג למכירה רח' יתחיה 14 יפו 827670.

● להשכרה, אולם לתעשיה, יפה ונגמר באיזור, 450 מ"ר (ניתן לחלוקה), כולל חשמל, כח וטלפון לפנות 822860.

● מעונין בשכ"ח 250 מ"ר + כח אפשרי מכונות נגרות 728356.

● אולמות, בתי מלאכה, חנויות, בשכ"ח, בדמ"פ, למכירה. בתלאביב והסביבה. "לסר" מקוריסראל 8, תל-אביב, 612725.

● לחשכרה בתחנה המרכזית בת"א, רחוב הגר"א 26, אולם תעשיתי מואר ומאוורר 70 מ"ר, טלפון וחולם מים. נא להתקשר 930119.

● דרוש מיד בשכ"ח אולם תעשיה 40/60 מטר באיזור בני ברק ר"ג 752461 עד בריה, פרט לשבת.

● בהזדמנות בשכ"ח מחסן לכל מטרה 40 מ"ר 58840.

● אולמות ובי"ם וחנויות רבים, להשכרה בכל האזור — 625629.

● 150 מטר אולם תעשייתי ומסחרי + 150 במסלמה + 70 במסלמה להשכרה "אליהו" 625629.

● אלף מטר מגרש תעשייתי בקרית אריה 800 באיזור 700 במודיעין "אליהו" — 625629.

● 350 מטר אולם נחוד ל' מכירה בבן-יהודה "אליהו" 625629.

● אולם יפה לתחנות ד' ברירות, גם לתקופה ממושכת במרכז העיר תחכי ציון 16 ת"א, 57089.

● אולם 100 מטר להשכרה. לפנות: רחוב מרמורקטרקי 8 (לחום—טלפון) ... שארי.

● למכירה/השכרה אולם 100 מ"ר במרכז העיר תל' 765847, 412490.

משרדים

● דרושים משרדים נאים עם טלפון בכל הגדלים — אנגלו-סכסון תל-אביב, פרישמן 15, טל. 242841.

● דירה 4 חדרים + טלפון במרכז אלנבי מתאים למשרד בדמ"פ, 743680.

● בבנרמטרים 19, 3½ חדרים ע"ע למכירה, בויאיר ק"א.

● למכירה דירת 4 חדרים, ק"ג, מקום מרכזי, כל הנוחיות המודרניות, + טלפון, מקום אידאלי גם למשרד, המחיר 120,000 ל"י טלפון 57848 מ9—7 בערב.

● לחברה גדולה דרוש ב' רחובות משרד 3 חדרים + טלפון בסביבת רחוב אלנבי בשכ"ח, להתקשר טל. 621919.

● משרדים למכירה ברחוב אלנבי פינת יהודה הלוי. "אדמת ישראל" תווך נכסים מחלקת הנויות ועסקים 614621/22, מחלקת מגרשים ופרדסים 623558, מחלקת שמוך ובנוי עבודות בניין 614624, מחלקת אדריכלות פנים וחוץ 624871.

● בצפון תל-אביב בשכ"ח דירה 3 חדרים + טלפון 240842.

● להשכרה אולם בצפון ת"א מתאים למשרד "ירבי" — 248884.

● חברה רצינית מעוניינת במשרד לקניה או חשכרה. תשלום מראש. 245636.

● דרושים בשכ"ח משרדים + טלפונים בכל גודל בתל-אביב טל. 612725.

● ברחובות בשכ"ח במקום מרכזי, 4 חדרים גדולים ל' משרדים, טל. 952641.

● בילו — מוסקניני 2½ בקומת קרקע חזיתית למשרד שקט בשכ"ח, טלפון: 932862 בערב.

● למכירה למשרד 2 אולמות + טלפון 90 מ"ר. דיזנגוף גורדון 228555.

● 2 משרדים במרכז הרצליה להשכרה טלפון 933904.

● להשכרה בשכ"ח משרדים במגדל שלום ת"א טלפון — 35766.

● סמדרי משרד בבן-יהודה 5, ותחשכל 4, בלילנבלום, 1+2 בתחנה המרכזית, בשכ"ח + טלפונים "אליהו" 625629.

● חדר משרד, באואיזים רמת גן, בשכ"ח, לטלפן 728272/3 לפנה"צ.

● להשכיר בשכ"ח משרד + טלפון ברחוב מרכוסמהרי 53 פ"א לפנות לברום ר"ב.

מגרשים

● "פריס-ישראל" מציעה לך מגרשים בגדרה עם נוף נהדר הגובל באזור מגורים כולל מים וחשמל במקום. עם השקעה של 2000.— במזומן, 3900.— בתשלומים חודשיים, נוש מגרש עם עתיד טוב מאשר השקעה בבנק. לפנות: "דולינגר בית המעלית 6 רחובות 923554, "בוס" גדרה 055-91723 "תווך המרכז" רוטשילד 38 בת-ים 866289.

● ברחוב אלנבי 184 תרבוש מגרש ליד רחובות ב4250 ל"י בלבד. המחיר לימים ספורים בלבד לגורדון ישראל השקעות וקרקעות ת"א אלנבי 184 בשעות 18.00—9.00 19.00—16.00.

● ליד רחובות למכירת מגרש ב-4,250 ל"י בלבד המחיר לימים ספורים בלבד קרקע מרשות לפנות לגודון ישראל השקעות וקרקעות אלנבי 184 ת"א בכל השעות 1—9.00 19.00—16.00.

● בהרצליה מגרשים לבניה וחקלאות, "בית דוד", טלפון 930689.

● מגרש ב-1961 = 1,300 ל"י ב-1971 = 32,000 ל"י. גם אתה עשוי להרויח כמו רבים, אם תרכוש לך היום מגרש של חברת מטרופולין, אנו מציעים לך לרכוש מגרשים בגדרה בתשלום ראשון של 1,900 ל"י והיתרה בתשלומים. קרקע פרטית עם טאבו במאבו. מקום שקט נוף מרהיב נוגל באזור בנייה, פגה עוד היום ל"מטרופולין" נכסים והשקעות בע"מ, תל-אביב, שד' רוטשילד 100, בין השעות 9—1 לפנה"צ, 4—7 בערב. הצעה זו מוגבלת לימים ספורים בלבד.

● פרטי מעוניין לרכוש מגרשים בחולון, ובראשון לציון גרושים, 3946, 3947, 5026 לפנות ת.ד. 16886 תל-אביב.

● מעונין בבית בכל מצב + מגרש או מגרש בלבד ב' סביבת גבעת ת"ד 1318 יהוד.

● למכירה מגרש 821 מ"ש בנוה 7155 בחיפה ת"ד 1813 ו"הוכתי.

● ברעננה, 20 דונם פרדס אנגלו-סכסון רעננה, רמב"ם 5, טל. 921842.

● במרכז רעננה, מגרשים לבניה גבוהה למכירה, מיידית, אנגלו-סכסון רעננה רמב"ם 5, 921842.

● השקעה הטובה ביותר היא השקעה במגרש. אנו מציעים לך מגרשים קרקע פרטית עם טאבו במאבו ב' מקום מרכזי ליד רחובות בין נורדיה (ישראל בע"מ) השקעות ופיתוח ת"א יהודה הלוי 121 שעות המשרד: 16—19 13—9.

● כמה כסף יהיה לך בעוד 5 שנים אין אנו יודעים אך ברור לנו כי תהיה יותר עשיר אם תקנה מגרש ליד רחובות. ללא כל התחייבות "מלדר" נורדיה (ישראל) בע"מ השקעות ופיתוח יהודה הלוי 121 ת"א שעות המשרד: 19.00—16.00, 13.00—9.00.

● ליד רחובות מגרשים ב' מחיר 4,450 ל"י קרקע פרטית עם טאבו במאבו, מקום שקט ויפה גובל באזור בניה, פנה מיד אל קנדה-ישראל השקעות ופיתוח ב' ע"מ ת"א אלנבי 76, תל-אביב, שעות המשרד 9 בבוקר עד 7 בערב. המחיר בתוקף למספר ימים מוגבל בלבד.

● החשקעה הטובה והבטוחה ביותר! במקום הנעים ביותר בגדרה! מגרשים על קרקע פרטית במקום מרכזי ושקט! 1,900 ל"י במזומן והיתרה בתשלומים הבמה עתיד עסקיו! פגה היום ל"מטרופולין" נכסים והשקעות ב' ע"מ, ת"א שד' רוטשילד 100, בין השעות 9—1 לפנה"צ, 4—7 בערב.

● למכירה בהזדמנות מגרש בבתים, נוש 7119, למחיר הוחלטה, טל. 280477—03.

● במרכז הרצליה מגרש ל' קומל' לבניה מיידית 700 מ"ר 982771.

● ברעננה בהזדמנות 4 מגרשים לבניה — 75,000 ל' רובם, ויצמן 6 גבעתיים — "הכלל".

● מגרשים ברעננה ליד ה' מרכז, מקום גבוה בנוי מסביב אדמה פרטית, 11,000.— ל"י. והיתרה ב' תשלומים. נוחים, קרקעות ישראל שלום ת"א, רחוב דפכ"ם 26 (פינת אלנבי 82) טל. 614165.

● למכירה מגרש בפתח תקוה, מקום עם עתיד גדול, ב-8,000 ל"י אפשרות בתשלומים. אדמה פרטית. לפנות קרקעות ישראל, רח' רמב"ם 26 (פינת אלנבי 82) טלפון 614165.

● ברעננה מגרש מוקם בניה (גובל בבניה) במקום הטוב ביותר ליד המרכז ב' 18,000 ל"י. אפשרויות נרדן לות בתשלומים. קרקע פרטית מאבו במאבו. קרקעות ישראל, רחוב רמב"ם 26 (פינת אלנבי 82). טלפון: 614165.

● למכירה בת"א בצמרת השופט — גוטף 3, מגרש 360 מ"ר, תבנית לשני קומות, ומחלת, לפנות טל. 788370 לבית, בשעות 9.00—8.00 19.30—17.00.

● דרושים שטחים בהרצליה, רעננה, כפרסבא, רחובות, ראשל"צ והמרכז טל. 612895.

● בגדרה: מגרשים למכירה באזור העומד בהרוב בבניה, תווך המרכז טלפון 951246.

● ברחובות: למכירה מגרשי באזור בנויה מרכזי תווך המרכז, טלפון 951246.

● מעונין לקנות מגרשים ב' חולון ובסוברת בתיה, ת.ד. 29788 ת"א.

● מעונין לקנות בנסיונה, נדיה, רחובות, ראשון-לציון והסביבה. 838864, ובשבת, 625603.

עסקים

● ביה"ר לתעשיות תנאים עם כל הציוד. טל. 285422.

● חנות צבעים, סקרך, בניין, למכירה, הזדמנות במחיר 21 ל"נ, במבט פרטים 12 משיבת גליל.

● בהזדמנות כלבו בנבעתיים. פרנסה ל-3 משפחות 785072.

● למכירה או להשכרה בית 3 קומות, 14 חדרים ואולם 130 מ"ר מתאים למשרדים לתצוגות מוצרים ולכל מטרה כניסה מיידית צבי 254789, 053-25023.

● למכירת מאפיה קבלנית מרתף בגודל 100 מ"ר בבנין חדש ברחוב הנציב 41 שכונת מונטפיורי ת"א מחיר 90,000 ל"י לפנות טלפון 82622.

● ברמת-גן למכירה מכבסה לניקוי יבש עם ציוד קומפלט + מכונה דוזינג 89626.

● 18%—20% ריבית הקבל באמצעותינו בערבות בנקאית או בערבות מוסדות ציבוריים מוכרים. "פרולהשקעות בע"מ" לילנבלום 50 טלפון 68453.

● דרושים עבור לקוחות רציניים אולמות תעשיה ובתי מלאכה בתלאביב והסביבה, החל מ-100 מ"ר. אנגלו-סכסון ת"א טלפון 241153.

● למכירה אוטו מקרר עם זכות לחלק ביסקוויטים בגוש דן 783826 ובערב 730948.

● סקסנטיל דרושים משקיעים בעסק תיאור וחשבון — ת"ד 4117 ראשל"צ.

● אלקטרונאים המעוניינים להשקיע בעסק במעיילים/ב' שקמים, לפנות בפרוש נמוך ת"ד 4117 ראשל"צ.

● למכירה מכ' להחזקה ב' אזור ת"א, קרוסת גבירת המחיר 15,000.— לפנות. טל. 08-828667 — בשעות 1.00—8.00.

● למכירת מספרה לגברות במרכז העיר פנוסקר 3 — "רבקה".

● חנות למכירה או להשכרה אבן גבירול 104 משפר לבב.

● "אדמה-ישראל" אלנלוס ובנו, תיווך נכסים, אלנבי 180 ת"א מחלקת חנויות — אולמות — משרדים: 614621, 614622 מחלקת דירות ווילות: 611498 מחלקת מגרשים: 623558 מחלקת שיפוץ ובנוי ועבודות בניין 624671 מחלקת אדריכלות פנים וחוץ 614624.

● אין השקעה טובה יותר מאשר השקעה בבעקעות פנה עוד היום: נורדיה (ישראל) בע"מ השקעות ופיתוח, ת"א יהודה הלוי 121, שעות המשרד 9.00—13.00, 16.00—19.00.

● הבטח את עתידך עכשיו בהשקעה הטובה והבטוחה ביותר! בגדרה מגרשים על קרקע פרטית במקום מרכזי ושקט. 1,900 ל"י במזומן והיתרה בתשלומים, תשעקו בהם ב' טובות ל"מטרופולין" נכסים והשקעות בע"מ, ת"א שד' רוטשילד 100, בין השעות 9—1 לפנה"צ, 4—7 בערב.

● למכירה ברמ"פ מספרה, קפה + ציוד, לברר טל' 5.

● בהזדמנות למכירת חנות ירקות, לכל מטרה, הרואה 39 רמת-גן.

● למכירה — השכרה מסעדה בצומת הדרה, כביש חיפה, ברנסה לשתי משפחות 063/23251.

● למכירה עסק מבוסס ב' ענף המזון (מכלת, פירות, ירקות, וקיוסק) שטח 140 מ"ר בבית שלום, טלפון 84150, 825846.

● מעוניין במבכיל במון משומשים מבצע ראשל"צ, רחוב ירושלים 63.

● מלס מיובא מסוירפיה למכירה מיידית, טלפון: 02-222816 ירושלים.

ביקוש עבודה

● דפסנית, א"א שעוזינת בעבודה לבית, כלאב ירדנה אברבנל 22 מודם כץ.

● ציירת מקבלת עבודה הביתה, על זכוכית פלבמים (גבריזות ועל בד). להתקשר 721462 בבוקר.

● בחור 27, לאחר שירות צבאי, מעוניין במשרה — מחסנאי מבכי כלי עבודה, וחומרי בניין טל. 824815.

● שולחים היום!!! מוכרות — מקירות — מחסנים — נהגים — טרקטוריסטים — עובדים/ות "תעסוקה ו' קדום" 612852.

● מכיבת מחלה להשכיר מדמ"פ מזון קניה, טל. 59976 מ12.00.

● למכירה מזנון בבנין משרדים, לפקוחות במרכז העיר למגוז כל יום בשעות 15 עד 18.30 לאחמר — אלנבי 87 קומה ג' במזנון.

● ההשקעה המובה ביותר רכישת מגרשים במקום מרכזי מחל מ1,000 ל"י והיתר בתשלומים נוחים. טלפון 284712 ת"א.

● בהזדמנות למכירה עסק לייצור ושיווק מוצרי צריכה ביתיים. מעונינים רציניים יתקשרו לטלפון 281817 אחרי שעות בשעות הערב.

● פרנסוטריות. בר"ג למסירה בשכ"ח מסיבות משפחתיות טלפונים: 740680, 740488.

● בדרושות דרוש שותף — מעיל למשרד תיווך בעל מרניסון, הגדול. וחיפה ביותר ברעננה 20,000 ל"י השקעה "אמפודור" רעננה. אחוזה 185.

● מזנון לעסק בעגם המזון בפרדסבא 907006 (לא ב' שבת).

● מספרה מפוארת בצפון ת"א, — 850,000 תיווך עמר. 446611.

● להשכרה או למכירה גג ה' דירה מבנית באזור התעשיה חולון. טלפון + כח חשמל 150 מ"ר + מגר בעבודה — 614894 לשמאי בבית 740027.

● בית מלאכה אלקטרו' מבכי במרכז תלאביב + טל. מעוניין בשיחות ותיקונים. ת.ד. 28167.

● למכירת מפעל מתכת עבוד שבבי ויצור המוני במצב עבודה מצוין עם חוב לקניות. נוהב למנות ב' כתב לת.ד. 4288 ת"א לסמ. 928.

● מכון להתעמלות + ה' ציוד במרכז העיר טלפונים 412490, 765847.

● למכירה מכבסה במרכז מסחרי + פרנסה בשפע. טל. 574808.

● בעלת מחלה למכירת חנות דיזנגוף, ע"י רח' פרישמן והכיכר. 247848 16.00—18.30 אז בערב.

● מעוניין במגרש לדרום-מפחתי. בשעות העבר דה: 03-668218 אחרי העבר דה ובשבת 03-761702.

● מגרשים ברשמון מיועדים לבנייה, מקום גבוה, משקיף לים. 988366, 930013 בערב.

● למכירה מגרש 9 דונם באזור התעשיה מגולה — מתחיקות. למנות ללא מתווכים 912265, לא בשבת.

● בחולון — 15,000. נתניה 25,000.— ראשל"צ 22,000 עבר הירקון, רמת השרון, הרצליה פיתוח. בסביבות אבדיה. הלבהוד וצהלה — רכש שאמן, אלנבי 128, ת"א 615573.

● דרוש מגרש לבנות "און" — "בידורות" כבר ויצמן 6 חולון.

● למכירה ליד רחובות: אדמות חקלאיות. תווך המרכז. טלפון 951246.

● בהרצליה פתוח. הנבוה ב' יותר (או וילה) 228089 (מ' 18—20).

● בהר כנען (צפת) מגרש מיוחד לבניה ליד וילות ר' בהי מלון. אפשרי בתשלומים נוחים. 761793, 758768.

● דרוש מגרש בגודל 1/4 עד ½ דונם בבתים 874419 פרט לשבת.

● 500 מ"ר מול הגנת הדר בת דרום "אליהו" 625629.

● דרוש נג רשיון בניה ב' אזור ת"א. בלי מתווכים — 449652.

● מוצעים למכירה במשך חודש זה מגרשים ליד רחובות במחיר 5,100 ל"י נורדיה (ישראל) בע"מ השקעות ופיתוח יהודה הלוי 121 ת"א, פתוח: 9.00—13.00, 16.00—19.00.

● למכירה מגרש 7 דונם בקרית-אתא לבניה 4 קומות 845268.

● מעוניינים ברכישת מגרש לבנייה דירות בסביבת שכונת ברנדיים, חדרה, גוולנד תיווך דיזנגוף 320 — 08-446294.

● בגם ציונה מגרש גובל בבניה, קושאן במאבו 9000 ל"י אפשרות בתשלומים נוחים, במרכז השקעות, אלנבי 118 ק"ב טל. 615053.

● במשך חודש זה מוצעים למכירה מגרשים בסביבות רחובות, המחיר 4,250 ה' מחיר לימים ספורים בלבד. הגשקעות ופיתוח גורדון-ישראל אלנבי 184 ת"א שעות המשרד 9—13, 16.00—17.00.

● למכירה מגרשים לבניה והשקעה בחדרה, רעננה, כפרסבא ורמתיים לפנות "תיווך השרון", אחוזה 110 רעננה, טלפון 926656.

● בהרצליה, רעננה וכפר סבא דרושים ומציעים מגרשים של חסובים לפנות "תיווך רעננה", תנבוי 4 טל. 926606.

● פרטי מעוניין במגרש בתל ברוך טל' 776888.

● מעוניין בנמ"ש 3—8 דר' נם בשכ"ח באזור המרכז מצוייד בטים השמל טלפון 955686.

● ההשקעה המובה ביותר, רכישת מגרשים במקום מרכזי החל מ1,000 ל"י והיתר בתשלומים נוחים. טלפון 284712 ת"א.

● מגרשים להשקעה ברשמון הרצליה, כפר שמריהו, פגה אלינו מיד!! טלפון 614506 ת"א, אלנבי 124 קומה א', חדר 5.

● ההשקעה הרווחית וכדאית ביותר, רכוש עוד היום מגרש במרכז הארץ החל מ' 2,000 ל"י במזומן והיתרה בתשלומים. להתקשר טלפון 614506 ת"א.

● הזדמנות מיוחדת נותרו מספר מגרשים בכרמל חיפה — 1,000.— ל"י במזומן והיתר בתשלומים טלפון — 284712 ת"א.

הצעות עבודה

● למעליות אסם דרושים מכונאי שרות למעליות, בעלי נסיון, תנאים טובים, ת.ד. 20124 ת"א, או טל. 82288.

● תאומים מקסימים בני ארבעה חודשים מחפשים מטפלת מנוסה. עם ניסיון וטובה. רמת אביב, שדרות חן טלפון 261813 תנאים טובים למטפלת.

● דרושה עוזרת בית לעבודה קבועה, טל. 258316 ת"א.

● עוזרת חודשית לחצי יום ימים שלמים לבניה בתלאביב — 262488.

● דרושה מיד לחצי יום תופרת סוג א' לתיקונים ו' מכירת קונפקציה לשבוע דיזנגוף ר"א, בגולדה 46 טל. 781286.

● דרושים בחורים אחרי צבא לבעל מקצוע ביותר ו' לבולות והתפתחות בעלי רשיון נהיגה. "ש' מים עובדי" טלפון בין 16.00—14.00.

● דרושים/ות מוכרים/ות צבא עם כשרון לעבודה בעל פים "שלמים עובדי" טלפון 785068.

● דרושות עובדות למילוי ב' בוקר בחום למשרת מלאה, עבודה נכונה לפנות "סייג" קפ', רח' הס 9, ת"א, בין השעות 15.30—18.00.

● דרוש פועל במפעל לשרות גגות במקום, יש לפנות: רחוב אפחצ'י ... אביב.

● דרוש רפד מעולה לעבודה קבועה, לפנות: רחוב רדיי, הרצל 102 ת"א.

● יהלומים!!! אבנים נרד ו' חודש דרושים למכירת מגנות מיוחדות וקרונים לאבנים גדולות בתנאים טובים, טל. 762976, מאיר.

● דרושים/ות מוכרים/ות צעירים עם לשון אנגלית לבית ספר מוגבלת רק בעלי ניסיון. נכונים תגשו לדיזנגוף 125 ת"א, טלפון 221377.

● דרושים פלחים עם ספ' נועים לשלוחויות בוסר — תנאיבן ... כל' אביב, בן גבירול 72 (בחצר) 269011, 280568.

● הפסלאים ומעוררים לשיפאים. דרושים לעבודה קבועה, תנאים טובים להתקשר 269653 בשעות 16—18.

● דרוש פועל מקצועי לספוג. ½ תנאים נהדרים. טל. 38864.

● דרוש מסגר בניין מנוסה + רשיון נהיגה. 846058.

● דרושה מדביה עברית אנגלית יום עבודה רצוף 16—8 מרי העש יהודה הלוי 79 תלאביב, טלפון 621781.

● להברה לכרוניות דרוש עובר עצאי לעבודה בבית סיח וכר רצוי בעל רשב, ת.ד. 22050 ת"א.

● תעשיה כנב א"א מחפשים ב' סלון "אוה", גם מוקשמת בשנה השנוייר ויצמן 12 בגבעתיים, 261433 גם בערב.

● דרושה עוזרת למשק בית עם לינה, היזרעה לבשל הנאים טובים, טלפון — 268483.

● יהלומים!!! ברושות קב' לבחייה לקפח עגולות ורבעים ומעונינים בעבודה קבלנית "הלפרין — הוי" טלפון 35019 בשעות 8—10.

● לפעל רציני בתל-אביב, דרושים נהגים ונהגות משכורת מ-850 ל"י ומעלה, נהיגה טורמיה, "עשהי" רבנו הגנאל 28 ת"א טלפון 829805.

● דרושים מוכרים/ות בעל ניסיון הגעולה, לבגדים שנירדון, דיזנגוף 125 ת"א, טלפון 221377.

● אצלנו עבודה של חודש יהיה לך בגיון נבא-צור "זהו", חודש ולא תצטרך לה' מקום בבונגלו כבר באמצע ה' הדיש. נא 240292.

● דרושה מזכירה לחצי יום עבור שני ילדים. 413838.

● דרושה אישה מבוגרת ל' 3—4 שעות ליום מטיפול בילד, בבית רבגורני ההצורים 88450 מ' 15 אחה"צ.

● לבי"ס היכון לפקידות דרוש מורה מקצועי טבה ב' בלוגה מומתנה טל. 981049.

● דרושה פקידה ראשה אחר צבא, לעבודה במשרד עם ניסיון ב' ע"ע לבנות ב' ראשי אלנבי 111 תלאביב, (נא לא ל' טלפ' 3 במשמרת היום).

● דרושים טוחנים להמצאת תותבי בבנין ונוס נרטה בן עמי 3 (ליד כבר דיזנגוף).

● דרושות בחורות/עובדו סוכנות למכירת שבועון וילחים ומעורי ילדים, לפנות רמת גן, בן עמי 3 (ליד כבר דיזנגוף).

● דרוש שליח עם או בלי קטנוע או אופניים 625720.

● דרושה מוכרת במכונה בעל הניסיון. לפנות רחוב מי אוחרו רח' הרצל 102 ת"א.

● דרושה פקידה — מזכירה בעלת ניסיון לפנות רחובי אלחיה רח' הרצל 102 ת"א.

● נערות דרושות לעבודות ציור שונות, עבודה קבועה נא לפנות 38129. ת"א. 251787.

● דרוש קהדימור למשרה חלקית באיזור הרצליה, ב' דבר פרטים נא להתקשר ל' טלפון 930836.

● דרושים פורליסט/ית מעולה ומובחרות מעולות ל' קונפקציה לבגדים בתנאים מובים. טל. 326865.

● נערה לפני צבא ל-4 שעות עבודה לעבודות משרד מלוח ולשליחויות — 200 ל"ג. טלפון 442720.

● דרושה קולטרגרפית סגר סה תנאים טובים לפנות מודרה. לילינבלום 15 — טל. 53510.

● לביה"ר לחזיות דרושות תופרות, למסלמורות תנאים מצויינים טל. 223089.

● דרושה אשה למשק בית ובישול 3 פעמים בשבוע ב' ר"ג 785888.

● בלש אנו דקר רח' מרדכי 50 ת"א, טל. 36658, 36811. דרושים: 1. צעירים עם ספ' נעים. 2. מוצעים לבל תעד לבית אפשרות לעבודה חלקית, משכורת מובטחת.

● דרושה מטפלת לילדה בת חמש + עבודות בית, לכל השבוע, ברמת-אביב 419889 רק מ19.00, תנאים טובים.

● יהלומים! דרוש עובד קבלן תמור ומתלמדים/ות שובה — ...

● דרושה מטפלת לילד בן לפני שנה ... 229605.

● דרוש מזה זה לכל סוג א"א לעבודה קבועה, לפנות ת"ד 21102 ת"א עבור פתח.

● דרושה עוזרת כל יום ל' 4 שעות עם בישול. טלפון 862781 בהיים.

● דרושה בחורה, אשה, ל' עבודות בית, ומיפול בילדה עם לינה, רצוי המלצות ל' בלל בעבה. טלפון מ19.00—11.00 946487.

● דרושה מספרת טובה לסלון "סטלה". טלפון 448570.

● דרושות הופרות מוכבות לקונפקציית מכנסים, תנאים טובים. לפנות: לאל, נוה שאנן 12 תלאביב, ק"ב.

● לחייר (55) דרושה מנה"סת אלקטרוניות טלפון 224580 לפנה"צ.

● דרושות פועלות לעבודות יד ולולאות ובמתוכנים (מ' עבודה במקום), טל. 55288.

● דרושות תופרות לאוברלוק זינגר ויד. סינלמקס. רעונן 15.

● לקונדיטוריה דרוש עובר דימור מנוסה בבקר. 226094, 261034 בערב.

● למפעל תעשייתי חדש דרוש: א. פועלות לתרכובת, ב. איש ניקיון/אחזקה. לפנות טלפון 254061.

● דרושה בחורה לעבודות בית ילדים עם לינה. טל. 419981.

● לחבר' יבוא דרושה פקידה עצמאית למחלקת שרות הפר בלה תיכונית, ידיעת בהר פתה. לפנות בכתב ל' ת.ד. 797 תלאביב, לינדה.

● לחברת יבוא דרושה פקידה מתחילה. לפנות בכתב לת.ד. 797 ת"א לינדה.

● לחברה בחורה למפעל ב' ילדה (4) בגן + משק בית מגורים ברמה + תנאים בצויינים. 624106.

● ב' דרושים חניכים ל' מדר מקצוע אומסם (טלמד לים) לנערים עד גיל 16 2. דרושים נערים ונערות לעבודות עזר בפקידות ושליחויות. עדיפות למועמדים עד גיל 17. המועמדים יפנו למלונית לכסטר 420718 או אישית. לפנות בין ה' למכש ה' הגבגנה, אוטובוסים תלאביב, רמתאביב.

● מבקרת איכות מעולה ל' קונפקציה בתנאים טובים, דרושה לחב' "מספר" טלפון 82872.

● לקונפקציה עלית לנשים "רגמ", רח' העבודה 14 ת"א דרושים חיימים א"א בכבודת הפירה במקום לתנאים טובים.

● אנו מחפשים צעירים בע"ל יזמה ואמקים מתוחים לעבודה מעניינת. סוויסל, רח' הרצל 29, חיפה.

● חייל משוחרר! אם אתה מלא מרץ אם התקשה ל' הסתבל אצלנו. פנה היום ל' סמריבו, יהודה הלוי 13 תל-אביב, טלפונים 622878 או 666676, חיפה.

● אם אתה צעיר מקומי את' גה הברה צעירה ודינמית תפתח בפניך אפשרויות רבות, פגה כבר היום למי דינגי בן יהודה 119 תלאביב או טלפון 829855 חיפה.

● עתידך בידך אל תיתן לו להשמט מבין ידיך! במרכזנו תמצא את התפקיד המתאים לך. משרדינו: הסתדרות המר כזית לשיום, רח' סאו"ה 22 תל-אביב.

● דרושות בחורות דקות אחרי שרות צבאי למכברה שבעונות צמרוקלו "אורלר" דרוב א' 29 ריט.

● בשבוע הבא יפתחו קורסים 1. לספירות ומזכירות: 2. לניקוב י.ב.מ. ובשיגול: 3. כהיכה במכונה הלמודר ב' 10 שעות בלבד ובאחריות — תעודה ועזרה במכורת ב' עבודה — "הדרי", יונה הנ' ביא 16 (ע"י מוגרבי) טל. 56170.

● קורחים אבנת לפירוחי פלנתמאות באזור המרכז מקבלת עבודות קירות. טל. 08-946058.

● אחות מוסמכת (+ אגב' לית) מעוניינת בעבודה במ' ליניקה פרטית. טל. 251070 16.30—18.30.

● מכבאית בנין מתחילה מ' עוניינת בעבודה בסביבות — בתים, בקוביה, וחוב יודי שלים 66, בתים.

● משרד לוהבי ציבור ביהודי שלמם מחפש מקום מתאים — מרכזי בת"א ובחיפה לקבלת הודעות טלפוניות. לפרטים להתקשר טלפונות למס' — 02-233361 ירושלים.

● כתבנית עברית—אנגלית מהירה ורייקנית מחפשת משרה באזור תלאביב — מ8.00—15.00 בשעות, ת.ד. 1384 תלאביב, 48747/5.

● מעוניין לקבל הכיתה עבר' דות מסירות (ידע בחשבר נות). בת"א—יפו, מ14—8 חגיל 45—60 2. עוזר מדר כאי מ16.30—7.45 הגיל 48—60 (אמפרי סנסיוריים) בשעות בכתב יד אישי, בער רית, פירוט תולדות חיים, והמשכורת. ת.ד. 2069 תלאביב.

● לביה"ר לסריגה דרושים גורן, ונהגו. לפנות: נבי מורל בע"מ, לבנבת 82 ת"א. טלפון 57686.

● אשה מנוסה דרושה ל' מטול בתנוקת ולילדה בגיל הגן מ8 עד 14.00 כשלות המלצות, התנגיה לטלפון — 262811.

● דרושה מטפלת לילדה שנת ורבע, + עבודות בית, בערב 754256.

● דרוש שליח בעל רשיון לאופנוע לפנות 775111.

● בנגרי בית ספר מקצועי לאחר שרות חובה: מוצעים לכם השכרה וקידום מהיר ב' עבודות מעניינות וללא משמ' רות, במקצועות: חרטות, כרסום, ומסגרות מדוייקים. במפעל הגישת פרסי. טלפון ת"ד 9181 ת"א. 89256.

● נגרי בנין והדיומים מע' לים בתנאים טובים 39561 בעבודה.

● דרושה מטפלת לילדה בת 9 חודשים ליום שלם לפנות בריהודה 46 בלון "נגני".

● סקצוע מבוקש: שרטום מבני, סלמד מהנדס ב"ש חור' שים בתנאים נוחים 778581.

● דרושים פועלים לתעשיה, רקע מכני, עבודה במשמורות תנאים טובים. לפנות לרחוב עשר מחנה 2 ת"א — למר בארל או לטלפון 772515.

● דרושים מלצרים/ות, מב' חים, עדיפות לדוברי אינגל' לית, פיצריה רימיני. בבר כלל-ישראל 4 בערב.

● דרושה מפריח א"א ל' סלון בלומה דיזנגוף 187.

● דרושה בחורה או אשה ל' עבודות משק בית לכל יום בשכ"ת. טל. 240546.

● דרושות עוזרות במכונות לולאות בלינוטיפיק וכפתור ריטיכטרוכג מתלמדות, טריקו מוזים 26 829852.

● בבניברק לרגל הרחבת מפעלנו דרושות תופרות ל' עבודות לא מקצועיות לעבודה משכנרת ופקיות נבר הות. ברנזן 2 מאחורי הנגר בת ים. 785153.

● לחברת "משרדי" דרושים עובדים למחלקת חבילות ב' ת"א לפריקה וחעמסה משטה 12.00 בצהרים לפנות לכניס רח' בלפור 9.

● למגר' מכובר דרושה חניכה לעבודה: בא לפנות: המכבירה, המדור לקודרי מוד, ת"א, רח' ליסין 14 טלפון 268126.

● דרושה מטפלת לילד בן 8 חודשים משל' לוי כלני 6 כפר-סבא.

● לחברת "בדיגנס" (ישר' אל) בע"מ דרושים עובדים לעבודה במשרת הכישורים הדרושים: 10 שנות לימוד לפחות, כושר נפשי טוב. רשיון נהיגה מגיל 4 ומעלה. 3 שנים לפחות, לפתאוים שנעמלו: בבתיכולם. תשלום משכורת בה1000 ל"י (לאחר 3 חודשים): להתקשר ת"א, טל. 53787 ירושלים טלפון 326880.

● דרושה לגן 15 חודש מטפלת חיימית. המלצות. רח' יהודה 27 תל אביב.

● יהלומים דרוש פועל ל' חות ובריל למלטה "בגד" 5.

● כימיום—מסגר כלים, מסר גר-רתך, למפעל תעשייה ה' הר"ם ת"א תנאים טובים טלפון 281121.

● דרושה בחורה לעבודה לעבודות יד, לביה"ר מ-ייצר הנוב הרצל 48, תלאביב.

● דרוש בחור לעבודות נקיון לבני נשים (עם אפשר רות להתקדם) רחוב הרצל 63 תלאביב ביה"ר מחבר.

● למונגן י.ב.מ. דרושה עובדת. לפנות רחוב רדר פתח תקוה 74, קומה 6.

● מבוקשת מנהלת משק בית למבוגרת עם לינה, טלפון 988871 988904.

● דרושה פקידה למשרה מלאה בראשל"צ. 942806 ב' שעות אחה"צ.

● דרושה מטפלת לטורה ויסברג, אפוליולה 15, ראשל"צ. שכון בקר טלפון 942674.

● בחורות לעבודה דרושות הלפרין, תעשית מסמטיל רח' המסגר 54 טלפון 81304.

● דרושה מטפלת למיטול ב' אשה הרוקות למיטה. רצוי עם לינה. טלפון: 447888 פרט לשבת.

● דרוש/ה פועל/ת לעבודה בבית מלאכה לארוקים. — תנאים טובים, דרך פ"ת ת"א, ק"ב 622787.

● דרושה עוזרת פעמיים ב' שבוע עם המלצות. 748620.

● דרושה נערה לעבודות בתכנית, לפנות 611070.

● דרושות פועלות לשלשת מתמים, משכורת מצוינת, — הרצל 61, חדר 95.

● דרושה מטפלת לילד בן 2 ל' 3 פעמים בשבוע. 744769 דמת-גן.

● שוממת קונסטרוקציות בבנין מבוסם, דרושה בת"א. לעבודה חלקית. טל' 257006 אחה"צ ובערב.

● מטפלת לילד 7—18.30 + עבודות בית. 798328 אחה"צ.

● תלמידה דרושה לסלון מספרה "אלומה" דיזנגוף 187 תלאביב.

● שתקנית מנוסה מטפלת לתינוקת ומנהלת משק-בית עם לינה. חלוציה 11 יפו. במכור לרב-חוסמות בשדרות ירושלים. נתן 17.00—15.00.

● מטפלת לשניים, יום שלם. 878498 אחה"צ, ליין אביבה.

● יהלומים! לבייליגרדין ל' מעלה ולטפל, בתנאים טובים, לטלפן 88584.

● מטפלת בת 20—35 ל' אחה"צ, 13.00—9 622769.

● דרושה מוכרת מתלמדת לעבודה מגוגלה, הוליגר דיזנגוף 142 286264.

● דרושה מטפלת לשני ילדים בגיל 1 ו-3 בנוה אביבים 417684.

● דרושה אסיסטנטית מסי חלה לרופא-שיניים 282540 יום א' 16—19 לעכתים ריאי יוון.

● דרושה מגישה בביתקפה שקט בצפון תל-אביב. נא להתקשר טל' 254944.

● דרושות פועלות לבריכית מפרים, משכלל, משכנת מר בה, רח' נחלת יצחק 30 — ת"א, 262041.

● דרוש שליח בעל קטנוע/ אוסניים טולנרא, בכבר 88.

● דרושה תופרת לחזית בתנאים טובים לביה"ר טל 84261.

● לצעיר + רכב בהזדמנות למכירה אזור הלוקה ב-1500.— שעתיים עבודה ב' בוקר מוקדם. הכנסה — 1000. הלוחמי אברהם 781028.

● דרושה מנהלת חשבונות למשרה שלמה או חלקית — טלפון: 282024 בשעות ה' עבודה.

● לבית אופנה לגברות ב' ת"א דרושה מוכרת מנוסה לשעות אחה"צ. לטלפן ב' שעות העבודה 618689.

● דרוש גורן ועגור נגרן ד' בהוריש אחרי שרות צבאי ומתורות לעבודה. לפנות ל' מאור, טלפון 87.

● ברמת השרון דרושה עוזרת + בישול כל יום מ-8 עד 2. 770824.

● סלון טופה דרו רח' שינקין 32 ת"א, טל. 283094 מדר סעת מסירת, א"ר.

● דרוש/ה 1, עוזר/ת לעבר דה מסירית (ידע בחשבונות) ...

● דרוש שרטט בנין, מרוצה במשם שר' רוטשילד 106, תל אביב.

● כוכרת מנוסה לחנות נעלים ויצמן 12 גבעתיים — "אילן".

● דרוש רפד מעולה ורפד עוזר לריהוט "סוד" הרצל 29 פ"ת.

● דרוש ספר צעיר לגברים להתמורות מודרניות לימי שבי מ-2.00 756629 בערב.

● למשרד עו"ד דרושה מז כירה עברית ורצוי גרמנית לפנות: ל-612316.

● דרושה מטפלת עם לינה טלפון 730722 בשעות הצ' רב.

● דרושים שומרים לעבודת לילה תנאים מצויינים. לפו נות מית ביה ת.ד. 147. פתח תקוה טלפון 913191.

● עוכדות יצור — למוסר רולה ישראל. דרושות בשים ונערות לעבודה בייצור אלס טרוניקה של מכשירי תקשורת חדישים ומערכות פיקוד וב' קרה משוכללות. העבודה נק' יה, עדינה ומרתקת. מקום העבודה ממוזג אויר. העבר דה מתאימה לנשים ונערות (בגיל 18—30) המעוניינות בעבודה יציבה. אחראית ר מעניינת בחברה האלקטרונית החדיש והמתפתחת. לא נדרש נסיון קודם. העובדות תקבלנה הכשרה מלאה תוך כדי עבודה ובזמן קצר. ה' מעוניינות תפנינה לקבלת פרטים נוספים ולרישום ישירות למודיעין בבנין סר מורולה ישראל רחוב קרמ' ניצקי 16, ת"א (ע"י הסינר מה).

● מחסנאים — לעבודות מה סן הכוללות רישומים, ני' קיום, וכיסות. רצוי רקע צבאי באפסנאות. מבנית עדיפות למחסנאים מבוגרים מוסמכים. יפנו למודיעין ב' בנין מוטורולה ישראל, רח' קרמינצקי 16, ת"א (ע"י ה' סינרמה).

● דרושה מטפלת לילד בגן ולתינוק טלפון 772588.

● יהלומים דפאלי הרשקר בגה, בזאבינגוור 16, דרוש בהליביר למלטה מרקיוות. אפשרי גם לעבור מעגולות.

● לגברים לכלות כאשר, דרוש אומן וחוזר מהר צעיר אשר עם ברוסיה (מלאה) אודיש עברית ואנגלית (חלקית) למ' נות לת.ד. 3867 תל-אביב.

● ברמתגן דרושה עוזרת למשק בית ל½ יום חודשית טלפון 919400 אחה"צ. כש' בת כל היום.

● בקיראון דרושה עוזרת יום כני מ6.00—11.00 טל' 755808.

● אשה למשק בית מ11.00 עד 3.00. לטלפן מ5.00 טל' 249865.

● דרוש אורג למכונות סאאור והדמוריים משמרות ב' תנאים טובים, ביה"ס לאריגה וירכון, 8 פברשי, החובר הלוו, 76 סום רחוב דיזנגוף. 449608 טל' אחה"צ 269754.

● קוצבים/ות ממכבים/ות ויזייזתו, היטב לעבודה פלה וצמכה ובואי, מתאים למשר דגנים, מ' מרמת "כניס" — 614897.

● דרוש מכונאי שרותים בניה, כישורים דרושים: 1. נסיון במכונות בניה קונן מכשירים. 2. 5 שנות נסיון מינימום. 3. לא חובה לבעל צבא, בגלל ב"ה קרמה. בכבת בעוצ'ו פרטים ת.ד. 11017, תלאביב פור יות מוכשרות.

● דרושה אשה למשפחה עם 2 ילדים לבישול ומשק בית ברמת-גן טלפון 58896 ובער בה 765968.

● דרושה עם פקידה עם ידיעה בהנהלת חשבונות לע' ברות בראש העין לפנות: לטלפון 812895, או טל.

● דרושים פועלים/ות ל' ביה"ר לאריגה גרביים. וגם לאוברלוק לטלפן 522779 תלאביב.

● דרושה פקידה מנוסה ל' משרד עו"ד במרכז תלאביב טל. 226430.

● למשרד עורך ומתלמד ל' עבודות מיוחלנבר. מוסמ' "שלמה", ימסמקשרת 30, טל. 80891.

● דרושה ספרית למספרה. גטובינים, דיזנגוף 182 של תלאביב, 223758.

● יהלומים! דרושים מנסר בים לאבנים גדולות ומטר נות, ומתלמד אחרי צבא של 34612.

● דרושות תופרות אוברלוק זינגר לקונפקציה נשים ר' גם תופרות יד ועוזר. תנאים טובים 823285.

● דרוש נער אינסטלטור בגיל 15—16 לעבודות משרד ושליחויות לפנות פיד ל"ל. מאובה בע"מ לילנבלום 15 תלאביב.

● למשרד פרסום דרוש שליח אחראי עם מילון/פט נה. 89822.

● בהרצליה דרושה גזרנית סוג א' לקונפקציה נשים. טלפון 254003 בערב — 864895.

● ברמתאביב דרושה אשה לניהול משק בית + 2 ילר דים בגן טלפון 416579 בין 1.00—4.00.

● דרושים פועלות / פועלים לניקיון לעבודה קבועה עם הרמיה. טלפון 792183.

● דרושים נהגים: נהגי מוניות, בעלי ותק של 3 שנים לפחות ויוכלו להתקבל כשותפים על מוניות חדשות או כנהגים שכירים במוני' טנדמאים עם כוכבים אצליכם במשרד מערכות ... לנהל המשק מר משה.

● דרושה מטפלת לחינוק ב' רמתאביב, לשבע שעות ל' התקשר אחה"צ טלפון 418308.

● מטפלת לשניים, יום שלם. 878498 אחה"צ, ליין אביבה.

● דרושה צעירה/מי יצירה, למשרד, בזאבינגר, 8 ג' ל' בגן 10, תלאביב.

● דרושה מטפלת בקר בבית אחד. טל. 417684.

● דרושה עוזרת אשה בת 20—60 למשק בית, 3 פעמים בשבוע 416579.

● דרושה מנהלת חשבונות מוסמכת לעבודה חלקית. נא לפנות: 253990.

● דרושות בחורות 8 עד 17 סוג א' לפנות 289830.

● דרושה נערה לעבודה ב' מסקוף לשעות 18.30—8.30 טלפון 55853.

● למשפחה בהרצליה פיתוח דרושה בחורה אחראית ל' עבודות משק בית עם לינה. תנאים טובים. להתקשר טל. 932770.

● מבכן ליטוש יהלומים מסוגל לקבל בקבלנות עור באלפים אבנים לחודש. עבר דה מצויינת ואחוזים טובים להתקשר בערב מ19.00 — 08—739622.

● לנגריה גדולה בבני-ברק דרושים, נגרים לבנין ועוד זים אחרי צבא המעוניינים בליפוד המקצוע טלפון 741154 מ7.00—16.00.

● דרושה מטפלת מסוגלת יום ב' גבי-צהלה (בבניסה ל' 282810).

● דרושה עוזרת בית שעות עבודה ביום. הנ' מובים לפנות טלפון 913474, 911006.

● דרושה מטפלת איקס לעבודה חלקית 222645, 243624.

● — 500. ל"י לחודש ב' בחורה/אשה ישרה שתנהל בית בהרצליה ו' טול בילדה בת 2 עם לי' נה. טל. 745684.

● מתלמד/ת דרוש/ה למלאכה לייצור שעוני' ית צמידה מבטודת מכירה אפשרות לטיפ' טל' 33603 בשעות 12—6.

● ירושות עובדות ל' לוק וזינגר לפנות כלבו' טלמה 44, ת"א.

● דרוש עובד לעבודה עם, בסביבות פגול ש' רצוי נסיון בהלוקת ש' אפשרות להתקדמות ש' איציים לת.ד. 24057 ת"א.

● דרושות בחורות ש' עפולה, טבעון, נצרת, נ' ועכו. להדגמת מוצר ש' בחנויות כל בו. 238978.

● ידרושה בחורה לעבודת בית למשפחת בת 3 ב' כתנאים טוב, טל' 16.30.

● למשרד רואי ה' דרוש מתמחה — שנה ג' ראיית חשבון, ליום ע' שלם, נתן להתאים את ה' העבודה. נא לפנות כמ' פרטים מלאים ת.ד 627 ת"א.

● דרושה נערה לעבודה ה' רה ומטיבודית ליום ע' שלם. נא לפנות אישי' שעות 3—1 רח' הם 14 תשבית בע"מ.

● דרוש עוזר לבנין ד' דים לעבודה במוגן ד' דות נקיון. טל' 877 ערב.

● דרוש עובד עם רכב. עבודה מלא. לפנות 32629.

● למשרד לביטוח ד' פקידה מתחילה לפנות: 821846, ת"א.

● דרושה מטפלת מנוס' תינוק לכל היום רצוי זור רמת-גן לפנות ע' 220126—18.00.

● דרושים מכון אומנ' רבוליבריכוסים חופים ים בבבר גבוה 829964.

● דרוש עובד בגיל 1' עם רכב בעל הוטעה לעבודה באחזוח מ' "רויאל" בלפור 41 בת'.

● דרוקות! מזכירות נליות, עברית, 1000 פקידות! לכנול שלום 600 — פקידות יודע ב' ה"ש — 650 — פקידות עם וכלי הדפוס תשומה וקלדים אלנבי.

● מסגר דנמים — לע' סה מרווקות חוזר ' רונים, דרוש בעל ' שנים, ידע בייתחר ה' אומנם ועיכור שב' כוגר ביים מקצועי ' דים יפנו למודיעין בר' מוטורולה ישראל רחוב מינצקי 16, ת"א (ע"י רנמה).

● דרושה מטפלת מנוסה תינוקת בחולון ליום 853839.

● לביה"ר לסריגה דרו' עבודות קמל, זוגנר נורן נמירה ת"א, אבולעפיה ירון.

● לגורה בחולון דר' מטפלת לתינוקת, טלפון 853576.

● דרוש מכונאי בעל דה-מכס טל' 86829 נבי 14, ת"א.

● דרושה פקידה בורנת, בון להתקשר טלפון 824881 בבוקר.

● למכירה בהזדמנות אולפנה למניקור ופדיקור. מצויינת בחולון. לפנות 887.

● שומרים! תנאים טובים נהגים מהלכי רגל — 840339.

● דרושים נגרים לרהיט נגרות מנוסר טל' 87585.

● דרוש צורר בעלת תנאים טובים טל' 56885.

● דרוש שליח + קם בין תנאים טובים טל' קולי 12.

● דרוש נער לשליחויות אוטנים 289929 238950.

● דרושה עוזרת ל-½ תנאים טובים בצהרים 904102.

● בהתחדשות דרושה ב' בשכ"ח 5 פעמים בשבוע שעות טלפון 913840.

● למשרד שליחים דרוש שליחים 85640.

● מעונינת בהוספת יו' ת' רות שונות בבית ה' נסיינות.

● דרושות עובדות לע' התקנות "אמבנורד" ב' אבדגבירול 22 (בחצר) 268011/268788/269588.

● כמטפלות חולים ילדים עזורים — מבשלות — דות — מוכרות — תה' עובדי בתי מלון וכו' דות — נקיון בשדרים נויות — אוטמבוס — למרות — מציגה ומכירות "רוית", יבנה 2, 440847.

● דרוקות! למיפול ב' לים בבתי הולמה — (אשר בבוריים) "תעסוקה ופירות" אלנבי 128.

● דוברי/ות אנגליה! לי התנועה! "תעסוקה ופירות" אלנבי 128.

● למשרד עורכי דין דרוש שה בהתצנית בנוכה עבודה מנוצל טל' 68844.

● למפעל רציני בת"א דרושים: נהגים ומובאי משכורת מ350 ל"י ו' טרמיה, גרושה, לפנות "עהודי" רבנו הנגאל 22 ת' טלפון 829895.

● למשרד של מוכר צ' גדול בת"א דרושה פקידה בעלת ניסיון של 4 שנים לפחות, הביטורים הדרושים הישכה בעברית ופקידות לית שעות העבודה רצויו כיימת גם אפשרות לעב' עד שעה 1 בצהריים, נא לפנות בכתב יד, לת"ד 1 ת"א עבור פקידה.

● לקונסקציה לבגדי נשים דרושה גזרנית סוג א' מרמ לטיפי. 55489.

● דרושה מנהלת למשק מיטול ב-3 ילדים בגיל 3 עם לינה בבנין, תנאי מצויינים. טל. 55459 פרט שישי ושבת 785903.

● להלוקה מוצלי נו ה' תים בבני-ברק דרוש צעיר עם רשיון סוג ג' 731889.

● דרוש נער לעבודה דיפ הרצל 43, בת-ים, מרמדיו.

● דרושה מטפלת אחרת ובכונה 7.30—14.00 פרט קיסר 859192.

● בבנין דרושה עוזרת 3 בה: דיזנגוף 752603.

● לסלון בתל-אביב דרוש פקידות מבלה ובכיון ואי אהוב. ידיעת צפות רצוי דרושות המלצות 287058.

● נהג + טנדר פורטיג 3 להובלות משקל 1½ צעיר — 945686 מרי.

● בראשון לציון דרושה אשה לטפול בשני ילדי (בגן) 942397, טל. 85.

● יהלומים! דרוש חוה מנוסה מוס 3 אברהם — 88298.

● דרוש צורף בעולה להת קשר 2.00-9.00 בין 829813.

● דרושה פועלה ותופרת למריקה. עליה 80 ת"א — אלוכה.

● דרוש מנהל חשבונות עם נסיון של 3 שנים לפחות. לפנות טלפון 727025, 729429 גבעתיים.

לוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב, שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 246905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

● דרושה פקידה בעלת ידע בהנהלת חשבונות הדפסה בי מכונה ואנגלית בסיסית. טל. 776206, 771831.

● דרושה בחורה לעבודה יד טלפון: 286927.

● לסטודנט! משרה חלקית ערביים בחודש בשעות 19.00—24.00 לפנות אישית ל"דוה" אלנבי 128.

● דרושה בחורה לעזרת בית בוילה, באזור נתניה מגורים במקום, תנאים מצויינים, טל' 053—23113.

● דרוש שליח עם אופניים או ופסה לציקלוסטיל שדרות הקישון 24, ת"א.

● דרוש נער ונער מתלמד לפנות (להארצבעה) רחוב אבא הלל 148 רמת-גן.

● קורסים מזורזים מחר תיים בוקר ערב פקידות, ד מזכירות, ניקוב, י.ב.מ. הנהלת חשבונות, כתיבה בכתב בנה בתשלומים קטנים, תעודה ועזרה בעבודה, "סרוטל" תל-אביב, אלנבי 140, כבר הסתדרות (התחנה המרכזית) 785835, רמת-גן, ז'בוטינסקי 34 (מול רמה).

● דרושה פקידה בעלת ידע בהנהלת חשבונות בעלת יכולת עבודה עצמאית לעבודה חלקית בשעות אחה"צ בלבד (רק תושבת חולון) לפנות בי"ס "שרוטל" רח' אלנבי 140 ת"א.

● יהלומים! דרוש פועל סבי ליטוש בתנאים מיוחדים. להתקשר 725635 לרמי.

● דרושה פקידה להנהלת חשבונות ועבודת משרד, שפה אנגלית. לפנות לחברה הישראלית לקרור ואספקה בע"מ דרך פתח תקוה 28 ת"א טל' 622411.

● דרוש מחסנאי עצמאי לניהול מחסן אלקטרוניקה עם נסיון של שנתיים לפחות: חברת "סנינל" החשמל 4 ת"א.

● דרוש בחור עם קטנוע לאזור גוש דן 726718 ,781774.

● דרושות תופרות "אש" לקונפקציה רח' אילת 17 חולון.

מכוניות למכירה

● פולקסוואגן 1969 מצויינת, רק בשבת.

● פורד קונסול 68, מנוע חדש, 15.00.

● פיאט 1100 1965, במצב טוב.

השכרת רכב

● "ארגז" השכרת מכוניות ד פרטיות: (תנאים מיוחדים לתקופות) "ארגז" תחנת לבבת ארלוזורוב ת"א טל. 253054.

ביקוש רכב

● מעוניין בפג'ו 404 + רדיו + ססס לשנה רצוי מנוע חדש טלפון 053-24211 מ-8—13 7—4.

● דבביגיצ 448675, קונים כל סוגי המכוניות במחירים הגבוהים ביותר בשוק.

שרותי רכב

● ביטוח מיידי לרכב! — "שוק" בנצלסון 131 גבעתיים 731032.

● כל סוגי ביטוח!!! לרכב מיידית!!! יעוץ חינם לביטוח חיים! 731032.

מציעים למכירה

● עגלת תינוק למכירה טל. 17.00 אחרי 233154.

● למכירה מכונת כביסה מערכת סטריאו ודמויים טל. 306788.

אופנועים וקטנועים

● אך ורק אצלי תוכל לרכוש כל קטנוע לנוער בתנאים נוחים.

מכذا من الأصل

מכנו من الأصل

הלוח הכפול הארץ ידיעות אחרונות

● למכירה בהזדמנות קומבינציה 35.000 ל"י ... 7.00

● מכונות כביסה תנורים ... 1973 ...

● למכירה כירים גז 3 להבות + 2 בלוני גז + שעון ...

● כיריים גז 3 להבות במצב מצוין ...

● למכירה מכונת ליטוש ... 243669

● בהזדמנות למכירה מכונת קיפול 70/100 (שמאל) ...

● מיים אישי מקצועי חדיש ...

● שולחן היק 160 עם 6 כסאות ...

● 20% הנחה מהמחיר ה מקובל לצמר ...

● למכירה כסא גלגלים לנכה 559524

● חיסול המלאי!!! למכירה ...

● למכירה דלתות לארון קיר ...

● בהזדמנות מייס קסמות ...

● למכירה ציוד מכלת ...

ריקודים

● למד לרקוד ב-8 שעורים אצל ססי, קרן קיימת 26.

● למדו לרקוד בבית"ס ה מעולה בארץ — לכחורות ...

● תלמדו לרקוד בבי"ס ה מפורסם "אנשל", תל-אביב עליה 3.

דודי שמש וחשמל

● "אריאל", דודי שמש בע"מ, ביצוע והרכבה ע"י צוות מומחים ...

טלוויזיה

● תיקון טלוויזיות באחריות לשנה ...

רהיטים

● "מרכל" — רהיטי מתכת בן יהודה 198 תל-אביב ...

● "טרייבר" קניה ומכירה, רהיטים משומשים, פריג'ידרים ...

חיות בית

● הצטרף ל"אגודה צער בעלי חיים" ...

רוצים לקנות

● קונים מקררים רהיטים וכל חפצי בית ...

כלי נגינה

● קונים תקליטים במבחר ענק במחירים 11, 10, 9 ל"י אבילאה הנביאים 6.

● דרושים אקורדיונים 32 בסים ו-80 בסים ...

● דרושים פסנתרים משך משים בכל מצב ...

● פסנתרים, חדשים ומשומשים, גיטרות ואורגנים ...

● ניגונים 12 מיתרים ...

● סנתרים חדשים ומיוחדים ...

מכונות כביסה

● מכונת כביסה חדישה 1973 ...

● מכונות כביסה סופר-אוטומטיות ...

● מכונת כביסה סוכן ...

מכונות כתיבה

● מכונת כתיבה חדשה "תדמס 3000" באנגלית ...

מכונות תפירה

● אל תקנו מכונות תפירה חדשות ...

מכונות גילוח

● אליאס מכירה ותיקונים מכל הסוגים עליה 19, טל. 521870

שונות

חוגים

● הברה אקספלוסיבית ...

טיולים

● נאות הכינר סיורי חנוכה ...

דגלים

● דגלי קלמן ברמן דגלי שנת ה-25 ודגלי לאום ...

טפסים

● עבודות מסמים פלסטיק ...

צילומים

● בי"ס להוראת הצילום ...

מי מצא?

● 100 ל"י לכל המוצא ...

בתי"ס לנהיגה

● "אחרלית "ילמד אותך לב' הנ"ג ...

תריסים

● מבצע החזר ...

בולים ומטבעות

● מחירים מקסימליים עבור בולי ...

ספרים

● אנציקלופדיה ...

הלבשה

● שמלות חופה חדשות ...

שרותים

● "המבריק", מלטשים ומבריקים ...

בתי-ספר ושיעורים

● מתמטיקה, פיזיקה לתי כון ולבגרות ...

● מורה לאנגלית ...

● אנגלית — שיחות שער ...

● דרושה מורה בכל המקצועות ...

הלוואות

● לבעלי ורוכשי רכב ...

תנורי חמום

● חברת כלן אינקול, מציעה תנורי גולדי ...

● תנורי חימום, על גז חשמל, נפט, שמן ...

חקלאות

● מעוניין בקרקע חקלאית ...

● למכירה טרקטורים ...

שידוכים

● גבר (25), מעוניין להכיר בחורה ...

● לצעירים/ות "הולך" ב"רעים" ...

● פרוספקט + נאות ...

● מהנדס 180/27 ...

● "ודקל" כבו לחברויות ...

● לגבורים לצעירים ...

● פרופ' 40/160 ...

הלוח הכפול ירושלים

ידיעות אחרונות: הלל 28 טל. 225251 הארץ: החבצלת 5 טל. 224245

תורנות רופאים לפי המחוזות

● ירושלים

● הזמנת רופאים במקרים דחופים ...

תורנות בתי מרקחת

● ל"ל שבת: בית מרקחת ...

תורניות בתי חולים

● היום: שערי צדק ...

בתי כנסת

● ב"ה, הסתדרות ישורון ...

דירות

● פרסום לדירות בשכ"ת ...

וילות ובתים

קבלנים מציעים

דירות למכירה 3 חדרים ויותר

● בקרית-משה, 3½ לקומה ...

1-1½ חדרים

דירות מרוהטות

2-2½ חדרים

דירות בשכר חודשי

דירות בדמי מפתח

ביקוש דירות

חדרים מרוהטים

חנויות

משרדים

עסקים

אולמות

מגרשים

מחסנים

ביקוש עבודה

הצעות עבודה

[illegible]

הכל בכל בלוח

בלוח הכפול

תקרים בעגלת הצדק (א')

צדק תרדוף, תרדוף

עבודתם האיטית של בתי־המשפט מצריכה תקופות מעצר ארוכות שיש בהן לא פעם עינוי־דין כלפי החשודים

מאת אבי ולנטין

אלי יעקובוב, היושב בימים אלה עם הנאשמים בבית המשפט בבאר־שבע באשמת השתתפות בשוד בנק הפועלים באשדוד, עומד תיק אחר בבית המשפט בתל־אביב. הוא נאשם בהתפרצויות וגניבות טרנזיסטורים קל יחד עם עוד שניים. שהסיכומים בתיק זה הוגשו ביולי 1971 (לפני כ־16 חודש) ן עדיין פסק דין.

יעקובוב וחבריו, יצחק זוקע ד קציר, הואשמו כי ביצעו התפרצויות: בליל ה־26 ביו־ 19 למוסך בן־יהודה; בליל ביולי 1969 לחנות מוטורדין סלמה בתל־אביב, ובליל ה־3 בר 1969 למחסן הדיראן, משם לפי ההאשמה טרנזיסטורים ו־ קול.

המרכזי במשפטם היה אריה ה, הבר הקואופרטיב לתחבו־ שהואשם בבית המשפט בק־ סחורה הגנובה ושיווקה. כש־ של סטוקה הסתיים ולאחריו עיד במשפט הנאשמים בהת־ ות והגניבות. הוא אמור היה העד המרכזי, אלא שבמהלך ם הוכרז עד עוין מפני שלא פעולה עם התביעה.

של אלי יעקובוב חזר בא־ לכותרות בקשר לשוד הא־ בבנק הפועלים באשדוד. גם של יצחק זוקע הוכר דרך אגב בעולם הפשע. עו"ד א.י. המגן על אחד הנאשמים בשוד אומי בראשון־לציון, כס נש־ 250 אלף ל"י, אמר במהלך ום, כי מוכרים הדברים שנרשם של עד המדינה בבירור דוחיי י רב־פקד יעקב פרנקנפל, מת־ כי יצחק זוקע היה האדם הש־ שהשתתף בשוד הבנק. ובוב וזוקע התהלכו חודשים ים חופשיים. זוקע חופשי גם

✶

לה היא אם לא יוחמתה בגב ולי" בתקופת היותו משוחרר ות, אחרי שהמתין חודשים רבים דינו, שכן צפוי הוא להרשעה לא יכין לעצמו אמצעים לה־ השיחרור? ובמחשבה שניה הוא גם להחליט כי בעצם אין להפסיד: התקווה היא שאם ויועמד לדין יהיו פרקי ר חופשים.

נות הראשונה של השנה עמ־ בסימן ריבוי מקרי שוד בנקים. ים מסבירים, כי חלק מאנשי התחתון נעשו מקצוענים ו־ מביצוע מעשים קלים לחמורים כלום לא תרמה התברה בדרך להסלמה. זו? נאשם המהלך חודשים ארוכים בלי לחר־ כלום אינו נדחף בהכרח לבי־ עבירות חמורות יותר, אחרי מגיע למסקנה שהחוק מניח לו שנה?

המשפט תורמים זה שנים הבלתי־סבירה של מנגנון בישראל. לסיבות של מצב שהשלכותיו חמורות, יוקדשו הסידרה.

✶

לימור קציר, נאשם מספר 1 כם ההתפרצויות, היה נתון במ־ שנה חסר כמה ימים. הוא חרר בלחץ סניגוריו, עורכי הדין בן־ישי ואדמונד יבוקי, שטענו, תמוך על סעיף בחוק סדר הדין לילי, כי אין להחזיק את לקוחם יותר משנה במעצר. לפרקליטות לא ברירה ולא התנגדה לשיחרור של קציר.

שאלת השאלה: האם מטרת המ־ חק בסעיף זה הושגה? מדוע נמ־ משפטו תקופה ארוכה כל־כך? ם אין הסיבה נעוצה בליקויים מערכת המשפט עצמה?

הנאשם, שהיה נתון במעצר כדי סכנת את שלום הציבור — כך טענו הקטגורים בבקשות שונות מעצר עד תום ההליכים — שוחרר שהמחוקק משמעו לזכות או לזכה. זאת כיוון שהמחוקק קבע משפט פלילי, בו הנאשם עצור תום ההליכים, לא יוארך מעל ה. מה בשונה בתום השנה? האם הנאשם בלתי מסוכן לציבור? סנגורים יגידו: לא, ויתקיפו את חוק המגביל. הסנגורים יגידו: גם ת המעצר היתה מיותרת.

אולם, שוב, שורש הרע נעוץ בת־ יכי המשפט עצמם. אילו היו בתי משפט יעילים ותריזים יותר לא היה ך בתקופות מעצר ארוכות כל־ שיש בהן לא־פעם עינוי־דין. יוצאה השוד שנעצר לתקופה ארוכה כזאת אם יזוכה לבסוף.

ועוד משפט שארך שנים. עו"ד צבר רכש דירה ב־1963 בבני־ ברק ב־23 אלף ל"י. כרוב בעלי ה־ משפחה הצעירים נזקק גם הוא לשווי מימון ונעזר במשכנתא של 55 ל"י, אותה התחיל לפרוע ב־ 19.

הבנק למשכנתאות ולהשקעות ב־ דין העביר את הכסף לקבלן. את שוב היה צריך עו"ד צבר לפרוע לזכותו של הקבלן. אולם הלה טען כי קיבל סכום קטן משהגיע לו. עו"ד צבר בא בתביעות אל הבנק, שדוחה את טענותיו והפנה אותו ל־קבלן. עו"ד צבר הקול במשא ומתן שנמשך למעלה משנה והסתיים ללא תוצאות.

ב־2 במאי 1967 הוגשה תביעה ל־בית משפט השלום בתל־אביב. שנה לאחר מכן, ב־27 במאי 1968, ניתן פסק הדין נגדו. תוך שבועיים עירער לבית המשפט המחוזי. הישיבה האחרונה במחוז היתה ב־15 באפריל 1969. מקץ יותר משלוש שנים ב־25 באוקטובר 1972, ניתן פסק הדין: עו"ד צבר זכה במשפט.

בפסק הדין הכתוב על 23 עמודים קובע השופט, כי עו"ד צבר יקבל את הסכום שהופחת מהמשכנתא. ה־מאבק המשפטי — בו טען עו"ד צבר לעצמו — נמשך יותר מחמש שנים. תהלל כדי להגן על זכותו של הפרט ולקבל את כספו בבלו־או: במקרה זה 220 ל"י! — עו"ד צבר גילה סבלנות רבה. סבלנות שקשה להאמין שהיתה עומדת לאזרח אחר, שאינו עורך דין ואשר היה צריך לממן את הוצאות משפטו.

הנזק שנגרם במקרה זה הוא אישי וקשה למצות עליו. נגרם גם נזק לאזרחים אחרים שקנו דירות אצל אותה חברה קבלנית — חברת ארם בונים בע"מ — וזכו לאותם תנאים, אלא שלא ניהלו משפטים ארוכים כדי לזכות במגיע להם. עתה, אחרי התקדים שיצר עו"ד צבר, חלה הת־ישנות על עניינם.

✶

דוגמא נוספת: ב־25 בדצמבר 1966 הגיש העיתונאי יאיר קוטלר תביעה נגד בפא"י ונגד דובר המש־לגה על הוצאת לשון הרע בבית משפט השלום בתל־אביב. העדויות במשפט זה הסתיימו באפריל 1969; הסיכומים הושמעו בנובמבר אותה שנה. אחרי שנתיים וחצי שהתיק היה מונח ללא פסק דין, התקבלה החלטת השופט: קוטלר זכה במש־פט; קיבל פיצוי סמלי של 100 ל"י והוצאות 500 ל"י. הוא ערער לבית המשפט המחוזי.

ב־2 במאי השנה, שלח קוטלר מכ־תב למנהל בתי המשפט ובו פירט את השתלשלות הצעדים במשפטו. הוא ביקש לדעת אם עליו להמתין עד בוש כדי לקבל פסק דין במשפט המשך שנים. במכתב התשובה, ש־הגיע במהירות, נאמר, כי פסק הדין יינתן במוצאי יוני. במקרה זה קשה להשתחרר מהרושם, כי פסק הדין היה נדחה חודשים ארוכים נוספים לולא מכתבו של קוטלר.

הנזק הנגרם לאדם בעניני הוצ־את לשון הרע קשה לתיקון בכל ש־חולף זמן רב יותר מיום הפגיעה. במשפט זה עברו 5 וחצי שנים מיום הגשת התביעה ועד למתן פסק הדין. היתוקן הנזק שנגרם לפני 5 וחצי שנים על־ידי הוצאת לשון הרע בד־ביה בין שנים רבות אחרי המקרה?

✶

בחוק השופטים לא קבע המחוקק דבר לגבי הזמן המקסימלי שיכול לחלוף ביום שמיעת הסיכומים ועד למתן פסק הדין. לכן אין בסיס חו־קי לקבלה כלפי השופטים. אולם ני־תן להתגבר גם על בעיה זו בעזרת ניהול יעיל של מערכת המשפט בישר־אל. ניהול יעיל, במקום הפרוצ־דורה המסורבלת והמיושנת המתנה־לת בעשיית הצדק בישראל, יסייע גם לפתרון בעיות אחרות במערכת המשפט, עליהן ידובר במאמרים הב־אים.

בולדוזרים בפתח השכונה הגרמנית

מינהל מקרקעי ישראל מעוניין להרוס את הבתים הישנים ולהקים רבי־קומות ✶ העיריה מתנגדת

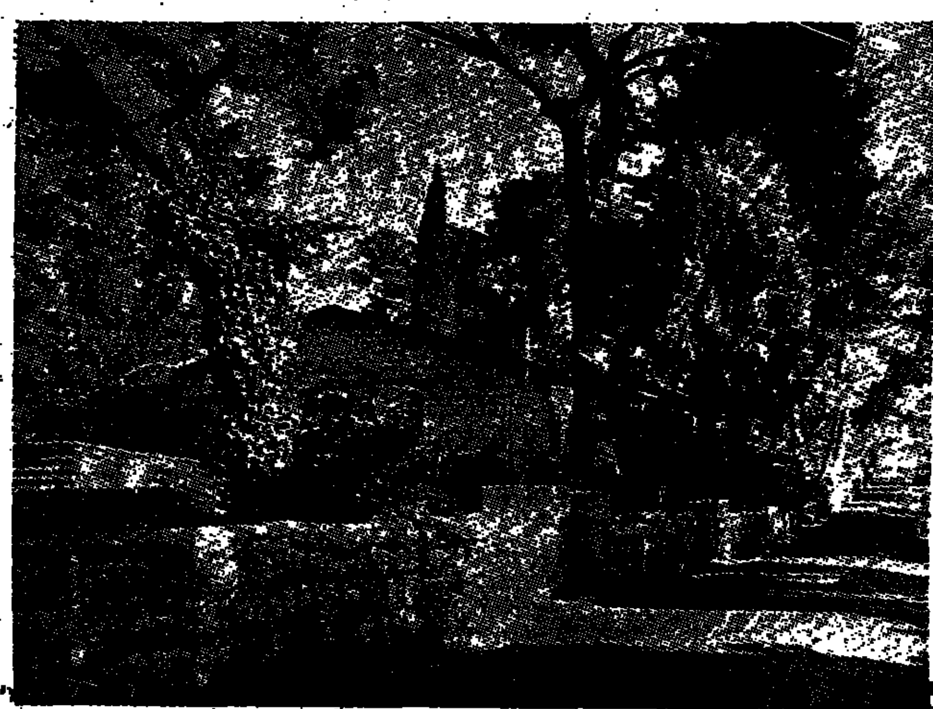

בתים ועצים במושבה הגרמנית בירושלים.

מאת גדעון אלון

עצי אקליפטוס עבותים סוככים על הכביש הראשי. בתי אבן עתי־קים בני שתי קומות וגגות רעפים אדומים משני העברים. שובכי יו־נים עשוי עץ מוחרקים מעליית הגג. חלונות מקומרים, שלוה, ירק וריח פרחים.

המושבה הגרמנית בירושלים. שכו־נה ישנה בעלת צביון מיוחד, היא נוסדה ב־1878 ע"י הטמפלרים ו־הקמתה הביאה לפריצת הדרך שמ־מנה התפתח הכביש הסלול לבית־לחם ולחברון. הטמפלרים היו כת נוצרית גרמנית שהקימה ישובים בארץ ישראל במאות ה־19 וה־20. המושבה הגרמנית בירושלים היתה אחת השכונות שהוקמו מחוץ לחו־מות העיר העתיקה, לאחר שמשכנות שאננים שנבנתה ע"י משה מונטי־פיורי ב־1860 פרצה לראשונה מן החומות.

הרבה גלגולים עברה השכונה ה־קטנה הציורית הזו. בימי מלחמת העולם הראשונה השתכנו בה גרמ־נים וטורקים. לאחר מלחמת העולם השניה נפלה בידי הבריטים שהגלו את התושבים הגרמנים לאוסטרליה. אנגלים, ערבים וקומץ יהודים איכ־לסו באותה תקופה את השכונה ה־יפה שבדרום ירושלים. לאחר מלח־מת העצמאות גרשה הערבים ויהו־דים התיישבו בה.

היום, בתוך ירושלים של שיכוני הבטון המכוערים וחסרי הצביון, נר־אית המושבה הגרמנית כשכונת־סבע, של בניה הבתיים בסגנון גרמני עתיק, גדרות האבן ושערי הברזל המסורגים, הסומכות העצות וגני המטופחים.

התושבים של המושבה הגרמנית ה־יום רגישים ליופיה ולייחודה, למרות שחלק מהבתים מטים לנפול ונעדרים חדרי שירותים. כשבא לשכונה לפ־ני שבועות מעריך ממשלתי ומסר כי ישנה תוכנית להרוס חלק מה־בתים ולאפשר לקבלנים פרטיים לב־נות בתי מגורים בסגנון שונה, הת־רחמו התושבים.

התושבים בשכונה טוענים שמינהל מקרקעי ישראל, שהקרקע בבעלותו, מתעתד למכור את בתי השכונה ל־כל המרבה במחיר, להרסם ולהקים במקום בתי מגורים גדולים. השבוע הקימו תושבי השכונה ועד פעולה שילחם נגד הריסת הבתים, עקירת העצים ושינוי אופיה המיוחד של ה־מושבה הגרמנית.

✶

מינהל מקרקעי ישראל בעל ה־קרקע כנראה מנסה להעלים את כוונותיו. אמר לי דובר המשרד מר יוסף עזיאל: ישנן תוכניות שעדיין לא גובשו. זוהי בדיקה ראשונית ובלתי מחייבת, כפי שנעשית ב־שכונות אחרות בעיר. כשביקשתי לשמוע את דעתו של מנהל מחוז ירושלים במינהל, מר שוחט, הוא התחמק מלשוחח עמי.

נראה כי ראשי המינהל ששמעו כי עיריית ירושלים עורכת תוכנית מתאר לשכונה, החליטו לשגר מע־ריך ממשלתי שקבע את שווי הבתים המליץ על הריסת חלקם המצויים במצב רעוע, תמורת פיצויים שיי־נתנו לדיירים. החשבון הוא — ה־כספים שיקבל המינהל מהקבלנים הפרטיים בעד המגרשים יהיו גבו־הים עשרה מונים מן הפיצויים שי־נתנו לדיירים.

אולם עיריית ירושלים סוברת, כי לא תאפשר למינהל לממש את תוכ־ניתו. אמר לי דובר העיריה מר יצחק גרוסמן: היחידה הארכיטקטית של העיריה הכינה טיוטה לתוכנית ה־מתאר של השכונה. מגמתנו לשמר את השכונה, כפי שקבעה התוכנית האב לירושלים. תכוננה היא שמגר־שים ריקים המצויים בשכונה יוקצו לצרכי ציבור בבניה שתשתלב ב־אופי ובצביון המושבה הגרמנית.

מקור בכיר בעיריית ירושלים אמר: גם אם למינהל ישנן תוכניות לבנית בתים רבי־קומות, לא נאשר זאת, כיוון שנאפשר הריסת הבתים ה־רעועים בלבד וזאת לאחר שהאגף למבנים מסוכנים, יקבע את מצבם. העיריה לא תאשר תוכניות בניה לפני שיושלם תכנון השכונה באופן סופי.

העיריה מתכוננת להועיד כמה מ־המגרשים שיפונו עם הריסת הבתים להקמת שגרירויות, בתאום עם ה־מינהל. היום יקימו חברי ועדת־המשנה לתכנון ולבניה בעיריית ירו־שלים סיור בשכונה כדי לעמוד על מצב הבתים, בטרם ידונו בתוכנית המתאר למושבה הגרמנית.

יש לשקם ולשפץ את הבתים ה־רעועים ולא להרסם. אם ניתן היה לשפץ את הבית הרעוע שליד המנהל הקטן בו מתגוררות משפחות עו־ביות, שהוא לכל הדעות במצב ה־מחייב הריסה, אין שום סיבה להר־וס אפילו בית אחד במושבה הגר־מנית. אל לעיריית ירושלים לפגוע בצביונה המיוחד של המושבה ה־גרמנית ולהפכה לכפרת בתי בטון שיובנו בכיח לדורות.

הפגמים בעיריות – ירושת העבר

מאת יהודית וינקלר

„קיימת הידרדרות כללית במתן שירותים בארץ" אומר פנחס אילון, ראש עיריית חולון ויו"ר הנהלת מרכז השלטון המקו־מי בארץ, אשר הודיע כי יפרוש סופית מתפקידו

פנחס אילון

בשנה ה־20 לכהונתו הרצופה כ־ראש עיריית חולון ושנה לפני הב־חירות לכנסת ולרשויות המקומיות, נקט מר פנחס אילון בצעד בלתי־שגרתי בנוף הציבורי הפוליטי: הוא הודיע, כי אין עוד בכוונתו להמשיך בתפקיד המוניציפלי. בן 63, עד והצעיר בסוגיות המוניצי־פליות בעירו ובארץ, בהיותו גם יו"ר הנהלת מרכז השלטון המקומי מאז 1966, נואשה החלטתו לפרוש כדי לאפשר כוחבריו „חילופי מש־מרות".

בעל האחריות

אליבא דמר אילון, כבר לפני ש־מונה שנים ביקש מהמפלגה לשח־רר מהתפקיד אלא „בהיותי חייל ממושמע נכנעתי לרצון חברים" ו־נשאר. עתה, הוא קבע, הליכתו סופית „עם כל הסיכונים לי ו־לעירי". למונח „סיכונים" בהקשר זה משמעות מיוחדת, בהיות פנחס אי־לון מסוג אותם ראשי ערים המ־נהלים את משק העירייה כבעלי אח־ריות. אין תימה — בשנת 1953, שנתו הראשונה כראש עיריית חולון, היא מנתה 13 אלף תושבים, מהם 6000 דרי מעברה, ואילו על־פי מפ־קד האוכלוסין האחרון היא מונה 100 אלף תושבים, כרבע מגודלה של שכונת תל־אביב, שאוכלוסיתה הצעירה המדלדלה ועברה בהמניה לתחום שיפוטו של פנחס אילון.

מתוך 17 חברי מועצת עיריית חו־לון 10 הם נציגי המערך, 4 גח"ל, 2 דתיים ו־1 נציג ל"ע. הקואליציה בראשות פנחס אילון מורכבת מ־המערך עבודה־מפ"ם, ול"ע. לראש העירייה סגן אחד מהמערך, מר דוד צדוק, המכהן בחצי משרה בעירית, משמש כמזכיר מפלגת העבודה ב־חולון, עובד בועד־הפועל של ה־הסתדרות ונראה כמועמד רציני ל־רשת את פנחס אילון. עמו עבד בכפיפה אחת בארבע־עשרה השנים האחרונות. מר אילון עצמו שואף לקבל תפקיד כלשהו בתחום הקרוב לו — פעולות מוניציפלית, אף כי כיום אין לדעת אם. פניו לכנסת או להמשך הכהונה כיו"ר מרכז ה־שלטון המקומי, אם ישונו תקנותיו (כיום יכול רק ראש רשות מקו־מית לשמש יו"ר המרכז). מכל מקום הוא מבקש לקבל לידיו תפקיד ש־אינו כרוך בעומס גדול הנראה, כי כהונתו הממושכת בחולון הביאה ע־ליו עייפות מצטברת ואת התחושה, כי מיצה את עצמו בתפקיד.

חוקה מיושנת

מלבד השיגיו בתחום שיפוטו, ב־עירו חולון, הנראית בעיניו כאחת הערים היפות בארץ, הגם שהיא מסמלת אולי יותר מכל ישוב אחר את גיבוב הבניה הסטנדרטית הס־רת הדמיון והמעוף, הנוף המוניצי־פלי הארצי מצטייר בעיניו במלוא קדרותו.

שאלה: מהו מקום התודעה של השלטון המוניציפלי?

אילון: הרשויות מתנהלות עדיין על פי חוקה מנדטורית משנת 1934. החוקה מיושנת ודוחקה מלהלום צר־כי ההווה. כדי לבצע את החיוני ל־רשויות ולעיריות בקצב ובצורה ה־נכונה, צריך לעקוף את החוק על־ידי הסדרים של רצון טוב עם מש־רד הפנים. בצורה כזאת ניסלה מ־הרשויות עצמאותן וגברה תלותן ב־משרד הפנים. זה אבסורד שעיריה כתל־אביב, הפועלת באמצעות גב־תרית, חייבת להזדקק לאישורים מ־משרד הפנים להלוואות וענינים א־חרים זוטיים.

שאלה: מי אשם בכך שעד היום לא תיקנו את החוק?

אילון: משרד הפנים היה צריך מזמן ליזום חקיקה.

שאלה: משרד הפנים נמסר כמ־עט באורח מסורתי לשרים דתיים, במסגרת הסכמים קואליציוניים של מפא"י. אולי יש לתלות את הקולר דווקא במפלגת העבודה?

אילון: על סמכויות לא מוותרים בקלות. יכול להיות שהאחריות ל־העדר חוקה מוניציפלית מתחלקת במידה שווה בין מפלגתי, בין מר־כז השלטון המקומי ושורה של גור־מים אחרים. ברור לגמרי שחוקה היתה מפקיעה חלק גדול מסמכויות משרד הפנים והרשויות היו זוכות בעצמאות. אני מודה, זהו אחד ה־מחדלים של הדמוקרטיה ב־25 שנות קיום המדינה.

ירידה ברמת השרותים

שאלה: שירותי הרשויות, בפרט בערים הגדולות, אינם מדביקים את הצרכים הנחשבים לנחשלים במדינה. מלבד זה מתרכז בהן כוח־אדם לא מהמעולים. מה הביא למצב זה?

אילון: אינני מסכים לדעה זאת. זו דעה קדומה, ממש עלילה על השלטון המקומי. קיימת הידרדרות כללית במתן שירותים בארצנו, הרשויות המקומיות לא ניצלו מכך, אבל השירותים המקומיים עולים על אלה הממלכתיים. הצרה היא שב־מסגרת הסכמי השכר ואפשרויות ה־קידום אי־אפשר למשוך כוחות מק־צועיים טובים.

הנה בחולון אני מחפש כבר שלוש שנים מהנדס לתפקיד מסויים ואיני מוצא את האדם המתאים. אני לא יכול להת־חרות בשוק הפרטי. התוצאה היא מסירת עבודות החוצה ב־מחיר העולה פי עשרה.

שאלה: הרי התכנון האופטימי שלך על הנעשה ברשויות גלוי וידוע כי בנושאים רבים, ובפרט בתחום ה־בניה, שוררת אנדרלמוסיה שגם מ־בקר המדינה מתח עליה ביקורת. בעיקר אמורים הדברים לגבי תל אביב.

אילון: יש ויש. בחולון יש תכ־נית־אב ותכנית מיתאר מאז 1953. קיימתי עשרות פגישות עם ארכי־טקטים ומהנדסים, ניסיתי לתת תמ־ריצים לקבלנים כדי שישפרו את צורת הבניה. מה אני יכול לעשות, לא הועילו התמריצים. החוק אינו מאפשר לי לכפות על הבונים סג־נון וצורה.

שאלה: חולון, מר אילון, היא עיר יפה?

אילון: אני חושב שהיא בין ה־ערים היפות.

שאלה: מה יופיה? בתים הדו־מים זה לזה כשתי טיפות, יער השיכונים החד גוניים, רבי־קומה שכמותם פזורים בבת־ים, בתל אביב ובכל מקום אחר?

אילון: דווקא בחולון הגבלנו ב־ניתם של רבי קומות. לעתים עשי־נו למעלה מהמקובל, למרות יוקר הקרקע, כדי לא ליצור גושים של רבי קומות. נכון, הבניה לא יצאה מהשיגרה, למרות כל המאמצים ו־התמריצים.

שיתוף בין ערים

אילון: החוק, החוק לא מאפשר לנו להשתלט על הבניה, לכוונה.

שאלה: מה פעלת אישית לשי־תוף־פעולה מוניציפלי עם ערי ה־סביבה כתל אביב ובת־ים?

אילון: אני תומך כאן ומתמיד בשיתוף האמור, אלא שעיריית תל־אביב דורשת למשל 50 אחוז ברשות מטרופוליטנית לתחבורה, וגם הממ־שלה דורשת חלק זהה. מה נשאר לרשויות אחרות? אני הצעתי 50 אחוז לממשלה ו־50 אחוז לרשויות בהתאם לחלוקה יחסית. בעוד עשר שנים יכול להיווצר מצב קטסטרו־פלי אם לא נגיע לשיתוף של ממש. קחי לדוגמא את נתיבי איילון. עד היום אין חולון יודעת רשמית מה עושים שם וכיצד תשתלב התכנית עם חולון ומקומות אחרים. רק ל־אחרונה החל לבדוק איתנו אפשרות לשלב אותנו בנושא. שיתוף הפ־עולה היחידי הקיים היום הוא ב־תחום הגדרי סילוק שפכים.

שאלה: ומה עשית אישית ליצי־רת שיתוף הפעולה?

אילון: דיברתי על זה. אמרתי שהאגד המרכזי צריך לקבל את סמ־כויותיו מהעיריות הקטנות יותר ולא להפך, כגירסת תל אביב, לכפות קוי פעולה מהמרכז לפרברים. כאן עלי לומר, כי תל אביב צודקת בטיעון, כי היא משרתת כ־1 מיליון איש מערי הסביבה השוהים ועובדים ב־תחומה, אבל היא גם לא מפסידה מכך. אנשים אלה תורמים לכל־כלתה. אם יקום אגד הערים באחד הימים, תוכל העיריה להתרכז ב־מתן שירותים ישירים לאזרח ואילו בנושאים הכלליים יותר יטפל האגד.

בעד בחירות אישיות

פנחס אילון תומך בבחירות אי־שיות לראשי ערים ומאמין, כי ל־מעשה בשתי מערכות הבחירות ה־אחרונות נבחרו ראשי הערים בבחי־רה אישית. הוא מאמין, כי מפלגתו תסמוך ידה על הפעלת החוק עוד בבחירות הקרובות, גם אם קיימים לוחצים כלשהם להיפוכו. לדעתו ני־מוקי המתנגדים לחוק אינם עומ־דים במבחן המציאות. מפלגת ה־עבודה תעשה לעצמה שרות רע, כך הוא סבור, אם לא תתמוך ב־הפעלת חוק הבחירות האישיות ב־1973, שכן „הציבור מגיב יפה מאד על הבעיות המטרידות אותו".

שאלה: ברשויות מקומיות ובעי־ריות יש מקום לקואליציה—אופו־זיציה?

אילון: לא, בשום פנים ואופן.

שאלה: ובכל זאת בעירך יש קו־אליציה ויש אופוזיציה!

אילון: נכון, אבל לא באשמתי. הצעתי לגח"ל להצטרף לקואליציה, אלא שהם התנו את כניסתם בקבלת סגנות לראש העיר. אני פשוט לא צריך עוד סגן נוסף.

שאלה: אפילו במחיר קואליציה מקיר לקיר?

אילון: לא, לא, אני לא צריך עוד סגן.

אל חורשת ה־40 ומרומי הכרמל

מאת עוזי פז

מבין שפע האפשרויות שמציע הכרמל לשוחריו, נבחר הפעם את חלקו הצפוני. את הכביש המוביל מתל־אביב לחיפה נעזוב במחלף עתלית הנמצא מזרחה. לאחר כקילו־מטר נגיע לכביש הישן ובו נפנה צפונה, הדינו שמאלה, כדי לעבור, לאחר נסיעה של כ־100 מ', ימינה, לעבר בית־אורן. כאן, בפתחו של נחל אורן, הגדול בנחלי השכב של הכרמל, מתחיל טיולנו.

כ־200 מ' מהצומת מצויה רחבה קטנה משולי הכביש, ומשמאל — שביל מנוקד. בפתחה של המערה. כאן, במערת נחל אורן, נערכו חפירות ארכיא־לוגיות ב־1941. החפירות הומשכו ב־1951 ונמשכו אף בקיץ האחרון. במהלכן התברר, כי כאן התגורר האדם הקדמון כבר בסוף תקופת ה־אבן הקדומה. חיי ציידים. מאוחר יותר נבנו כאן בקתות עגולות, וביניהן נמצאו בין השאר מכתשי־ אבן, המעידים על שלב מתקדם יו־תר — שלב של חיפוש וליקוט מזון צמחי.

מכאן, במרומי הצוק, מצוי פתחה המעוגל של מערה נוספת — מערת אבו־אצבע, אף במערה זו חפרו ב־1941 ואף בה נמצאו שרידיו וקור־בנים של האדם — מתקופת האבן התיכונה התחתונה. חיפוש אחר פית־חה של המערה מאפשר לנו להבחין, כי קיים הבדל בולט בין צמיחתו של החורש במדרון שמימיננו לבין דלילותו במדרון שמשמאלנו.

הבדל זה ימשיך וילווה אותנו ל־כל ארכו של הכביש המטפס ומע־פיל בגלעותיו של נחל אורן. מקו־רו — בהבדלי קרינת השמש על שני מדרונות אלה. בעוד שזה הפו־נה כלפי דרום מתחמם יותר ועל כן יבש יותר, הרי זה שפניו צפונה, שרוי רוב היום בצל ועל כן הוא קריר יותר ולח יותר — עובדות המתבטאות בצמיחתו של הצומח.

„מזבחות הכנענים"

אנו ממשיכים בכביש צר ומתפתל — זכר לימים בהם נסללו ה־כבישים בעבודת ידיים הנעזרות ב־פטישים. ימים בהם בטרם שמעו על בולדוזרים וקומפרסורים: כביש זה נסלל בידיהם של חברי קיבוץ בית־אורן וסלילתו הושלמה ב־1943. ב־תחילת הדרכנו ילווו אותנו משני צידי הדרך עצי חרוב גדולים, הנושאים בעונה זו של השנה את תרמילי פירותיהם הגדולים, התומים האכי־לים. ככל שנעלה, יילכו אלה ויע־מו, ואילו על ראשי המסלעות יופיעו אורנים — אורנים טבעיים, שכאן, במורדותיו המערביים של הכרמל, ריכוזם הטבעי הגדול ביותר בארץ. על שמם נקרא קיבוץ בית־אורן, המתגלה עתה, משמאל, על קו ה־רקיע. קיבוץ זה עלה על אדמתו ב־1939.

מיצפור הצוק

נשוב לכביש ונפנה ימינה. נחלוף ליד מגדל המיטסר של השלוחיה וליד המסוף היורד לעבר הקמפוס האוניברסיטאי של חיפה — המתבלט לפנינו על קו ה־רכס. אולם אל נא נאוץ יתר על ה־מידה, כי כ־50 מ' מהפניה לכביש עלינו לפנות שמאלה — אל הכביש הראשון הסוטה מדרך המלך. בכביש זה נמשיך דרומה כ־2 ק"מ עד לסו־פו (התעלם בשלב זה בשלוחה שלו הפונה בתחילת הדרך לעבר יפעת). מיד בתחילתה של דרך זו נוכל ל־הבחין בשוליה בתעלות קשר בבו־טנות, ואם נחפש, נמצא גם בונק־רים ומחסומים. הללו אינם שרידים ממלחמת השחרור, אלא עדים אל־מים לתכנית שנקראה „מצדה של הכרמל הי־20".

תכנית זו הביאה בחשבון את ה־אפשרות, כי הגנרל הגרמני רומל עלול לפרוץ מן המדבר המערבי ו־להתקדם על פני מצרים. אזי, לפי ה־תכנית, היו הצבאות הבריטיים נסו־גים לעיראק ולהודו. למקרה כזה הוכנה במפקדת ההגנה תכנית ה־בצרות וקרב אחרון בכאבים בבטן הארץ, ובה יועד לכרמל מקום מרכ־זי. למזלנו כי לא היה צורך בהפעל־תה של תכנית זו.

רשת הכבישים בה אנו נעים עתה, נסללה בראשית מלחמת העולם ה־שניה, כחלק מתכנית פיתוח גדולה לפיה צריכים היו לקום כאן שכונות גדולות. החלטה ממשלתית, אשר נת־קבלה לפני שנים אחדות, בעקבות לחץ דעת הקהל, ביטלה תכניות אלה ויעדה את הכרמל לגן־לאומי ולשמורות טבע.

לאחר נסיעה של כ־2 ק"מ בכביש הצדדי, נגיע לרחבה קטנה, המוצלת באורנים גדולים. מכאן תצפית יפה על נחל גלים, ובמערב, על רקע הים — טירה.

„שווייצריה הקטנה"

עשרות מטרים אחרי הרחבה יוצא אותנו שלט עץ אל מיצפור הצוק — מהלך 15 דקות. בתחילה נלך בצילם של אורנים בני גילים שונים, ומ־תחתם לסמים, אלות־מסטיק וקטל־בים. ליד מעקף־שבילים מתחלף ה־סלע — לא עוד קירטון לבן ורך אלא סלעים אפורים וקשים. שם חל גם שינוי מידי בצומח. לא עוד אורנים. במקומם מופיעים אלונים ובני לווייתם. כאן מיטשטש במקצת תוואי השביל, השלטים שנועדו ל־הנחותנו נהרסו בידי המשחית ה־מצוי. כתמורה, וכדי שלא נאבד את דרכנו, הוחדרו אורחם המרוחי קלי־פות נגיעות. וכך, אם נמשיך ונת־קדם על גב השלוחה מערבה, נגיע למיצפור. אם נתקרב אליו בשקט, יש סיכויים כי השפנים, המתרחצים על הסלעים שמתחת, לא יגוסו ב־מחילותיהם.

אנו מצויים עתה מעל מה שקרוי בפי המטיילים „שווייצריה הקטנה". מעט הצגו כאן עשות הורסים ממי־נים שונים ועזרו בהם השורש ה־צחור. כיום אלה זכרונות בלבד. משמאל — בין יערות ואורן שעד־תיה של בית־אורן.

כ־4 ק"מ מכביש חיפה—חיפה ואנו במסע כבישים. המשך ימינה יביאנו אל בית הבראה „יערות הכר־מל", ואילו המשך, תוך ירידה ל־צורך עליה, יוביל למסך דרכנו. לפנינו מתפגלת בעמו של יערות הכרמל, היא אר־שלאלה בערבית. כאן ישבו ראשוני בית־אורן עד ש־בנו את נקודתם הקבועה. כאן יש־בו, לפעמים, שומרי האדמות, אשר נרכשו ב־1934, ובימי המאורעות סב־לו קרבנות רבים. מעל לגבעת יע־רות הכרמל, נישא כלא דמון, הני־כר במגדליו הבהירים.

כ־2 ק"מ מהכביש, במקום בו מצוי שלט עץ קטן המצביע על חניה ה־כביש מתפתל בין בקעת מלאה, נחנה לחוצתנו הראשונה. כאן, בקצה שלו־חת סלע ממזרח לכביש, ניכרים סימני חציבה. כמה מן החציבות, דומות זו לזו, ומזכירות בדמותן מז־בחות. על כן קרויים הם „מזבחות הכנענים" אף כי זמנם לא ידוע. ממול למזבחות, בסמוך לכביש, מצ־בבה קדומה, שגם זמנה אינו ברור. במצבבה זו נוכל להבחין, כי חלקה העליון, שהיה חשוף לרוח ולגשם, קיבל מעטה אפור, ואילו חלקה ה־תחתון, אשר נחשף רק באחרונה על־ידי רשות הגנים הלאומיים — צבעו הוא אדמדם.

בטרם נמשיך, נשקיף מאחד ה־מזבחות אל חלקו העליון של נחל אורן — אל אזור שנקרא בפי רא־שוני בית־אורן, ולאחר מכן בפי המטיילים, בשם „גן העדן". כיום לא נותרה עדנה רבה בחלק זה. אך אנשי רשות הגנים הלאומיים, המטפ־חים את הגן־הלאומי בכרמל, מבטי־חים כי אזור זה עוד ישוב ויצדיק את שמו הקודם. מתוכננים כאן אג־מי־מים, בריכות שחיה, בוסתנים ו־אל.

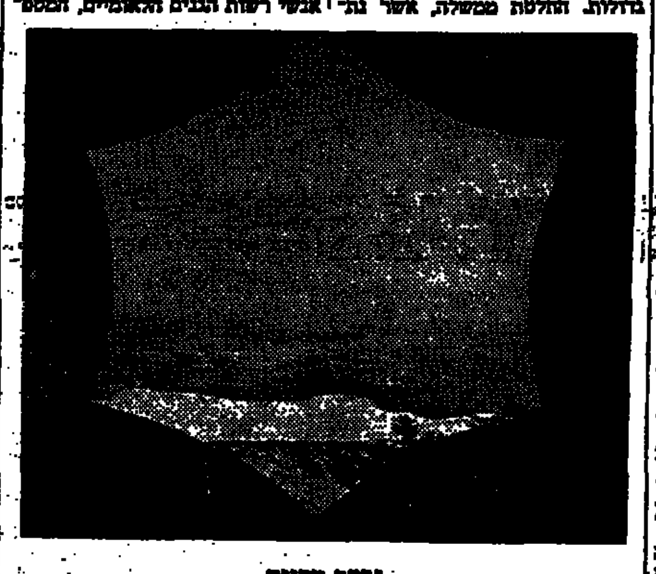

גבעת ההגנה

נמשיך ונעפיל עם הכביש: נחלוף ליד המסעף לבית־אורן ובכל הד־רך מחוץ של הכלא ונעבור מתחת ל־אורנים, קשישי ימים והדורי־צמרת. 9 ק"מ מנקודת המוצא ואנו במסעף עם כביש הצבא — הכביש המוליך מחיפה לכפרי הדרוזים. כאן נפנה שמאלה — לעבר חיפה. לאחר נסיעה של כקילומטר יוצא אותנו שלט אל „גבעת ההגנה". גבעה זו הוקדשה לזכרם של 15 מחברי ההג־נה, שנפלו בשלוש תקופות, תוך שמירה על יערות הכרמל ועל הדרך מחיפה לאדמות בית־אורן, בשנים 1936—38. במקום מצוי הניין וכן אנדרטה מאבן בולת גדולה ומרשי־מה. ממנה מבט מרהיב על הנוף: ממפרץ עכו והעמק יבקצהו של־ידי העיר עכו; עמק עכו ורכס ראש ה־נקרה, מורדותיהם של רכסי הגליל התחתון והפסגות הגליל העליון.

צורמת את העין שוגגת בשלימות התמונה מחצבתה של נשר, המאיי־מת, בתאבתה הגוברת, לבלוע את כל האזור, לרבות הגבעה בה אנו מצויים עתה. מחצבה זו מנצלת את הסלע הקירטוני הרך להפקת המלט. אולם סלע זה אינו טוב רק למלט. גם האורנים מעדיפים אותו ומצמחים רק אליו. מבוחקים הם מעיינים את מציאותו.

נשוב וחזרנו בשביל ושוב עומדות במבוננו שתי אפשרויות — התחומים ה־מעייפים שעל עקבותיהם, בדירוג באותו שביל בו הגענו עד הלום. האחרים מוזמנים להמשיך לטייל בשאר השבילים שנפרצה ב־אזור רק באחרונה. אף אנו נשוב על עקבותינו, אך כ־10 מ' אחרי השלט „אל מבואות נחל קלח" נפ־נה שמאלה. השביל יוליך אותנו ב־כמה קטעים בשטח חשוף ובאחרים בחורש סבוך ועשיר מינים: אלונים הנושאים בלוטיהם, אלות המתחילות להאדים וקטלבים אדומי־גזע הנוש־אים עדיין את אשכולות פירותיהם. לאחר כ־20 דקות ואנו במיצפור נוסף — מיצפור־נוף. מכאן, עם ה־כביש ימינה נשוב למקום חניית הרכב. זה המקום לנוח ואף לאכול, בטרם נמשיך אל התחנה האחרונה בדרכנו.

חורשת ה־40

נשוב אל הכביש הראשי. כאן נפ־נה שמאלה, לעבר חיפה. לאחר כ־500 מ' נפנה ימינה. צמוד לאורכה של הגדר המקיפה את חורשת ה־40 די נוגה ברחבה שבמערבה.

ולמה נקראת זו חורשת ה־40? טוענים, כי ישנן לכך 40 גירסאות. ברור מכל מקום כי המספר 40 מקודש במזרח ולא בכדי הוא שב וחוזר במספר הימים בהם שהה משה על ראש הר סיני ובמספר שנות הנדודים במדבר. ברמלה נמצא מס־גד הקרוי ארבעין אל מעיאזי ובסי־ני מצוי מנזר בשם דיר אל ארבעין. כנראה שמקור שמה של החורשה הוא בה־40 הגיבורים שנלוו למחמד במלחמותיו.

בחורשה כ־100 עצי אלון מצוי. גילם נאמד בכ־400 שנה. זה הריכוז הגדול ביותר של עצים קשישים ממין זה בארץ. הם נשמרו בזכות קדושתו של המקום לאוכלוסיה הער־בית. כיום מחולק החורש לשניים. חלקו האחד פתוח וחפשי לכל האילך חלקו האחר סגור ומגודר כדי ל־אפשר לעצים הקשישים לחדש את עלומיהם ולנבטים הרכים לנבוט ו־להתפתח.

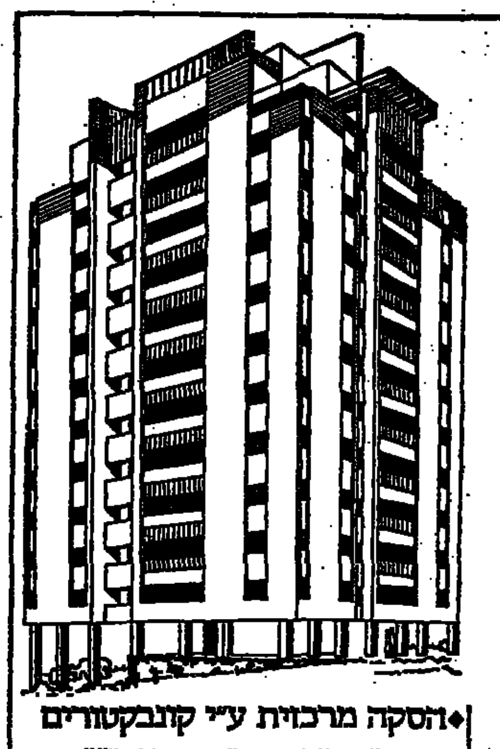

אנו בונים בנוה שאנן חיפה

נותרו מספר דירות בשלב א'

באזור היפה ביותר בנוה־שאנן במרכזו של גן, אנו בונים דירות רווחה מקסימלית בנות 4 חדרים, המשקיפות אל נוף מרהיב עין, כאשר מצד אחד ניבט המפרץ והים ומצידו השני יערות וחורשות הכרמל. בדירות אלה תמצא את כל מה שתדרוש מדירת פאר.

- איכות בניה מעולה.
- טלפון פנים בכל דירה והכנה לטלפון חוץ.
- שרותים כפולים.
- חניה צמודה.
- הסקה מרכזית ע"י קונבקטורים
- דגם אמריקאי מבוצע ע"י א. עמית בע"מ
- הספקת גז מרכזית ע"י סופרגז.
- אנטנת טלויזיה מרכזית.
- 2 מעליות אוטומטיות.
- מים חמים עם מונה נפרד לכל דירה.
- משכנתאות בלתי צמודות עד 30000 ל"י לדירה.

חנויות, גני ילדים, ומגרשי משחקים בסביבה הקרובה.

כמו כן מתחילים בבנית דירות גן ברח' אינשטיין 127 עם נוף לים.

בלייכר זיכהולץ קבלני בנין בע"מ

רח' הנביאים 20 חיפה טל: 641371-667561

هكذا من الأمل

סבון באלי

צמחי טהור, סבון קוסמטי שי לעור

هكذا من الأمل

הלוח הכפול | הארץ | ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248908, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

תדיראן

למפעל התקשורת בפתח תקוה
דרושים
מתקיני מרכזות טלפונים
לביצוע עבודות הקשורות להתקנת מרכזות טלפונים מטפוס „קרוסבר" הרכבות מכניות, בדיקות חשמליות, הגנות כבלים וכו'. דרושים בוגרי בתי ספר מקצועיים במגמות חשמל, אלקטרומכניקה, מסגרות טלפונאות. התפקידים כיום מצויים בבאר שבע ירושלים, אך תידרש מן המועמדים הנכונות לעבור לאחר תקופה לעבודה במקומות שונים בארץ.
נא להתקשר לטל: 918585
החל מיום 19.11.72
סודיות מובטחת.

תדיראן

דרושים

1. **חשמלאי**
— לתפקיד של אחראי על תחזוקת מתקן מתח גבוה (לבעל רשיון ממשלתי לכוח גבוה) במפעלנו בפתח תקוה.
— לתפקיד של חשמלאי אחזקה (לבעל נסיון בתחום זה) למפעלנו בחולון.
2. **מחסנאי**
למחסנאי עם נסיון להציע תפקיד אחראי עם אפשרויות קידום.

סודיות מובטחת

תדיראן

מסגרים

אם אתה מסגר בעל נסיון באחד מהתחומים
א. הקמת קונסטרוקציות והרכבות מכניות
ב. אחזקת ציוד מכני וחשמלי
ג. מסגרות מבנים
ד. מסגרות דגמים.
ומעונין בעבודה עם אפשרויות קדום פנה מיד לת.ד. 648 ת"א בצרוף פרטים על השכלתך ונסיונך או טלפונית ל: 267272

סודיות מובטחת

דרוש
מנהל לחברה
העוסקת בהשקעות בשטח התעשיה, המסחר ובפעולות כספיות.

על המועמדים להיות בעלי נסיון מעשי בנהול עסקים

המשרה מבטיחה פעילות מענינת

נא לפנות בכתב תוך ציון פרטים אישיים והנסיון בעבר לת. ד. 1346 ת"א עבור „מנהל"

סודיות מירבית מובטחת

בית הספר האיזורי היסודי „השחר"
במושב תל-שחר

מחפש
מורה כללי
לכיתות ה' ח'

בחצי משרה + השלמה למשכורת מלאה

המעונין יפנה ליובל אלוני במועצה האיזורית מטה יהודה, טלפון 532181 בירושלים

מספנות ישראל
דרושים

* חרט
* כרסם
* פחחים
* מסגרי קונסטרוקציות
* מכונאים
* חשמלאים
* צנרים

העבודות הן מעניינות, מגוונות ובתנאי שכר טובים.

חיפה ת.ד. 1282 טל 724401

דרוש לחברה
מנהל חשבונות סוג ג'
או פקיד משכורות

לפנות טלפון 56166

ד. סולמן בע"מ
יצרנים ומשווקים

לסגל חברתנו

דרוש
מהנדס ייצור מנוסה
(מינהל ותעשיה)

לתפקיד יועץ בכיר ומרכז פרוייקטים

התפקיד המוצע מבטיח עבודה מגוונת ומעניינת, אחריות, תנאי שכר טובים, התקדמות ואפשרות של בעלות על מניות בעתיד.
נא לפנות, בצירוף קורות חיים, לת.ד. 270 קיראון, או לטלפון 735915, בין 8.00 ל־16.00, או לטלפון: 759881, בין 18.00 ל־20.00 לקביעת ראיון

סודיות מובטחת

אמקור

לאמקור בע"מ

דרושים

* **פקיד טכני**
לפקוח ועתוד מלאי
* **מבלטנים מעולים**
* **מסגרי אחזקה מעולים**

על המעונינים לפנות לבית החרושת רחוב גבורי ישראל 98, תל־אביב, בשעות העבודה.

לחברת השמירה
דרושים

אם הנך מסוגל/ת
ומעונין/ת לסייע
באבטחת
התעופה האזרחית

ואת/ה:

דובר/ת אנגלית שוטפת,
לאחר שרות צבאי,
פרופיל רפואי מעל 72,
מוכן/ה לעבוד במשמרות שבהן חגים,
ולא עבר/ת גיל 30,

פנה/י למשרדנו בנמל התעופה לוד, בימים א'—ד', בין השעות: 08.00—10.00 והבא/י פנקס מילואים ותעודת שחרור מהצבא.

שמירה · אבטחה · חקירות
מערכות אזעקה

הועדה לאנרגיה אטומית
המרכז למחקר גרעיני
נחל־שורק

דרושים

1. **הנדסאי/טכנאי כימיה**
הנדסאי מוסמך או בוגר בית ספר מקצועי מוכר
רצוי בעל נסיון במעבדה כימית
2. **הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה**
לעבודות פיתוח ואחזקה (למערכות מחקר)
נסיון של שנתיים
3. **חרט**
לעבודות מדויקות ורבגוניות
רצוי בוגר בי"ס מקצועי מוכר
4. **מפעילת נשיונל**
בעלת נסיון בהפעלת מכונת נשיונל
העבודה הינה במשמרת שניה משעה 13.00 עד 20.00
5. **פקידות - כתבניות**
בעלות נסיון בעבודה משרדית, הי שולטות היטב בהדפסה בעברית ו־ אנגלית.

* על המעונינים לפנות בכתב עם צירוף קורות חיים אל: המרכז למחקר גרעיני, נחל שורק, דואר יבנה.

למשרד ארכיטקט דרושה
נערה אחרי צבא לעבודות משרדיות
טכנאי(ת) עם נסיון

להתקשר לטלפון 228386 בין השעות 7.30—14

דרושים
מסג'יסטים
בעלי נסיון

נא לפנות לחברת „חמי טבריה", חמת טבריה.

לחברה צבורית דרושות עובדות
לתפקיד:
* **מזכירת יחידה** — (דרגה ט'—י"א) מהדירוג האחיד.
* **טלפונאית** — דרגה ז'—ח' מהדירוג האחיד.
מקום העבודה: תל־אביב
המעוניינות מתבקשות לציין: פרטים אישיים, נסיון בעבודת פקידות, השכלה וכתובת.
לפנות לת. ד. 26525 היחידה לכח אדם.

למשרד פרסום

דרושה
מתלמדת
להנהלת חשבונות

נא לפנות בכתב לת.ד. 1736 ת"א עבור מס. 61.

דרושים
קבוצת שלד
(בלי ציוד ועץ)

לעבודות שכונים באזור ת"א

לפנות בשעות אחה"צ פרט ליום ג'

רובינשטיין ושות', רח' מקוה ישראל 8 תל־אביב, טלפון 622621

הטכניון מכון טכנולוגי לישראל

מודיע על המשרות הבאות הפנויות:

בפקולטה להנדסת תעשיה וניהול
מזכירה ללמודי מוסמכים

הכשירויות הדרושות:
השכלה תיכונית, ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין, נסיון קודם בתפקיד דומה בטכניון או באוניברסיטה.
מס' המשרה: תנ. ג/48

מהנדס תעשיה וניהול

הכשירויות הדרושות:
מבוקש מועמד לריכוז מעבדות הפקולטה ואחריות על הפקידים מינהליים נוספים שיוטלו עליו על ידי דיקן הפקולטה.
מהמועמד נדרש נסיון של שנים אחדות בתפקיד מקצועי ומינהלי עצמאי בתחומים הקשורים לאחזקה, בינוי, כספים וכח אדם.
הדרגה תקבע לפי הכשורים האישיים ובהתאם לדרוג המהנדסים.
התקבל גם מועמדותו של מוסמך במינהל עסקים בעל נסיון תעשייתי, לפי דירוג מנהלים.
מס' המשרה: תנ. ג/61

הפקולטה לפיסיקה
עובד טכני

הכשירויות הדרושות:
בוגר בית ספר מקצועי במגמת מסגרות מכנית לעבודה במעבדה ובית מלאכה.
מס' המשרה: פ. ג/62

הפקולטה להנדסת מכונות
הנדסאי כימיה

הכשירויות הדרושות:
בוגר בי"ס להנדסאים או טכנאים, נסיון של שנתיים לפחות, רצוי ידע בעוקבים ורדיואקטיביים.
מס' המשרה: מכ. ג/54

בפקולטה להנדסת חשמל
שרטט

הכשירויות הדרושות:
בעל השכלה תיכונית ומקצועית בשרטוט, יתרון בוגר בקורס תלת שנתי לשרטוט של המדור ללמודי חוץ של הטכניון, בעל ידע ונסיון בשרטוט אלקטרוני.
מס' המשרה: חש. ג/49

מסגר מכני

הכשירויות הדרושות:
בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת מכונות, שליטה בעברית וידיעה באנגלית כדי קריאת חומר טכני, נסיון קודם בעבודות מסגרות ועבוד שבבי.
מס' המשרה: חש. ב/194

מועמדים מתאימים העונים לדרישות הנ"ל יפנו בכתב לאגף כח אדם בציון קורות חיים, כשירויות ונסיון קודם.

למפעל תעשייתי במפרץ חיפה

דרוש
מנהל חשבונות עצמאי

תנאים טובים לאדם המתאים

נא לשלוח קורות חיים בכתב יד בלבד לת.ד. 441 חיפה עבור „מנהל חשבונות".

— סודיות מובטחת —

עבור מוסדות ההסתדרות הציונית של ארה"ב בישראל

דרוש איש יחסי צבור

בעל נסיון בתחום העתונות, רדיו וטלויזיה, מעורה בחיי הארץ ובעל הכרה טובה של יהודי ויהדות בארה"ב.

ידיעה שוטפת באנגלית ובעברית (קריאה, כתיבה וחיבור) ונסיון בטיפול באורחים מחו"ל.

פניות, רק בכתב, לת.ד. 290, תל־אביב בציון תולדות חיים ופרטים על נסיון קודם.

PHILCO
בת־ים, אזור התעשיה, רח' הסוללים 9
ת.ד. 1014, טל' 860

דרוש
מנהל עבודה עצמאי
למזגני אויר ביתיים
בעל נסיון של 3 שנים
תנאים טובים. סודיות מובטחת!
נא לפנות בכתב לת.ד. 1014 בת־ים.

מפעל חדש בענף הגומי
באזור הצפון

מחפש
מנהל עבודה ראשי

לארגון, הרצה וניהול
רצוי טכנאי או הנדסאי
אפשרויות טובות לקידום לאיש המתאים

נא לשלוח פרוט תולדות חיים בכתב יד לת.ד. 29141 ת"א (עבור מנהל עבודה).

לאמרון בע"מ
אזור התעשיה הרצליה

דרוש
מנהל נגריה
(לייצור ארגזי טלויזיה)

הכישורים הדרושים: נסיון בניהול צוות עובדים. בוגר בי"ס מקצועי בארץ או בחו"ל.
על המעונינים לפנות, בכתב, בצירוף פרטי קורות חיים ונסיון קודם בעבודה, לאמרון בע"מ, ת. ד. 337, הרצליה.

סודיות מובטחת

א.אי.ל ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה

דרושים
מהנדסי אלקטרוניקה

1. לעבודות פתוח במערכות קליטה R.F. ומיקרוגלים (מע/421)
2. לעבודה בפתוח רכיבי מיקרוגלים (מע/422)

הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה

1. לעבודה במח' פתוח מערכות;
נסיון קודם במעגלים ספרתיים, מעגלים אנאלוגיים, עיבוד אותות ספרתיות וממוד עם מחשבים (מע/425)
2. למעבדת ציוד מדידה.
הכרחי נסיון קודם של 3—5 שנים במעבדה (מע/426)
3. הנדסאי/טכנאי אלקטרוניקה בכיר
לעבודה במח' ייצור עם נסיון בהוליטכני קודם (מע/427)
4. לעבודה בכוון ותקון ציוד אלקטרוני במח' ייצור (מע/428)
5. למחלקת אמינות ופקוח איכות
נסיון 3—2 שנים. (מע/429)

נא לפנות טלפונית 782141, 787131 או בכתב אל מחלקת כח־אדם רחוב מבצע קדש 48, בני־ברק 51203

סודיות מובטחת!

דרושים/ות
מוכרים/ות
צעירים/ות
לענף הלבשת גברים
באים בחשבון רק בעלי נסיון

שנידמן
דיזנגוף 125 ת"א, טל. 221377

למפעל תעשייתי באזור תל־אביב בשטח המתכת

דרוש מנהל חשבונות ראשי

לניהול כל מערכת הכספים והתמחיר במפעל.
דרוש נסיון תעשייתי,
ידיעה בשפה האנגלית רצויה

מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב יד לת.ד. 29141 ת"א (עבור מנהל חשבונות).
תנאים טובים למועמד המתאים.
סודיות מובטחת

י. ציגלר — מ. שרון ושות'
1971 בע"מ

דרושים
באזור תל־אביב — באר־שבע

1. **ראשי קבוצות**
2. **חשמלאים**
3. **עוזרים-מתלמדים**
(תינתן הכשרה)

תנאים טובים בהתאם לכישורים.
בדבר פרטים נא לפנות למשרדנו, רחוב צירלסון 4, תל־אביב, כל יום בין השעות 8.00—1.00, 4.00—6.00, פרט ליום ג', טלפון 447241—3.

למוסד ציבורי
לאגף מדעי הניהול

דרוש
מנהל מחלקה
להנדסת ניהול ואירגון

תאור התפקיד: אחריות על פעילויות בהנדסת יצור וניהול, תוך שילוב בתוכניות העבודה של המחלקות לחקר ביצועים, סוציולוגיה, פסיכולוגיה תעשייתית וניתוח מערכות ויחידת המחשב. ניהול הנהלת פרויקטים, מעקב אחר ביצוע וישום המסקנות בשדה, ריכוז נושאי הנדסת יצור ויצוג הנהלת המוסד במועצות היצור.

הכשורים הדרושים: 6 שנות נסיון לפחות M.s.c. בהנדסת תעשיה וניהול או B. Sc. בהנדסה תעשיה וניהול + M.B.A.

מקום העבודה: ת"א, התפקיד כרוך בנסיעות. פרטים נוספים ניתן לקבל אצל מנהל האגף למדעי הניהול, טלפון 03—228955, 03—221217

למכרות נחושת
תמנע בע"מ
דרושה

TIMNA תמנע

מזכירה - כתבנית
אנגלית - עברית

לעבודה במשרדי החברה בתל־אביב

הנתונים הדרושים: ידיעה מושלמת בשפה האנגלית (רצוי בתורה ממוצא אנגלוסכסי) — קורספונדנציה עצמאית באנגלית.
הדרגה תיקבע בהתאם לנתונים של המועמדת
מועמדות מתאימות מתבקשות להתקשר טלפונית למס' 255451 לקביעת מועד לראיון.

למפעל
אקרשטין צבי בע"מ
הרצליה
דרוש
מסגר אחזקה
נא לפנות בשעות העבודה טל: 937849 למסס

לחברת תיירות
דרושים
נהגי
אוטובוסים
לפנות בין 16.00—19.00
רח' הירקון 12 תל־אביב קומה ב'

לחברתנו
דרושה
שרטטת
מתחילה
לאחר צבא
ליהב עבודה מטבל
טל. 252478/9

חרטים ומסגרים מעולים
דרושים לעבודה מעניינת
הידרוגל בע"מ,
איזור תעשיה קרית

לחברה מסחרית גדולה
בתל־אביב
דרושים:
1) **עוזר/ת למנהל חשבונות ראשי** בעל/ת סוג ד' לפחות עם נסיון מינימום של שנתיים. גיל 40 — 30.
2) **מנהל/ת חשבונות** בעל/ת סוג ג' בהנהלת חשבונות עם נסיון של שנה לפחות
בפרטים נא לפנות בכתב יד ל: ת.ד. 1058 תל־אביב, למנהל המנגנון.

למוסד ציבורי גדול
העוסק בייצוא חקלאי

דרוש
מנהל חשבונות
צעיר
עם ידע בסיסי בנושא מחשבים

נא לפנות אישית ת"א, רח' החשמונאים קומה ג' חדר מס. 8.

מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ

מודיע על המשרה הפנויה הבאה במרכז למחקר בהנדסה חקלאית:
מהנדס בנין
לעבודת מחקר בנושאים הקשורים בבניה כפרית

הכשירויות הדרושות:
בעל נסיון של שנתיים בתכנון קונסטרוקציה, תינתן עדיפות לבעל נסיון בבניה טרומית.
קיימת אפשרות השתלמות לתאר גבוה
מועמדים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב, בצרוף קורות חיים, פירוט ההשכלה והנסיון המקצועי ליחידת המנגנון, מוסד הטכניון למחקר ופתוח בע"מ, בית הסנט, קרית הטכניון חיפה עד יום 24 בנובמבר 1972 בציון מס' המכרז 105/72.

אוניברסיטת תל-אביב

דרוש/ה
פקיד/ת משכורת

עדיפות לעובדים בעלי נסיון
בהכנת משכורת בשיטות מיכון

על המעונינים/ות לפנות לענף כ"א מחלקת המנגנון, אוניברסיטת תל־אביב רמת־אביב, עד יום 24.11.72

לאמרון בע"מ
אזור התעשיה הרצליה

דרושים
* **מהנדס ייצור**
* **טכנאי ייצור**
* **מבלטן**
* **מלחימות מנוסות**
* **עובדות ייצור**

על המעונינים לפנות, בכתב יד, לת.ד. 337, הרצליה או אישית לבית החרושת בשעות העבודה.

סודיות מובטחת

לחברה דינמית העוסקת בפירסום

דרושה
מזכירה בכירה
לניהול משרד

למרוויחה פחות מ־1000 ל"י כיום אין סיכוי
נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים לת.ד. 14090 ת"א עבור מס' 90
סודיות מובטחת

חברה ציבורית להשקעות
זקוקה באופן דחוף

לפקידה
השולטת בשפות
אנגלית וספרדית
(עברית - יתרון)

כולל הדפסה ונסיון קודם בעבודות משרד
לעבודה המתאימה מובטחים תנאים טובים

הצעות נא לפנות לת.ד. 14240 תל־אביב (עבור מחלקת יחסי חוץ) או להתקשר טלפונית ל־03/622571 שלוחה 83 בין השעות 8.00—13.00
— סודיות מובטחת —

לחברה פרטית
דרושה
מזכירת המנכ"ל

שליטה מוחלטת בעברית ואנגלית
כתיבה מעולה במכונה בשתי השפות
(קצרנות — רצויה)

נא לפנות בציון קורות חיים ופרוט מלא של נסיון עבודה קודם לת. ד. 826, גבעתיים
תנאים הולמים ינתנו למועמדת המתאימה

סודיות מובטחת

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 240905, 230521, 238401
המחיר: יום חול 1.00 ל"י לשורה / יום ו' 1.20 ל"י לשורה

תדיראן

למפעל הגבישים באזור

דרושים
פועלים/ות

לעבודה עם אפשרויות טובות לקידום מקצועי

נא לפנות בימים א' — ה' ישירות למפעל רח' המנוף 23 אזור, אזור התעשיה חולון. או לפנות טלפונית 851121.

רוש פקיד הנהלת חשבונות

ישובי שכר ותמחיר במשרה מלאה

המעונינים יפנו בכתב ל„מירומית" רח' מונטיפיורי 44 ת"א.

רת המלח לישראל בע"מ
עתלית

דרוש לנו:

זור למנהל חשבונות ראשי

תנאים טובים לאדם המתאים

המעוניינים לפנות בכתב יד תוך ציון נסיון קודם ותולדות חיים בקיצור.

— סודיות מובטחת —

האוניברסיטה העברית בירושלים

הפקולטה למתימטיקה ולמדעי הטבע
המכון למדעי החיים

מודיעים על משרות פנויות של

אסיסטנטים במחלקה לכימיה ביולוגית

על המועמדים להיות בעלי תואר מוסמך או תואר מקביל אחר בביוכימיה, בציון כולל „טוב" ות וציון כללי „טוב־מאוד" בעבודת הגמר. המועמדים יעסקו בהוראה ויהיה עליהם להת־ ולהרשם תוך שנה כתלמידי מחקר (שלב ב') תואר דוקטור בכימיה ביולוגית.

על המעונינים להגיש בקשת מועמדות בכתב דירות המכון למדעי החיים, האוניברסיטה העב־ית בירושלים עד לתאריך 27.11.72. לבקשה יש רף תולדות חיים, אישורים על לימודים קודמים תוך פירוט ציוניהם — העתקים ושמות ממליצים. על המעטפה נא לציין „מועמד למשרה מס' 458/72".

האוניברסיטה העברית בירושלים

מודיעה על משרות פנויות של:

עוזר לפרסומים ביה"ס לחינוך

מכרז מס' 342/72

תיאור התפקיד — עריכת סגנון טקסטים מדעיים בעברית, תרגום טקסטים מדעיים מאנגלית לעברית, עזרה לרכז הפרסומים בארגון החומר וביצוע תהליכי הוצאה לאור.

דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית, רצוי צרפתית, גרמנית ורוסית. בעל תעודת B.A. במדעי הרוח הצירוף הרצוי ביותר חינוך ולשון עברית. נסיון של שנתיים לפחות בעבודת תרגום, סגנון ועריכה.

הערה — התפקיד הינו ארעי עם אפשרות קביעות.

דרגה — ה-ד בדירוג מנ"מ.

חשמלאי במחלקת המשק — ביה"ס לרפואה

מכרז מס' 416/72

תיאור התפקיד — אחזקה של מערכות חשמל ומערכות פיקוח ובקרה; טיפול במכשירים ואחזקת מנועים, חיבור מכשירים למערכת חשמל וכו'.

דרישות התפקיד — ידיעת השפה העברית רצוי אנגלית; בוגר בי"ס מקצועי תלת שנתי, רשיון ממלכתי מוסמך; נסיון של שלוש שנים לפחות.

דרגה — י"א—י"ג בדירוג האחיד.

טכנאי חשמל במחלקת המשק — בי"ס לרפואה

מכרז מס' 417/72

תיאור התפקיד — טיפול ואחזקה של אינסטלציות חשמל ומערכות פיקוד; החזקת מגע לוחות ופיקודים מכשירי חשמל ומערכות פיקוד; טיפול בנושאי חשמל ומערכות מיזוג אוויר, קירור וכו'.

דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; בוגר בי"ס מקצועי 4 שנתי במגמת חשמל; נסיון של שנתיים לפחות ברשיון ממלכתי „ראשי" או נסיון של 5 שנים ברשיון מוסמך.

דרגה — ה—ג בדירוג טכנאים.

טכנאי מערכות בכיר במחלקת המשק עין כרם בי"ס לרפואה

מכרז מס' 317/72

תיאור התפקיד — טיפול ואחזקת במערכת קירור — מיזוג אויר, קיטור, הנורי הסקה — הפעלת צוותות אחזקה בתחומים הנ"ל.

דרישות התפקיד — ידיעת השפות עברית ואנגלית; בוגר בי"ס להנדסאים או טכנאים; נסיון של 4—5 שנים בעבודות אחזקה בתחומים הנ"ל. כושר הפעלה ופיקוח על צוות עובדים.

הערה — העבודה כרוכה בתורנויות.

הדרגה — ב'—ג' בדירוג טכנאים.

גנן במחלקת המשק —

מכרז מס' 858/72

תיאור התפקיד — ביצוע עבודות גן ואחזקת גנים, כולל הפעלה עצמית של ציוד סכני הקשור באחזקת גנים; העבודה עשויה לכלול ריכוז צוות עובדים בלתי מקצועיים בעבודות אחזקת הגן.

דרישות התפקיד — בוגר בי"ס לגננות ושתלנות או בי"ס חקלאי; נסיון של שנתיים בעבודות גן; כושר בריאות תקין כולל יכולת לעבוד בשטח פתוח.

הדרגה — בהתאם לכישורי המועמד.

על המעונינים לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים עד תאריך 27.11.72 אל: מחלקת כח אדם, קרית האוניברסיטה העברית, ירושלים ולציין על המעטפה „מועמד למשרה מס' ......" (בהתאם למספר המצוין בראש המכרז המבוקש).

מפעל תעשייתי ע"י הרצליה

מחפש הסדר להסעת עובדים במשמרות
הרצליה וכפר־סבא

משנינים מתבקשים להתקשר טל. 937069

לצה"ל

דרושים:
תופרי חגור

בסביבות תל-אביב

בדבר פרטים נא לפנות לד.צ. 2400

אוניברסיטת חיפה

דרוש/ה עוזר/ת הוראה בחוג לחינוך

תאור התפקיד: עזרה בהוראה בחינוך מיוחד.

דרישות התפקיד: בעל תאר B.A. בחוג לחינוך או בחוג לפסיכולוגיה, שליטה מלאה בעברית ואנגלית, כולל יכולת הדפסה בשתי שפות אלה.

היקף משרה: חצי משרה.

בהצעות מועמדות נא לפנות למחלקת כח אדם אוניברסיטת חיפה, הר־הכרמל חיפה.

למוסך פולקסווגן

דרושים
מכונאי רכב
מסוג א' ומעלה

תנאים מיוחדים למועמדים המתאימים

לפנות לחברה המזרחית לסחר ברכב בע"מ רחוב הנגבים 29 חיפה, טלפון 523279.

לחברת בניה ארצית

דרושים

לעבודה באזור באר-שבע

1) מהנדס
2) הנדסאי/טכנאי בנין
3) מנהלי עבודה מעולים

מוצעים תנאי שכר טובים.

לפנות 057—2786 בשעות בין 8.00—15.00

חברה מסחרית ארצית מחפשת

באזור תל-אביב
נערות מגיל 17 — 15

1. מוכרות לחנויות כל-בו.
2. פקידות במשרד

רצויה ידיעת הדפסה במכונת כתיבה בעברית.

מועמדות מתבקשות לפנות בכתב בציון גילם לת.ד. 8272 עבור מוכרת או פקידה, עד ליום 30.11.72

קרן קימת לישראל
מודיעה על המשרות הפנויות להלן:

1. **מזכירה בשפה העברית ובשפה האנגלית**

דרישות המשרה: השכלה תיכונית; ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין; רצוי ידי־עת שפות לועזיות נוספות; מיומנות בהדפסה במכונת כתיבה בעברית ובלועזית; נסיון רב בעבודת מזכירות.

2. **עוזר למנהל אגף הכספים**

תיאור התפקיד: עזרה למנהל אגף הכספים בריכוז, בבדיקה, ובמעקב בעניני ביטוח חקירה וזיהות עבירות שבתחום טיפולו של מנהל האגף והעלאת הצעות בדבר דרכי הבי־צוע; ניסוח ועריכת מכתבים, תזכירים ודוחות בעניני האגף.

דרישות המשרה: השכלה על־תיכונית, רצויה השכלה אקדמאית; נסיון בריכוז ובעריכת נתונים סטטיסטיים והנהלת חשבונות; כושר הבעה בכתב ובע"פ בשפה העברית ובשפה האנגלית.

על המעונינים לפנות בכתב, בצירוף תולדות חיים, עד לתאריך 27 בנובמבר 1972 אל אגף האדמיניס־טרציה, הקרן הקימת לישראל ת"ד 283 ירושלים ולציין על המעטפה „מכרז למשרה ...".

האם אתה מרוצה בעבודתך הנוכחית??

באם אינך מרוצה ואתה שואף להגדיל הכנסתך תוך עבודה מענינת, אנחנו נאפשר לך לרכוש בזמנך הפנוי מקצוע בשטח המכירה והיעוץ.

באם הנך אקדמאי או בוגר תיכון פנה אלינו בצרוף תולדות חיים.

הדר חברה לביטוח בע"מ

המחלקה לביטוח חיים
ת. ד. 1996 ת"א
טלפון 250226 (שלוחה 56)

„תבא" תעשיות בקרה אלקטרוניות בע"מ
רמת-גן

דרוש
טכנאי אלקטרוניקה

לעזרה במחלקת פיתוח

רצוי נסיון מעשי בבניה ובדיקת דגמים של מכשירים אלקטרוניים

נא לפנות טלפונים: 732813, 737219 לשם קביעת מועד לראיון.

— סודיות מובטחת —

FIAT

למוסך „פיאט" טכנודרכב
בחיפה

מפרץ חיפה ליד משרד הרישוי

דרושים

- מכונאים מקצועיים מכל הסוגים
- מכונאים מתחילים
- חשמלאי רכב מעולה לעבודה עצמאית במחלקת חשמלאות
- סיכאי מנוסה

נא לפנות אישית להנהלת המוסך בשעות העבודה או טלפונית לטל. 04-721408 ל־קביעת ראיון אישי.

למפעלנו קרן־אלקטרוניקה באשקלון
דרושים:

1. **מהנדס אלקטרוניקה** — לעבודות פיתוח, הנדסה ולהכנה ליצור של ציוד צבאי ותעשייתי.
2. **מהנדס אלקטרוניקה** — לניהול הנדסת אמינות ובקרת איכות.
3. **תמחירן או מנהל חשבונות** — לתפקיד תקצוב, פירוט תקציבי ובקרה. רצויה גם השכלה בכלכלה.
4. **מנהל רכש** — עם נסיון בשטח האלקטרוניקה והמכניקה, כושר ניהול משא ומתן עם ספקים וקבלנים בארץ ובחו"ל. דרושה שליטה בשפה האנגלית.
5. **טכנאי ייצור** — להכנון ופיקוח של הייצור ולמוריות תהליכי ייצור.

המועמדים יפנו בכתב עם ציון קורות חיים ונסיון בעבודה לקרן אלקטרוניקה בע"מ, אזור התעשיה אשדוד—אשקלון, טלפון 051—4141.

טלרד

תעשיות אלקטרוניקה והאלקטרוניקה בע"מ

למפעלנו קרן־אלקטרוניקה באשקלון
דרושים:

1. **טכנאי** — עם נסיון בליווי סלילים מוזיקים ובדיקתם.
2. **טכנאי מכונות** — לתכנון ופיקוח במחלקת מכניקה, עם נסיון בעבודה מעשית במכניקה.
3. **לבורנט** — להכנת תהליכים כימיים, פיקוח על יציקות אפוקסי, ציפויים וכרומט.
4. **טכנאי אלקטרוניקה** — לתפקידים שונים בתהליכי יצור ופיקוח.
5. **מרכיבים** — עובדי יצור להרכבת ציוד אלקטרוני מתוחכם.
6. **עובדי מתכת, מסגרים ופחחים**

המועמדים יפנו בכתב עם ציון קורות חיים ונסיון בעבודה לקרן־אלקטרוניקה בע"מ, אזור התעשיה אשדוד—אשקלון, טלפון 051—4141.

טלרד

תעשיות אלקטרוניקה והאלקטרוניקה בע"מ

מ.ר.ב. פקוח הנדסי בע"מ

דרוש עבור לקוח

מהנדס ביצוע בניינים

בעל נסיון של 5 שנים לפחות בביצוע עבודות בנין.
מקום העבודה בצפון הארץ.

נא לפנות בכתב לת.ד. 44550 חיפה.

חב' ישראמקס בע"מ
נציגויות לציוד מדעי ותעשייתי

ISRAMEX

דרוש לקידום מכירות:
1) כימאי
2) מהנדס-כימאי

תנאים טובים, עבודה מעניינת, אפשרות להשתלמות בחו"ל.

בפרטים מלאים נא לפנות בכתב לת.ד. 6014 תל-אביב.

סודיות מובטחת.

לחברה קבלנית לבנין בע"מ בפתח-תקוה

דרושה פקידה כללית

הכישורים הדרושים:
* בוגרת תיכון
* בעלת נסיון בניהול משרד
* אדיבות ויחס נאות לקהל

שעות עבודה מפוצלות

מועמדות יתקשרו לקביעת ראיון טלפון 919383 בשעות 8.00—12.00, 16.00—19.00

דרושות

★ **מזכירה** — הדפסה וכתבנות באנגלית

★ **פקידה כללית** — כתבנות בעברית עם ידע בסיסי באנגלית כולל הדפסה

נא לפנות טלפונית 440466 תל-אביב

לבתי ספר „אורט"

דרושים:

1) לבית הספר להרשים בתל-אביב מדריך למסגרות במשרה חלקית. נא להתקשר טלפונית למספר 30917 בין השעות 8.00—2.00

2) לבית הספר בעפולה מורה מדריך למקצוע החשמל משרה מלאה, רצוי הנדסאי בוגר בית־ספר מקצועי. נא לפנות לבית הספר רחוב העצמאות 1 טלפון 065—22262

3) לבית הספר בחולון מדריך למסגרות מכנית

נא לפנות לבית הספר, רחוב פרוסטור שור 2, טלפון 845373

מערכתכל

מפעל המעגלים המודפסים

דרושים
עובדים/עובדות

במקצועות הבאים:

1. בקורת איכות.
2. צפוי מתכות.
3. קדוח מעגלים מודפסים.
4. מפעיל למכונת קדוח למע־גלים מודפסים העובדת באמצ־עות בקרה ספרתית.
5. נערים לפני שירות צבאי ופועלים בלתי מקצועיים.

5 ימי עבודה בשבוע.

לקביעת ראיון נא לפנות בכתב לת.ד. 76 פ"ת או בטלפון ל־908685.

למשרד אדריכלים בירושלים

דרוש אדריכל

עם נסיון בבניני צבור ובינוי ערים

טל' 38077 בשעות העבודה

דרושים

מסגרים, צנרים, צבעים, נהגים, גם מסגרים בפנסיה, לעבודה חלקית

אמן — מתכת בע"מ, אזור התעשיה יהוד.
טלפון 758330, 755592

לבית ספר תיכון בירושלים

דרוש
מורה לשרטוט

לפנות טלפון 62272 ירושלים

אנו מיבאים ומייצרים ולחברתנו

דרוש מנהל אדמיניסטרטיבי

אדם בעל השכלה כללית או משפטית המתמצא בנוהגי יבוא ובבעיות תעשיה, בניהול כספים חשבונות והמסוגל לנהל מו"מ — הוא מועמד מתאים. הגיל 35—50

שפות: עברית, אנגלית על בוריין

סודיות מובטחת.

נא לכתוב לת.ד. 40393, תל־אביב

מכרז 48/72

דרוש
מהנדס
מכונות/חשמל
בנין/אזרחי

לתפקיד מפקח במיחות ארצי במחלקה לבטיחות בחינוך

דרישות התפקיד: נסיון של 5 שנים, כושר הבעה בכתב ובע"פ, ידיעת השפה העברית על בוריה.

מקום העבודה: תל־אביב (התפקיד כרוך בנסיעות)

הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד

המעונינים בעלי כישורים מתאימים מתבקשים לפנות בכתב בצירוף קורות חיים, לת.ד. 1122, ת"א.

המוסד לבטיחות ולגיהות

לחברה מסחרית

דרוש
עובד קבוע

בעל תלת-אופנוע

לעבודה במחסן ולהו־בלת סחורות בתל אביב ובסביבותיה, ליום עבודה מלא.

לפנות אישית לחב' דביקול, מאניה 40 תל־אביב, בין השעות: 08.00—14.00

דרוש נהג בירושלים

בעל מכונית קטנה או טנדר להלוקת ספרים וקיתונים.

שעות העבודה: מ־8.00 בבוקר עד 2.00 אחה"צ

תנאים טובים למועמד המתאים (לא סטודנט)

נא לפנות בכל יום בין השעות: 8.00 עד 4.00 אחה"צ לסוכנות ספרי... רח' יעבץ 5 ירושלים. (רצוי לפנות ב־יום שני ה־20.11.72, בין השעות 2.30 עד 4.00 אחה"צ).

דרוש פקח

לעבודה ובנית אחראית הכרוכה בנסיעות באיזור תל־אביב לפי הסכם מיוחד

עדיפות לבעל קטנוע או רשיון לקטנוע

לפנות ת.ד. 18050 ת"א עבור „פקח". לפרט נ־סיון ושכר מינימום מבוקש —

סודיות מובטחת

דרושים זוגות צעירים
הצטרף ל"הר"ת
ההתישבות הרב־תכליתית בישראל

! מתארגן גרעין התישבותי (חקלאי—תעשייתי) חדש ! צעירים וצעירות וזוגות (עם ילדים) המוכנים לקבל על עצמם אתגרים מעניינים ולבנות עתידם בישוב הר"ת חדש, יפנו מיד בצרוף קורות חיים לת.ד. 3452 תל־אביב (סודיות מובטחת)

התישבות קואופרטיבית זו מאפשרת בין היתר:

● הבטחת צרכיו הבסיסיים של החבר ● רכוש פרטי ● משכורת ● חלוקת רווחים ● ילדים בטיפול משותף או בבית ● ארוחות בחדר האוכל או בבית ● עבודת האשה מלאה או חלקית ● חילונים ומסורתיים ● יוזמה פרטית, ועוד.

היה גם אתה בין המייסדים
של צורת התישבות חדשה וחיונית זו!

ישובי הר"ת הורמים לקליטת העליה, פיזור האוכלוסיה ויישוב המולדת

לחברת טקסטיל ותיקה המתפתחת בכיוונים חדשים

דרוש שותף

עם השקעה של 300,000 ל"י

לפנות לת.ד. 14090 מס' 110 ת"א.

דרושים
נהגים

בתנאי שותפות

* סמיטריילרים חדשים
* הייברים

לפנות טל: 03—747421
כל יום מ־17.00 עד 20.00

למפעל תעשייתי בפ"ת

דרושים
רוקח/ת תעשייתי/ת

רצוי עם נסיון במעבדה.

רוקח/ת

בעל/ת נסיון בעבודה.
ל־1/2 משרה.

נא לפנות בכתב, עם פרוט קורות חיים ונסיון קודם אל ת.ד. 1098, תל־אביב.

סודיות מובטחת.

חברה קבלנית גדולה לבניין

מחפשת

לעבודה באזור באר-שבע

מנהל עבודה

לעבודות גמר

להתקשר לקביעת מועד לראיון
טלפון 2286 — באר־שבע

לעבודה בתל-אביב

דרושות
פקידות כתבניות

ששירתו בצה"ל.

● על המעוניינות לפנות ל.ד. צ. 1074 (עבור 1 ד') בציון נסיון בע־בודה, מספר אישי, ותרשים של שרות בצה"ל.

כתבניות שהעונות על הדרישות תוזמנה לראיונות אישיים.

אשר פויכטוונגר
הנדסה חשמלית

להשלמת צוות העובדים
אנו מחפשים
לעבודות חשמל לתעשיה ומוסדות צבור:

באזור חיפה: **חשמלאים מסגרים**

באזור המרכז: **חשמלאים מסגרים**

באזור ירושלים: **חשמלאים**

באזור באר-שבע: **חשמלאים מכשירנים**

לפנות:

חיפה:	רחוב הבנקים 16,	טלפון 520950
תל־אביב:	רחוב פינסקר 15,	טלפון 59617
ירושלים:	הר הצופים,	טלפון 88577
באר־שבע:	רחוב יאיר 26,	טלפון 72323

שכר הוגן והתנאים טובים מובטחים

למכון להכשרה ימית בעכו,

דרוש
מהנדס מכונות

בוגר בית ספר מקצועי,
להרצאות בנושאי מכונאות ימית — כללית
לקציני מכונה בצי הסוחר.

הכישורים הדרושים:

א. שלוש שנות נסיון מעשי כמהנדס מכונות, רצוי במתקני כוח וחום.
ב. בעל תעודת הוראה.
ג. בעל רקע של עבודה מעשית באניות.

על מועמדים ללא רקע ימי להיות מוכנים להפליג תקופה מסויימת לרכישת נסיון כנ"ל.

● המעוניינים יפנו למכון להכשרה ימית בעכו, למנהל המכון, טלפון: 04 — 911016/7/8.

هكذا من الأصل

مكبرا من الأصل

הלוח הכפול — הארץ — ידיעות אחרונות

המשרד הראשי: תל־אביב, שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248985, 238521, 238401
המחיר: יום חול: 1.00 ל״י לשורה, יום ו׳: 1.20 ל״י לשורה

למפעל באזור התעשיה בני-ברק
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות עצמאי/ת
לפנות בכתב יד לת.ד. 26233 תל־אביב

לחברת בניה גדולה בסביבות ת״א
דרוש עוזר מחסנאי
עם נסיון של שלש שנים
בפרטים נא לפנות לטלפון 757191/3
בין השעות 9.00—16.00

לחברה תעשייתית באזור תל-אביב
דרושה
*** פקידה - כתבנית**
למשרד מנהל בדרג בכיר
● הכישורים הדרושים: שליטה באנגלית ובעברית, כולל הדפסה וניסוח עצמאי, ידיעת צרפתית רצויה. נסיון במגע עם קהל.
מועמדות מתבקשות לפנות בצרוף קורות חיים ונסיון מקצועי אל ת. ד. 9170 ת״א.
סודיות מובטחת

למפעל תעשייתי באשדוד
דרושים:
*** פקיד שכר**
— לעבודה בנושאי משכורות והתשלומים נלוים.
הכישורים הנדרשים: נסיון קודם בהכנת משכורות באמצעות מחשב.
*** [illegible]**
— לעבודה [illegible]
*** מזכירה**
— בעלת יכולת לנהל משרד באופן עצמאי. קיימת אפשרות הסעה למפעל.
● על המעונינים לפנות בכתב לת.ד. 7104 תל־אביב, עבור מספר 27

דרושים מועמדים לעבודה קבועה

באם רצונך בעבודה קבועה פנה אלינו.
משכורתך תהא: —

	עם הכניסה לעבודה	לאחר 6 חודשים
רווק	681.— ל״י	885.— ל״י
נשוי + 1	720.— ל״י	924.— ל״י

עובדים בשטחים יקבלו תוספת של —.100 ל״י. לעובדים בעלי נתונים מתאימים יתאפשר קידום בסולם הדרגות.

● תזכה להטבות הבאות: —
1. נסיעות חופשיות בתחבורה הציבורית.
2. הנחות ניכרות בתשלום מס ביטוח בריאות (קופ״ח), מס עירוני וקנית כרטיסים למופעי בידור.
3. זכות קניה בחנויות שק״ם.
4. השתתפות בשכר לימוד תיכון וגבוה של ילדיך.
5. בינוד חינם וארוחות במחירים מוזלים.
6. הטבות רבות נוספות עליהן תיודע בעת פניתך אלינו.

אם: —
גילך אינו עולה על 39;
בריאותך תקינה;
השכלתך יסודית לפחות;
סיימת שירות סדיר בצה״ל.

פנה לעבודה בשרות בתי הסוהר והבטיח לעצמך את השכר וההטבות האמורות לעיל.

● פנה בא עם תעודת זהות ופנקס מילואים אל
1. בתל־אביב — לשכת הגיוס, הקריה, רח' ח' מס' 8 בכל ימות השבוע בשעות המשרד הרגילות.
2. בבאר־שבע — בלשכת התעסוקה (מול קולנוע „קרן״), בימים שני ורביעי בשעות המשרד הרגילות.
3. בירושלים — בבית אגרון, רח' הלל 37, קומה ד', בכל ימות השבוע בשעות המשרד הרגילות.

לצה״ל
דרושים
בעלי מקצועות הבאים
באזור ראשון־לציון: —
א. פחחים
ב. מסגרים
ג. נגרים
*
בדבר פרטים, לפנות לדואר צבאי 3036

לבנק בתל־אביב
דרושים
1. **מבקר פנימי**
רואה חשבון בעל נסיון בנקאי.
2. **מנהל משק**
3. **עורך דין**
למחלקת האשראי של הבנק. לטפל בבדיקת בטחונות ו־ערבויות. עד גיל 35. נסיון בנקאי — יתרון.
נא לפנות ת.ד. 1049 ת״א, עבור „בנקי״.

ההסתדרות מדיצינית הדסה
מודיעה על המשרות הפנויות הבאות:
1) מחסנאי בכיר באגף האספקה (72/58)
דרוש מחסנאי בכיר, אחראי על קבלת טובין הנרכשים בארץ ובחו״ל וכן רישומם. קבלת הזמנות מן המחלקות ודאגה לנפקם, ודרוש מלאי וניהול צוות עובדים.
השכלה תיכונית מלאה או מקבילה, שליטה בשפה העברית וכן ידיעה טובה בשפה האנגלית. ידיעה בהנהלת חשבונות ונסיון בפקידות ו/או מחסנאות.
2) מחסנאי (72/59)
אחראי על קבלת הטובין המתקבלים למחסן, [illegible] מכשירים. הכנת הזמנות של מחלקות בקיום הרישומים.
בעל השכלה של 10 שנות לימוד, ידיעה טובה בשפה העברית וידיעה בסיסית באנגלית.
3) פועל מחסן (72/60)
המועמדים העונים על הדרישות הנ״ל, מתבקשים להפנות בקשותיהם, תוך פירוט השכלה ונסיון אל אגף כוח אדם, הדסה, ת.ד. 499, ירושלים.

לדפוס אופסט בקרית אריה
דרושים
1. מתלמדים ל־מכונות דפוס
2. עוזרים למכר־נות דפוס
לפנות טל. 915063 למשה צפתי.

דרושה:
דוגמנית בית
מידה 38—40
בעלת הופעה נאה ותמירה
שעות העבודה 8—15
*
לפנות ביחיד
גירקולי
רח' הומה ומגדל 20 (פנת רח' המסגר 19)
תל־אביב
טלפונים 32411 36962

בצלאל אקדמיה לאמנות ולעיצוב ירושלים
דרוש טכנאי לסדנא לפיסול
בעל נסיון באחזקת מכונות ויידע בפלסטיקה
הדרגה תיקבע בהתאם לכישורים.
נא לפנות בכתב בציון קורות־חיים למחלקה לאמנות ת. ד. 7314 ירושלים

משטרת ישראל
למשטרת ישראל
דרושים
עורכי דין
עד גיל 35 שנה
לשירות בירושלים ובתל-אביב
● על המעונינים לפנות בכתב לראש מחלקת כח אדם במטה הארצי, תל־אביב, דרך שלמה 18.

למוסד להשכלה גבוהה
דרוש
מזכיר אקדמי
במשרה חלקית לשעות הערב
הכישורים: נסיון רב במינהל ובארגון
רצוי תואר אקדמאי שני
*
המעונינים יפנו לת. ד. 17054 תל־אביב ויציינו על גבי המעטפה „עבור מזכיר״

לחברה בע״מ
העוסקת בשלבי התרחבות וקבלת עבודות בקנה מידה גדול
דרושים:
באזור תל-אביב
*** חרטים מעולים**
*** חשמלאי אחזקה**
בעלי רשיון עוזר
*** מסגרים-רתכים**
*** חמ״מ - לתפקידי ייצור וביקורת**
*** נגרים**
*** צבעי ריסוס**
*** טכנאי מכונות**
לאבטחת איכות
*** באן הזדמנויות**
● להוכיח עצמך
● להתקדם
● להיות מרוצה
לבעלי מקצועות
משוחררי צה״ל
אנו מבטיחים
● תפקידים מקצועיים בתנאים טובים
● מסלולי קידום
● קביעות אחרי תקופת נסיון
* תן לעתידך סכוי טוב יותר
* פנה בכתב אל ת. ד. 42 רמת־גן.
נא ציין עבור מ.ל.מ.
— סודיות מובטחת —

דרושים דוברי צרפתית וספרדית
לתפקידים רבי ענין בחו״ל לתקופה של שנתיים עד שלוש שנים ליציאה מיידית.
הכישורים הדרושים:
* יכולת לנהל שיחה באחת משתי השפות.
* גיל — עד 45.
* משוחררי צה״ל.
* כושר בריאות תקין.
* השכלה תיכונית בבי״ס תיכון בארץ.
לעובדים מובטחים תנאי עבודה טובים — היציאה עם המשפחות —
● מעוניינים מתבקשים לפנות לת. ד. 17021 ת״א, עבור דוברי צרפתית / ספרדית בצרוף קורות חיים ופרטים אישיים מלאים. (רצוי לציין מס' טלפון).

כימאויר שרותי תעופה בע״מ
דרושים מכונאי מטוסים
גוף ומנוע
יוצאי חיל האויר
לפנות טל' 6—984095 בין השעות 8.00—16.00

לסניף עתון יומי בחיפה
דרוש פקיד צעיר
לאחר שרות צבאי.
שליטה באנגלית ועברית.
בדבר פרטים נא לפנות לת. ד. 4810 חיפה עבור מספר 10.

אלתא
תעשיות אלקטרוניות בע״מ
אשדוד
דרושים
*** תמחירן**
בעל נסיון של 3 שנים במפעל תעשייתי.
*** מנהל/ת חשבונות**
בעל/ת נסיון של 3 שנים בעבודה בהנה״ח.
● על המעונינים לפנות אל מחלקת התעסוקה של „אלתא״ — אשדוד.

ד. סולמון בע״מ
[illegible]
מחפשים
עבור אחד מלקוחותינו באיזור שיתוח בדרום הארץ למשרד תיכנון ופיקוח על הייצור
1. טכנאי ייצור או מכונות
בוגר קורס מתאים.
2. פקיד טכני
רצוי בעלי נסיון בעיבוד שבבי
תנאים טובים מובטחים
דיור במקום מובטח
באים בחשבון רק בעלי משפחות.
נא לפנות תוך פירוט ההשכלה והנסיון, לת.ד. 270 קיראון, טלפון 755915, בשעות 08.30—15.30.
— סודיות מובטחת —

חברה גדולה
מחפשת
מהנדס פטרוכימי
לפרויקט רציני ומעניין
* רצוי ביותר נסיון מעשי במערכות גז או בתעשיה פטרוכימית.
* אנגלית הכרחית. שפות נוספות רצויות.
* העבודה כרוכה בנסיעות לחו״ל ובשהיות בחו״ל.
נא לפנות לת.ד. 346 חיפה, ולצרף קורות חיים, נסיון בעבודה, תעודות, המלצות.

משרד התקשורת
לדואר תל־אביב-יפו
דרושים דוורים/ות
במשרות שלמות וחלקיות
*
המעונינים מתבקשים לפנות ללשכת מנהל דואר ת״א—יפו, רח' התרשיש 8 (המשך רח' המסגר) ת״א, בשעות העבודה הרגילות או בטלפון מס' 37761—03

לחברת ספנות
דרוש מכונאי ראשי
לפקוח על בנית אניות החברה בחו״ל
הכישורים הדרושים:
* ותק לפחות 3 שנים כמכונאי ראשי.
* רצוי נסיון בפקוח על בניה.
* ידיעת אנגלית הכרחית, שפות אחרות רצויות.
נא לפנות בכתב לת.ד. 1938 חיפה ולפרט קורות חיים, נסיון בעבודה, תעודות, המלצות.

קשור עתידך בתעשיה הכימית

למכתשים בבאר־שבע
דרושים מועמדים
לקורס צנרים!
● הקורס יערך בשיתוף עם משרד העבודה. במפעלי מכתשים בבאר־שבע. מחלקת ההדרכה.
● בתקופת הקורס תשולם משכורת ותינתן עזרה בדיור.
עם הצטרפותך אלינו מובטחים לך:
* בטחון וקביעות בעבודה
* עבודה מגוונת ואחראית
* משכורת טובה
* יחסי עבודה ורוח צוות טובים
* הדרכה והכשרה מתאימות.
פנה עוד היום ותוזמן לשיחה עם נציגנו

מכתשים באר־שבע	משרד העבודה	המחלקה להכוונת חיילים משוחררים
מחלקת כח אדם/הדרכה ת.ד. 60 באר־שבע טלפון 057/71221 בימים א' - ו' בשעות 10.00 - 14.00	מרכז הנגב באר־שבע המדור להכשרה	רח' יד ושם 22 באר־שבע בימים ב' - ה' בשעות 09.30 - 12.30

למפעלי רהיטים בע״מ
דרושים
1. חרטים
2. כרסמים
3. נערים
ליצור תבניות ומכשירים בעלי נסיון
יפנו טלפונית 911562

כרסומן
למפעל תעשיתי חדיש בת־א
תנאים טובים
לטלפון 778121

ר. רייפר אדריכלים
דרושים
1. אדריכל
2. שרטטת אדריכלות
לטלפן — 244001

למפעל בניה מתועשת לחמרים קלים
במצפה רמון
דרושים:
1. **עובדי ייצור**
2. **טכנאי ייצור**
למתאימים תנתן עזרה בדיור.
נא להתקשר לטל. 252588, 253114
בין השעות 8.00—9.00 בבוקר
או 12.00—2.00 בצהרים

מסגר - כלים
למפעל תעשיתי חדיש בת־א
תנאים טובים
לטלפן 778121

מ. שיזף ארכיטקט
דרושים
ארכיטקט
שרטט
טל. 220086
בשעות העבודה

לג. ג. חב' לעבודות חשמל בע״מ
דרושים:
חשמלאים לעבודות בנין בעיר ומחוץ לעיר
לפנות למשרד בשעות 8.00—17.00 טלפון 866436
רח' הרימון 2 בת־ים

דרוש מהנדס בנין
בעל נסיון
להיכון תכנון קונסטרוקציות למבנים
בעלי ענין מיוחד
לפנות: א. מילר מ. שנבל ושות׳
רחוב סוטין 17, תל־אביב טלפון: 247252/3

לחברת שיווק ארצית
דרושים
מנהלי חשבונות מנוסים
בעלי נסיון בהתאמת חשבונות ובהתאמת בנקים ליום עבודה מלא, מקום העבודה בתל-אביב
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 33157 ת״א, עבור מס׳ 609

דרוש
קופאי/טלר
למחלקת מטבע חוץ
ידיעת השפה האנגלית הכרחית
נא לפנות בכתב בציון נסיון בבנקאי לאקסצ׳יינג׳ נשיונל בנק אוף שיקאגו, ת. ד. 29033, מגדל שלום, ת״א, להתשומת לב מחלקת מטבע חוץ.
— סודיות מובטחת —

דרוש טכנאי ייצור
למפעל מתפתח ודינמי
באזור חדרה
אפשרי גם ללא נסיון קודם
לפנות לת. ד. 142 חדרה
למנהל המפעל.

המשרד הראשי: תל-אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 240905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י למלה / יום ו': 1.20 ל"י למלה

מוסד כלכלי גדול מחפש:
בוגר תיכון יוצא צבא
לתפקיד עוזר קצין בטחון
הצעות נא לכתוב לת. ד. 866
תל אביב עבור מס. 597.

אלקו ELCO

דרושים

חשמלאים
- לאחר שרות צבאי
- בעלי הכשרה מקצועית
- לעבודה במחלקת מיישרים או במחלקת שנאים (טרנספורמטורים)
- תינתן הכשרה לחסרי נסיון קודם

מסגרים
- לאחר שרות צבאי
- בעלי הכשרה מקצועית
- לעבודה במסגרות כללית או באחזקת מכונות
- רצוי נסיון קודם

פקיד שכר
- נסיון של שנתיים לפחות בחישובי שכר בשיטה ממוכנת
- עדיפות לבעלי נסיון קודם בעבודה במפעל תעשייתי

מחסנאי
- בעל נסיון במחסן מתכת או חשמל

כתבנית דו-לשונית
- נסיון בעבודות מזכירות
- נסיון בהדפסה בשפות עברית ואנגלית

*

מעונינים יפנו אישית למפעל, דרך ז'בוטינסקי 23 רמת-גן, או טלפונית: 727131, למחלקת המנגנון.
— סודיות מובטחת —

אוניברסיטת תל-אביב

דרושים/ות

1. מזכירה
ללימודי ערב בבית-הספר להנדסאים.
שעות העבודה 17.00—21.00.
הכישורים הדרושים: נסיון בעבודות מזכירות כללית; ידיעת הדפסה עברית טובה; רצויה גם אנגלית.
מועמדות מתאימות תפנינה למזכירות בית-הספר להנדסאים, טל. 414069, בשעות הבוקר ואחה"צ.
הערה: סטודנטיות לא תתקבלנה לתפקיד.

א. קורספונדנטית אנגלית
למחלקה לזאולוגיה, אבו-כביר.
שפת אם אנגלית; רצויה השכלה אקדמאית.

ב. כתבנית אנגלית
הדפסה טובה באנגלית; רצוי שפת אם אנגלית.

ג. פקידה-כתבנית
הדפסה עברית ועבודות פקידות כללית (חוזה מיוחד).
מועמדות המעונינות במשרות א', ב', ג' תפנינה למזכירות המחלקה לזאולוגיה, אוניברסיטת תל-אביב, אבו-כביר, טל. 822351.

מנהל/ת חשבונות או עוזרות למנהל חשבונות
לניהול וישום ומעקב תקציבי.
הדרגה תקבע בהתאם לנסיון ולכישורים.
על המועמדים/ות לפנות בכתב, בצירוף קורות חיים, למזכירות המחלקה לכימיה, אוניברסיטת תל-אביב, רמת אביב, או טלפונית טל. 416342.

דרושים מועמדים בכל הארץ

אם סיימת חמישית או שישית תיכון.
אם אין לך מקצוע.
אם אתה מעוניין להחליף מקצוע
תוכל להרויח כ-1000 לירות לחודש בשטח האלקטרוניקה ולהגיע למעמד מקצועי גבוה.

לקבלת פרטים גזור ושלח לת. ד. 28125 ת"א למס' 7

שם: ______
כתובת: ______
השכלה: ______
גיל: ______

למשרד תכנון עבודות חשמל

דרושים
מהנדס מתכנן
הנדסאי חשמל
(רצוי נסיון בעבודות תכנון)

תנאים טובים למועמד המתאים

לפנות „רמאור" אבן גבירול 157 טלפון 257170

למשרד הנדסי בתל-אביב

דרושה
שרטטת
בוגרת בי"ס מקצועי-טכני

לעבודת שרטוט כלליות ושרטוט אלקטרוני.

- בקשות בצרוף קורות חיים נא להפנות ל-ת.ד. 7057 תל-אביב עבור ד.א.

פתרוני בטחון ואבטחה.

דרושים
אנשי אבטחה מעולים

משוחררי צה"ל
בדרום הארץ וסיני
תנאים טובים

ההרשמה
ביום א' 19.11.72, שעה 16.00
ברחוב הארבעה 24 קומה ה', תל אביב
סודיות מובטחת

אוניברסיטת חיפה

דרושים

1. מנהל מחלקת הרכישה בספריה
תאור התפקיד: ניהול הרכישה בספרית האוניברסיטה. תאום עם מחלקות אחרות של הספריה ועם מורי האוניברסיטה. ניהול משא ומתן עם מוכרים ומו"לים.
דרישות התפקיד: השכלה אקדמית וספרנית. נסיון של חמש שנים בעבודה ברכישה. כושר ניהול צוות עובדים וניהול משא ומתן. בקיאות במסחר הספרים המקומי והבינלאומי. ידיעה בבחירת ספרים ובנית אוסף ספריה אוניברסיטאית, רצוי נסיון במינהל עסקים. ידיעת השפה העברית והאנגלית על בורין — חובה.
רצויה ידיעת שפות נוספות.
הדרגה המוצעת: בהתאם לכישורי המועמד.

2. חשמלאי
תאור המשרה: אחזקת מתקני חשמל בי אוניברסיטה.
הכישורים הדרושים: בוגר בית-ספר מקצועי של בעל רשיון „חשמלאי מוסמך" ונסיון מעשי של 3 שנים לפחות וידיעה בקריאת תכניות פיקוד.

בהצעת מועמדות נא לפנות למחלקת כח-אדם, אוניברסיטת חיפה, הר הכרמל.

דרושות צעירות בכל הארץ

באם את בגיל 16 — 25
באם אין לך מקצוע והשכלה
תוכלי להרויח —.800 ל"י
לחודש ויותר

לאחר שתרכשי מקצוע חדיש ומתקדם תוך שלושה חודשי הכשרה בזמנך הפנוי.

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 מס. 20

שם: ______
כתובת: ______
עיר: ______ גיל: ______

קור פלדה

למפעלנו בכפר סבא

דרושים
1. מנהלי עבודה
3 שנות נסיון לפחות
2. טכנאי ייצור
3 שנות נסיון לפחות
3. מחסנאי טכני
3 שנות נסיון לפחות
4. מכונאים ומסגרים לאחזקה
5. סיכאי
6. משחיזן

נא לפנות טלפונית למנהל כח אדם 925621 או בכתב ת.ד. 1101 תל-אביב

חברה גדולה העוסקת בייצור אופנה

מחפשת

קונפקציונר

בעל נסיון בתפירה תעשייתית, רצוי בהלבשה תחתונה, וכן ידע בהכנת גזרות.

תנאים טובים למועמד המתאים.

נא לפנות בכתב לת.ד. 33326 ת"א, עבור קונפקציונר, בציון פרטים אישיים ונסיון מקצועי.

סודיות מובטחת!

דור כימיקלים בע"מ
מפעל המתנול

דרושים
מפעילים
למתקני הייצור

רצוי בעלי השכלה של 10 שנים
אפשרויות לקידום
ותנאי שכר טובים

נא לפנות בכתב בצרוף תולדות חיים [illegible] ת.ד. 10026 [illegible]
— סודיות מובטחת —

משרד העבודה
אגף המדידות

מכרז
לניהול מזנון

ועדת המזנון מבקשת הצעות לניהול מזנון בבנין אגף המדידות תל-אביב, רח' לינקולן 1 (פינת רח' שנקין יהודה הלוי), כולל הגשה לפי הזמנה לעובדי האגף ומבקריו.

מפרט, המשמש אף טופס השתתפות במכרז, אפשר לקבל בכל ימות השבוע משעה 14.00-8.00 לפי הכתובת המוזכרת לעיל חדר 209.

את ההצעות יש להגיש במעטפה סגורה ועליה יש לרשום „מכרז לניהול מזנון באגף המדידות". את המעטפה יש להגיש לתיבת ההצעות הנמצאת בחדר הנ"ל.

מועד אחרון להגשת ההצעות הוא יום 28.11.72. אין אגף המדידות מתחייב לקבל כל הצעה שהיא.

ועדת המזנון

אוניברסיטת הנגב

באר-שבע

מכרז 72/22

אוניברסיטת הנגב מודיעה על משרות פנויות של: —

א. ביחידת מתאם שרותי הוראה ומחקר

1 משרטט טכנוגרפיה

תאור התפקיד:
1. מתן שרותי שרטוט למחלקות לא טכנולוגיות.
2. הכנת תרשימים גרפיים מתוך שיטות לפרוד גרמות בנוי.
3. עבוד תכנון טכנולוגי לאמצעי המחשה וסכמות ודגמים לצריכת פרסומי מחקר.

הכשורים הדרושים:
1. הנדסאי או טכנאי למכונות עם נטיה לעסוק בשרטוט או שרטט טכני עם נסיון בשרטוט בנין ושרטוט חשמל.

הדרגה המוצעת:
ח'—ב' טכנאים או בדרוג מנהלי מקביל.

2. צלם לצלומים מדעיים
הכשורים הדרושים:
בוגר אולפנה או בי"ס לצלום ברמה גבוהה עם נסיון מעשי של 3—5 שנים.
הדרגה המוצעת: בהתאם לנתוני המועמד.

ב. ביחידת שרותי המחשב

3. מתלמדים להפעלת מחשב
הכישורים הדרושים:
צעירים משוחררי צה"ל בעלי 12 שנות למוד. (תיכוני או מקצועי) המעוניינים ללמוד את המקצוע.
הלמוד הוא מעשי ונמשך שנה.
המשתתפים יקבלו שכר בתקופת הלמוד.

כל המשרות הינן מלאות

למועמדים מחוץ לבאר-שבע בדרגות מעל י"ג בדרוג האחיד והדרגות המקבילות — תנתן עזרה בדיור.
פניות בכתב בצרוף תולדות חיים והמלצות, יש לשלוח עד ליום ו', 24.11.72 אל מחלקת המנגנון, אוניברסיטת הנגב ת. ד. 2053 באר-שבע.
נא לציין על המעטפה [illegible]

למפעל טקסטיל בת"א

דרושים
1. חשמלאי -
רשיון מוסמך
2. מחסנאי ראשי -
נסיון בניהול מחסן

לפנות אישית בימים א' עד ה' (19.11.72 עד 24.11.72) בשעות 15.00—17.00, לבית אמריקה, שד' שאול המלך 35 ת"א, קומה א'.

לחברה גדולה בחיפה

דרוש
פקיד טכני
עם ידיעת השפות עברית ואנגלית
רצוי בעל נסיון בציוד חקלאי ובטרקטורים

תמחירן

בדבר פרטים נא לפנות לת.ד. 9720 חיפה

למפעל לאלקטרוניקה בירושלים

דרוש
מכונאי אלקטרוניקה
מנוסה

למשרת אחראי על מערכת ביקורת איכות

הכישורים הדרושים:
1. ידע ונסיון בשטח הטלוויזיה
2. בוגר בי"ס 4 שנתי מקצועי מוכר באלקטרוניקה
3. עדיפות תינתן לבעל ידע ונסיון בניהול, אירגון ופיקוח על מערכת ביקורת איכות

תנאים טובים למועמד המתאים

לשם קביעת ראיון נא לפנות לטלפון 266291 תל-אביב בשעות 8.00 עד 16.00

עורך-דין

בעל ותק ונסיון רב בתחום המשפט האזרחי
מעונין במשרה מתאימה בירושלים או בתל-אביב.

הצעות נא לפנות ת.ד. 2045 ירושלים עבור „עורך-דין".

ברקי פטה המפריס (ישראל) בע"מ
מעבדות ואולפנים לפיתוח סרטים

דרושים
1. עובדי מעבדות פיתוח, הדפסה.
2. עובד מחלקת כימיקלים.
3. עובדת ליום שלם להנהלת-חשבונות (עדיף סוג ב'-ד')

נא לפנות טלפונית לקביעת ראיון למנהלה בין השעות 08.00 — 16.00 למספרים 722112, 722111, 724193.

ברקי פטה המפריס (ישראל) בע"מ
רח' ויצמן 65 גבעתיים

תמכין Burroughs

דרושים
1. מהנדס אלקטרוניקה בעל נסיון בתחום Computers teleprocessing
לעבודות פיתוח בתחום המחשבים.
2. פקיד טכני / מחסנאי טכני בעל נסיון ברכש והזמנת ציוד מחו"ל.

ידיעת השפה האנגלית הכרחית.
עדיפות תינתן לבעלי נסיון קודם.

נא לפנות טלפונית 228174 קו פנימי 27
— סודיות מובטחת —

לחברה מסחרית גדולה בת"א

דרושה
מזכירה
קורספונדנטית

עם נכונות ליום עבודה מפוצל

מועמדות בעלות נסיון קודם בעבודה עצמאית, בעלות אופי דומה, ובמגעים עם ציבור ומוסדות, יגישו מועמדותן לת.ד. 1736 ת"א, עבור מס' 60.

דרושים
סוכני משנה

למוצר חדש בארץ, בשטח עבודות עפר ולמוצרים טכניים חדישים בלעדיים לערים: חיפה, ירושלים ובאר-שבע

לפנות לת.ד. 16534 תל-אביב

„רהיטי הזורע"

דרושה
פקידה למשרד

יום עבודה מפוצל
לפנות ל„רהיטי הזורע" בוגרשוב 47 ת"א בין השעות 7—6 בערב.

טלמוסיקה בע"מ
למעבדות השרות שלנו

דרושים
טכנאי אלקטרוניקה
בעלי נסיון לעבודה בשטח ציוד אודיו

טכנאים בעלי 5 שנות נסיון ובעלי רשיון לרכב מתבקשים לפנות — בלוית תאור קורות חיים ונסיון קודם, לטלמוסיקה בע"מ, ת. ד. 826, גבעתיים.

תנאים טובים למועמדים המתאימים.

דרוש
מסגר מעולה

לעבודות עדינות עם נסיון בעבודות שופין לשם התאמות

תנאים טובים לאדם המתאים

נא לפנות לת. ד. 10035 מפרץ חיפה טל. (04)721519

דרושה
פקידה מנוסה

הבקיאה בכתבנות אנגלית

מקום העבודה — מרכז תל-אביב
שעות העבודה מ-8.00—4.00 אחה"צ

נא לפנות בכתב ת.ד. 14187, תל-אביב, בציון קורות חיים ונסיון קודם.

למשרד הנדסי בתל אביב

דרושים
* מהנדס בעל נסיון של 3 שנים לפחות בתכנון כבישים.
* מזכירה/כתבנית (עברית) בעלת נסיון של 5 שנים לפחות.

לפנות בכתב לת.ד. 1334 ת"א למס' 9804996 ולציין השכלה, קורות חיים ונסיון.
סודיות מובטחת.

לתושבי אשקלון והסביבה

עבודה במחנות קבועה ומעניינת
בחברת אנשים צעירים ודינאמיים מוצעת:
למשוחררי צה"ל, בעלי השכלה תיכונית לפחות, המחפשים אתגר בעבודתם.

- מעוניינים מתבקשים לפנות אישית לראיון עם נציגנו ביום חמישי בתאריך: 23 נובמבר 1972, בשעות 16.00—19.00 במלון „גני שמשון", התמר 30, אפרידר, אשקלון, ולהביא עמם תעודת זהות ופנקס מילואים.

קולסו בע"מ
A SUBSIDIARY OF KULICKE AND SOFFA, USA
ייצור מכשירים אולטרה מדוייקים
חיפה, קרית המדע, ת.ד 7206, טל 520071

דרושים
מהנדס מכונות צעיר ודינמי
נסיון בעבודה מעשית במכניקה עדינה הכרחי
יועדפו מועמדים בעלי ידיעת השפה האנגלית

בחור צעיר ודינמי
לעבודה מיוחדת במינה בשטח המכניקה העדינה
רצוי נסיון בעבודה מעשית

קדום מקצועי · קדום כלכלי · עתיד בטוח

לעבודה מיוחדת בסיני

דרושים מסגרים בעלי נסיון

העבודה היא זמנית, עפ"י הסכם מיוחד ותנאים מיוחדים.

- מועמדים יפנו בהקדם בכתב לת. ד. 98, תל-אביב.

שימי לב!

באם יש לך השכלה תיכונית באם את מוכנה לתקופת הכשרה של שנה בזמנך הפנוי

תוכלי להרויח יותר מ-‏ -.1,500 ל"י לחודש

בענף חדיש ומתפתח ולהגיע למעמד מקצועי מקביל לאקדמאית

לקבלת פרטים גזרי ושלחי לת.ד. 28125 ת"א לכבי' 55

שם: ______
כתובת: ______
השכלה: ______
גיל: ______

هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

המשרד הראשי: תל-אביב, שד' רוטשילד 59 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

דרושה
מרכזנית מנוסה
לעבודה במרכזיה 20 × 5
במשרד בצפון תל-אביב
✶
בא להתקשר בטלפון 264191,
בין השעות 09.00—12.00.

דרוש
נער שליח
לפני שרות צבאי
שעות העבודה רצופות
על המעונינים לפנות לאיקופקס — חברה ישראלית לתערוכות וירידים בע"מ
רחוב קלישר 48, תל-אביב, טל. 56104.

דרושה פקידה
למחלקת ההפצה של עתון יומי
כישורים דרושים:
ידיעת השפות עברית ואנגלית.
הדפסה במכונת כתיבה בשתי השפות.
גישה נאה לקהל.
בא לפנות בכתב יד ברור בציון השכלה, נסיון קודם ודרישת שכר, לת.ד. 1125 עבור מספר 1234

דרוש
עורך מקצועי
לעריכת פרסומים טכניים
דרישות התפקיד: מהנדס מכונות/חשמל/אלקטרוניקה, בעל נסיון של 3 שנים לפחות, שליטה מלאה בשפה העברית וכן בשפה האנגלית או הגרמנית. רצוי נסיון בעריכה ובתרגום של חומר טכני.
מקום העבודה: תל-אביב
הדרגה: בהתאם לכישורי המועמד.
המעונינים בעלי כישורים מתאימים למשרה הנ"ל מתבקשים לפנות בכתב יד בצרוף קורות חיים לת.ד. 1122, תל-אביב
המוסד לבטיחות ולגיהות

„אתא"
חברה לטכסטיל בע"מ
דרוש
תדמן - גזרן
דרישות התפקיד:
בעל ידע בייצור תעשיתי של הלבשה עליונה, עם נסיון של 5 שנים לפחות.
המעונינים יפנו בכתב או אישית למחלקת כח־אדם לפי הכתובת ביח"ר „אתא", ת.ד. 83, רח' העצמאות 10, קרית־אתא, טל' 04-721321

למשרד טכני לתכנון מבנים בסביבת ת"א
דרושים
1. מזכירה כללית
2. שרטטים/ות לקונסטרוקציה או ארכיטקטורה
3. טכנאים, הנדסאים לקונסטרוקציה או ארכיטקטורה.
בעלי נסיון בלבד מתבקשים לפנות לטלפונים 785620, 792680. בשעות העבודה.
סודיות מובטחת

לחברה קוסמטית בינלאומית
דרושות
דיילות יופי
בירושלים
ובבאר שבע
בעלות הופעה נאה, השכלה ושפות.
נסיון קודם לא הכרחי.
בא לפנות תוך ציון קורות חיים ופרטים אישיים לת.ד. 33157 ת"א עבור מס' 611.

דרוש
קופאי
ליום שלם
בא לפנות
עם המלצות
לשנידמן
דיזנגוף 125 ת"א
טלפון 221377

למנהל חברה גדולה
דרושה מזכירה
חרוצה וזריזה
לשעות אחר הצהרים מ־5.00 עד 9.00 בערב.
ידיעת עברית ואנגלית הכרחית והדפסה בשתי השפות.
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות בכתב, בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 628 תל-אביב עבור מס' 36.

דרוש
מקום עבודה מעניין
או מעורר אתגר
בנושאי הסברה, יחסי צבור ופרסום
לבעלת נסיון רב וידע בתחומים אלה צריך הפקיד בשעות 8—1.
לפנות לת.ד. 39121
תל-אביב

למכון מחקר
דרושה
מרכזנית
(מרכזיה 3 קווים)
מעולה ומנוסה
למתאימה מובטחים תנאים טובים.
בא לפנות בכתב לת.ד. 172 רמת-גן.

דרוש
פקיד מחסנאי עצמאי
לרישום וניהול מחסן מקסטיל
השפות עברית ויידיש הכרחיות
לפנות בשעות 14.00—16.00 לטלפון 611617, 621387 תל-אביב.

הדסה נעורים
בית ספר מקצועי
דרוש
מדריך חברתי
המעונינים מתבקשים לפנות בכתב לקביעת ראיון אישי, לפי הכתובת הדסה נעורים, דואר נעורים, טל. 053-96661-2.

למכונות
Miele
מכונות כביסה · מדיחי כלים
בישראל
דרושים
✶ פקיד/ה מנוסה
לניהול משרדי שותף, עם ידיעה טובה בהנהלת חשבונות (סוג ב'+ד').
✶ פקידה
עם נסיון קודם בעבודות משרד.
תנאים טובים למתאימים
בפרטים מלאים, נוכח משכורת, נא לפנות בכתב יד, ישראמיל בע"מ, רח' מונטיפיורי 32, תל-אביב.

עתיד בנקאי
מוצע למועמד מתאים
✶ בגיל 35
✶ בעל תואר ראשון בכלכלה או מינהל
✶ השולט בעברית ובאנגלית
✶ בעל נסיון בנקאי או פיננסי
★ ★ ★
בהצעה נא לפנות לתא־דואר 3257 ת"א

למפעל תעשייתי
בענף מוצרי החשמל
דרושה
פקידה כללית
לחנות המכירות
של המפעל
דרוש ידע בניהול כרטסת מלאי, חשבונות לקוחות, מגע עם קהל.
רצוי נסיון קודם (לאו דוקא במוצרי חשמל)
✶
לפנות בכתב־יד, בפירוט קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 3156 רמת־גן.
— סודיות מובטחת —

מפעל ממלכתי בדרום
מחפש עובד
לתפקידי
בטיחות בעבודה
התפקיד כרוך בנסיעות במרחבי הדרום. הדרגה תקבע בהתאם לכישורי המועמד. השתלמות ספציפית תנתן ע"י מקום העבודה.
מועמדים בעלי 11 שנות לימוד לפחות או בוגרי בי"ס מקצועי, ונסיון קודם בשטח טכני של לפחות שנתיים, בתחום המכונאות או הבניין יפנו בקשותיהם לת.ד. 14036 ת"א (עבור: עוזר לבטיחות) בצרוף תולדות חיים ופירוט נסיון קודם.

מפעל מבוסס
בתל-אביב
מחפש
פקיד
עם נסיון בהנהלת חשבונות
מועמדים בעלי נסיון של 5 שנים לפחות יפנו טלפונית 623319 לגבי דליה ששון.

א.א.ל. ישראל בע"מ
תעשיות אלקטרוניקה
לאגף השיווק דרושים
פקיד שיווק
✶ לתפקידים אחראיים
עבור התשיבים, עריכת הצעות בעלות היקף גדול, מעקב אחרי ביצוע הזמנות במפעל, מגעים עם לקוחות וכו'.
רקע תעשיתי או טכני — יתרון.
פקידה
✶ עצמאית; הדפסה בעברית
נא לפנות טלפונית 782141, 787131 או בכתב אל מחלקת כח־אדם רחוב מבצע קדש 48, בני־ברק, או אישית.

דרוש
מנהל ייצור למתפרה
באזור התעשיה בני-ברק
בענף טכסטיל חדש
עדיפות ותנאים טובים יינתנו למועמדים בעלי נסיון.
נא לפנות בכתב לת.ד. 832 ב"ב.
— סודיות מובטחת —

האם את/ה
✶ נמרץ ✶ אוהב כסף —
✶ שאפתן והרבה!
✶ מחפש ✶ בעל כושר שכנוע
אתגרים ✶ השכלה על־יסודית
בואו והשתלבו
בצוות המכירות הקבוע
של חברה מתפתחת ודינמית
לאחר הכשרה באומנות
המכירה
פנה אישית למר עליון ה'ור 82 בין השעות 14.00—10.00, בחברת "קשר ישיר", רח' הנגב 4, או בכתב ת. ד. 28462 תל-אביב / מח' מכירות.

למשרד ממשלתי בירושלים
דרושים
לעבודה במשמרות
בוגרי תיכון
(לא סטודנטים)
הכישורים הדרושים:
ידיעת עברית על בוריה
רצויה גם שליטה בשפה האנגלית
רצויה ידיעת הדפסה במכונת כתיבה או טלפרינטר.
● נא לפנות בכתב בצירוף תולדות חיים לת.ד. 13046 ירושלים.

לרשת מפעלי טקסטיל
באיזור עכו — נהריה
דרושים
1. טכנאי ייצור מתחילים
(רשאים להציע מועמדותם גם כאלה העומדים לפני סיום לימודיהם).
2. מנהלות עבודה
(לאחר שירות צבאי, כאלה ששימשו כרסטיניות, סגלות או קצינות).
לפנות לטלפון 04-910226 או לת.ד. 1007 עכו.

מכון ויצמן למדע
דרושה
מזכירה כתבנית מעולה
בשפות אנגלית עברית
בעלת נסיון בעבודות משרד
והדפסה בשפות הנ"ל
שפת אם אנגלית — רצויה
משרה מס' 189
דרוש
פקיד משכורות
הכישורים הדרושים:
השכלה תיכונית; נסיון בעריכת משכורות והנהלת חשבונות; ידיעה בחוק מס הכנסה וחוק בטוח לאומי; ידיעת השפה העברית על בוריה. אנגלית — רצויה.
משרה מס' 190
על המעונינים/ות לפנות בכתב, בציון קורות חיים, למחלקת המנגנון, ת. ד. 26, רחובות — בציון מס' המשרה.

אלחוט
נתניה, אזור התעשיה
דרושים:
1) הנדסאי או טכנאי אלקטרוניקה לעבודות פיתוח
2) כרסמים.
לפנות בטלפון: 053-23809

למפעל לעיבוד שבבים הנמצא באזור פיתוח בצפון הארץ
דרוש
כוון אוטומטי מעולה
דרוש נסיון של חמש שנים לפחות בכוון אוטומטים הכוללים המלאה
כמו כן רצוי נסיון בשאר שטחי העבוד השבבי
תנאי שכר טובים ועזרה בדיור למועמד המתאים
לכתוב לת.ד. 20 נהריה, עבור מפעל לעיבוד שבבים.

לברבור
תעשיות חרסינה עכו בע"מ
דרוש
קרמיקאי
כעוזר למנהל מחלקה
רצוי בעל נסיון בהדפסת משי
בא לפנות בכתב עם פירוט נסיון קודם לת.ד. 194 עכו

למפעל תעשייתי צעיר
בשטח העיבוד השבבי
דרוש
מנהל ייצור
בעלי ידע ונסיון בניהול עבודה, עיבוד שבבי ושיטות תיקון ייצור
המתאימים אתנה, יפנו בכתב יד לת.ד. 6389 תל-אביב, בפירוט קורות חיים ונסיון קודם.
מקום העבודה — בנת שמש.

משרד גדול של רואי חשבון
בתל-אביב
מציע משרות של
★ **מנהלי צוותות בקורת**
★ **בוחנים מרכזים**
★ **בוחנים עוזרים**
לרואי חשבון והסטודנטים לראיית חשבון בעלי יזמה, נסיון וכישרון השואפים להרחיב ידיעתם המקצועית ולגוון עבודתם אצל לקוחות מכל הסוגים ולשער מעמדם, מוצעת בזה הזדמנות מצויינת להתקדמות מהירה בד בבד עם משכורת טובה ותנאים נלווים אחרים.
המעונינים יפנו בכתב יד בציון פרטים על השכלתם ומקומות עבודה קודמים לת.ד. 29323 תל-אביב.
סודיות מובטחת

A SUBSIDIARY OF CONTROL DATA
אלביט
מחשבים בע"מ
דרושים
★ **מסגר מכניקה עדינה**
עם נסיון של 10—15 שנים. (מקום העבודה בחוף שמן ויש לפנות למר עודי טלפון 04-530069).
★ **חרט**
לבית המלאכה לדגמים במחלקת ייזום. בוגר בסמ"ת, רצוי נסיון בכרסום.
★ **טכנאי אלקטרוניקה**
3 שנות נסיון באלקטרוניקה וביקורת איכות.
★ **טכנאי יצור**
רצוי נסיון בשטח האלקטרוניקה.
★ **מנהל עבודה ביצור**
המסוגל לנהל ולפקח על מספר גדול של עובדות יצור.
כישורים: טכנאי אלקטרוניקה או יצור, 2־3 שנות נסיון כמנהל עבודה ביצור.
★ **טכנאי ביקורת איכות**
במחלקת יצור, שנתיים נסיון בשטח האלקטרוניקה.
★ **מרכיבות**
עם או בלי נסיון.
★ **בודקות**
★ **מזכירה כתבנית**
אנגלית־עברית עם נסיון של 3 שנים.
לפנות בצרוף קורות חיים מפורטים לת.ד. 5390 חיפה, למחלקת כח אדם
סודיות מובטחת

לעירית פתח-תקוה
דרושים/ות
ספרנים/ות
בוגרי שלב א' או שלב ב' בספרנות
את הבקשות יש להגיש למנהל המנגנון בעירית פתח-תקוה, קומה ב' חדר 232, עד יום 24.11.72.
י. פינברג, ראש העיריה

דרושה
מזכירה למנכ"ל
בעלת השכלה תיכונית לפחות
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בוריין כן מתכתבת בשפות אלה.
נסיון קודם
תנאים טובים למועמדת המתאימה
בא לפנות לת.ד. 4353 חיפה עבור מספר 326.

ישראל רוזן
ביזנס לאריגה ישראל רוזן
דרושים
1. מרכזנית ופקידה כללית
2. פקידה כללית
רצויה ידיעה בהנהלת חשבונות והשפה האנגלית
בא לשלוח פרוט קורות חיים ונסיון בעבודה בכתב יד, לת.ד. 1677 תל-אביב.

לאדריכל בצפון ת"א
דרוש/ה שרטט/ת
אפשרות משרה חלקית
טלפון 269020

דרושה
פקידה כתבנית
לחברה בירושלים
טלפון 232073,
להתקשר מ־14 עד 19

דרושים אורגים
גם בוגרים המחזורות לאחר שירות צבאי
תנאים טובים
אריגים, רמת-גן, המגל 22, טל. 794942, 724942

דרוש בעל מקצוע לבריכות פחרים
עבודה קבועה —
חרשית או בקבלנות להרוויה טוב.
אשכלל, רח' נחלת יצחק 20 ת"א, 262041

דרושים תורגים
בעלי טלפון בת"א לשם קבלת הודעות בכל שעות היממה (עד שתותקן המרכזיה במשרדנו ובתקופות עומס יתר).
לפנות בכתב תרגומיל בע"מ ת.ד. 11132 ת"א, עבור תורג.

דרושים
מהנדסי בנין
צעירים
לעבודות תכנון מעניינות ביותר.
באים בחשבון גם ללא נסיון.
248696, ארנבי שמעון

תפקידים נכבדים
לאנשים רציניים
לחברה צבורית גדולה
דרושים:
★ **SYSTEM PROGRAMMER**
הכישורים המבוקשים:
— נסיון במערכות הפעלה D.O.S.
— הכרה יסודית Assembly
— נסיון במערכות Multi-Programming או Time Sharing
— שליטה בשפה האנגלית
★ **SYSTEM ANALYST - מנתח מערכות**
הכישורים המבוקשים:
נסיון של 3 שנים לפחות כראש צוות בניתוח מערכות והקמת מערכים לעיבוד נתונים במחשב
— נסיון בתכנון למערכות Multi-Programming או Time Sharing
— נסיון בהכנות בשפות גבוהות
— שליטה מלאה באנגלית
תנאים:
— שכר תולה יקבע לפי כישורי המועמד
— מקום העבודה לשני התפקידים בחיפה
פניות בכתב יד בצרוף קורות חיים ופרוט נסיון מקצועי
נא לשלוח לת.ד. 4868 חיפה, עבור מספר 168.
— סודיות מובטחת —

אלאופ
התעשיה האלקטרו־אופטית
בישראל בע"מ
חברה עתירת מדע בקרית ויצמן
דרושים
● **הנדסאי או טכנאי מכונות**
לעריכת סדרי פעולות בעיבודים שבבים (חריטה וכרסום). בוגר בית ספר מקצועי, בעל נסיון של מספר שנים בעיבוד שבבי.
● **אפסנאי טכני**
לעבודות בפיקות, מעקב והזמנת מתקני יצור. משוחרר צה"ל, בוגר קורס אפסנאות טכנית. רצויה השכלה מקצועית.
● **בוגר בית ספר מקצועי**
במגמת מכניקה כללית אחרי שרות צבאי לעבודה במחור כרסום. עדיפות לבעל נסיון בכרסום מדוייק.
● **משחזן אוניברסלי**
להשחזה עגולה, שטוחה וכלים. בעל נסיון בכלים ומתקנים.
● **מכנאי - מסגר אחזקה**
רצוי בוגר בית ספר מקצועי.
● **כתבנית עבריה מעולה**
תושבת האזור, למשרה חלקית בשעות אחר הצהרים.
תנאי קידום למועמדים המתאימים
לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ונסיון קודם למחלקת כח אדם, ת. ד. 1165, רחובות (טלפון: 3—953561).
— סודיות מובטחת —

לחב' קבלנית לבנין בסביבות ת"א
דרושים:
1) מנהל לעבודות שלד
(כולל עבודה מעשית)
2) טפסנים סוג א־א
התשלום בהתאם לכישורים (ליכולת)
לפנות: טלפון 847750 בין השעות 5—7 בערב

לדורינא בע"מ ביהד לאפנה
דרושים
א. פקיד משלוחים
אפשרי עבודה חלקית. מתאים במיוחד לצעירים הלומדים בערב.
ב. מתפרות חוץ לתפירת חליפות ושמלות
ג. תופרות זינגר אוברלוק וקטל

למוסד ציבורי דתי באיזור ירושלים
דרוש
פקיד חשבונות
במשרה מלאה
הכשורים הדרושים:
ידע בהנהלת חשבונות, כשר לנהל משא ומתן עם לקוחות, הכנת משכורת, אחריות על ביצוע תקין של המשרד.
הדרגה לפי כשורי המועמד.
לפנות עם פרוט הנסיון קודם, לת"ד 1585 ירושלים עבור פקיד חשבונות.

לחברה תעשייתית
דרוש/ה
פקיד/ה
לעבודה משרדית מגוונת
כישורים נדרשים:
שליטה בשפה העברית (עדיפות תינתן לשולטים/ות גם בשפה האנגלית), הדפסה בשתי השפות.
ללפנות בכתב יד לת.ד. 6389 תל-אביב.

ישראל רוזן
ביהיר לאריגה ישראל רוזן
דרושים
עוזר למנהל ייצור —
בעל ידע ונסיון בנהול מלאי הארגון כח אדם רצוי נסיון בענף הטקסטיל או אריגה.
איש מכירות ושווק
בעל ידע ונסיון בענף הטקסטיל.
לשלוח פרוט קורות חיים ונכונות לעבודה בכתב לת.ד. 1677 תל־אביב.

חברה בנתניה מחפשת
מזכירת מינהלה
כישורים: ידיעת השפות אנגלית, צרפתית ו־עברית על בורין וכתיבה במכונה בשלושת השפות.
נא לכתוב לת.ד. 2109 נתניה עם פרוט תולדות חיים.

למפעל ותיק בסביבות תל־אביב
דרושים:
- מזכירה/כתבנית
- מחסנאי טכני
בעל נסיון
- פועלים לתעשיה
רצוי נשואים בעלי משפחה השואפים למקום עבודה קבוע (גם במשמרות) ולמשכורת טובה.
נא לפנות טל. 842659 או בכתב לת.ד. 2905 תל־אביב.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת
מכרז בניה ק/140
בנית בית ספר מקצועי
ע"ש אפרוימסון בטבריה
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בית ספר מקצועי ע"ש אפרוימסון בטבריה.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־2150 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג' 21.11.72 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 28.11.1972. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר טבריה בשעה 09.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 27.12.72 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת
מכרז בניה ק/142
בנית בית ספר מקצועי
ע"ש זוימן באופקים
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בית ספר מקצועי ע"ש נוימן באופקים.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־2200 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ג' 21.11.72 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 350 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ד' 29.11.72. הפגישה ליד משרד מהנדס המועצה בשעה 11.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 20.12.72 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת הסוכנות היהודית לא"י
קרן החינוך לישראל
מיסודה של המגבית היהודית המאוחדת
מכרז בניה ק/141
בנית בית ספר מקיף
בעבו ע"ש רוז
1. הנהלת הסוכנות היהודית לא"י (להלן הסוכנות) מזמינה בזאת הצעות מקבלני בנין לבנית בית ספר מקיף בעבו ע"ש רוז.
2. הבנין המתוכנן הוא בשטח של כ־4,000 מטר מרובע.
3. את תנאי המכרז והחומר הקשור בו אפשר לקבל החל מיום ד' 22.11.72 בבנין הסוכנות, רחוב קפלן 17, תל־אביב, בחדר מס' 206 בשעות העבודה, תמורת תשלום של 400 ל"י אשר לא תוחזרנה.
4. סיור קבלנים יתקיים ביום ג' 28.11.72. הפגישה ליד משרד מהנדס העיר עכו בשעה 12.00.
5. את ההצעות יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי הסוכנות בכתובת המצוינת בסעיף 3 לעיל עד ליום ד' 27.12.72 שעה 12.00.
6. תנאי התשלום במזומנים כפי שיקבע בחוזה שייחתם.
7. ההשתתפות במכרז זה פתוחה אך ורק לקבלנים רשומים בהתאם לחוק רשום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות תשכ"ט, והרשאים בהתאם לחוק לבצע את העבודה המוצעת בהתחשב עם היקפה הכספי ומהותה.
8. אין הסוכנות מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

המשרד הראשי: תל־אביב שד' רוטשילד 99 (פנת שינקין)
טלפונים: מחלקת מודעות — 248905, 230521, 230401
המחיר: יום חול: 1.00 ל"י לשורה / יום ו': 1.20 ל"י לשורה

מ.ב.ם. חולון
דרוש
הנדסאי
או
טכנאי ייצור
לצורך תכנון ופקוח על הייצור ושיפור שיטות.
להתקשר עם מנהם או מנהל כח אדם
טלפון בחולון: 841166/7
בשדרות: 051-94221/2

למשרד אדריכלים דרוש
טכנאי - שרטט
בעל נסיון
לפנות בשעות העבודה לטלפון 269312

לחברת
א. אפשטיין ובניו
בע"מ
אדריכלים ומהנדסים
המבצעת עבודות תכנון ופקוח בארץ ובחו"ל
דרושים:
1. ארכיטקטים
2. טכנאי/שרטטי ארכיטקטורה
3. מהנדסי חשמל
4. מהנדסי מזוג אויר וצנרת
5. מהנדסי קונסטרוקציות
6. טכנאי/שרטטי קונסטרוקציות
7. מהנדסים/טכנאים לפקוח בשטח

לקביעת פגישות נא להתקשר טל־פונית טל. מס' 03-264166. הפגי־שות תערכנה בין השעות 16.00—18.00 במשרדנו, בנין הוד דפנה, תל־אביב.
סודיות מובטחת.

לאסיא
מעבדות כימיות בע"מ
דרושים:
1. טכנאי/הנדסאי מכונות — בעל נסיון בתכנון, שרטוט ופיקוח על הקמה של צנרת וקונסטרוקציות.
2. מחסנאי — לעבודה במחסן סחורה בלתי ארוזה וחומרי אריזה. דרושה ידי־עה טובה באותיות לטיניות, וכן כושר פיזי תקין.
3. מכשירן — לאחזקת מכשירי בקרה ב־תעשיה הכימית.
רצוי בוגר בי"ס מקצועי.
4. מכונאי אחזקה — למכונות אריזה.
5. מחסנאי טכני
6. עובדים למחלקה הכימית — העבודה ב־3 משמרות.

נא לפנות טלפונית אל מנהל המנגנון 915021, או בכתב בצרוף קורות חיים ופירוט נסיון קודם אל ת.ד. 1423 ת"א אל מנהל המנגנון.

למוסד מחקרי־יעוצי
דרוש
בוגר מינהל עסקים
(התמחות בשיווק)
רצוי נסיון קודם בשיווק וחקר שווקים.
- לפנות לפי המען: ת.ד. 230-33 תל־אביב עבור מס' 34.

למפעל מתכת
מבוסס באיזור ת"א
דרושים:
1. מסגר כללי
2. חרט מתחיל
לצורך קביעת ראיון נא להתקשר לטלפון 57224, 57225.

כור מתכת בע"מ
דרושים
1. טכנאי ייצור
בעל נסיון של שנתיים לפחות בעבודה בתעשיה
(יועדף מענף המתכת)
2. משחזן
בוגר בית־ספר מקצועי בעל נסיון והשחזת כלי חיתוך

המעונינים מתבקשים לפנות לרמ"ח כח אדם
"כור־מתכת", ת.ד. 1944, תל־אביב.

למשרד אדריכל אלכסנדרוני
דרוש(ה)
טכנאי(ת) מנוסה
טלפון 449760

לחברת ביטוח גדולה
דרושות
כתבניות נשיונל
תנאים טובים למועמדות המתאימות
נא לפנות בכתב יד בציון קורות חיים ונסיון קודם לת.ד. 1425 ת"א.

מפעל גדול
בשטח הבניה המתועשת,
בעל מוניטין ארציים
מחפש
מהנדס בנין
מוכשר ובעל נסיון
לתפקיד המנהל הטכני
(סגן המנהל הכללי)
רק מועמדים רציניים מתבקשים לפנות לת.ד. 2162 נתניה עבור מנהל טכני.
סודיות מובטחת.

למפעלי טלרד בלוד דרושים:
1. מהנדס אמינות ופיקוח איכות בכיר
תאור התפקיד — ניהול נושא האמינות ופיקוח האיכות במפעל
הכישורים הדרושים: בעל תואר שני בהנדסת החשמל, מכונות או ייצור
נסיון וידע רב בנושא פיקוח האיכות
נסיון קודם בניהול צוותות טכניים
יתרון: בעל נסיון קודם בניהול מערכת אמינות ופיקוח איכות במפעל העוסק בשטח האלקטרוני או האלקטרומכני.
2. כתב טכני בכיר
תאור התפקיד — כתב טכני ראשי
הכישורים הדרושים: בעל תואר בהנדסת חשמל, נסיון רב בכתיבה טכנית בצורה עצמאית, בעיקר בשפה האנגלית
ידיעת השפות עברית ואנגלית על בורין.
למועמדים המתאימים יינתנו תנאים טובים.

נא לפנות בכתב בצרוף קורות חיים ל"טלרד", מחלקת כח אדם ת.ד. 50 לוד
— סודיות מובטחת —

טלרד
תעשיות טלקומוניקציה ואלקטרוניקה בע"מ
לוד, ת.ד. 50 - טלפון: [illegible] - מברקים: טלרד לוד - טלקס: [illegible]

למפעל אמריקאי חדש
העוסק בייצור מכשירי מדידה
דרושים:
- מנהל טכני
- מנהל ייצור
- מנהל אדמיניסטרציה וכספים
- מנהל מכירות ושווק

הכשורים הדרושים:
נסיון מעשי בתעשיה 5—10 שנים
השכלה אקדמאית
שליטה מלאה בשפה האנגלית
נא להמציא קורות חיים לת.ד. 4353 חיפה עבור מס' 323

למשרד רואי חשבון בירושלים
דרושים
א. בוחן ראשי
ב. בוחנים מרכזיים.
תנאים טובים. סודיות מובטחת.
לפנות ת.ד. 23 ירושלים עבור רואי חשבון.

לחברת עלית
בסניף כפר־סבא
דרושה
פקידה להנהלת חשבונות
תושבת המקום גיל עד 45 בעלת נסיון
נא לפנות בכתב יד לעלית מחלקת מכירות ת.ד. 19 רמת־גן.

חרט
למפעלנו
במרכז ת"א
דרוש
חרט
עם 5 שנות נסיון למחלקת כלים לעבודה קבועה.
לפנות טלפון 33109 או 32176.

רציני ואחראי
בן 24
עם רשיון נהיגה
רשיל מרפאה בכנתנים
עבר קורס קציני במחון והוקרים פרטיים
בהצעות לת"ד 36432 תל־אביב.

למפעל מזון בפתח־תקוה
דרושים
1. מחסנאי טכני
2. מסגרים כלליים
עוזרים ומעולים
3. מפעילי מתקנים —
לעבודה במשמרות
נא לטלפן בין השעות 8.00—17.00 ל־912130.

לבית אופנה מים — די
דיזנגוף 89 תל־אביב
דרושות
1) תופרת מעולה.
2) תופרת לעבודות תקונים
3) מוכרות מנוסות.
4) מעצבת אופנה.

חברת המלח לישראל בע"מ
עתלית
דרושים לנו:
1. מסגר - רתך
מעולה ועצמאי, בעל דרגה גבוהה בריתוך
2. מסגר מכונאי משאלה
עם נסיון באחזקת מתקנים ומפעל כריה.
אנו מציעים תנאים טובים כפי לאיש המתאים.
על המעונינים לפנות בכתב או טלפונית 04-942051 על מנת לקבוע ראיון.

דרושים
סוכנים אזוריים
לחלוקת מוצר בלעדי,
באזורי ת"א חיפה.
הכרחי בעלי רכב מסחרי סגור.
על המעונינים לפנות בכתב ת.ד. 4397 ת"א עבור "סוכנים אזוריים".

דרוש
למוסד כספי
בבאר־שבע
מנהל
חשבונות
מעולה
המשכורת
לפי הכישורים
נא לפנות בכתב יד בציון פרטים על הכ־שרה ונסיון קודם אל ת.ד. 29455 תל־אביב

לחברת ביטוח
דרוש
שליח
בעל רשיון נהיגה
לאופנוע
נא לפנות בכתב ת.ד. 23048 למס' 100.

דרושים לעבודה בסיני
- * מכונאי דיזל מעולה
- * מחסנאי טכני
- * כבאים
בעלי הכשרה מתאימה ונסיון של 3 שנים לפחות. לפנות בכתב לת.ד. 20072 ת"א.

לסניף חיפה של
שומרי השומרון
דרוש
קצין בטחון
לעבודה בבית־שאן

בא בחשבון גם מאיזור טבריה מעל גיל 30, בעל רכב
רצוי קצין לשעבר בצה"ל או במשטרה.
לפנות חיפה, דרך העצמאות 72, טלפון 664632 4.00—8.00.

מנהל חשבונות
תעשייתי
דרוש לתפקיד מגוון ורב תכליתי הכולל הכנת וניתוח דוחות פיננ־סיים, תמחיר, ניהול מלאי.
כהצעות נא לפנות אשדוד טלפון 055-25003

למפעל טקסטיל
ליד חיפה
דרוש
עוזר למנהל ייצור
עם נסיון בקונפקציה
נא לפנות בכתב בציון נסיון וכישורים לת.ד. 4505/ס' חיפה.

למשרד רואי־חשבון בת"א
דרושים
- * מדפיסה באנגלית ועברית
(רצוי עם נסיון קודם בהדפסת מאזנים)
- * סניור בעל נסיון
(סודיות מובטחת).
לפנות בטלפון 59946 ת"א או בכתב לת.ד. 29494 ת"א עבור "רואי־חשבון".

למשרד אדריכלים בתל־אביב
דרושים
הנדסאים ושרטטים
טל. 30893/4/5 08.00—16.00

מפעל תעשייתי
בענף הפלסטיק במפרץ חיפה
מחפש
מחסנאי דינמי
המקיא בניהול מלאי, נסיון של שנתיים לפחות.
פניה בצרוף קורות חיים ת.ד. 10038 מפרץ חיפה עבור מחסנאי.

לגרוסלם גרסי בע"מ
דרוש מנהל חשבונות ראשי
הכישורים הדרושים:
1. רואה חשבון או מנהל חשבונות ראשי בעל נסיון של 5 שנים בתעשיה
2. יכולת שליטה במערכת דיווח מורכבת, פיקוח והדרכת צוות.
3. התמצאות ונסיון בעסקות יבוא ויצוא
4. הכנה וניתוח של דוחות כספיים

מועמדים מתאימים ובידיעה שבצוע התפקיד ידרוש השקעת עבודה רבה, מתבקשים לפ־נות, בצרוף פרטים מלאים, קורות חיים ודרישות שכר לת.ד. 29038 תל־אביב.

למפעל מתכת ותיק
באזור חולון
דרושים
מסגרים רתכים
בעלי מקצוע עם נסיון של מספר שנים בעבודה.
עבודה מגוונת מאפשרת מסלול, קידום ותנאים מיוחדים של שכר ופרמיה
פנה לטלפון 849111 או לת.ד. 1944 ת"א כח אדם, ותוזמן לראיון אישי.

פיילוט
דרושה מזכירה
למנהל הכללי
- ידיעה מושלמת בקורספונדנציה עברית ואנגלית.
- נסיון באדמיניסטרציה וטיפול ביבוא.

בהצעות מפורטות יש לפנות בכתב תוך ציון קורות חיים ומקומות עבודה קודמים לפי הכתובת:
פילוט רדיו (ישראל) בע"מ ת"ד 28085 תל־אביב, טל. 36231
למתאימה תנאים טובים ושכר הולם
סודיות מובטחת

לדפוס צפן
באשקלון
דרושים
½ דפס מולטיליט
½ דפס פרונקטל
סדר מכונה
בא לפנות לצפן, ת.ד. 120 אשקלון, טלפון 051-2564

הכל בבל בלוח
בלוח הכפול

هكذا من الأصل

هكذا من الأمل

מכתבים למערכת הארץ

חלוקת הקולות ותורת היחסיות

צודק ח"כ אורי אבנרי במכתבו („הארץ" 7.11) ששום שיטת בחי־רות איננה יכולה להבטיח חלוקה יחסית מדוייקת. גם אם רואים ב־יחסיות המירבית את העיקרון הח־שוב ביותר בשיטת בחירות כלשהי (מה שאינני גורס) אפשר רק לנסות להגיע למירב היחסיות. העובדה ש־אצלנו כל המדינה מהווה איזור בחי־רות אחד השולח 120 חברים לכנסת, מבטיחה יותר מכל יחסיות זו. לפי כל שיטה של חלוקת מנדטים יהיה „הרווח" שולי. מכאן לא יוצא, לפי עניות דעתי, ששיטה המעניקה ר־שימות קטנות עדיפה על שיטת העו־זרת לרשימות הגדולות.

ואכן, אין איש מכחיש שבשיטה המוצעת יהיה יתרון שולי לרשימות הגדולות. נכון שבשיטת חלוקת ה־עודפים הקיימת, היא שיטת העודף הגדול ביותר, יש „סיכוי" שווה לז־כות במנדט מן העודפים, אבל סיכוי זה מותנה במקריות של מי שיש לו העודף הגדול ביותר אחרי החו־לוקה הראשונה של המנדטים לפי מכפלות של המודד. אולם, בכך בדיוק מוגדלת אי־היחסיות. משום שעל סמך עודף גדול יותר יכולה, למשל, רשימה שזכתה בחלוקה הרא־שונה במנדט אחד להכפיל את נצי־גותה, ואילו רשימה גדולה יכולה לכל היותר להוסיף מנדט אחד על אלה שכבר צברה. לענין זה, אגב, הדרך הטובה ביותר להעלות את היחסיות היא להגדיל את אחוז החו־סימה, ולו רק ל־1.5% או ל־2%, כלומר לחסל בכך את הסיעות הקט־נות ביותר, וככל שהאחוז הזה יגדל — תגדל האפשרות לדיוק ביחסיות. ברומה לכך אפשרי להגדיל את הי־חסיות על־ידי הגדלת מספר המנד־טים של איזור הבחירה, או במקרה שלנו — כאשר כל המדינה היא איזור בחירה אחד — להגדיל את מספר חברי הכנסת.

דרך אחרת לדיוק רב יותר ביחסיות בשיטה הקיימת היא להקטין את ה־מודד ובכך גם את הגודל האפשרי של העודפים. הדרך לכך היא בהנה־גת מעין שיטת „דרופ" מתוגברת: כך, לו היינו מחלקים את סך הקו־לות המשתתפים בחלוקת המנדטים לא ב־120 אלא, נאמר, ב־125, היי־נו מחסלים את הצורך לחלק עוד־פים (וגם כאן היו „זוכות" הרשי־מות הגדולות). ואילו השיטה המו־צעת עתה, היא שיטת הממוצע או המחיר הגבוה. כשמה כן היא: לפי שיטה זו ניתנים המנדטים בכלל (או המנדטים המתחלקים לפי העודפים, הכל תלוי בפרטי השיטה) לפי מס־פר הקולות שיש „לשלם" עבור כל מנדט נוסף.

ברור שגם כאן, כמו בכל שיטה אחרת שבה מספר חברי הפרלמנט הוא קבוע, מגיעים לנקודת שבה כל המנדטים חולקו, והרשימה שיש לה לשלם רק „מחיר" נמוך יותר בשי־ביל מנדט נוסף לא תוכל לזכות בו. לפי השיטה הקיימת גם המחיר למנדט אחד, בבחירות של 1969, בין 15,712 (ע) לבין 8,196 (ס) כשהמנדט ביניהם הוא 7,516 קו־לות, ואילו לפי השיטה המוצעת היה המחיר הגבוה ביותר של העולם הזה (16,853) והנמוך ביותר של המערך (10,897), והמודד היה רק 5,956 קולות. לפי השיטה הקיימת קיבל המערך פי 38 קולות מרשימת העולם הזה אבל רק פי 28 מנדטים בכנסת והנכון הוא שלפי השיטה ה־מוצעת היה מקבל ייצוג רק פי 28 מנדטים בכנסת והנכון הוא שלפי ה־שיטה המוצעת היה מקבל ייצוג פי 58. אבל באותן בחירות ולפי אותה שיטה זכה העולם הזה אשר קיבל רק פי 1.07 קולות ממק"י, ייצוג כפול מנה בעוד שלפי השיטה החד־שה היה זוכה לייצוג כמו מק"י, כלומר ביחס המספרי המתאים. דב־רים כאלה תמיד יקרו וכאמור הם־דבר רק מי ירוויח מכך. מדוע יהיו אלה דווקא הקטנים?

כל שיטת בחירות היא „מלאכו־תית", על כל מרכיביה, כולל הדרך לחלק עודפים. „צדק" אין לחפש כאן, אלא לכל היותר חלוקה יחסית מדוייקת יותר או פחות. השיטה ה־מוצעת משיגה את מירב היחסיות. בעיני מר אהוד אולמרט („הארץ" 13.11) השיטה הנהוגה אצלנו היא כבריאה יצור־טבע, הקיים מקדמת דנא. אני מניח כי הוא חושב כך משום שהתרגל לשיטה זו. אבל מוטב שידע, כי היא הונהגה לקראת הבחירות לכנסת השניה ע"י רוב של כל המפלגות פרט למפא"י, כדי לבטל את היתרון של המפלגה הג־דולה. ברוב רובן של המדינות שבהן נהוגה שיטה יחסית קיימת דווקא חלוקת מנדטים לפי ה„מחיר הגבוה", מן הטעם הפשוט שברור שם כי בדרך זו יש פחות עיוות של היח־סיות. ישראל היא בבחירות די מו־הירה בשיטתה.

קשה לי להבין מדוע זקוק היה ח"כ אבנרי לכמה שעות כדי לעמוד על סיבה של ההצעה החדשה; נדמה לי שאני מצליח להסביר את עקרו־נותיה לתלמידי במשך רבע שעה בעזרת טבלה פשוטה. פרטי כל שי־טה יחסית הם מסובכים בביטוים ה־מדוייק, וחוק הבחירות שלנו (המ־בוסס על שיטה פשוטה, כביכול) יוכיח.

איננו בטוח שכל אזרח חייב להת־מצא בכל הפרטים הסבוכים; די שהעיקרון בהיר לו. בכלל, אם שי־טה מסויימת היא סבירה ועדיפה על רעותה, מדוע צריכה קלות ה־הבנה של פרטיה להיות תנאי או אפילו יתרון? השיטה הנראית לי כעדיפה על כולן היא השיטה האי־רית (קול יחיד — ניתן להעברה) היא בוודאי מסובכת מאין כמוה במ־רטיה, אבל בעובדה זו בלבד אינני רואה סיבה לא לקבלה. הקושי הוא דווקא בהערכת תוצאות ההפעלה של שיטה אחת בהשוואה לאחרת. ב־ענין זה קיימים הבדלי דעות השק־פות, ורק חבל שבדרך כלל הדיון מתנהל לא על עובדות ונתונים אמ־פיריים בדוקים כי אם על השערות והסתכלות חד־צדדיות, או פשוט על חוסר ידע ובורות.

ד"ר עמנואל גוטמן
ראש החוג למדע המדינה,
האוניברסיטה העברית, ירושלים

מפלגה טרוצקיסטית

ב„הארץ" מ־3.11 התפרסם מאמר על הבחירות בארצות־הברית, תחת הכותרת „התשעה שאין להם סיכוי". ברצוני להסב את תשומת הלב לס־עות שנפלה במאמר, במסגרת ההת־ייחסות ללינדה ג'ינס שהיתה מוע־מדת מפלגת הפועלים הסוציאליסטית לנשיאות ארה"ב. נאמר שם שמפ־לגה זו (באנגלית שמה Socialist Workers Party, או בראשי תבות SWP) היא „בעין בפיים".

האמת היא שמפלגת הפועלים ה־סוציאליסטית בארה"ב איננה כלל וכלל „בעין בפיים". SWP היא מפלגה טרוצקיסטית, הסקציה האמ־ריקאית של האינטרנציונל הרביעי.

מיכאל הרשבסקי
ירושלים

אוהד הציונות

זה עתה ראיתי את תגובתו של מר ילין־מור על הרצאתי לזכר הר־צוג, שהואלתם לפרסם אותם ב„הא־רץ". הפער בין מר ילין־מור לביני נראה כה גדול שאינני רואה אפש־רות לויכוח ראציונאלי בינינו. לכן אינני מציע להטריד או להגיב על טענותיו בדבר מניעי השקפותי, אם כי הן נראות לי משוללות יסוד.

אמנם אני חייב לתקן שגיאה מעוותת הגסים ביותר את העובדות. לא בשלחתי לארצות־הברית כדי לנסות להשתיק ביקורת יהודית או ציונית של המדיניות הבריטית. ב־1941 היותי קצין אינפורמציה, והיתה הב־קורת מסוג זה מעטה. החל מ־1942 היה תפקידי היחיד לדווח על הלכי דעות, ולא לשכנע מישהו לד־בר כלשהו, ועוד פחות לרכך את רגשי ההתנגדות שמדיניות הספר ה־לבן יצרה למעשה בין כל יהודי ארצות־הברית בעלי תודעה האוה־דיתם.

מר ילין־מור מיחס לי באומן אי־שי דעות בגון החוקיים ההוגים האנטי־ציוניים ביותר של פקידות ממשלת בריטניה. זוהי האשמה נתעבת וד־דופה — כבתובת לעמיתי הלא־יהודים הבריטיים והאמריקאיים בתקופת ה־מלחמה וגם למנהיגים הציוניים של תקופה זו, אשר הכירו אותי כאוהד מושבע של התנועה הציונית בכל הזמנים, עובדה אשר לא נסיתי להס־תיר כאף אחד. דבר זה מסתבר אפילו מקריאה שטחית של הרצאתי — וכך בודאי הבינו בשעתה את עמדתי אנשי־ציונים בארה"ב ובאנגליה כ־אחד.

ישעיהו ברלין
אוקספורד

קבלת חולים ב„שערי צדק"

במדור „מכתבים למערכת" מ־20.10 פורסם מכתבו של דב קוסטלר מ־ירושלים, המתלונן על פקיד חדר ה־מיון בבית החולים שערי צדק ד־מתאר מקרה של אב הנושא בזרו־עותיו את בנו נטול ההכרה ומבקש מיד להכניסו. לפי מכתבו של מר קוסטלר דרש הפקיד כי האב ימלא תחילה את הטפסים הדרושים ואף אמר „כי לא יוכל להכניס את הנער מיד כי כל המיטות תפוסות".

הנהלת בית־החולים התייחסה ב־חומרה רבה לתלונה זו ואף ניסתה לברר ביקור למרות שהמתלונן לא ציין את מועד המקרה וכתב רק ש־„לפני זמן לא רב היה עד למחזה".

תיאור ההתרחשות, כפי שהוא מתואר במכתבו של מר קוסטלר, עומד בסתירה קיצונית ומוחלטת ל־נוהל המקובל בחדר המיון, ולהוראות לצוות הן לקבל מיד כל מקרה דחוף המחייב שטיפולו אינו סובל דיחוי וה־טיפול האדמיניסטרטיבי ייעשה רק לאחר הגשת הטיפול הדחוף. אין כל ספק שנער נטול הכרה הינו מקרה כזה ואנו מתפלאים על הטענה של־פיה דרש הפקיד למלא טפסים ואף אמר שאין מקום פנוי לקבלו מיד לטיפול. ההחלטה במקרים כגון אלו אינה ניתנת כלל לשיקול דעת ה־פקיד אלא לצוות הרפואי המקצועי של חדר המיון.

מספר המקרים המתקבלים לחדר המיון של שערי צדק הוכפל בשנה זו לעומת אשתקד ויגיע עד סוף ה־שנה ליותר מ־25,000. למרות הצפי־פות הרבה והלחץ הכבד שהצוות נתון לו מעולם אין מעכבים את ה־טיפול במקרה המחר והדחוף כאשר מטה פנויה בחדר המיון, אלא מורסים אלונקה ומייד נגשים לטפל. מכל מקום, הבאנו את תוכן תלו־נתו של מר קוסטלר והתוכן תשובתנו לידיעת הצוות בחדר המיון.

אלחנן פלס
מנהל המחלקה ליחסי ציבור
ביה"ח שערי צדק, ירושלים

נתוני העליה

במאמרו „היחס המספרי המשתנה" („הארץ" 10.11) מתיחס מר אליעזר ליבנה לנתונים על העליה שהביא שר האוצר פנחס ספיר וטוען כי זו „אינפורמציה קונדסית".

להלן העובדות המבוססות על נתו־נים שפירסמה הלשכה המרכזית לס־טטיסטיקה:

הממוצע מ־1.1.1967 עד 1.6.1972 היה 25.8 אלף עולים נטו לשנה, (כלומת עליה בניכוי ירידה מהארץ). הממוצע השנתי נטו מאז 1.1.1952 ועד 1.6.1972 הוא 28.3 אלף.

הנתון שמביא מר ליבנה על 60 אלף עולים בשנה אין לו ביסוס בעובדות כפי שהן, לצערנו, בעשרים השנים האחרונות.

גיורא מורג
אחראי להסברה ויחסי ציבור
במשרד האוצר

מדי רכיבה

ברצוני להעיר מספר הערות בקשר לכתבה של בילי טל „הפרשים ה־קלים" (מוסף „הארץ" 10.11).

רק לפני שנים ספורות היתה הר־פעתו של ספורטאי במדי סוס משודרת תגובה חריפה של ליגלוג וצחוק. תגובה זו עדיין מקובלת לג־בי ספורט הרכיבה. הסוד הפשוט של בגדי הרכיבה הוא, כי הם הבג־דים הפרקטיים ביותר בשביל ענף ספורט זה.

נתחיל מהרגליים ונגמור בראש. המגפיים מיועדים להגנה על הרגל, כפי שיתברר לכל אחד אשר התנ־סה בדריכת סוס על רגל בנעלה ב־סנדל. מכנסיים רפויים עלולים לג־רום פצעים, נוסף על היותם בלתי נוחים לרכיבה, כפי שיתברר לכל רוכב אחרי חמש דקות רכיבה. חגורה נחוצה פשוט בכדי למנוע נפילת המכנסיים, דבר המפריע ב־רכיבה והעלול לעורר רגשות התנג־דות מטעמי צניעות. חולצה או מעיל רפויים פשוט אינם נוחים בזמן ה־רכיבה. באשר לכובע, הרי זה למע־שה קסדה, ותובשים אותו בדיוק בגלל אותה סיבה אשר בגללה חוי־בים רוכבי אופנוע לחבוש קסדה בנסיעתם. כובע הרכיבה עשוי מ־פיברגלס והוא מגן על הרוכב הן מפני ענפי עצים והן במקרה של מגע פתאומי של ראשו עם הקרקע.

אנו מעודדים את רוכבינו ל־בבגדי הספורט המתאימים יחגו מהרכיבה ואולי אף למען ריבו ימים.

אנמוני ה.
מרכז ..
נבי־יהודה

כיבודים על חשבון הציבור

מן הראוי שחוגים רבים בן יביעו את התנגדותם התקיפה דלת מספר חברי־הכנסת. לפני מציעים צעד כזה, צריכים ה הכנסת להקדיש את עיקר זמן תפקידם ולחדול מלהיות ה עיריה או מלמלא תפקידים ריים אחראיים אחרים.

ברור שכוונת ההצעה היא כיבודים ולמנוע מחברי כנסת זכותם להודש הגיע מכבד לה מהכנסת — על חשבון הציבור חשבון כבוד הכנסת שמעמד ציבורי ממילא ירד באחרונה.

ד"ר פנחס רוזנ..
חולון

מיטה חמה בחוץ

ממש נפלא להכנס בחורף לה חמימה ונעימה. מיטה חמה ז שה מעניקה שינה בריאה ו חשש מבחלות קור שונות. ואת תוכלו להשיג באמצ מחמם המיטה (הסדין המח של זקי"ש. מחמם המיטה הו מלי פשוט ביותר להפעלה, ותרמוסטטי בשלל צבעים, ה קר — הוא מעניק חום ו ובריא.
להשיג בחנויות החשמל וב חרות ואצל זקי"ש, בן יהודה תל־אביב.

חופשות לפועלים ערבים

ברצוני להגיב על הידיעה בדבר העסקת פועלי ניקיון בחג איד אל פיטר („הארץ" 10.11).

עיריית ירושלים איפשרה שני ימי חופשת חג לפועלי הניקיון הערביים לפי בחירתם מתוך שלושת ימי החג איד אל פיטר, ולא יום אחד. יצויין כי רוב פועלי הניקיון המועסקים בעיריית ירושלים הם ערבים ולכן אין אפשרות לתת לכולם שלושה ימי חופשה, בעת ובעונה אחת ועל־ידי כך להותיר את העיר מלוכלכת באותם ימים.

המחלקה לשיפור פני העיר חילקה את החופשות לעובדים לסרוגין, תוך הבנה מלאה מצידם. יצויין כי נוהג זה קיים מאז 1967.

יצחק גרוסמן
דובר עיריית ירושלים

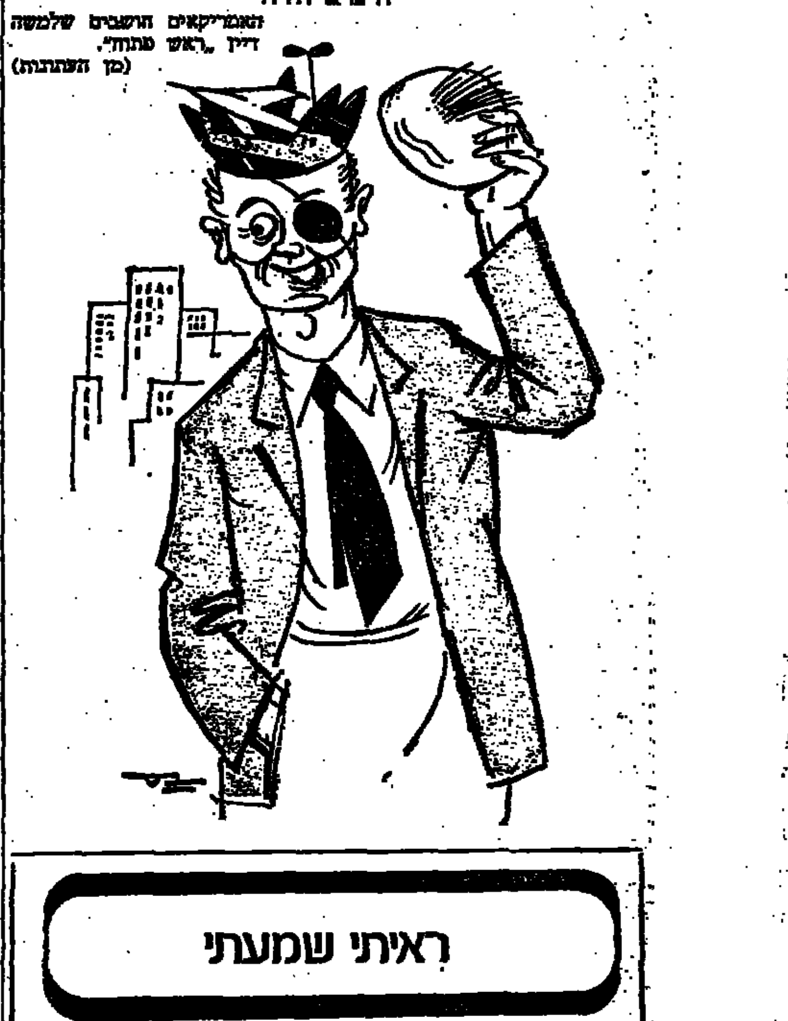

ראיתי שמעתי

תרומת ערבי לצה"ל

ערבי נוצרי ממזרח־ירושלים המועסק כפועל דפוס בבירה בא לפני ימים אחדים לסניף מבטחים בירושלים כדי לקבל את דמי־ההבראה המגיעים לו. לאחר ששילם בכסף זה את חובו בלשכת המס של ההסתדרות, נשארה בידו יתרה של 10 ל"י. האיש פנה למשרדי המחלקה למזרח־ירושלים של מועצת פועלי הבירה וביקש להעביר את הסכום כתרומה בעילום־שם לצה"ל.
תרומתו של הערבי ממזרח־ירושלים נשלחה על־ידי מנהל המחלקה מר שלמה שושני לסניף הוועד למען החייל בבירה.

יער לזכר נורברט מזור

נורברט מזור

יער לזכרו של נורברט מזור, היהודי השוודי שנפגש עם היינריך הימלר לקראת סוף מלחמת העולם השנייה והציל בכך חיי אלפי יהודים, הוקדש בימים אלה ע"י הקרן הקיימת בטקס צנוע ליד מיגדל העמק.

השגריר השוודי בישראל מר סטן ארבי סונדלדס, מבקר המדינה ד"ר יצחק נבנצאל ובנו של מזור שהגיע משוודיה העלו את זכרו של המנוח, שהיה בשנות חייו האחרונות קונסול שוודיה בירושלים. היער, שבו 10,000 עצים, נתרם ע"י ידידיו ומוקיריו ב־ארץ ובחו"ל.

נורברט מזור נפגש בחשאי עם היינ־ריך הימלר במטהו ליד ברלין באמצע אפריל 1945. הימלר ידע שמזור יהודי והיה מעוניין להשתמש בשירותיו להסכם הפסקת אש. תמורת זאת הסכים לשחרר כמה אלפי יהודים ממחנות בצפון־גרמניה. המיפגש בין הימלר למזור התאפשר הודות לשירותיו של פליקס קרסטן, שהיה המעסה של הימלר. מזור אמנם לא יכול היה להבטיח להימלר „הפסקת אש", אך הספיק להציל אלפי יהודים ממחנות הריכוז רבנסבריק וברגן־בלזן. הימלר הסתיר מהיטלר את דבר הפגישה.

מזור היה פעיל גם במבצעי הצלת יהודי הונגריה, בהיותו קשור לקונסול השוודי בבודפשט ראול ולנברג, אשר עשה להצלתם.

בשנות חייו האחרונות הגשים מזור את שאיפת נעוריו, עלה ארצה והתיישב בירושלים.

מניין בוורמיזא

הקהילה היהודית העתיקה בוורמייזא שבדרום גרמניה, מונה היום משפחות אחדות בלבד. מספר הגברים אינו מספיק למניין בשבתות. בכל זאת מתכנסים בבית־הכנסת ומצפים לנסים. כך קרה שבמשך השנה האחרונה זכו שלוש פעמים למניין כאשר באו אורחים יהודים, חיילים מצבא ארה"ב. אולם בימי החג אין יהודי המקום סומכים על נסים — הם נוסעים למגנצה, היא מיינץ, שגם בה היתה קהילה עתיקה אשר התחדשה אחרי מלחמת העולם השנייה.

עפיפונים בסין

המנהג הסיני המסורתי של הפרחת עפיפונים — שהם כשלעצמם בבחינת יצירות אמנות — חודש עתה בסין זו הפעם הראשונה מאז מהפכת התרבות.

בשבועיים האחרונים ניתן היה להשיג בחנויות בפקינג עפיפונים מקוריים, עשויים נייר ומשי והדומים לציפורים, נשרים, מרבי רגלים עקיים וחושים. כמה עפיפונים בצבעים בהירים מתארים רשעים מאופירה סינית ישנה.

בסין העתיקה שימשו העפיפונים הגדולים סמל של הרוחות הרעות. הם הוטסו גבוה ככל האפשר ולאחר־מכן נותק החוט, כדי שהרוח הרעה תתרחק מן המקום.

רו"ן

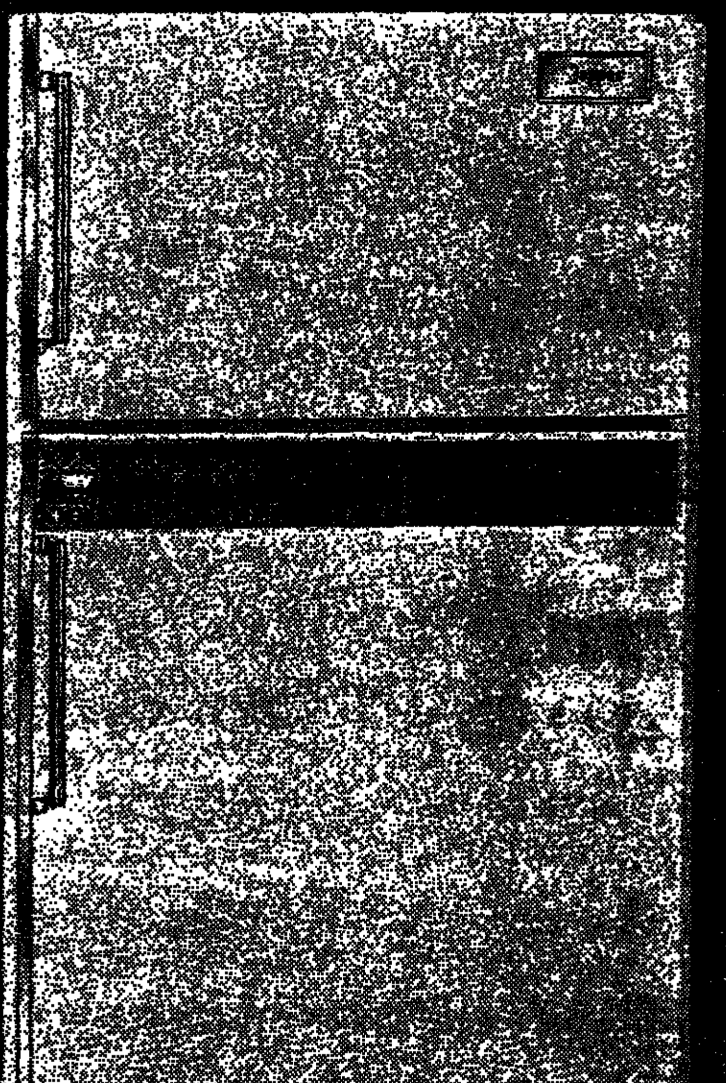

הספקה מיידית
ענק
וקומפקטי
מקרר זופז
Superline
16 M'
המקרר החדיש המותאם לאקלים בישראל
*** 3 כוכבים
לעולים חדשים תנאים מיוחדים
Zoppas אל-בן
הפצה ושרות אל-בן, ת"א, דיזנגוף 261, טל. 440312

להשיג
תל־אביב: * פלון מרכזי, בן יהודה 32. * פלון להיט, אבן גבירול 20. * פלון בהיר, בן יהודה 16. פלון אלנבי 113. * פרידמן, גורדון 39. * נוגה, סלמה 139. * קפטורה, דרך יפו 17. * לכל, שד' ירושלים 29, יפו. * רמת־גן: * כל אלקטריק, ז'בוטינסקי 93. * טלפטמה, ביאליק 36. חיפה: * אחים גרובשטיין, איבן־סינא 1. ירושלים: * רג'אן, בן יהודה 2. * בסן, רח' יפו 110. כפר סבא: * פלון השרון, ויצמן 78. רעננה: * פלון השרון, אחוזה 110. גבעתיים: * נוטמן, ויצמן 21. בת־ים: * גלובוס, העצמאות 62. חולון: * פלון ... 42. פתח־תקוה: * כל אלקטריק, הגנה 12. * מאיר ברגר, שטמפר 24. * הרצליה: * כל אלקטריק, הגבורה 15. * רדיו צליל, סוקולוב 50. * לוד: * פלון מרום, הרצל 69. אשדוד: * מרכזיות דרום, מרכז מסחרי ג'. אשקלון: * בירמן, העבודה 9. * אלה, הרצל 9. שדרות: * בן דוד, מרכז מסחרי 3. באר שבע: * פלון אופיר, הרצל 96—98. * אבנר, הדסה 53. דימונה: * אורנה, מרכז מסחרי.

דירת לוקסוס
4 חדרים ריקים
ברמת־אביב
בית חדש, מעליות, מלפוני, חימום, חניה.
בטכירה לשנתיים —
—.900 ל"י לחודש.
כניסה מידית.
רק שוכרים רציניים יפנו:
סימן בע"מ, פסג' אלנבי 112, תל־אביב, 13—10.

אמפא מודיעה
החל מה־19.11 יעבור משרד
השרות של אמפא בחדרה
לכתובת חדשה:
הכט משה
סוחר מורשה
רח' רוטשילד, פסג' חדש,
טל. 22726,
חדרה.
אמפא
שרות עם כל הלב!

דרושות
חנויות
בראשון לציון, רמלה ולוד
במרכז העיר, בגודל 50 מ"ר ומעלה
עם הצעות להתקשר טל. 248496, תל אביב

הלוח הכפול חיפה והצפון

קריאות אחרונות: הנביאים 28, טל. 667941
"הארץ": גורדאו 20, טל. 661166

סירות

• מעוניין לקנות סירת מ-ג' דוק להתקשר טלפון 951509 בשעות הערב גם בשבת.

טלוויזיה

• מקלטי טלוויזיה מסוגים לאחר שיפוץ עם אחריות ל שנה במחירי הזדמנות "מסטרו", טלפונים 641100 — 640806.

• טלוויזיות תדיראן הקניה המובה ביותר אצל המפיץ בע"מ, רח' הרצל 30.

הלבשה

• חליפות, שמלות לעונה ה... והחורף במבחר גדול ... חליפות בכל ה... גם לפי הזמנה, "כרמל קונפקציה". הרצל 47 קומה א'.

• לזמן קצר מכירת חיסול כל המלאי חולצי וקיצי ב' אופנת גברות שבטר הרצל.

חיות בית

הלוח הכפול באר-שבע

דירות

• "מבורך" מיבחר גדול של דירות להשכרה ולמכירה — 057—6105, ההסתדרות 50.

• קונה ומוכר דירות, תנאים נוחים, גם בהשכרות תיווך 057—3012.

• דירות פאר, 118 מ"ר, 5 חדרים, בקומות ב', ג', ד' שיכון ה' לדוגמא. כניסה באוגוסט 1973. לפנות במקום הבניה או למשרדנו, הפלמ"ח 66, בימים א'-ה' בשעות אחה"צ טל. 71221, חיים הילל ובניו בע"מ.

וילה ובתים

• למהיר התלמה פמיו מסודר 3 חדרים ותוכנית רחום חלקי 057—71842.

דירות למכירה

• 3 יפים + ארון קיר, חרסינה, תריסים, אחרי רינונ. שיכון ה' לדוגמא, הנמל 19, קירשנבוים, בערב גם בשבת.

• בבאר שבע דירה 113 מ"ר במרכז הנגב 4 חדר מדרה, חליפ היום 5—8.

• במרכז אזרחי דירה 72 מ"ר, 3 חדרים + שיפורי טלפון 5330.

• ליד באר שבע מגרשים למכורה קיצה בשבו. יתוד המרכז טלפון 951246.

הצעות עבודה

• דרושים מכונאי בנזין ו דיזל מכל הסוגים, לפנות למוסך "עורות דיזל" טלפון 057—3018.

• דרוש מחסנאי מכני ל חלקי חלוף עדיף יוצא צבא טל. 3292.

מכוניות

• דאאב מסחרי 66 + רדיו מסם לשנה טל. 057—73888.

• אאודי 100 אל אס, אר סומטי, 71, 44,000 ק"מ, יד ראשונה + רדיו — במצב מצויין. טלפון 057—2872.

• אקספרס מוכנות פג'ו 304, 504, 404, 304 במחירים כדור מבנון לכבים, מוסך שרות באיזור התעשיה — 3292.

• נ.ס.א. טופ 71 + רדיו מסם לשנה טל. 057—78888 או ויר"ה—057.

• ג. יו 1000 מודל 70 + רדיו יד ראשונה במצב טוב טלפון 057—3566.

אופנועים וקטנועים

• וספה ה"א על הכביש ביוני 64 מסם 5 חודשים — טלפון 2331 שובל.

שרותים

• שרות "חלבור" לבאר שבע והדרום, בנזין ודיזל. מוסך "שרות דיזל" אזור התעשיה העיזיה, טלפון 057—3018.

מציעים למכירה

• לרגל נסיעה למכירה חפצי בית, בגדים וכו' 73864.

ביטוח

• ביטוח רכב — הבונוס של יובל — הבדלה, רחוב הפלמ"ח 66, באר-שבע.

הלוח הכפול נתניה

ביקוש דירות

• לקוחות אנגלו-סכסון מחו"ל דרושות מיד דירות קטנות 3—2 חדרים במרכז נתניה, עד קומה ב' — בהרצעות נא לפנות עוד היום אנגלו-סכסון — סוכנות לבתים בע"מ, כיכר העצמאות 2, נתניה, טלפון: 053—28290 — שעות משרד: 8—18 — כל יום כולל יום ו'.

מגרשים

• מגרש מיועד לבניה בבנית טל' בשעות הערב — 053—91126.

נופש

• מלון גרוסלף נתניה טל' 053—23913 נופש בשר, הבראה וריח דבש בחדרים מסוגלים עם שרותים צמודים מסכמין פלא החל מ-28 ל"י.

אירועים ובידור

• החוף הירוק, מועדון לילה חדיש ברמה אירופית. הערב: אודי זהר, אריק איינשטיין וסנדצ'ליט. דיסקוטק לצליל תזמורות חוצב לחות "הצעירים".

קבלנים מציעים

• לזוגות צעירים הרשמו לבית בבר"י ירושלים תנאי רכישה נוחים. לפנות לחברת בורדירוגורי רחוב שמואל הנציב 5.

וילות ובתים

• למכירה קוטג' נפלא במבמורות 225,000 ל"י טלפון 053—28145.

דירות למכירה

• למכירה 3 חדרים ברחוב סמילנסקי. טל' 053—28359 — נתניה.

• דירה 3 חדרים עם כל השיכללים, טל' 053-913378.

• דירת 2 חדרים רחוב אבן רהם שפירא 35, הרצוקיה 053—92308.

• הצעה מיוחדת להורש אחד בלבד 4 חדרים ברחוב סמילנסקי 3 ביוני אויר עם כל השכללים הסקה מרכזית + מעלית 130,000 ל"י לפנות אל.סי.אי.או רחוב דיזנגוף 26 טל' 28023.

• דירות לוקסוס 4—5 חדרים במרכז העיר, גז מרכזי, מכח מרכזית, אנטנה מרכזית ולטלויזיה. לפנות ברחוב שמואל הנציב 5, טלפון 22487 — "בניה דוגרי".

• ברוך רזיאל החלה חרושה לבית מודרני, דירות לוקסוס גז מרכזי, תנויה, אנטנה מרכזית וטלוויזיה תנאים טובים. לפנות לחברת בררדירוגורי, רח' שמואל הנציב 5, טלפון 22487.

דירות בשכר חודשי

• 3 חדרים בודד מצוה 375 לירות טל. 72534.

• מיידית, חדשה, 4 חדרים ליד האוניברסיטה התחשה. 72378.

דירות מרוהטות

• דירות בשכ"ה בכל הגדלים בשיכון ובכל השכונות טלפון: 4470.

ביקוש דירות

• קונה דירות בכל הגדלים ובכל השכונות 4470 יונה.

עסקים

• דרוש חדר במרכז באר שבע לקבלת קהל ומיפול עריכה. אפשר גם שימוש חלקי (רק כמה ימים בשבוע או כמה שעות ביום), בבית נקי ומסודר עם גישה נוחה ושקטה. בהצעות נא לפנות לת.ד. 2136 תל-אביב עבור "הרד".

דירות בשכר חודשי

• בנתניה, 4 לוקסוס חדשים כניסה מיידית, לפנות 03—749175.

אשדוד

דירות למכירה

• 2½ חדרים באזור ד' בוקר 03-821351, אחה"צ 055—764819.

• 2 חדרים והול צירה, רמקו טלפון 02—282562.

• למכירה 3.5 חדרים, טל' 055—27198 אחה"צ (חוץ משבת).

• הזדמנות למכירה באשדוד, רח' רוגוזין 6, דירה מפוארת 4 חדרים + קומה ב' בבניה, גמר 6 חודשים. המעוניינים לפנות 055-22119 או ת.ד. 380, נתניה.

• 3½, ארונות קיר, נוף ו שיפורים, רחוב רוגוזין — 055-25708.

• דאאב מסחרי 67' אחרי אוברול מסם לשנה 12,000.

• למכירה לאריו 1966 מנוע מברולט 11,500 לפנות —

• פיאט 600, 64, מסם לשנה, מצב טוב.

• ולייאנט 69 אוטומטית מצב מצויין מסם טל.

• פיאט 600, די, מצויינת ושמורה, מסם 9 חודשים.

• פיאט 1100 58, במצב חדש אחרי אוברול. 525888.

• פיאט 600 ד', 1964 מצב מצוין טל. 253824.

• סוברו 70 במצב מצויין, ק"מ. טל' 717237 55,000.

• אופל רקורד 4 דלתות 70' ביד רגיל מסם לשנה 667383.

• קונסטון 1300, 1966, מסם לשנה + רדיו. טל' 723664.

• פולקסוגן קבינה כפולה מודל 70 מסם לשנה בודדות רמתי' בשעה 17.00.

• פיאט 1100/55, לאחר שיפוץ, מסם לשנה טלפון — 86573.

• למכורה גודר סקניה 76 + עגלה 9.60 במצב טוב מאד 041-8226.

• נ.ס.או. 1000 שנת 69' מצב שמור, טל. 921809.

• דאאב 68 מנוע יו 4 טסם אוגוסט 223861 בשעות 20—22.

אופנועים וקטנועים

• סילון 70 מצויין טלפון: 932296.

• מוכמוס פג'ו אוטומטי בהזדמנות. טל. 243165.

• סילון 77 במצב טוב. טל' 82499 אחה"צ.

• סילון באמצום מודל 1971 טל' 712322 מיום ראשון.

• וספה 1966 בהזדמנות, במצב מכני מצויין — טלפון 252969.

• לרגל יציאה לצבא אופנוע + סירה בי.אס.אי. 42 יואב 065/98308.

• בהזדמנות למהיר הלשה, רליאנס פרייבט, 3 גלגלים, רשיון פרייבט או וספה בשעות העבודה זוהר מחלקה לאלקטרוניקה, טל. 662161 בשעות הערב 253796 גם בשבת.

• בהזדמנות סילון שנת 68 + מסם לשנה. טלפון 666654.

מציעים למכירה

• למכירה מיזם דק ספריי אוטוני חדש — דואל טלפון 241419.

• בהזדמנות כורסאות גן + תנור לביא במצב מצויין טלפון 243736.

• מערכת סטריאו פי.אי. עם מגבר ורמקולים "סטוויר" + סלוויזיה אר.סי.אי. ניוקמור, טל' 252364.

• מערכת סטריאופונית, אמר נות גבוהה, 2x15 וואט, אם פליפייר + רמקולים, במחיר מיוחד. טל' 532519.

• בהזדמנות מערכת סטריאו חדשה, 30 וואט מ— 4450 067/30302.

• למכירה בהזדמנות מקרר 'גיירו "מרידמר", 11 קוב, תנור "רוזה" בשיל ואפית על גז והשמל מכונת "רומר" לשטיפת כלים. 84227 בין ה שעות 17.00—20.00 בערב.

• מוכרים למכור! מכונת כביסה יבוש ומדיח כלים וסמסיגואו מכונת כביסה זוהר, מקרר אמקור, תנור בישול ורהיטים. 253433 פרט לשבת.

רוצים לקנות

• מעוניין בהזדמנות במכונת הפירה, דינגר, השמלית עם זיגזג ולולאות, רגילה או פניה טל' 81741 גם בשבת.

כלי נגינה

• למכירה אורגן המונד ל"י, 7,500 טל. 547620, רון.

• גיטרה חשמלית יפאנית 2 מקרופונים טל' 65—51 — 24.

• מעדכת תופים יפאנים בהזדמנות — 700 ל"י טלפון 245165.

• פסנתר יפמה למכירה. טל' 345984.

• למכירה בהזדמנות אמפליפייר גדול — יפאהה טל. 683396.

בתי-ספר ושיעורים

• שעורים במתמטיקה למגמה ספרותית במחיר הזדמנותי 712687, סביניה.

• למוד נגינת על עוגב (אורגן), בשעורים פרטיים. פרטים לפנות: 729756 קרית אתא 16—19.

תנורי חמום

• "אסקורנה" פאר תוצרת שוודיה, חדיש ונסבבר — תנורי ההנהות בתוספת מתנה! סוכנות ראשית לחיפה והצפון "חניון חיפה", טל' 662053.

• הנודי חימום, הנחות, אחריות ל-3 שנים — אצל אדום, אלנבי 23, 521496.

• סיק דוד יעוץ, מכירה, שרות והתקנה מבחר תנורי חמום בלעדיים לנורלי ו... קינג בכרמל, 81408 בערב — 80328.

• ס. אסתין סוכנויות, הסבר הגדול ביותר של תנורי חימום מרכזי ואוגרי חום. מזגן נייח, מכירה הרכבה, שדרות העצמאות 58, טלפון 666213.

• חברת נוזלית סוקינג מציעה התקנת חימום מרכזי בדירות ובבניינים בבניה. הצעה מיוחדת לקבלנים גרולית העצמאות 51, טלפון 521224 סוכנים בכל הארץ.

שרותים

• שעון ביותר מאי ועד ה' ב"מרכז השעונים", החלוץ 36, טלפון 661402.

רהיטים

• למכירה ריהוט קומפלט לבית במצב מצויין — טלפון 25370.

• קונה רהיטים ישנים, עתיקים חיכול בית טלפון 535861, 663368.

• מכונן במצב מצויין למכירה. טלפון 232050.

• היכאיו! הפתעה הסגה בסלון 20, מפה במולה, שתי כורסאות ושולחן סלוני ב-1,150 לירות, הנביאים 30, טלפון 640538.

תערוכות

• גלריה דניה לאמנות מציגה ציורין של ניורא מאורצ'ר. ...: 17.00—21.00 ... אבא חושי 126.

• בגלרית גולדמן לאמנות, שדרות הנשיא 93, מוצגת התערוכה "גרפיקה 72", פתוחה בשעות: 10—13, 16—19, בשבת 20—22, 18.00—21.30.

• המכון לאנתרופולוגיה צ'כיה: שרי, יהדות הנשיא 92, העריכה והכפירה על עריב הולדותיו ותושביה.

מכונות כביסה

• לרגל נסיעה בהזדמנות קונסקום 5 טל. 245345.

• למכירה מכונת כביסה אר ג'בונל במצב מצויין, טלפון 534116.

עירית ראשון-לציון

מכרז מס' 67/72

עירית ראשון לציון מכריזה בזה על קבלת הצעות מאת קבלנים לשפוץ מבני מפעל המים העירוני.

תנאי התשלום: במזומנים, לפי התקדמות העבודה ובמועדים הקבועים בהצעת המחיר.

פרטים ותכניות על העבודה הנ"ל אפשר לקבל במחלקה לאספקת מים, בשעות העבודה הרגילות, תמורת תשלום של — 50 ל"י.

רשאים להשתתף במכרז זה רק קבלנים רשומים בהתאם לחוק רישום קבלנים תשכ"ט-1969.

את ההצעות בצרוף ערבות בנקאית או צ'ק בנקאי (ערבות אחרת לא תתקבל) בשעור של 5% מערך ההצעה, לששה חודשים, יש לשלוח במכתב רשום או למסור לידיו של מזכיר העיריה במעטפה סגורה נושאת ציון "מכרז מס. 67/72", עד יום ששי כ"ה בכסלו תשל"ג, 1.12.72, שעה 12.00 בצהרים.

אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

בכבוד רב,

ח. גיכשטיין, ראש העיריה

דרושה בירושלים
דירה ריקה בשכר חודשי
בסביבת רחביה — טלביה
(בת 4—3 חדרים, קומה א')

נא לפנות ירושלים, טלפון 36511, 67744
בין השעות 8.00—14.00 או לת. ד. 7147 ירושלים

הועדה המקומית לתכנון ולבניה "שרונים"
רח' רמז 14, נתניה

הודעה בדבר הכנת תכנית מפורטת — תיקון טעות

בהודעה, ע"פ סעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965, שפורסמה ע"י ועדה מקומית לתכנון ולבניה "שרונים", בדבר הכנת תכנית מפורטת הצ/119, באבן-יהודה, נפלה טעות כדלקמן: צ"ל: גוש 8024 חלקה 47, ולא חלקה 67, כפי שפורסם.

מ. גלזנר
יו"ר ועדה מקומית לתכנון ולבניה "שרונים"
רח' רמז 14, נתניה.

עירית ראשון-לציון

הארכת מכרז מס' 59/72

עירית ראשון לציון מודיעה בזה על הארכת המועד האחרון להגשת הצעות מאת קבלנים להקמת בית ספר ברחוב סטפן ויזו.

המועד האחרון להגשת ההצעות, בצרוף ערבות בנקאית או צ'ק בנקאי של 5% מערך ההצעה, הוא יום ראשון, ה' בטבת תשל"ג, 10.12.72 שעה 6.00 בערב.

בכבוד רב,
ח. גיכשטיין, ראש העיריה

هكذا من الأصل

مكذا من الأمل

יו"ר המועצה המוסלמית מגנה הסדרים החדשים במערת המכפלה

קובל על „פרובוקציות"; מאיים ב„התפרצות רגשות" ✶ מתנחלי חברון: חלפו הימים שבהם הותר ליהודים לעלות רק 7 מדרגות במערה

מאת יהודה ליטני,
סופר „הארץ" בירושלים

במסיבת עתונאים שערכה אתמול המועצה המוסלמית בירושלים, אמר יו"ר המועצה, שייך חילמי אל-מוחתסב, כי ההוראות החדשות של הממשל הצבאי לגבי מערת המכפלה הן רק „חוליה בשרשרת של מעשי פרובוקציה, בעלי משמעות עמוקה". ההוראות החדשות מסכנות לא רק את המוסלמים במערת המכפלה אלא את עתידה של חברון כעיר מוסלמית.

עוד אמר כי המסגד שמעל מערת המכפלה נבנה בראשית ימי האיסלאם ומאז ועד היום היה מוסלמי, פרט לתקופת הצלבנים אשר הפכוהו לכנסיה. אל-מוחתסב הוסיף כי למן יוני 1967 החלו היהודים במעשי פרובוקציה במערת המכפלה ללא שום רגישות למוסלמים, שהם הבעלים החוקיים של המקום. מאז הכיבוש הישראלי, אמר, נעשו נסיונות ליצור מצב חדש ועובדות חדשות על-ידי בניית בית-כנסת בתוך המסגד. במשך כל אותה תקופה התלוננו האחראים על המסגד בחברון והמועצה המוסלמית בירושלים בפני השלטונות — אך הדבר לא נשא פרי.

השייך אל-מוחתסב פירט עשרים פגיעות כאלה. „התנגדנו מלכתחילה להקמת קרית ארבע ואנו מתנגדים עתה להרחבתה" המשיך השייך ד אמר „הנסיון לקשר בין בית כנסת במסגד לבין הרחבת קרית ארבע, הוא ענין זמני אשר תהיה לו השפעה על עתיד חברון כעיר ערבית ומוסלמית".

הוא הוסיף כי במסגד מוסלמי בן 1400 שנה לא תיתכן שום פשרה בין יהודים ומוסלמים. „לא נקבל את העובדה כי בית כנסת יוקם בתוך מסגד כשם שלא ניבה לעולם לבקש להקים מסגד בתוך בית כנסת".

המועצה המוסלמית לא תנקוט שום צעד חוקי, כדי ליאבק בהוראות החדשות, המשיך יו"ר המועצה המוסלמית. לדבריו תוטל כל האחריות להתפרצות רגשות המוסלמים בעתיד על שלטונות ישראל. השייך אל-מוחתסב הכחיש שמועות, כי אנשי דת נוצרים לא הסכימו לבוא למסיבת העתונאים. הוא סיפר לנוכחים, כי אנשי דת נוצרים לא הוזמנו כלל. כן הכחיש כי קיימת מחלוקת בין המועצה המוסלמית לבין ראש עיריית חברון השייך ג'עברי.

השייך מוחתסב מבחין בין מערת המכפלה עצמה הקדושה לשתי הדתות והמסגד שמעליה, השייך למוסלמים. לדבריו ניתן ליהודים לבקר במערה בכל הזמנים מאז לתקופת הצלבנים ומעולם לא היה בה מקום בית-כנסת. השייך הוסיף כי המועצה המוסלמית רואה עצמה כי חוברת המוסמכת של המוסלמים בשטחים המוחזקים.

בסיום המסיבה נשאל יו"ר המועצה על-ידי עתונאים ישראלים על חילול מקומות קדושים ליהדות על ידי המוסלמים. השייך פירט פגיעות נוספות של היהודים במקומות קדושים לאיסלאם ואמר כי „טעויות נעשו על-ידי שני הצדדים אך כדאי למנען בעתיד".

רוב חברי המועצה המוסלמית השתתפו במסיבת העתונאים ובתוכם מר אנוואר נוסייבה (שתרגם את הדברים לאנגלית), אנואר אל-חטיב ואחרים.

(ע). „הזמנים בהם הורשו יהודים לעלות רק שבע מדרגות חלפו ולא ישובו עוד ותכותנו להתפלל ולבקר במערת המכפלה איננה ניתנת לערעור", — הגיב אתמול ועד מנהלי חברון על דברי שייך מוחתסב.

המתנחלים, אמרו, כי התשובה לדברי השטנה של השייך היא תנופת בניה גדולה של קרית ארבע, הרחבת תעשייתה והגדלת מספר המתיישבים היהודים בחברון.

המתנחלים בדעה כי ההסדר שנעשה בעניין תפילתם וביקורם של יהודים במערת המכפלה יש בו כדי לאפשר שימוש הולם ונאות במערת המכפלה לכל אלה הרוצים באמת לקיים את מסורת אבותיהם היהודים.

נכבדי חברון מתכנסים

כינוס של מנהיגי הר חברון, ייערך מחר כדי לדון במחלוקת סביב מערת המכפלה. הכינוס ייערך באולם עירית חברון וישתתפו בו ראש העיריה, שייך מוחמד עלי ג'עברי, ראשי-הערים של האיזור ואישים מרחבי הגדה.

משלחת מכפר חב"ד ביקרה אתמול את שגריר ארה"ב מר ולוורת בארבור — המסיים את תפקידו בארץ — והגישה לו שי: אלבום תמונות, המתארות את פעולת השגרירות בכפר. (צילום י. פריידין)

אררט
חברה לבטוח בע"מ
המשרד הראשי: בית אררט
רחוב יבנה 32, תל-אביב, טלפון 614431
סניף ירושלים, רחוב בן-יהודה 5, טלפון 233721
סניף חיפה, רחוב נתן 11, טלפון 668236

הצעות לסיכום הדיון בפרשת אוטוקארס—בוועדת הכלכלה

(ל.ע.מ.). ועדת הכלכלה של הכנסת דנה אתמול בהצעות לסיכום הדיון בנושא אוטוקרס.

יו"ר הועדה, מר א. שכטרמן, הודיע לחברי הועדה כי בעניין אוטוקרס קיימו 39 ישיבות, וכי עומדים כעת בפני סיום הדיון וקבלת מסקנות. אולם הועדה טרם הצליחה לשמוע כמה אנשים שראתה חשיבות ראשונה במעלה לשמוע מפיהם את המידע שבידם. בין השאר, הזכיר את ענין הזמנת הכונסים.

לדעתו, לא גילתה הממשלה די רצון כדי להביא את הכונסים להופיע לפני הועדה. באשר להופעתו של מר סבירסקי, רואה החשבון של חברת אוטוקרס, אמר, כי בשעתו נעשו כל המאמצים להביאו לקבל את הזמנת הועדה, אך מאמצים אלה לא נשאו פרי. מר סבירסקי סרב להופיע, לכרות ששהה בארץ יותר משבוע ימים.

לדעת יו"ר הועדה, סירוב זה הוא מקרה חמור הפוגע ביוקרתה של הכנסת, ויש למצוא דרך שבידי הכנסת תהיה אפשרות חוקית לחייב אנשים להופיע בפני הועדות הפארלמנטריות.

ח"כ א. זילברברג הציע לסיים את הבירור בנושא ולגשת ללא דיחוי לסיכומים ולמסקנות. לדעתו מוצה כל הנושא.

ח"כ י. נחושתן הציע שהועדה תפנה ליועץ המשפטי לממשלה ותבקשו שיזמין את מר סבירסקי לחקירה. כן הציע שיו"ר הועדה יפנה במכתב לשר האוצר ויבקשו לקיים את הבטחתו להביא את הכונסים להופיע בפני הועדה. ח"כ י. הורוביץ סבור שיש להזמין את מר סבירסקי הנמצא בלונדון ולהעמיד לרשותו לשם כך כרטיס טיסה, והוא מציע — כך הודיע — מוכן לדאוג למימון הוצאות אלה. ח"כ מ. זר סבור שיש לעשות הכל כדי שנדע את אשר אירע באוטוקרס.

ח"כ א. לבנבראון הצטרף לדעתם של חברי הועדה שהציעו לגשת מיד לסיכומים. כי יש להביא את הענין לסיום מהיר ולהוציא את המסקנות.

ח"כ ש. תמיר תמך בהצעתו של ח"כ נחושתן לפנות ליועץ המשפטי לממשלה שיחקור את סבירסקי. כן הציע להזמין שנית את מר מ. עמית, שיסביר את אי-הדיוקים שנתגלו ביחס לחלקו באישור התרומות שניתנו על-ידי אוטוקרס. מר תמיר הגיש להועדה שני תצלומים המוכיחים כי בענין התרומות לאלחנים ולמפלגת העבודה נרשמו בספרי אוטוקרס דברים בלתי נכונים. כן ביקש מר תמיר שהועדה תדרוש את המאזן האחרון של אוטוקרס שהובטח ולא הומצא לועדה עד היום. מר תמיר הציע עוד להזמין מספר אנשים להשלמת התמונה.

ח"כ א. אבנרי הציע שהועדה תקבל מסקנות ביניים, בה היא ממליצה בפני הכנסת לקבוע בחוקים סידורים חוקיים על מנת לחייב אנשים המוזמנים לועדות להופיע בפניהן, ללא אפשרות של אי ציות.

הועדה תמשיך בדיון זה ביום ב' ותחליט לגבי הסדורים לסיכום הבירור בענין אוטוקרס.

השופט לובנברג הגיש תלונה על דברי ח"כ ש. תמיר

(ע). השופט המחוזי שלמה לובנברג הגיש תלונה למנהל בתי-המשפט על דברים שאמר ח"כ שמואל תמיר, כאילו יקבלו כונסי הנכסים של קונצרן אוטוקרס שכר טירחה בסך חצי מיליון ל"י בעוד שבועות אחדים.

השופט אמר בתלונתו, כי הדברים נאמרו בטעות והם עלולים להטעות את הציבור. הוא ציין, כי השאלה של קביעת שכר הטרחה לכונסי הנכסים עדיין לא נדונה בבית-המשפט — לכן אי אפשר לומר מהו שכר הטרחה.

כונסי הנכסים מונו לתפקידיהם בנפרד לכל אחד ממפעלי הקונצרן. עד כה נמכרו מפעל תיל בחיפה ו"לילבד" באשדוד, אך המכירה עדיין לא הושלמה. מפעל אוטוקרס בטירת-כרמל עדיין לא נמכר כלל.

נודע כי השופט רואה ענין ציבורי רב בנושא של מכירת אוטוקרס וקביעת שכר הטירחה לכונסי הנכסים, שיש לו חשיבות דומה לשכר הפרות שנפסק בתיקי נפש. מדובר בכספי ציבור ובכספים של נושים שקיבלו חלק קטן מחובותיהם.

לפיכך, כאשר יגיע הנושא של שכר הטרחה לדיון, ייערך על כך — כפי שמניחים — דיון ממושך.

סוכלו נסיונות הברחה בנמל לוד

נעצרו ישראלית שחזרה מארה"ב ותייר אמריקאי

מאת עמוס הדר,
סופר „הארץ"

בודקי המכס באולם הנוסעים בלוד סיכלו ביומיים האחרונים שני נסיונות של הברחת סחורות בכמויות גדולות, בעת שהמבריחים עברו במסלול הירוק. הם נקראו לבדיקה כאשר כבר היו בשער היציאה.

המקרה הראשון היה שלשום כאשר אשה ישראלית (30), ששבה מארה"ב, נתפסה במסלול הירוק כשברשותה רשמי-קול, טרנזיסטורים, תכשיטים, שעונים ועטים. האשה לבשה מעיל פרווה אותו ביקשו אנשי המכס לבדוק. בתוכו נמצאו תפורים עשרות שעונים. בחיפוש שנערך על גופה על-ידי שוטרת נמצאו בתוך חגורה כמויות של רצועות עור. נתברר כי הסחורות היו מיועדות לשיווק בדוכנים בתל-אביב.

5000 עטי פארקר

המקרה השני היה אתמול כאשר בודקי המכס קראו לתייר מארה"ב שעבר במסלול הירוק לבדיקה. במטענו נתגלו יותר מ-5000 עטי פארקר.

הוברר כי התייר ביקר בארץ כמה פעמים והוא חשוד שגם בפעמים הקודמות הוא הבריח סחורות. התייר והאשה נעצרו והועמדו לדין.

אחיו של התייר, תושב ישראל, שהמתין לאחיו ליד שער המכס נעצר אף הוא לאחר שבבדיקת המסמכים נמצא מכתב שבו הדריך האח הישראלי את אחיו מארה"ב כיצד להבריח את העטים. כן נתגלה גם האיש שמימן את המתווה. משטרת המכס עורכת חיפושים בבתיהם של החשודים.

נדחתה שביתת בעלי המוניות

מאת א. קרן, סופר „הארץ"

השביתה הכללית של בעלי המוניות שנועדה להערב ולמחר נדחתה לפי שעה. דחיית השביתה אפשרה בעקבות התערבותו של שר התחבורה מר שמעון פרס, שביקש ארכה ללמוד את הנושא וכן לאחר שני ימי דיונים אינטנסיביים בין ועדת התיאום של ארגוני המוניות לבין מנכ"ל משרד-התחבורה מר דן חירם והממונה על התעבורה, מר דן אבידן.

מזכיר ארגון המוניות בקווים 4—5 מר מנחם שרוני אמר אמש, כי מטרת הארגון החליטה להצטרף, מתוך סולידאריות, לשביתה הכללית של המוניות, כאשר תפרוץ.

כלל ופרט

נשיא המדינה, מר זלמן שזר, קיבל אתמול משלחת של אגודת הסופרים לשיחה שנסבה על מצב הספרות העברית והסופרים העבריים בארץ. כן קיבל הנשיא את ד"ר אליעזר כנו ואת המשוררת רחל קרמפה.

מומחה מחו"ל מתריע על מחדלי זיהום אויר בחיפה

מאת אריה נשר
סופר „הארץ"

„בגרמניה לא היו מתירים אף יום אחד הפעלתם של בתי חרושת ומפעלי תעשיה המפיקים ריחות וגזים כפי שראיתי בסיורי במפרץ חיפה" — אמר לי אתמול ד"ר הלמוט ברגה, מומחה בין לאומי למניעת זיהום אויר השוהה בארץ כאורח השגרירות הגרמנית הסכבירן.

ד"ר ברגה המנהל מכון להגנת הסביבה ליד דיסלדורף, (מחבר הספר „השפעת זיהום אויר על צמחים") קובע את מימדי הזיהום לפי השפעתם על צמחים. באיזור מפרץ חיפה ראה ד"ר ברגה נזקים רציניים לצמחיה.

בשיחה עם סופר „הארץ" אמר שישראל איננה נופלת ברמתה ההרבותית והטכנית מגרמניה ואין סיבה שלא ינקטו אצלכם בצעדים שננקטו אצלנו בכוח החוק.

א. ו. לינדשטראוס פרש ממועצת חיפה מטעמי בריאות

מאת סופר „הארץ" בחיפה

ראש סיעת גח"ל במועצת העיריה בחיפה מר א. ו. לינדנשטראוס, 68, הודיע אתמול במכתב רשמי לראש העיריה על התפטרותו ממועצת העיריה לאחר 13 שנים של חברות. הוא נימק צעדו בטעמי בריאות.

ההודעה גרמה להפתעה בחוגי העיריה.

סופר „הארץ" מעיד, כי במקומו של מר לינדנשטראוס ייכנס, כפי הנראה, למועצת העיריה מר גוטסבל בידאן, ליברלי, שכבר כיהן בעבר בתפקיד כזה. מר בידאן היה בעבר מזכיר הסתדרות המהנדסים.

מולק רואה עצמו מועמד בחיפה

מזכיר מפ"ת מר אליעזר מולק, הודיע השבוע כי הוא רואה עצמו מועמד לראשות עירית חיפה בבחירות הבאות.

בנק ישראל

מודיע:

היום, יום ו' 17.11.72
תונפק סדרה חדשה - נ"ד
של המילווה לבטחון המדינה תשכ"ט - 1969*

★ ריבית שנתית — בשיעור 6½ אחוזים, תשולם באורח שוטף פעמים בשנה.

★ הצמדה — הקרן והריבית צמודות למדד המחירים לצרכן. מדד הבסיס יהיה 138.4 נקודות.

★ הגבלת מס ופטור — מס הכנסה של הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס**.

★ הפדיון — יחול בתום 7 שנים.

★ סכום ההוצאה — של הסדרה החדשה 15 מיליון לירות. האיגרות הן בשווי נקוב החל מ־100 ל"י.

★ המחיר לציבור — איגרות למוכ"ז תימכרנה לציבור ב־100%, איגרות ע"ש ב־99.5%. מחירים אלה יהיו בתוקף ביומיים הראשונים בלבד. החל מהיום השלישי להנפקה ואילך, תחול תוספת ריבית מוצמדת למחיר המכירה.

★ הרכישה — איגרות מילווה לבטחון המדינה תשכ"ט — 1969 ניתן לרכוש בכל המוסדות הבנקאיים ואצל חברי הבורסה לניירות ערך. הרכישה במועד ההנפקה משוחררת מתשלום עמלה.

★ רשום בבורסה — הסדרה החדשה תרשם ותיסחר בבורסה לניירות ערך. כלומר, ניתן — במקרה הצורך — לממש את תמורת האיגרות בכל עת, אף לפני מועד הפדיון הסופי.

* הנפקה זו נעשית במסגרת של חוק המילווה לבטחון המדינה תשכ"ט-1969. התנאים של הנפקה זו זהים בכל לתנאים המקובלים בהנפקות דומות של מילווה פיתוח הצמוד למדד.
** על־פי סעיף 97(א)(3) לפקודת מס־הכנסה.

הופיעה מהדורה רביעית של רב-המכר
משה דיין
מאת שבתי טבת
הוצאת שוקן / ירושלים ותל-אביב

INTERIOR DESIGN
עיצוב פנים
ד. פיק את ר. טובי בע"מ
יבוא לעולים ללא מכס
מבחר דגמים חדישים מעוצבים בטוב טעם יצרני ומתכנני הרהיטים באירופה
✶ חדרי מגורים ✶ מטבחים ✶ שטיחים ואביזרי תאורה
✶ חדרי שינה ✶ חדרי אוכל ✶ ריהוט לילדים ובני הנעורים
לקבלת אינפורמציה ותכנון הוועץ במחלקה שלנו לשירות התכנון ועיצוב
תל-אביב, שדרות דוד המלך 1, טל. 266880

רב-מכר
ספדי בים
BESTSELLER LIST
1. Message from Malaga — Helen McInnes
2. The Service — The Memoirs of General Gehlen
3. A Sort of Life - Graham Greene
4. The Betsy — Harold Robbins
5. Nemesis — Agatha Christie
6. Never Again — Rabbi Meir Kahane
מיובא ע"י: סטימצקי

The new
UNICEF Greeting Cards and the 1973 Engagement Calendar
are now on sale at our shops
בראון
בית לספרים
תל-אביב, אלנבי 35

גולדבין
GOLDBIN
חברה לבנין ולהשקעות בע"מ
בונה
בבת־ים
דירות מפוארות וחנויות
באזורים היפים
והמרכזיים ביותר בבת־ים
בהזדמנות 3 חדרים ברחוב הרצל 12
חצי חזית, 3 כווני אויר, הול מואר
42,000 ל"י עד הכניסה 30,000 ל"י הלוואה
משרד מכירות:
גולדבין בע"מ
בלפור 47 בת־ים טל. 86 59 85

אל קוראי „הארץ" בארה"ב ובקנדה
לנוחיותכם: קיים משרד של העתון בניו-יורק לקבלת מינויים חדשים, לחדוש מינויים קיימים ולקבלת מודעות מכל הסוגים ל„הארץ" ול„הארץ שלנו":
Israel Communications Inc.
110 East 59th Street
New York, N.Y. 10022
Tel. 421-5547.
נציגים בלעדיים של „הארץ" בארה"ב ובקנדה

הלוח הכפול
21 ,20 ,9 ,8 ,7 ,6 ,5
25 ,24 ,23 ,22
הכל בכל בכלוב
בלוח הכפול

Woman
World's Greatest Weekly for Women
September 23 1972
Free Inside: Great 12 — in-1 Knitting and Handicraft Gift! Win Your Own Dressmaker and Make a Dream Come True

Woman's Own
September 23rd 1972
Real Life Report — The Woman who Lead Double Lives
FREE — EYE PENCIL
Special Book: How to look more beautiful feel relaxed be happy

הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים · תל-אביב · חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

20 מיני פיצה
לונדון — פריז — המבורג — בואנוס איירס
מעתה גם בתל־אביב
PIZZERIA RIMINI
טעם את הפיצה האמיתית
על כל גווניה
בפיצריה רימיני
נפתחה במרכז החדש
של תל־אביב
ככר מלכי ישראל 4

זה עתה הגיעה
Reader's Digest
October 1972
★ A Time for Toughness in America
★ Postlcripts from the "Favoured" Sex
★ Who's to Blame for Inflation ?
★ When Should Your Child Go to School?
★ When Your Husbands Affection Cools.
★ What You Should Know About New Car-Options
★ Why Women Must Speak Out Against Pornography
הפצה בלעדית
סוכנות סטימצקי
ירושלים · תל-אביב · חיפה
נמל תעופה לוד
להשיג בכל מקום

בן
נולד לנו
עפרה ועמי פורת
נכד
ליונה וצבי צפרירי — רמת־חן
ליהודית וקלמן פורת — באר־שבע
נין
לחסיה ומאיר ראובן אהרונוביץ
לפסיה איזנשטט
וליהודית ומשה צפרירי
ולאסתר ואברהם פורטמן
באר־שבע, ט' בכסלו תשל"ג — 15 בנובמבר 1972

מבצעים
שיפוצים ושינויים
בדירות וחנויות.
בניה, הריסה, טיח, ריצוף, תיקונות דקורטיביות, צבעים, עבודות מסגרות והריכי פלסטיק.
טל' 725376.

קשוט חיפה
לבוש אופנתי
בסגנון צעיר
✶ חולצות ומכנסיים ✶ חליפות ומעילים
בעיצוב מקורי של משכית
חיפה רח' נורדאו 6

אסותא אלישע
נולדו ל:
רות ורפאל בראור — בת
צפורה ויאיר קוכבסקי — בן
רות ועזרא עסבור — בת
ברכה ועמרם כהן — בן
אילים ומקסים נצרהה — בת
דניאלה ושלמה ענבון — בן
מרים ומאיר אריאלי — בת
עליזה ומאיר קוקולבסקי — בן
מניכה ומשי עזור — בן

שרות חיתולים הביתה
לפנות לבתי־חולים
אסותא / אלישע
תל־אביב 245211 — חיפה 87414

למרדכי ושלמה גזית
ולמשפחותיהם
אתנו באבלכם הכבד במות
האם
נחמה ואהרון ירדני

במלאת שנה לפטירת אבי, סבינו ואחינו האהוב והבלתי נשכח
שלמה בירנברג ז"ל
עורך־דין
תערך **אזכרה** ליד קברו ביום ראשון י"ג בכסלו תשל"ג (19.11.1972). נפגשים בשעה 3.00 ליד הכניסה הראשית בבית העלמין בחולון.
אוטובוס מיוחד יצא מרחוב אלנבי בתל־אביב ליד בית הכנסת הגדול בשעה 2.30
המשפחה

„תור-דרום" בע"מ נסיעות ותיירות
ידיד ולקוח יקר!
החל מיום ראשון 19.11.72
אנו פועלים במשרדנו החדש
ברח' אבן-גבירול 98 ת"א
טלפונים 230509 — 237833

למכירה
מזלג הרמה
עד 2 טון
בדבר פרטים לפנות לפלסים בע"מ קיבוץ מרחביה
טלפון 065—22871, בין השעות 7.00—14.00